MANIMEKHALA

A. S. P. AIYER,
M. A., I. C. S., F. R. S. L.
Bar-at-Law.

മണിമേഖല

മൂലഗ്രന്ഥകർത്താവ്
ശ്രീ എ. എസ്. പി. അയ്യർ,
എം. എ., ഐ. സി. എസ്., ബാർ-അററ്-ലാ.

വിവർത്തകൻ,
സി. എസ്. സുബ്രഹ്മണ്യൻ പോററി, എം. എ.

ബി. വി. ബുക്ക്ഡിപ്പോ & പ്രിന്റിംഗ് വർക്ക്സ്,
തിരുവനന്തപുരം.

1124] [വില രൂ. 1 ണ. 8.

First Edition 1100 Copies.

[*Rights Reserved*]

Printed at the B. V. Printing Works,
Trivandrum.

1949

മൂലഗ്രന്ഥകാരന്റെ അവതാരിക

മണിമേഖലയുടെ ശ്രേഷ്ഠവും ഹൃദയസ്പർശകവുമായ കഥ മണിമേഖല എന്ന തമിഴ് ഇതിഹാസത്തിലുള്ളതാണു്. ആ മഹാകാവ്യം ക്രിസ്ത്വാബ്ദം രണ്ടാംശതകത്തിലാണു് നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടതു്. അതു് "ചിലപ്പതികാരം" എന്ന മറെറാരു പ്രശസ്തമഹാകാവ്യത്തിന്റെ തുടർച്ചയാകുന്നു. ചിലപ്പതികാരത്തിൽ മണിമേഖലയുടെ അച്ഛൻ കോവലന്റേയും ധർമ്മപത്നിയായ കണ്ണകിയുടേയും പരസ്ത്രീഭാര്യയും മണിമേഖലയുടെ മാതാവും ആയ മാധവിയുടേയും കഥകൾ വിവരിച്ചിരിക്കുന്നു. തമിഴ് ഭാഷയിലെ ഏററവും വിശേഷപ്പെട്ട ഇതിഹാസങ്ങളാകുന്നു ഇവരണ്ടും. 'ജീവകചിന്താമണി' 'വളൈയാപതി' 'കുണ്ഡലകേശി' എന്നു മൂന്നു് ഇതിഹാസങ്ങൾകൂടി തമിഴിൽ ഉണ്ടു്. ഇവയിൽ ഒടുവിലത്തെ രണ്ടും മുഴുവനായിട്ടുണ്ടോ എന്നു അറിവില്ല. അവയുടെ പൂർണ്ണമായ കൈയെഴുത്തുഗ്രന്ഥങ്ങൾ എങ്ങും കിട്ടുന്നില്ല. ഈ മൂന്നു ഇതിഹാസങ്ങൾക്കു സംസ്കൃതത്തിലെ 'ദശകുമാരചരിതം' 'കാദംബരി' 'കഥാസരിൽസാഗരം' എന്നീ മൂന്നു ഇതിഹാസങ്ങളോടു സാമ്യം കാണുന്നുണ്ടു്. അവ ചിലപ്പതികാരത്തേയും മണിമേഖലയേയും കാൾ ലാളിത്യം കുറഞ്ഞവയും അലങ്കാരപ്രയോഗങ്ങളാൽ നിറംപിടിപ്പിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളവയും ആകുന്നു. അതിനാൽ അവയുടെ രചന ഏഴാംശതകത്തിലായിരിക്കണമെന്നു് ഊഹിക്കാം.

ചിലപ്പതികാരത്തേയും മണിമേഖലയേയും കുറിച്ചു് തമിഴർക്കു് വളരെ അഭിമാനംകൊള്ളാവുന്നതാണു്. മാനുഷികമായ പ്രേമത്തെ ഉപേക്ഷിച്ചു് ദിവ്യപ്രേമത്തെ സ്വീകരിച്ചു് സാധാരണകന്യകമാർ വിവാഹബന്ധത്തി

ൽ പ്രവേശിക്കുന്നപ്രായത്തിൽ സന്ന്യാസം അംഗീകരിക്കുന്ന ഒരു അതിസുന്ദരിയുടെ കഥയാകയാൽ മണിമേഖല അധികാരഗൗരവവും താത്വികവുമാകുന്നു. ചിലപ്പതികാരം, നേരെമറിച്ച് കോവലകണ്ണകിമാരുടെ വൈവാഹികജീവിതത്തെ വിവരിക്കയും അനന്തരം കോവലന്റെ ജീവിതത്തിൽ കണ്ണകിയെ തള്ളിമാറ്റി മാധവി പ്രവേശിക്കയാൽ സംഭവിച്ച ശോചനീയഭാഗത്തെ ഉൾക്കൊള്ളുകയും ആണു ചെയ്യുന്നത്. കോവലൻ കണ്ണകിയുടെ അടുക്കൽ തിരിച്ചുവരുന്നു. അവർ അന്യോന്യം ഒപ്പംകൂടുന്നു. രണ്ടുപേരുംകൂടി മധുരാപുരത്തേയ്ക്കു പോകുന്നു. അവിടെ അനിർവ്വചനീയമായ ദുഃഖസംഭവം നേരിടുന്നു. കോവലൻ അന്യായമായി ശൂലത്തിലിട്ടു വധിക്കപ്പെടുന്നു. കണ്ണകി അയാൾ നിരപരാധിയാണെന്നു തെളിയിക്കുന്നു. കോവലനെ വധിക്കാൻ താൻ നൽകിയ ആജ്ഞ ന്യായവിരുദ്ധമാണെന്നു അറിഞ്ഞപ്പോൾ അതിനാലുണ്ടായ പശ്ചാത്താപത്തിന്റെ ആഘാതത്താൽ രാജാവ് നെടുഞ്ചെഴിയൻ മരിക്കുന്നു. മണിമേഖലയിൽ മാധവി പ്രതിപാദിപ്പിരിക്കുന്നപ്രകാരമുള്ള ഒരു ധർമ്മപത്നിയെപ്പോലെ രാജ്ഞി കോപ്പെരുന്തേവി തന്റെ പ്രിയതമനോടുകൂടാതെയുള്ള ജീവിതം സഹിക്കാൻ വയ്യാതെ പെട്ടെന്നു മരിക്കുന്നു. കണ്ണകി കോപാവിഷ്ടയായി തന്റെ ഒരു മുല പറിച്ചെടുത്തു മധുരാപുരിയുടെ നേർക്കെറിഞ്ഞു താൻ പതിശ്രദ്ധയായ ഒരു പതിവ്രതയാണെങ്കിൽ, തന്റെ ഭർത്താവ് അന്യായമായിട്ടാണ് വധിക്കപ്പെട്ടതെങ്കിൽ ആ നഗരം ചുട്ടുചാമ്പലാക്കണമെന്നു അഗ്നിദേവതയോടു പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു. അഗ്നി മധുരയെ ദഹിപ്പിക്കുന്നു. മധുരാപുരത്തിന്റെ രക്ഷാധിദേവതയായ മധുരാപുരിദേവി, അവളുടെ ഭർത്താവിന്റെ വധം അയാളുടെ പൂർവ്വജന്മകർമ്മഫല

മാണെന്നും ആകയാൽ അതിന്നായി അവരം മധുരാപുരം ദഹിപ്പിച്ചതു് ഒരു ന്യായപ്രവൃത്തിയല്ലെന്നും കണ്ണകിയെ ബോദ്ധ്യപ്പെടുത്തുന്നു. അതിന്നുശേഷം അവൾ വ്യസനപാരവശ്യത്തോടെ പടിഞ്ഞാറോട്ടുപോയി പഴനിമലയിൽ ചെന്നു് അവിടെവെച്ചു സതികർമ്മം അനുഷ്ഠിക്കുന്നു. ഇന്ദ്രൻ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു അവളെയും അവളുടെ ഭർത്താവിനേയും തന്റെ തേരിൽ കയററിക്കൊണ്ടുപോകുന്നു.

മണിമേഖലയ്ക്കു് പതിമ്മൂന്നുവയസ്സായ ഘട്ടംമുതൽക്കാണു് മണിമേഖലാകാവ്യം തുടങ്ങുന്നതു്. അവൾ ആ പ്രായത്തിൽതന്നെ അതിസുന്ദരിയായിരുന്നു. ചോളരാജ്യകിരീടാവകാശിയായ ഉദയകുമാരന്റെ പ്രണയത്തിന്നു അന്നുതന്നെ അവൾ പാത്രവും ആയിരുന്നു. അവൾക്കുതന്നെ ഒരു ആന്തരികമായ അഭിനിവേശം കുമാരനോടു തോന്നിയിരുന്നു എങ്കിലും അവളെ പ്രാപിക്കാൻ കുമാരൻ ചെയ്ത പലവിധപരിശ്രമങ്ങളേയും ശ്രേഷ്ഠമായ സ്വഭാവനിഷ്ഠയോടെ അവൾ എതിർത്തുനിന്നതും അവളുടെ അമ്മമ്മയുടേയും മററും പ്രേരണങ്ങളും മററു സ്വാധീനശക്തികളും ഒന്നും കൂട്ടാക്കാതെ തന്റെ ശുദ്ധിയെ മുറുകെപ്പിടിച്ചുനിന്നതും, ഒടുവിൽ അറവണ അടികളുടെ ഉപദേശങ്ങളെ സ്വീകരിക്കാനും ഒരു സാക്ഷാൽ ബുദ്ധസന്ന്യാസിനിയുടെ ജീവിതം കൈക്കൊള്ളാനും വേണ്ട പാകത മനസ്സിനുവരുത്തിയതും ആകുന്നു ഈ ഇതിഹാസത്തിലെ വിഷയം. ദേവദാസീവർഗ്ഗത്തിൽ ജനിച്ച ഒരു സ്ത്രീയെ ഇങ്ങനെ പാതിവ്രത്യത്തിന്റേയും പാവനതയുടേയും മാതൃകയായി കല്പിച്ചു വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നതു് ദ്രാവിഡമനസ്സിന്റെ ജനകീയതയിലേയ്ക്കുള്ള ചായ്‌വിനു ശരിയായ ദൃഷ്ടാന്തമാണു്. ആര്യന്മാരുടെ കഥാപാത്രങ്ങളായ ദമയന്തിയും സാവിത്രിയും സീതയും എല്ലാം രാജകുമാരികളത്രെ. അങ്ങനെയുള്ള

ഒരു മഹർഷീപത്നിയും ആണു്. എന്നാൽ ഈ തമിഴ് കഥയിലെ നായിക ഒരു ദേവദാസിയുടെ പുത്രി മാത്രമാണു്. ബുദ്ധസാഹിത്യത്തിലെ അംബാപാലിക്കോ, ക്രൈസ്തവ സാഹിത്യത്തിലെ മഗ്ദലനയ്ക്കോ ഈ വിശിഷ്ടകന്യകാമണിയോടു കിടപിടിക്കാൻ കഴിയില്ല.

കോവലകണ്ണകിമാരുടെ ശോകമയമായ ജീവിതാവസാനത്തിനുശേഷം അടുത്തു നടന്ന ഇന്ദ്രോത്സവത്തോടുകൂടി കഥ തുടങ്ങുന്നു. ആ മരണവാർത്തകേട്ടു ദുഃഖാഗ്നിയിൽ വീണു് നീറിനീറി മാധവി മണിമേഖലയേയും കൂട്ടിക്കൊണ്ടു് ഒരു ബുദ്ധസന്യാസിമഠത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു. അതിവന്ദ്യനായ അറവണഅടികൾ എന്ന ഋഷിവര്യൻ അവരെ തന്റെ സംഘത്തിൽ ചേർത്തു, രണ്ടാളും സന്യാസം സ്വീകരിച്ചു. ഒരുദിവസം സായാഹ്നപൂജയ്ക്കു് മണിമേഖല ഒരു മാല കെട്ടിക്കൊണ്ടിരുന്നപ്പോൾ അവളുടെ കണ്ണുനീർ അതിന്മേൽ വീഴുന്നു. കണ്ണുനീർ വീണ അശുദ്ധമായ മാല പൂജയ്ക്കു കൊള്ളരുതാത്തുകൊണ്ടു വേറെ ഒരു മാലയ്ക്കു വേണ്ട പുതിയ പൂക്കൾ തോട്ടത്തിൽപ്പോയി ഇറുത്തുകൊണ്ടുവരാൻ മാധവി അവളെ നിയോഗിക്കുന്നു. മണിമേഖല സുതമതിയുമൊരുമിച്ചു അതിനായി ഉപവനത്തിലേക്കു പോകുന്നു. അവളിൽ ഉദിച്ച കാമംകൊണ്ടു് ഉന്മത്തനായ ഉദയകുമാരൻ അവളെത്തേടി അവളുടെ പിറകെ അവിടെ എത്തുന്നു. സുതമതി അനുനയപൂർവം പലതും അദ്ദേഹത്തിനോടു പറയുന്നു. അതൊക്കെ വിഫലപ്പെടുന്നു. ഉടനെ മണിമേഖലയുടെ രക്ഷാധികാരിണിയായ മണിമേഖലാദേവി അവളെ നിഗൂഢമായി അവിടെനിന്നും നൂററിഅമ്പതുമൈൽ ദൂരമുള്ള മണിപല്ലവദ്വീപിൽ കൊണ്ടുചെന്നാക്കുന്നു. അവിടെവെച്ചു് അവിടെയുള്ള ഒരു അത്ഭുതബുദ്ധപീഠത്തിങ്കൽനിന്നു അവൾക്കു്

അവളുടെ പൂർവ്വജന്മജ്ഞാനം ലഭിക്കുന്നു. പണ്ടൊരിക്കൽ അവിടെയുള്ള ഒരു താമരപ്പൊയ്കയിൽനിന്നു ആപുത്രന് കിട്ടിയ അക്ഷയശക്തിയുള്ള ഒരു ഭിക്ഷാപാത്രം അവൾക്കു കിട്ടുന്നു. അതുംകൊണ്ടു് അവൾ കാവേരിപ്പട്ടണത്തിൽവന്നു് ക്ഷാമബാധിതരായ നഗരവാസികൾക്കും ഒരു മുനിയുടെ ശാപത്താൽ അത്യഗ്നിരോഗംപിടിപെട്ട കായചണ്ഡിക എന്നൊരു ഗന്ധർവസ്ത്രീക്കും ആഹാരപാനീയങ്ങൾ കൊടുത്തു രക്ഷനൽകുന്നു. പിന്നീടു് ചോളരാജാവായ മാവൻകിള്ളിയെ പ്രേരണംചെയ്തു അവിടത്തെ സെൻട്രൽജയിൽ ഒരു സാധുസത്രമായി മാററിക്കുന്നു. തടവുകാരെയെല്ലാം സ്വതന്ത്രരാക്കി അവർക്കെല്ലാം വേണ്ടടത്തോളം ആഹാരം കൊടുക്കുന്നു.

കാമാവേശംകൊണ്ടു തലതിരിഞ്ഞ കുമാരൻ അവിടെയും ചെല്ലുന്നു. മണിമേഖല കായചണ്ഡികയുടെ രൂപം പൂണ്ടു് കുമാരന്റെ രാഗനിവേദനങ്ങളിൽനിന്നു മോചനം നേടുന്നു. എന്നിട്ടും അവളെ പിന്തുടർന്നു രാത്രിയിൽ അവളെ കാണാൻ ശ്രമിക്കുന്നു. അതുകണ്ടു്, തന്റെ ഭാര്യയോടു കുമാരൻ സംഗമോദ്യമം ചെയ്യുകയാണെന്നു വിചാരിച്ചു് കായചണ്ഡികയുടെ ഭർത്താവായ ഗന്ധർവൻ അദ്ദേഹത്തിനെ വെട്ടിക്കൊല്ലുന്നു. തങ്ങളുടെ യുവരാജാവിനെ അത്യന്തം സ്നേഹിക്കുന്ന നഗരജനങ്ങൾ അവളാണു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ മരണത്തിനു കാരണമെന്നുറച്ചു ഇളകി അവളെ ഉപദ്രവിക്കാതിരിക്കാൻ ഒരു കരുതലായി ന്യായനിഷ്ഠനായ രാജാവ് അവളെ തടങ്കലിൽവച്ചു് സൂക്ഷിക്കാൻ ആജ്ഞാപിക്കുന്നു. രാജ്ഞിയായ ശീരിതരി അവളോടുള്ള ദാക്ഷിണ്യംകൊണ്ടാണെന്നു പുറമേ ഭാവിച്ചും എന്നാൽ തന്റെ പുത്രവധത്തിനു പകവീട്ടാൻ ഉദ്ദേശിച്ചും അവളെ തടവിൽനിന്നു വിടുവിച്ചു് കൊട്ടാരത്തിൽ വരുത്തി പാർപ്പിക്കുന്നു. രാജ്ഞിയുടെ ഉപജാപങ്ങളെ

ല്ലാം പരാജയപ്പെടുകയും അവർ പശ്ചാത്തപിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

അനന്തരം അവൾ, സാവകദ്വീപിലെ പുണ്യരാജാവായി ജനിച്ചിട്ടുള്ള ആപുത്രനെ കാണാനും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പൂർവജന്മകഥകളും അന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ വകയായിരുന്ന അക്ഷയപാത്രം തനിക്കു കിട്ടിയിട്ടുള്ള സംഗതിയും അദ്ദേഹത്തിനോടു പറയാനും ആഗ്രഹിച്ചു അവിടേയ്ക്കുപോകുന്നു. അവിടെ ചെന്നു അതെല്ലാം അദ്ദേഹത്തിനെ പറഞ്ഞുകേൾപ്പിക്കയും അദ്ദേഹത്തിനെ മണിപല്ലവത്തിലേയ്ക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോവുകയുംചെയ്യുന്നു. മണിമേഖലാദേവി ആപുത്രന്റെ അസ്ഥികളെ അവരെ രണ്ടുപേരെയും കാണിക്കുന്നു. പുണ്യരാജാവ് അസ്ഥികിടന്നദിക്കിൽ ഒരു കല്ലറകെട്ടിക്കുന്നു. പുണ്യരാജാവ് സന്യാസം സ്വീകരിക്കാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു. മണിമേഖല അദ്ദേഹത്തിനെ അതിൽനിന്നും വിരമിപ്പിച്ച് സാവകനാട്ടിലേയ്ക്കു തിരിച്ചയയ്ക്കുന്നു. പിന്നീട് അവൾ കാവേരിപ്പട്ടണം നശിച്ചുപോകകയാൽ വഞ്ചിയിലേയ്ക്കു പോകുകയും കണ്ണകിയുടെ ക്ഷേത്രം സന്ദർശിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. കണ്ണകി പല കാര്യങ്ങളും അവളെ ഗ്രഹിപ്പിക്കയും പല ഉപദേശങ്ങൾ നൽകുകയും ചെയ്യുന്നു.

കണ്ണകിയുടെ നിർദ്ദേശം അനുസരിച്ചു അവൾ ഒരു വൃദ്ധയതിയായി, ബ്രഹ്മവാദികൾ, വൈദികവാദികൾ, വൈഷ്ണവവാദികൾ, ശൈവവാദികൾ, മീമാംസകന്മാർ, ആജീവകർ, വൈശേഷികർ, ജയിനർ, ഭൂതവാദികൾ ഇവരെയെല്ലാം ആചാര്യന്മാരെ കണ്ടു അതാതു മതതത്വങ്ങളെ പഠിക്കുന്നു. അവയിലെ സിദ്ധാന്തങ്ങളും അവരുടെ ഉപദേശങ്ങളും അവളുടെ മനസ്സിന് തൃപ്തിനൽകാഞ്ഞതിനാൽ ബുദ്ധധർമ്മം സ്വീകരിക്കാനായി അവൾ

അരവണഅടികളെ അന്വേഷിച്ചുപുറപ്പെടുന്നു. വഞ്ചിയിൽവച്ചു് അവൾ കോവലന്റെ അച്ഛനെ കണ്ടുമുട്ടുന്നു. അരവണഅടികളും സുതമതിയും മാധവിയുംകൂടി ക്ഷാമബാധിതമായ കാഞ്ചിയിലേക്കു പോയതായി അദ്ദേഹം പറഞ്ഞറിയുന്നു. ഉടൻതന്നെ അവൾ കാഞ്ചിയിലേക്കു പറന്നുപോകുന്നു. അവിടെ ചെന്നുചേർന്ന ഉടനേ പട്ടിണികൊണ്ടു വലയുന്ന ജനങ്ങൾക്കു് തന്റെ അക്ഷയപാത്രത്തിൽനിന്നു് അന്നദാനംചെയ്തു് ആശ്വാസമേകുന്നു. അതിനുശേഷം അവൾ അരവണഅടികളെ ചെന്നു കാണുകയും അദ്ദേഹത്തിൽനിന്നു ബുദ്ധമതത്തിലെ തൎക്കശാസ്ത്രവും തത്വശാസ്ത്രവും പഠിക്കയും ശ്രേഷ്ഠമായ അഷ്ടാംഗമാൎഗ്ഗത്തെ അനുഗമിച്ചു ഒരു യഥാൎത്ഥ പരിവ്രാജികയായി സർവസംഗപരിത്യക്തമായ ജീവിതത്തിനു് ആത്മസമർപ്പണംചെയ്കയും ചെയ്യുന്നു.

മണിമേഖല 'ചിലപ്പതികാരം' പോലെയുള്ള ഒരു മഹാകാവ്യമാകുന്നു. അതു് അതിനാൽ ധൎമ്മാൎത്ഥകാമമോക്ഷങ്ങളെന്നറിയപ്പെടുന്ന പുരുഷാൎത്ഥചതുഷ്ടയങ്ങളെ (തമിഴിൽ അറം, പൊരുൾ, ഇമ്പം, വീടു്) അന്വേഷിക്കുന്ന ഒരു നായികയുടെ ജീവചരിത്രമാണു്. എന്നാൽ ചിലപ്പതികാരവും മണിമേഖലയും രണ്ടുംകൂടി ഒരു ഇതിഹാസമാകുന്നുള്ളു. നാമടികൾ പറഞ്ഞുകേട്ട മണിമേഖലയുടെ ഹ്രസ്വകഥ മണിമേഖലാകാവ്യത്തിന്റെ കൎത്താവായ ചാത്തനാർ ചെങ്കുട്ടുവനേ പറഞ്ഞുകേൾപ്പിച്ചതായി ചിലപ്പതികാരത്തിൽതന്നെ പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ചാത്തനാർ താൻ രചിച്ച മണിമേഖലയിലെ മുപ്പതദ്ധ്യായങ്ങളും ചിലപ്പതികാരകൎത്താവായ ഇളംകോവടികളെ വായിച്ചുകേൾപ്പിച്ചതായും അദ്ദേഹം അതെല്ലാം ശ്രദ്ധയോടെ കേട്ടു രസിച്ചതായും രാജവംശ്യനായ അദ്ദേഹത്തിനു ഇത

കഥാപാത്രങ്ങളായ മൂന്നു തമിഴ്രാജാക്കന്മാരുടെ വംശങ്ങളെക്കുറിച്ചു എഴുതാൻ ഉപരിയോഗ്യതയുള്ളതുകൊണ്ടു 'ചിലപ്പതികാരം' ഉണ്ടാക്കണമെന്നു അദ്ദേഹത്തിനോടു അപേക്ഷിച്ചതായും മണിമേഖലയിലും പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

മണിമേഖലയുടെ കർത്താവായ ചാത്തനാർ സംഘം അക്കാഡമിയിലെ ഒരു അംഗമായിരുന്ന ഒരു മഹാകവി ആയിരുന്നു. ധാന്യവ്യാപാരമായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ തൊഴിൽ. അദ്ദേഹത്തിനെക്കുറിച്ചു വളരെ കുറച്ചു് അറിവേ നമുക്കുള്ളു. അദ്ദേഹം ഇളങ്കോവടികളുടേയും കപിലരുടേയും പരണരുടേയും ഒരു വലിയ സ്നേഹിതനായിരുന്നു എന്നും ഒരു വിശിഷ്ടസാഹിത്യനിരൂപകനായിരുന്നു എന്നും അറിയാം. അദ്ദേഹം കയ്യെഴുത്തുഗ്രന്ഥങ്ങൾ പരിശോധിക്കുമ്പോൾ ഒരു തെററുകണ്ടാൽ ഉടനെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ തലയിൽ ഒരു ഉരുക്കനാരായംകൊണ്ടു ഒരു കുത്തു കുത്തും. ആ പതിവുകൊണ്ടു തലയ്ക്കുകൊണ്ടിട്ടുള്ള കുത്തുകൾ വ്രണപ്പെട്ടു അവയിൽനിന്നു ചലം പുറപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരുന്നു. അതിനാൽ ജനങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിനെ വ്രണത്തലയൻ ചാത്തനാർ എന്നു വിളിച്ചുവന്നിരുന്നു. ഇപ്പോഴത്തെ ഗ്രന്ഥനിരൂപകന്മാരെപ്പോലെയല്ലായിരുന്നു അദ്ദേഹം. സ്വന്തംകൃതികളെ അദ്ദേഹം വളരെ നിശിതമായി നിരൂപണം ചെയ്തിരുന്നു. സംഘം വിദ്വത്സദസ്സിലെ ഒരംഗമായിരുന്നു എങ്കിലും അദ്ദേഹം മണിമേഖല അംഗീകാരത്തിനു് സംഘത്തിനു സമർപ്പിച്ചില്ല. കുറമഹാകാവ്യത്തിന്റെ അടുക്കൽ അതിനു സ്ഥാനമില്ല എന്നുവിചാരിച്ചായിരിക്കണം അദ്ദേഹം അങ്ങനെ ചെയ്തതു എന്നു തോന്നുന്നു. തിരുവള്ളുവർ പരമാർത്ഥത്തെ പാടിയ ഒരു കവിയെന്ന ബഹുമതിയോടെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കുറളിൽനിന്നും ചാത്തനാർ മണിമേഖലയിൽ ഉദ്ധരിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

എന്നാൽ അതിൽ ചാത്തനാൎക്കു തെററിപ്പോയി. ചാരിത്രത്തിന്റെയും സത്യത്തിന്റെയും പരിശുദ്ധതയുടെയും മാതൃകയായ മണിമേഖലയുടെ ഹൃദയസ്പർശിയായ കഥ അനശ്വരമഹിമാവോടുകൂടിയ തിരുക്കുറളിന്റെ ഏററവും അടുത്ത ഒരു സ്ഥാനത്തിന് എല്ലാവിധത്തിലും അർഹതയുള്ളതത്രെ.

ഈ വിശിഷ്ടഗ്രന്ഥങ്ങൾ വായിക്കുന്ന ഏതൊരുവനും അക്കാലത്തെ തമിഴ്ഗ്രന്ഥകർത്താക്കന്മാൎക്കു പേശലവും ശുദ്ധവും ആയ തമിഴ്മാത്രമല്ല സംസ്കൃതംകൂടി അനല്പമായവിധം സ്വാധീനമായിരുന്നു എന്നും ആൎയ്യ സംസ്കാരത്തിലും ദ്രാവിഡ സംസ്കാരത്തിലും അവർ ഒരുപോലെ പാണ്ഡിത്യമുള്ളവരായിരുന്നു എന്നും കാണാം. ഇൻഡ്യയിലെ വിവിധമതവിഭാഗങ്ങളേയും തത്വവിജ്ഞാനീയങ്ങളേയും, മനുനീതികണ്ട ചോളൻ, നെടുഞ്ചേഴിയൻ, കാന്തമൻ, തൊടിതോട്ടച്ചെമ്പിയൻ, കാകന്ദൻ, കരികാലൻ മുതലായ തമിഴ്രാജാക്കന്മാരേയും അവരോടൊപ്പം പരശുരാമൻ, ശ്രീരാമൻ, ശ്രീകൃഷ്ണൻ, ഉദയനൻ മുതലായ ആൎയ്യരാജാക്കന്മാരേയും, വൈദികബ്രാഹ്മണരേയും മഹർഷിമാരേയും അതിനോടുചേർത്തു ബുദ്ധന്മാരേയും ജയിനന്മാരേയും തമിഴ്മഹർഷിമാരേയും കുറിച്ചുള്ള കഥകൾ മണിമേഖലയിൽ ഭംഗിയായും വിശദമായും വർണ്ണിച്ചിട്ടുള്ളതു വായിക്കുമ്പോൾ, "ആൎയ്യസംസ്കാരത്തിന്റെ സൗന്ദൎയ്യവിശേഷത്തെ ഞാൻ കണ്ടിട്ടുണ്ടു്", എന്നു് അപ്പാർ യോഗിയാർ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള ആ വചനം നമ്മുടെ മനസ്സിൽ കുതിച്ചു കയറിവരുന്നു.

ചോളരാജാക്കന്മാർ തങ്ങൾ സൂൎയ്യവംശ്യരാണെന്നു് അവകാശപ്പെടുന്നു. ചേരരാജാക്കന്മാർ തങ്ങൾ ചന്ദ്രവംശ്യരാണെന്നു് അവകാശപ്പെടുന്നു. ചോളന്മാരുടെ വം

ശൈവരായ ഉത്തരഭാരതത്തിൽ നിസ്വാർത്ഥതയുടെ മൂർത്തീ ഭൂതനായിരുന്ന ശിബിരാജാവിൽനിന്നും പാണ്ഡ്യന്മാരുടേതു് സാക്ഷാൽ പാണ്ഡവരിൽനിന്നും, ചേരന്മാരുടേതു് യദുവിൽനിന്നും ഉൽഭവിച്ചതാണെന്നു അവർ അവകാശപ്പെടുന്നു. ഇങ്ങനെ തമിഴർ, കാര്യത്തിൽ ദാക്ഷിണ്യാത്യരായ ആര്യന്മാർതന്നെയല്ലേ?. സംസ്കൃതത്തിൽ 'ആര്യൻ' എന്ന പദത്തിന്റെ തൽഭവമായ 'അയ്യാ' എന്ന വാക്കാണു് അവർ പരസ്പരം സംബോധനയ്ക്കു് ഇന്നും ഉപയോഗിക്കാറുള്ളതു്. ഈ ഇതിഹാസം തുടങ്ങുന്നതുതന്നെ ഇന്ദ്രനെ പ്രതി നടത്തുന്ന ഇരുപത്തിയെട്ടുദിവസത്തെ ഉത്സവത്തെക്കുറിച്ചു പ്രതിപാദിച്ചുകൊണ്ടാണു്. ഇന്ദ്രൻ വേദത്തിലെ പ്രധാനദേവനും ആണു്.

സമാ ഇൻഡ്യയുടെ ഐകത്വം ലക്ഷ്യമാക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ജംബുദ്വീപിന്റെ രക്ഷാധിദേവതയായ ചമ്പാപതിദേവി രാക്ഷസന്മാരുണ്ടാക്കുന്ന ദോഷങ്ങളുടെ പരിഹാരത്തിനു് ഇൻഡ്യയിൽ വളരെ തെക്കുള്ള തൃച്ചിനാപ്പള്ളിയിൽ തപസ്സുചെയ്യുന്നു. ആ ദേവി കാവേരിഗംഗാനദികളിലെ തന്റെ മകളായ പുത്രിയാണെന്നു പറയുന്നു. ഒരു ആര്യമഹർഷിയായ അഗസ്ത്യന്റെ ഉപദേശം അനുസരിച്ചു കാവേരീദേവിയെ ആരാധിക്കുന്നു. അഗസ്ത്യർ തെക്കെഇൻഡ്യയിലുള്ള പൊതിയിൽമലകളെ തന്റെ വാസസ്ഥലമാക്കുന്നു. അദ്ദേഹം ഒരു ദ്രാവിഡനാവുകയും ദ്രാവിഡസംസ്കാരത്തെ ഉത്തരദിക്കിലെ ആര്യസംസ്കാരത്തിനു് എതിർനില്ക്കത്തക്കവണ്ണം സുവ്യവസ്ഥിതപ്പെടുത്തുകയുംചെയ്യുന്നു. ഈ ഇതിഹാസകാവ്യത്തിൽമറ്റൊന്നിനോടു സാദൃശ്യപ്പെടുത്തുമ്പോഴെല്ലാം ജംബുദ്വീപിനെ, അല്ലെങ്കിൽ ഇൻഡ്യയെ ഒന്നാകമായി പരിഗണിക്കുന്നു. സാവകനാട്ടിലെ രാജാവായ പുണ്യരാജാവിനോടു അദ്ദേഹത്തി

ന്റെ പള്ളിയറവിചാരിപ്പുകാരൻ, "ജംബുദ്വീപ് മുഴുവനിലും സൗന്ദര്യത്തിലും ദൈവഭക്തിയിലും ഔദാര്യത്തിലും അവളോടു കിടനിൽക്കുന്ന ഒരാൾ ഇല്ല" എന്നാണ് മണിമേഖലയെക്കുറിച്ചു അദ്ദേഹത്തിനോടു പറയുന്നതു്. ജംബുദ്വീപിന്റെ ധാന്യപുഷ്ടിയും ഔദാര്യത്തിന്റെ കേന്ദ്രവും ആണെന്നു കാവേരിപ്പട്ടണത്തെ വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു. ചാത്തനാരും ഇളങ്കോവടികളും ചെയ്തിട്ടുള്ളപോലെ അശോകചക്രവത്തിയും ജംബുദ്വീപിനെ ഒന്നായി തന്റെ രാജശാസനങ്ങളിൽ പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇതും അതിന്നു ഉപോൽബലകമായിരിക്കുന്നു.

ഏററവും പ്രശസ്തങ്ങളായ ഈ മഹാകാവ്യങ്ങളിൽ ആലേഖനം ചെയ്തിട്ടുള്ള സംസ്കാരം പ്രധാനമായി തമിഴ്സംസ്കാരമാകുന്നു. എന്നാൽ സമസ്തഭാരതീയവും സർവദേശീയവും ആയ സംസ്കാരവും അതിൽ ഉൾപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ചോളരാജാവ് മാവൻകിള്ളിയുടെ ഉദ്യാനസൗധം മറാട്ടാക്കാരായ കൊത്തുപണിക്കാരുടേയും അവന്തിക്കാരായ ഇരുമ്പുപണിക്കാരുടേയും യവനന്മാരായ മരപ്പണിക്കാരുടേയും മഗധക്കാരായ തോരണപ്പണിക്കാരുടേയും സഹായത്തോടുകൂടി തമിഴ് വീടുപണിക്കാരാൽ നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടതാണ്. മണിമേഖലയുടെ പക്കൽനിന്നു ഭക്ഷ്യസാധനങ്ങൾ വാങ്ങാൻ കാഞ്ചിയിൽ പതിനെട്ടുഭാഷക്കാർ കൂടി. 1942-ൽ ബംഗാളിൽ സംഭവിച്ച ക്ഷാമത്താൽ ബാധിതമായ ജനാവലിക്കു ഇതിൽക്കൂടുതലായ സർവദേശീയത്വം ഇല്ലായിരുന്നു.

മണിമേഖലയും ചിലപ്പതികാരവും സമകാലികങ്ങളായിരിക്കണം. എന്തെന്നാൽ അവയ്ക്കുതമ്മിൽ താത്വികമായ ബന്ധം ഉണ്ട്, എന്നതന്നെയല്ല, അവ ചെങ്കുട്ടുവ ചേരന്റെ സോദരനായ ഇളങ്കോവടികളെയും അദ്ദേഹ

തിന്റെ സ്നേഹിതനായ ചാത്തനാരുടെയും കൃതികളാണെന്നു അവയിൽ തുറന്നുപറഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്. അവർ ഒരേകാലത്തു ജീവിച്ചിരുന്നവരാണു്. ചെങ്കുട്ടുവൻ ക്രിസ്തുവർഷം രണ്ടാംശതകത്തിൽ സിലോൺ ഭരിച്ചിരുന്ന ഗജബാഹുരാജാവിന്റെ സമകാലികനാകുന്നു. അതിൽ എന്റെ അഭിപ്രായവും മററു പലരുടെ അഭിപ്രായവും ഈ രണ്ടു കാവ്യങ്ങളും ക്രി. വ. രണ്ടാംശതകത്തിൽ, തിരുക്കുറളിനു അല്പം പിൻപും എന്നാൽ സംഘകാലം അവസാനിക്കുന്നതിനു മുമ്പും നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടവയാണെന്നാണു്. കുറളിലെ അമ്പത്തിയഞ്ചാംപദ്യം മണിമേഖലയിൽ ഉദ്ധരിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അതിനാൽ അതു കുറളിനുശേഷമാണുണ്ടായതു് എന്നുള്ളതു സ്പഷ്ടമാകുന്നു. മണിമേഖലയുടെ കർത്താവായ ചാത്തനാർ സംഘം വിദ്വൽസദസ്സിലെ ഒരംഗമായിരുന്നതിനാൽ ആ സദസ്സ് നിലനിന്നിരുന്ന കാലത്തു്, അതായതു ക്രി. വ. മൂന്നാംശതകത്തിനു് മുമ്പാണു് അതിന്റെ നിർമ്മിതി എന്നുള്ളതും സ്പഷ്ടമാകുന്നു. ഈ ഇതിഹാസത്തിൽ അരവണഅടികൾ മണിമേഖലയ്ക്കു വിശദമായി ഉപദേശിച്ചിട്ടുള്ള തർക്കശാസ്ത്രസിദ്ധാന്തം അക്ഷപാദനിൽനിന്നു ദിങ്നാഗനിലേയ്ക്കുള്ള പരിവർത്തനത്തെ കാണിക്കുന്നു. ഇതിൽ പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുള്ള ബൗദ്ധതത്വവിജ്ഞാനീയം സർവാസ്തിവാദികളെ അല്ലെങ്കിൽ സൗത്രാന്തികപക്ഷക്കാരെ അനുഗമിക്കുന്നതായി തോന്നുന്നു. അതു ജീവാത്മാക്കളുടെ അസ്തിത്വത്തെ അല്ലാതെ പരമാത്മാവിന്റെ അസ്തിത്വത്തെ നിഷേധിക്കുന്നില്ല. ഈ സംഗതികളും, ഈ കാവ്യത്തിന്റെ കാലത്തു് കാഞ്ചി വാണിരുന്നതു് ചോളരാജാവിന്റെ ഒരു കനിഷ്ഠസഹോദരനായിരുന്നു എന്നും പല്ലവരാജാക്ക[illegible] എന്നുള്ള വസ്തുതയും [illegible]

മൂന്നാംശതകത്തിന്ന ശേഷമല്ലെന്നുള്ളതിന്റെ തെളിവാണ്. ഇതിലെ ഭാഷ, ഇതിലുള്ള സംസ്കൃതവാക്യങ്ങളുടെ ശതമാനം, ഇതിൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള ഐതിഹാസികകഥാംശങ്ങൾ, തത്വവിജ്ഞാനീയത്തിലുൾപ്പെട്ട ഉത്തരമീമാംസയേയും യോഗത്തെയുംപററി ഇതിൽ ഒന്നും പ്രസ്താവിച്ചിട്ടില്ലെന്നുള്ളതു് ഇതെല്ലാം മേൽപറയപ്പെട്ട അഭിപ്രായത്തെ പിൻതാങ്ങുന്നു. മഹർഷിമാരുടെ ശാപംകൊണ്ടാണു് വിഷ്ണു രാമനായി അവതരിച്ചതു്. ധനുഷ്കോടിയിലോ അല്ലെങ്കിൽ ദർഭശയനത്തോ അല്ല, കന്യാകുമാരിയിലാണു് രാമന്റെ സേതുബന്ധനം. ഈ ആനുമാനികസംഗതികളെ വാല്മീകിരാമായണം ദക്ഷിണദിക്കിൽ പ്രചാരത്തിൽ വന്നശേഷം ഉന്നയിക്കയില്ലായിരുന്നു. വാല്മീകിരാമായണം അവിടെ പ്രചരിച്ചതു് ക്രി. വർഷം നാലാംശതകത്തിന്ന മേലാണെന്നുവരാൻ വഴിയില്ലതാനും. ശ്രീ ബുദ്ധന്റെ ജന്മനക്ഷത്രം വിശാഖമാണു്. അതു് നക്ഷത്രങ്ങളിൽ പതിനാലാമത്തതാണെന്നു തിരുവതിലകാദേവി പറയുന്നു. അപ്പോൾ കാർത്തികമുതലാണു കണക്കുകൂട്ടിയിരിക്കുന്നതു്. വരാഹമിഹിരന്റെ കാലംമുതൽ നക്ഷത്രങ്ങളെ എണ്ണിവരുന്നതു് അശ്വതി ആദ്യത്തേതായിട്ടാണു്. വരാഹമിഹിരൻ ക്രിസ്തുവർഷം 6-ാംശതകത്തിലായിരുന്നു ജീവിച്ചിരുന്നതു്. ഈ സംഗതിയും എന്റെ വാദത്തെ അനുകൂലിക്കുന്നു. സാമാന്യജനങ്ങൾക്കായി ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള ഈ ചെറുപുസ്തകത്തിൽ ഇതിനെക്കുറിച്ചു് ഇതിലധികം വിസ്തരിക്കുന്നതു് ഉചിതമായിരിക്കയില്ല.

രണ്ടു് അത്ഭുതജനകങ്ങളായ സംസ്കാരങ്ങളുടെ സമ്മേളനത്തിൽ പ്രതീക്ഷിക്കപ്പെടാവുന്നതുപോലെ ഏതാ [illegible]

തിൽനിന്നും നമുക്കു ലഭിക്കുന്നു. രാജാക്കന്മാർ നിസ്സ്വാൎത്ഥപരന്മാരും പ്രജാക്ഷേമനിരതന്മാരും ആകുന്നു. അവരുടെ ആദൎശം ഗീതയിൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതുപോലെ ലോകസംഗ്രഹമാകുന്നു. കൎഷകരാജ്യങ്ങളുടെ പരമശത്രുക്കളായ വരൾച്ചയും വെള്ളപ്പൊക്കവും കൊണ്ടുണ്ടാകുന്ന ദോഷങ്ങളെ പരിഹരിക്കുന്നതിനു വേണ്ട സജ്ജീകരണങ്ങൾ ചെയ്യുകയും താൽക്കാലികങ്ങളല്ലാത്ത സ്ഥിരങ്ങളായ പരിഹാരങ്ങൾ ഏൎപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യുന്നു. സഹകരണം എന്ന ശ്രേഷ്ഠമായ ആദൎശത്തെ ദേവന്മാരും മനുഷ്യരും തമ്മിൽ സദാ അനുവൎത്തിക്കുന്നു. വലിയ സങ്കടങ്ങളും ബുദ്ധിമുട്ടുകളും ഉണ്ടാകുമ്പോൾ രാജാക്കന്മാർ തൻകാൎയ്യം കാണാനുള്ള മന്ത്രിമാരോടല്ലാതെ സ്വാൎത്ഥത ഒന്നും ഇല്ലാത്ത ഒരു മഹൎഷിയോടാലോചിക്കുന്നു. ആണ്ടുതോറും ഉത്സവങ്ങൾ നടത്തി ബലികൎമ്മങ്ങൾ അനുഷ്ഠിക്കുന്നതിനു പ്രതിഫലമായി ഇന്ദ്രൻ മഴ പെയ്യിക്കുന്നു. അങ്ങാടിത്തെരുവിലെ ക്ഷേത്രവാസിനിയായ ദേവി കുററങ്ങൾ ചെയ്യുന്നവരെ ശിക്ഷിക്കുന്നു. ആ കൎമ്മങ്ങൾ നടത്താതാവുമ്പോൾ ഗ്രാമദേവത ആ കൃത്യത്തിൽനിന്നു വിരമിക്കുന്നു. പൊതുവായുള്ളതല്ലാത്തതും സ്വന്തംമാത്രവും ആയ [illegible] സംഭവങ്ങളിൽ മനസ്സുചെലുത്തി ദേശീയമഹോത്സവം നടത്താൻ മറക്കുന്ന രാജാവിന് ഒരു ശിക്ഷയായി നഗരം തന്നെ സമുദ്രത്താൽ നശിപ്പിക്കപ്പെടുന്നു.

രാജാക്കന്മാർ അധൎമ്മവും അന്യായവും ചെയ്താൽ മഴ പെയ്യുകയില്ലെന്നും തങ്ങളുടെ പ്രജകളിൽ ഏററവും താണനിലയിലുള്ളവന്റെ പോലും രക്ഷയും മാനവും തങ്ങളുടെ സ്വന്തം രക്ഷയും മാനവും എന്നപോലെ കരുതണമെന്നും സുതമതിയും മണിമേഖലാദേവിയും ഉദയകുമാരനെ ഉപദേശിക്കുന്നു: "സ്വന്തം സുഖത്തെക്കാളും

തീരെ അവഗണിക്കണം' എന്നല്ല എത്തിപ്പിടിക്കാൻവയ്യാത്ത ആദ്ധ്യാദർശത്തെക്കാൾ സാമാന്യബുദ്ധിക്കു ഇതു എത്രയോ അധികം അനുരൂപമായിരിക്കുന്നു. ജനമിത്രനും മണിമേഖലയും പുണ്യരാജാവിനോടു് ഉപദേശിക്കുന്നതു് രാജ്യം ഉപേക്ഷിച്ചു സന്യസിക്കുന്നതെന്നും പ്രജാസംരക്ഷണവും രാജ്യഭരണവും ആണു് അദ്ദേഹത്തിൻെറ കൃത്യം എന്നും ആകുന്നു. ശതവർഷങ്ങൾക്കു പിൻപു് രാമദാസൻ ശിവാജിയോടു ഉപദേശിച്ചതും ഇതുതന്നെയാകുന്നു.

വാർഷികോത്സവാവസരങ്ങളിൽ തെരുവീഥികളും ഗൃഹങ്ങളും വൃത്തിയും വെടിപ്പും വരുത്തി അലങ്കരിക്കുന്നു: ആട്ടങ്ങളും പാട്ടുകളും മററു വിവിധവിനോദങ്ങളും കൊണ്ടാടുന്നു. എന്നാൽ അതിനൊപ്പം പല മതപ്രവർത്തകരുടെ പ്രഭാഷണങ്ങളും നടത്തുന്നു. അക്കാലങ്ങളിൽ ദേവന്മാർ മനുഷ്യരുമായി കൂടിക്കലരുന്നതുപോലെ സകലമാനമനുഷ്യരും സഹോദരന്മാരെന്നപോലെ വ്യത്യാസചിന്തകൂടാതെ കൂടിനടക്കണമെന്നു അനുശാസിക്കപ്പെടുന്നു. സകല മതാചാര്യന്മാരും ബഹുമാനിക്കപ്പെടുകയും അവരവരുടെ മതങ്ങളെക്കുറിച്ചു പ്രസംഗിക്കുന്നതിനു് സമ്മതിക്കയും ചെയ്യുന്നു. ബുദ്ധധർമ്മം പഠിക്കുന്നതിനുമുമ്പു മററു മതങ്ങളുടെയെല്ലാം തത്വങ്ങളെ ഗ്രഹിക്കേണ്ടതു് അത്യാവശ്യമാണെന്നു് അറവണഅടികളും കണ്ണകിയും മണിമേഖലാദേവിയും മണിമേഖലയെ ഉൽബോധിപ്പിക്കുന്നു. അപ്രകാരമായിരുന്നു മതസഹിഷ്ണുത; അപ്രകാരമായിരുന്നു എല്ലാമതങ്ങളും സത്യത്തിൻെറ വിവിധമുഖങ്ങളാണെന്നുള്ള അംഗീകരണം. മതങ്ങളുടെ താരതമ്യപഠനത്തിനു ഇതിലധികം നല്ലതായ ഒരു വഴി ഇല്ലല്ലോ.

ക്ഷാമം, ക്ഷതി, യുദ്ധം, ഇൻഡ്യയിലെ പട്ടിണിപ്പാവങ്ങളായ കോടിക്കോടി ആളുകളുടെ പരമശത്രുക്കളായ ഈ മൂന്നിനേയും പരിമാണഗണനംചെയ്തു വിവരിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഇന്ദ്രോത്സവത്തെ നഗരത്തിൽ വിളിച്ചറിയിക്കുന്ന രാജദൂതർ വിളംബരംചെയ്യുന്നതു് ഇങ്ങനെയാണു് "നാടെങ്ങും സമാധാനവും സമൃദ്ധിയും നൃത്തംചെയ്യട്ടെ; വിശപ്പും രോഗവും ഇല്ലാതാകട്ടെ!"......ശമിപ്പിക്കപ്പെടാത്ത വിശപ്പു് ഒരു മഹാശാപമാണു്. മനുഷ്യരാശിക്കു ഏററവും വലിയ ശാപമാണു്. അഭിജാതനയെ അതു നശിപ്പിക്കും. ശ്രേഷ്ഠതയെ അതു കൊല്ലും. വിദ്യഅഭ്യസിക്കാനുള്ള ആഗ്രഹത്തെ അതു അപഹരിക്കും, മനുഷ്യരെ നാണംകെടുത്തും, സ്വാതന്ത്ര്യത്തെ പറിച്ചു ദൂരത്തെറിയും, ആത്മാഭിമാനം നശിപ്പിച്ചു പിച്ച എടുപ്പിക്കും" എന്നിങ്ങനെയാണു് ദ്വീപതിലകാദേവി മണിമേഖലയോടു പറയുന്നതു്. കായചണ്ഡികയുടെ ആനവിശപ്പു് "എന്നും അവളുടെ വീർത്തുവീർത്തു വരുന്ന വയററിനുള്ളിലേക്കു അവളുടെ നല്ല കോളുകൊള്ളുന്ന അണ്ണാക്കിൽക്കൂടി ആഹാരപിണ്ഡങ്ങൾ കത്തിച്ചു ഒഴുകുന്നു", എന്നും ഒരു ആററിലെ വെള്ളം എത്രതന്നെ ഒഴുകിച്ചെന്നാലും ഒരു മരുഭൂമിക്കു മതിയാകാത്തതുപോലെ എന്തുചെന്നാലും അവളുടെ വിശപ്പിനു ശമനംവരുകയില്ലെന്നു തോന്നുന്നു" എന്നും മററുമുള്ള വർണ്ണനകളുടെ രസം മുഴുവൻ ഗ്രഹിക്കാൻ വളരെനാൾ വേണ്ടത്തോളം ആഹാരംകഴിക്കാതെ ആഗ്രഹത്തോടെ കാത്തിരിക്കുന്ന ബുഭുക്ഷുക്കളായ ആളുകൾ അവക്കു കിട്ടുന്ന സ്വാദുള്ളവകളും പോഷകങ്ങളും ആരോഗ്യപ്രദങ്ങളും ആയ നല്ല ഭക്ഷ്യസാധനങ്ങൾ ആർത്തിയോടെ വാരിവാരിക്കഴിക്കുന്നതു കണ്ടിട്ടുള്ളവർക്കേ കഴിയൂ.

ഈ ഭിക്ഷാപാത്രം ആൻഡ്റൂ കണ്ണിഗിയുടെ "സംഭാവനയുടെ അനുപാതം അനുസരിച്ചുള്ള ഭാനായതന" അനുസ്മരിപ്പിക്കുന്നു. ഈ ഭിക്ഷാപാത്രം അക്ഷയപാത്രമാകണമെങ്കിൽ അതിൽ നല്ലവരാരെങ്കിലും ആദ്യം ഭിക്ഷ ഇടണം. അല്ലാതെ അവസാനമില്ലാതെ ഭക്ഷ്യങ്ങൾ ഉണ്ടായിവരുന്ന മഹാഭാരതത്തിലെ അക്ഷയപാത്രംപോലെയല്ല ഇതു്. തമിഴരുടെ സാമാന്യബുദ്ധി അവരെ അത്ര വലിയ കൽപ്പിതകഥാവൃത്താന്തത്തിൽ ചാടിക്കാതെ വാസ്തവികതയോടു ഏതാണ്ടു അടുപ്പിച്ചുനിർത്തുന്നു. മഹായുദ്ധം കഴിഞ്ഞു ഭക്ഷ്യപദാർത്ഥങ്ങൾക്കു ചുരുക്കംവന്നതിനാൽ, ഉള്ളതു് വീതംവച്ചുകൊടുക്കുക എന്ന സമ്പ്രദായം ഏർപ്പെടുത്തപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന ഇക്കാലത്തു് അപുത്രന്റെ ആ ഭിക്ഷാപാത്രം ഒന്നു കിട്ടാൻ എത്രപേരാണു് ആഗ്രഹിക്കാത്തതു്?

സുന്ദരികളായ യുവതിമാർ കൂട്ടാരും ഇല്ലാതെ സഞ്ചരിക്കരുതെന്നും പ്രസവിച്ചു നാൾചെല്ലാത്ത പശുക്കളുടെ സമീപത്തു ആളുകൾ ചെല്ലരുതെന്നും ഉള്ള ഉപദേശങ്ങളിലും, അപുത്രൻ വേദത്തെയും വേദത്തിൽ വിധിച്ചിട്ടുള്ള യാഗങ്ങളേയും ആക്ഷേപിച്ചപ്പോൾ അയാളുടെ നേർക്കു ബ്രാഹ്മണർക്കുണ്ടായ ശത്രുതയേയും അയാളെ ബഹിഷ്കരിക്കുന്നതിൽ അവർക്കു ലഭിച്ച വിജയത്തേയും കുറിച്ചുള്ള വർണ്ണനയിലും, അക്കാലത്തെ മതാചാര്യന്മാർ ആരുംതന്നെ ഒരു സ്വകീയ മതതത്ത്വങ്ങൾ പഠിപ്പിക്കയില്ലെന്നും വിവിധമതക്കാരുടെ മതരഹസ്യങ്ങൾ പഠിക്കുന്നതിനുള്ള ഏകമാർഗ്ഗം മന്ത്രം പ്രയോഗിച്ചു ഒരു പുരുഷനായി മാറുന്നതാണെന്നും മണിമേഖലയ്ക്കു കൊടുക്കുന്ന ഉപദേശത്തിലും ഇതേ സാമാന്യബുദ്ധി കാണുന്നു. അതുപോലെ മററു രണ്ടുമന്ത്രങ്ങളും മണിമേഖലയ്ക്കു ദാനംചെയ്തതു്

സാമാന്യബുദ്ധിയുടെ പ്രയോഗംകൊണ്ടാകുന്നു. പർവ്വതങ്ങളും നദികളും മരുസ്ഥലങ്ങളും, ഗതാഗതമാർഗ്ഗങ്ങൾ ദുർഘടം പിടിച്ചവയും ആയിരുന്ന അക്കാലത്തു് എത്രയും അത്യാവശ്യംതന്നെ ആയിരുന്നുവെങ്കിലും ആകാശത്തുകൂടി പറന്നു നടക്കാൻ കഴിവുനൽകിയ ആ വരം "പള്ളുകൊണ്ടുള്ള സഞ്ചാരം സമയത്തെ വൃഥാകളയുന്നു" എന്നുള്ള ആ നല്ല നീതിവാക്യത്തെ ആസ്പദമാക്കിയുള്ളതായിരുന്നു. വഞ്ചിയിലും കാഞ്ചിയിലും മററും ആകാശചാരികൾക്കു് നിലത്തിറങ്ങാനുള്ള തലങ്ങൾ അമാനുഷികമാംവണ്ണം ആധുനികതയെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു ഗ്രാമങ്ങളോ മററു ജനാധിവാസസ്ഥലങ്ങളോ ഇല്ലാത്ത അതിവിസ്തൃതങ്ങളായ ഭൂഭാഗങ്ങൾ ധാരാളം, ജീവകഗുളികകൾ എന്നല്ല, പോഷകപദാർത്ഥങ്ങൾ സംഗ്രഹിച്ചിട്ടുള്ള ആഹാരസാധനങ്ങൾ ഇല്ല; ഇങ്ങനെയുള്ള അക്കാലത്തു വിശപ്പു് ശമിക്കുന്നതിനുള്ള ആ മന്ത്രവും വളരെ ആവശ്യംതന്നെ ആയിരുന്നു. "ശരിയായ ആഹാരം ശരിയായ സമയങ്ങളിൽ ഇല്ലാതെ ആവുക ഏകാഗ്രതയ്ക്കും പഠിത്തത്തിനും ഏററവും വലിയ ഒരു തടസ്സമാകുന്നു" എന്നു് ഈ ഇതിഹാസത്തിൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതു വളരെ വാസ്തവമാകുന്നു. ഇതുകൊണ്ടായിരിക്കും ആധുനികവായനശാലകളിൽ ചായയ്ക്കും ലഘുഭക്ഷണങ്ങൾക്കും ഏർപ്പാടുള്ളതു്.

കാമം ക്രോധം ഈ വികാരങ്ങളെ വളരെ സൂക്ഷ്മഗ്രഹണത്തോടുകൂടിയാണു് ഇതിൽ വിവരിച്ചിട്ടുള്ളതു്. പഞ്ചമഹാപാപങ്ങളിൽ കൊല, മോഷണം, അസത്യവാദം, കളി ഈ നാലിനേയും ഒഴിഞ്ഞുമാറുക കാമവികാരത്തെ അടക്കുന്നതിനെക്കാൾ വളരെ അധികം സുകരമാണെന്നു് വിചാരിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഒരു ഉപദേവനായ വിദ്യാധരൻപോലും കാമവികാരംകൊണ്ടു വിവേകരഹി

തന്നയി സുതമതിയെ പിടിച്ചുകൊണ്ടുപോകുന്നു. മുമ്പത്തെ ചോളരാജകുമാരന്മാർ മാതതിയിലും വിശാഖയിലും കാമമോഹിതരായി ഭവിക്കുന്നു. അതുപോലെ ഉദയകുമാരന് അടക്കാൻവയ്യാത്ത കാമം മണിമേഖലയിൽ ഉണ്ടാകുന്നു. ഒരു വണിക്പ്രമുഖൻ ഇന്ദ്രോത്സവത്തിനിടയിൽ ഒരു ദേവദാസിയെ ആശ്ലേഷിച്ച് ആനന്ദിക്കുന്നു. മറെറാരുത്തൻ, ചട്ടവൻ ആതിര എന്നൊരു ഗണികയെ കാമിച്ച് വിശ്വസ്തയായ തന്റെ ധർമ്മപത്നിയെ ഉപേക്ഷിക്കുന്നു. ഇതിലെല്ലാം ഭയങ്കരമായതും ആ ശില്പിയുടെ ഭാര്യയുടെ കഥയാണ്. അവർ സ്വഭർത്താവിനെ ഉപേക്ഷിച്ച് വേശ്യാവൃത്തി സ്വീകരിക്കുന്നു. അവളുടെ സ്വന്തം പുത്രനുമായി സംഭോഗംചെയ്യുന്നു. "ശ്രേഷ്ഠനായ കുമാരാ, ഈ സ്ത്രീ ഒരിക്കൽ എന്നെക്കാൾ സൗന്ദര്യവതിയായ ഒരുത്തിയായിരുന്നിരിക്കണം. എന്നാൽ ഇന്ന് അവരെ നോക്കുക, അവരുടെ തലമുടിയെല്ലാം നരച്ചു, അവരുടെ തൊലി ചുക്കിച്ചുളിഞ്ഞു, അവരുടെ നിറത്തിന്റെ കാന്തി പോയി, അവരുടെ കണ്ണുകൾക്കു ജീവനില്ലാതെ ആയി. ആരുടേയും ശരീരത്തിന്റെ കഥ ഇതാണ്. അതിനാൽ ശരീരത്തിനോടുള്ള ഈ കാമം ഉപേക്ഷിച്ചു ഉപരിവസ്തുക്കളെ അങ്ങു അഭിലഷിക്കുക" എന്നിപ്രകാരമാണ് ഒരു വൃദ്ധയായ സ്ത്രീയെ ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചുംകൊണ്ടു മണിമേഖല കുമാരനോട് പറയുന്നതു്. ഒടുവിൽ ആ ശില്പകാരന്റെ ഭാര്യ കിണററിൽചാടിയും അവളുടെ മകൻ മട്ടുപ്പാവിന്മേൽനിന്നു ചാടിയും ആത്മഹത്യചെയ്യുന്നു. ഉദയകുമാരന്റെ അമ്മറാണി മണിമേഖലയെ ബലാത്സംഗം ചെയ്യാനയച്ച കാമക്കൂത്താടിയായ ധൂർത്തനു ഉണ്ടാകുന്ന അനുഭവം വിചിത്രമായ ഒന്നാകുന്നു. തന്റെ കാമപൂർത്തിനേടാൻ അത്യാവേശത്തോടെ അവളുടെ മുറിക്കു

ത്തെയ്ക്കു രാത്രിസമയത്തു കയറി ചെന്നപ്പോൾ അവൻ കാണുന്നതു് അവൻ പ്രതീക്ഷിച്ചിരുന്ന സുന്ദരീരത്നമായ ഒരു യുവതിക്കുപകരം പന്നിത്തേററകൾപോലെ ഉന്തിനിൽക്കുന്ന പല്ലുകളും ചെമന്ന വട്ടക്കണ്ണുകളും ഉള്ള ഒരു തടിയൻ കരിക്കട്ടഭൂതം കണ്ണുരുട്ടിക്കൊണ്ടു നിൽക്കുന്നതാണു്. അവൻ കേവലം ഒരു ഭ്രാന്തനെപ്പോലെയായി മുറിക്കകത്തുനിന്നു ചാടിപ്പുറത്തിറങ്ങി ഈ മാതിരി ആപത്തുകളിൽ ഇനിയും അകപ്പെടാതിരിക്കാൻ ചോളരാജ്യത്തുനിന്നുതന്നെ പലായനംചെയ്യുന്നു. പ്രണയം അതിന്റെ എതിർത്തുനിൽക്കാൻവയ്യാത്ത ആകർഷണശക്തിയിൽ ആരെയും അമർത്തി കീഴ്പ്പെടുത്തുന്നു എന്നും പ്രണയിക്കപ്പെടുന്ന ആളിനെപ്പററി ഒരു ചിന്തയും അതിനില്ലെന്നും ഇങ്ങോട്ടു പ്രണയിക്കുന്നുണ്ടോ എന്നുള്ള ചിന്തയും അതിനില്ലെന്നും ഉപവനത്തിൽവച്ചു അതിനെപ്പററി ചെയ്തിട്ടുള്ള വർണ്ണനം ഒരു ചിത്രംപോലെ ഇരിക്കുന്നു.

പാതിവ്രത്യധർമ്മത്തിന്റെ ആദർശം വളരെ ഉന്നതോതിലാണു് കല്പിച്ചിരിക്കുന്നതു്. മനുഷ്യരുടെ ആദർശംവച്ചു നോക്കിയാലും മാളതി ഒരു സുചരിതയായ പത്നിയാണു്. എന്നാലും അവളെക്കാണുകയിൽ രാജകുമാരനു കാമവികാരങ്ങൾ അങ്കുരിച്ചുകൊണ്ടു അവളിൽ കാമത്തിന്റെ എന്താണ്ടൊരു ഛായ ഉണ്ടെന്നു അവൾ ശരിയായി സ്വയംവിചാരിക്കുന്നു. ആതിരയും കണ്ണകിയെപ്പോലെ പാതിവ്രത്യത്തിനു ഒരു ഉൽകൃഷ്ടമാതൃകയാകുന്നു.

വിവാഹങ്ങൾ ഈശ്വരസന്നിധിയിൽവച്ചു നടക്കുന്നതായും ഭർത്താവും ഭാര്യയും പൂർവജന്മങ്ങളിലും ഭർത്താവും ഭാര്യയും ആയിരിക്കുന്നതായും ഗണിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഒരു ദേവദാസിയെ ഒരു പൂവിലെ തേൻ തീരുമ്പോൾ അ

തിനെ ക്രുസൽക്കാതെ ഉപേക്ഷിച്ചു മറെറാരുപൂവിലേക്കു പോകുന്ന ഒരു വണ്ടിനോടു ഉപമിച്ചു വൎണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു. കള്ളുകുടിക്കുക, കള്ളം പറയുക, ജാതിമതാദിവ്യത്യാസങ്ങളെ നോക്കാതെ ആരെയും സ്വീകരിച്ചു കാമക്രീഡ ചെയ്ക എല്ലായ്പ്പോഴും മലിനവിചാരങ്ങളിൽ ലയിച്ചിരിക്കുക ഇതെല്ലാററിൻെറയും സമാഹാരമാണു് അവരുടെ ജീവിതമെന്നു കാണിച്ചിരിക്കുന്നു.

ക്രോധത്തെയും ഇതിൽ വളരെ വിശദമായി വൎണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു. അമൎത്ത്യരുടെ അലിഖിത നിയമങ്ങളെ ലംഘിച്ചു് കാലചണ്ഡിക വിന്ധ്യവാസിനിദേവിയുടെ ക്ഷേത്രത്തിനു മുകളിൽക്കൂടി പറന്നുപോയതിനു് ആ ദേവി അവളെപ്പിടിച്ചു കൊന്നുകളഞ്ഞു. രാജാവു് ഇന്ദ്രോത്സവത്തിനു് മുടക്കംവരുത്തിയതിനു് മണിമേഖലാദേവി കാവേരിപ്പട്ടണത്തെ നശിപ്പിച്ചു; ദേവിമാരുടെ അഗ്നിപൎവ്വതോപമവും സൎവ്വസംക്ഷോഭിയും ആയ ക്രോധം ഈ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളാൽ ദൃഷ്ടമാക്കപ്പെടുന്നു. തൻെറ പുത്രൻെറ മരണത്തിനു പരോക്ഷമായി കാരണഭൂതയായ മണിമേഖലയുടെ നേൎക്കു രാജ്ഞിക്കുണ്ടായ ക്രോധം കപടതന്ത്രപരവും സൂക്ഷ്മതരവും ആകുന്നു. വസന്തതയെന്ന ആ ദുഷ്ടഉപദേഷ്ടാവിൻെറ ദുൎബ്ബോധനംകൊണ്ടു് 'മണിമേഖലയെ തടവിലിടുന്നതു നല്ലതല്ലെന്നും താൻ തൻെറ മുറിയിൽ അവളെ പാൎപ്പിച്ചു രക്ഷിച്ചുകൊള്ളാമെന്നും രാജ്ഞി രാജാവിനോടു പറഞ്ഞു അദ്ദേഹത്തിൻെറ സമ്മതം വാങ്ങി അങ്ങനെ ചെയ്തിട്ടു അവളെ മാനഭംഗം ചെയ്യിക്കാനോ കൊല്ലിക്കാനോ ഒക്കെ ശ്രമിക്കുന്നു. ഉദയകുമാരൻെറ കാമപ്രാപ്തിക്കു വശപ്പെടാതെ അദ്ദേഹത്തിനെ നിരാശാകലിതനാക്കുകയും ഒടുക്കം അദ്ദേഹത്തിൻെറ മരണത്തിനു ഇടവരുത്തുകയും ചെയ്തതിനു പകവീട്ടാനായി

അവരുടെ ചാരിത്രത്തെ രക്ഷിക്കുന്നതിനായി ചെയ്ത രാജ്ഞിയുടെ ആ ശ്രമം ചാത്തനാരുടെ ഗാഢമായ മനശ്ശാസ്ത്രവിജ്ഞാനത്തെ കാണിക്കുന്നു. തന്റെ പതിയുടെ പാദങ്ങളിൽ താൻ നമസ്കരിക്കുന്നതു് മറെറാരാൾ കാണാൻ ഇടവന്നപ്പോഴും തന്റെ പാചകൻ ഭക്ഷണം തയ്യാറാക്കാൻ താമസിക്കയും അവൻ പരിഭ്രമിച്ചു ഭക്ഷണസാധനങ്ങൾ നിലത്തു തൂവുകയും ചെയ്തപ്പോഴും രാഹുലന് ഉണ്ടായ ക്രോധാവേശം; പന്ത്രണ്ടുവർഷത്തിലൊരിക്കൽ തനിക്കുള്ള ഭക്ഷണമായ നാവൽപ്പഴം കായചണ്ഡിക അറിയാതെ ചവുട്ടിപ്പോയപ്പോൾ വൃശ്ചികനുണ്ടായ ക്രോധം; കൃത്രിമകായചണ്ഡിക തന്നെ അവഗണിച്ചു് കുമാരനുമായി ഇണക്കത്തിൽ സംഭാഷണം ചെയ്യുന്നതു കണ്ടപ്പോൾ കാഞ്ചനന് ഉണ്ടായ ക്രോധം; ഇതെല്ലാം ചാത്തനാരുടെ ആ പരിജ്ഞാനത്തിന്റെ മറ്റു ഉദാഹരണങ്ങളാകുന്നു. പശു പെററുടനെ അതിന്റെ അടുക്കൽ ചെന്നു കൗശികനെ അതു വിരണ്ടു കുത്തിയതും മറെറാരു പശു യാഗത്തിനു കൊല്ലാനായി അതിനെ പിടിക്കാൻ ചെന്ന പുരോഹിതനെ 'കുത്തിക്കൊന്നതും' അദ്ദേഹം ജന്തുമനശ്ശാസ്ത്രവും പാഠവും ഉപേക്ഷിച്ചിട്ടില്ലെന്നു കാണിക്കുന്നു. ചാത്തനാർക്ക് അഹിംസയോടു ആനുകൂല്യമാണുള്ളതു്. എങ്കിലും കൗശികന്റെ മുറിവിൽ നിന്നു പ്രവഹിച്ച ചോര കണ്ടപ്പോൾ ജയിനർക്കുണ്ടായതു പോലെ ആണത്തമല്ലാത്ത പേടിയെ അതു ജനിപ്പിക്കുന്നു എന്നുള്ള വസ്തുത അദ്ദേഹം വിസ്മരിക്കുന്നില്ല. തമിഴനാട്ടിലെ അന്നത്തെ പശുക്കൾ അന്നത്തെ മനുഷ്യരെപ്പോലെതന്നെ ഇന്നുള്ള സന്താനങ്ങളെക്കാൾ യുദ്ധവീര്യം ഉള്ളവരായിരുന്നു എന്നു കാണുന്നതു കൗതുകകരമായിരിക്കുന്നു.

ചുടുകാട്ടുകോട്ടത്തിന്റെയും അവിടെ ശവങ്ങൾ മറവുചെയ്യുന്ന അന്ത്യപ്രകാരങ്ങളുടെയും വിവരണം സൂക്ഷിതവും സംത്രാസകവും ആയിരിക്കുന്നു. ഒരു ജീവനുപകാരം മറെറാരു ജീവനെ കൈമാററംചെയ്യണമെന്നു മൃത്യുദേവതയോടുള്ള പ്രാർത്ഥന ഇവിടെയുള്ള ജീവിതവ്യത്യാസങ്ങളേയും അപമര്യാദകളേയും ഈ ലോകത്തിനപ്പുറത്തേയ്ക്കും കൊണ്ടുപോകാനുള്ള തന്ത്രമാണെന്നു ആക്ഷേപിക്കുന്നതു് കവിയുടെ നൂതനവും സ്വതന്ത്രവും ആയ ഒരാശയമാകുന്നു. അതു് ജനകീയമായ ഒരു നിഗമനവും ഹർഷപ്രദവുമായ ഒരു സംഗതിയും അത്രേ.

അപ്രതീക്ഷിതങ്ങളും ഉല്ലാസകരങ്ങളും ആയ വിചാരഗതികൾ ഈ കാവ്യത്തിനുള്ള ഒരു വിശേഷതയാണു്. താൻ കൊടുത്ത വരത്തെ അപുത്രൻ നിരസിച്ചതിനു്, ഇന്ദ്രൻ നാടാസകലം വേണ്ടതോളംമഴചെയ്യിച്ചു ആവശ്യമുള്ളടത്തോളം വെള്ളംകൊടുത്തു വിളവുകൾ സമൃദ്ധിയാക്കി അയാളുടെ അന്നദാനം ആളുകൾക്കു ആവശ്യമില്ലാതാക്കി പ്രതിക്രിയചെയ്യുന്നു. അപുത്രൻ മനസ്സുമടുത്തു മറെറാരു രാജ്യത്തു ചെല്ലുന്നു. അവിടെയും അയാളുടെ അന്നം ആർക്കും വേണ്ട. അങ്ങനെ ഒട്ടുക്കും ദാനംചെയ്യാൻ ഒരു നിവൃത്തിയും കാണാതെ നിരാശപ്പെട്ടു അയാൾ ആത്മഹത്യചെയ്യുന്നു. ഒരു തേവിടിശ്ശിപ്പെണ്ണു് വശപ്പെടായ്ക നിമിത്തം സംഭവിച്ച രാജകുമാരന്റെ മരണത്താൽ ക്ഷോഭിച്ചു വിവേകംകെട്ട നഗരവാസികളുടെ ഉപദ്രവങ്ങളിൽ നിന്നു രക്ഷിക്കാൻ രാജാവു് അവളെ കാരാഗൃഹത്തിനകത്താക്കുന്നു. അതു ആദിമകാലത്തു തന്നെ 'രക്ഷിക്കാൻവേണ്ടി തടവിൽ പാർപ്പിക്കുക' എന്ന ധർമ്മത്തിന്റെ ആവിർഭാവം ഹിന്ദുനിയമത്തിന്റെ പുരോഗതിയേയും നീതിന്യായക്രമങ്ങളേയുംകുറിച്ചു ഗ്രാഹ്യമില്ലാത്തവരെ കുറെ

അൽഭുതപ്പെട്ടതിനേക്കാം. തന്റെ പുത്രന്റെ മരണത്തിന്റെ ഹേതുവായിത്തീൎന്ന സ്ഥിതിഗതികളെക്കുറിച്ചു കേട്ടപ്പോൾ, ആ പുത്രന് വധശിക്ഷകൊടുത്തുള്ള ന്യായം നടത്താൻ തനിക്കു സാധിച്ചില്ലല്ലോ എന്നു ഒരു സൂൎയ്യവംശരാജാവ് വ്യസനിക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒരു പൂർവ്വികൻ കാകന്ദരാജാവ് സാധ്വികളുടെ ചാരിത്ര്യഭംഗം ചെയ്യാൻ ശ്രമിച്ചതിന് തന്റെ രണ്ടു പുത്രന്മാർക്കു ഒന്നിനു പുറകേ ഒന്നായി വധശിക്ഷ നൽകുന്നു. സൂൎയ്യവംശരാജാക്കന്മാരുടെ കർത്തവ്യം നിർദ്ദാക്ഷിണ്യവുമായ ന്യായനിഷ്ഠ!

അവർ ഒരു ന്യായമണി കൊട്ടാരത്തിൽ കെട്ടിച്ചിരുന്നു. സങ്കടക്കാർക്കു ആർക്കും അതു അടിക്കാം. അലക്ഷ്യമായി തേരോടിച്ചുപോയി വഴിയിൽവച്ചു ഒരു പശുക്കുട്ടിയെ മുറിപ്പെടുത്തിയ കുററത്തിനു കിരീടാവകാശിയായ രാജകുമാരനെ ശിക്ഷിക്കുന്നതിനുപോലും അവർ സന്നദ്ധരായിരുന്നു.

മാംസവും മദ്യവും മാനിനിയുംമൂലം സംഭവിക്കുന്ന ദോഷങ്ങളെക്കുറിച്ചു നിക്കോബാർദ്വീപിലെ ന[illegible]രാക്കൾക്കു ചട്ടവൻ മിട്ടുകയ ഉപദേശം നൽകുന്നു. സ്വതേ മരണമില്ലാതെ അതിജീവിക്കുന്നു എന്നുള്ളതിനും ജീവാത്മാവ് മരണശേഷം പരലോകത്തേയ്ക്കു പോകുന്നു എന്നുള്ളതിനും അദ്ദേഹം തരുന്ന തെളിവ് ഏററവും സംസ്കൃതമായതാകുന്നു. അദ്ദേഹം പറയുകയാണ് "ഒരു മനുഷ്യൻ" ജീവനുള്ളപ്പോൾ ദേഹത്തിന് എത്ര നിസ്സാരമായ വേദനപററിയാലും കരയുന്നു. മരിച്ചുകഴിഞ്ഞാൽ അവന്റെ ദേഹം തീയിലിട്ടു ചുട്ടാലും അവൻ കരയുന്നില്ല. അവൻ ദേഹംവിട്ടു പരലോകത്തേയ്ക്കു പോകുന്നു എന്ന് ഇതു കാ

ണിക്കുന്നു" നരമക്കളുടെ പുരോഗതിക്കും ഉന്നമനത്തിനും അത്യുന്നതമായതും അവർക്കു അനുഷ്ഠിക്കാൻ കഴിയുന്നതും ആയ ഒരു സൽകർമ്മപദ്ധതി അദ്ദേഹം നിർദ്ദേശിക്കുന്നതു കാണുക. ദക്ഷിണസമുദ്രദ്വീപങ്ങളിൽ പിന്നൊരുകാലത്തു ചെയ്തതുപോലെ പടുവൻ ഫലപ്രദമായി അവരുടെ സ്നേഹവാത്സല്യങ്ങൾ ആർജ്ജിക്കുന്നു.

തമിഴർ ദേശാന്തരങ്ങളിൽ കുടിയേറിപ്പാർത്തു അവിടെയെല്ലാം നാഗരികത പരത്തുന്നതിന് വളരെയൊക്കെ പ്രവർത്തിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈ വൻകാര്യത്തിൽ ഈസ്റ്റിൻഡ്യാദ്വീപങ്ങൾക്ക് ഏതദ്വിഷയകമായി ലഭിച്ച പ്രാമാണ്യം ആ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കു സഹായം ചെയ്ത്വാപ്പുമായ ഒരു തെളിവാകുന്നു. "കൊടുങ്കാററുകൊണ്ടു ഇളകിമറിയുന്ന കടൽ കടന്നുപോലും പണം തേടുക" എന്ന അവരുടെ മഹാകവിയിത്രി അവ്വയാർ പാടിയിരിക്കുന്നതു വെറുതെ അല്ല.

ദേഹത്തോടുള്ള സ്നേഹത്തെയും ആത്മാവിനോടുള്ള സ്നേഹത്തെയുംകുറിച്ചു മണിമേഖല രാജ്ഞിക്കു നൽകുന്ന വിവരണം സൂക്ഷ്മവും സുസ്പഷ്ടവും വിശ്വാസജനകവും ആകുന്നു. അവൾ സെൻട്രൽ ജയിലിനകത്തു ചെന്നു തടവുകാർക്കു ആഹാരം കൊടുക്കുന്നതും ജയിൽ നിർത്തൽചെയ്തു അവിടെ സത്രങ്ങളും പാഠശാലകളും സ്ഥാപിക്കുന്നതിനപേക്ഷിക്കുന്നതും, അനന്തരകാലത്തു ജയിൽപരിഷ്ക്കരണത്തിനും 'ഡിസ്ചാർജ്ഡ് പ്രിസണേഴ്സ്' ഏസോസൈററിസ്ഥാപനത്തിനും മാർഗ്ഗദർശകങ്ങളായിരിക്കുന്നു. മണിമേഖല എങ്ങുവിടെയാണെന്നും മററുമുള്ള വിവരങ്ങൾ ദേവി വെളിപ്പെടുത്തുന്നതുവരെ താൻ ക്ഷേത്രം വിട്ടുപോകുന്നതല്ലെന്നുള്ള ഉദയകുമാരന്റെ ശപഥത്തിന്റെ നിർഗ്ഗുണതെ അധാർമ്മികമായ ആത്മഹത്യ നിഷ്ഫലമാണെന്നു ക്ഷേത്രഭിത്തിയിൽ എഴുതപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ചിത്രത

ഒരു ദേവത അദ്ദേഹത്തിനെ ഉൽബോധിച്ചു മടക്കുന്നു.

മണിമേഖലയെ പിടിച്ചു് ദേവദാസിവൃത്തി നടത്താൻ അവളെ നിർബന്ധിക്കണമെന്നു ഉദയകുമാരനോട്ടു് ചിത്രാപതി ചെയ്യുന്ന നിവേദനം ആ വൃത്തി എന്തെല്ലാം എന്നു ചിന്തിക്കുമ്പോൾ മനക്ഷോഭകാരിയാകുന്നു ദേവദാസീസമ്പ്രദായം വേണ്ടതാണെന്നു വാദിക്കുന്നവർ ഇന്നും ഇല്ലാതില്ല. അവരുടെ യുക്തികൾ ചിത്രാപതിയുടെവയേക്കാൾ അധികം ആലോചനാർഹങ്ങൾ അല്ല. "കള്ളുകുടി നിന്റെ ദേഹം തടിപ്പിക്കും, നിനക്കു സൌന്ദര്യം വർദ്ധിപ്പിക്കും. നീ കള്ളുകുടിക്കണം" എന്നു് ഒരു മെലിഞ്ഞു് എല്ലുന്തിയ ആളിനോട്ടു് ഒരു കുടിയൻ പ്രസംഗിക്കുന്നു. ഇതേമാതിരി 'സ്റ്റൗട്ടു് കുടിച്ചു സ്റ്റൗട്ടാവുക' (സ്റ്റൗട്ടു് എന്ന മദ്യം കുടിച്ചു തടിയരാവുക) എന്നു പടിഞ്ഞാറൻനാട്ടുകളിലെ കുടിയന്മാർ ചെയ്യാറുള്ള ശിപാർശയെ ഈ പ്രസംഗം നമ്മളെ ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു.

തപസ്സിന്റെയും സന്ന്യാസത്തിന്റെയും ആദർശം ഉന്നതനിലയിലുള്ളതാകുന്നു. ഒരു സന്ന്യാസി അപ്പനേയും, അമ്മയേയും, സോദരനേയും, സോദരിയേയും, ഭർത്താവിനേയും, ഭാര്യയേയും, മക്കളേയും, മക്കളുടെ മക്കളേയും സർവരേയും ഉപേക്ഷിച്ചു ലോകസേവനത്തിനായി ആത്മസമർപ്പണം ചെയ്യുന്നു.

ഈ മഹാകാവ്യം അർത്ഥാലങ്കാരബഹുലമാണു്. രൂപകം ഉപമ മുതലായവ ധാരാളമായി ഇതിലുണ്ടു്. മണിമേഖല സന്ന്യസിച്ചു എന്നു കേട്ടപ്പോൾ ചെങ്കുട്ടുവൻ പറയുകയാണു് "അഹോ ആ വിലതീരാത്ത മുത്തു് ഉപ്പുകടലിൽ എറിയപ്പെട്ടല്ലോ" എന്നു്. സൂര്യൻ അസ്തമിക്കയും അസ്തമനസൂര്യകിരണങ്ങളുടെ സുവർണ്ണമനോഹരമായ തേജസ്സു് അപ്രത്യക്ഷീഭവിക്കയും ചെയ്യുമ്പോൾ അതു

വരെ ആ കിരണങ്ങളാൽ പ്രശോഭിതമായിരുന്ന ഇപ്പോൾ ഇരുളടഞ്ഞ ഉപവനത്തെ പെട്ടെന്നു വിഗനമത്യ കയാവുകയും വ്യസനമഗ്നയാവുകയും ചെയ്യുന്ന ഒരു യുവതിയോട് ഉപമിക്കുന്നു. അതിനുശേഷം ഉദിച്ചുയരുന്ന ചന്ദ്രനെ ചന്ദ്രികയായ പാൽ അവസാനമില്ലാതെ നാലുപാടും ഒഴുക്കുന്ന ഒരു പാൽക്കലത്തോട് ഉപമിക്കുന്നു. നല്ല തെളിഞ്ഞ വെള്ളം നിറഞ്ഞൊഴുകുന്ന നദികളെ മഹാന്മാരുടെ മനസ്സുകളോട് ഉപമിക്കുന്നു.

തത്വവിജ്ഞാനീയത്തിൻെറ വിവിധവിഭാഗങ്ങളെ കുറിച്ചു ഈ ഗ്രന്ഥത്തിലുള്ള ഭാഗങ്ങൾ തത്വശാസ്ത്രജ്ഞന്മാർക്കും ചരിത്രകാരന്മാർക്കും പുരാണവസ്തുഗവേഷകർക്കും ഏറെയാവർജ്ജകമാകുംവണ്ണം രസകരമായിരിക്കും. ജ്ഞാനം സംബന്ധിച്ചുള്ള പൂർവ്വപക്ഷസിദ്ധാന്തങ്ങളും തർക്കശാസ്ത്രം സംബന്ധിച്ചുള്ള പ്രതിപാദനങ്ങളും ഗുരുക്കന്മാർക്കും മനശ്ശാസ്ത്രപണ്ഡിതന്മാർക്കും അതുപോലെതന്നെ രസപ്രദങ്ങളായിരിക്കണം. അണുക്കൾ അവിഭാജ്യങ്ങളാണെന്നും നിറങ്ങളിൽവച്ച് വെള്ള ഉത്തമവും കറുപ്പ് അധമവും ആണെന്നും, മോക്ഷം കിട്ടുന്നതിനുള്ള യോഗ്യത ഉണ്ടാകണമെങ്കിൽ കറുത്ത നിറമുള്ളവൻ വെളുപ്പുനിറമുള്ളവനാകേണ്ടതാണെന്നും ഉള്ള ആജീവകാചാര്യൻെറ അധികൃതമായ പ്രതിപാദനം കേൾക്കുമ്പോൾ നമ്മൾ ചിരിച്ചുപോകും ! എങ്കിലും ജ്ഞാനാന്വേഷണശ്രമവും സത്യാന്വേഷണവും ശരിയായുള്ളവയാകുന്നു. ഇന്ദ്രിയങ്ങൾമുഖേന സ്വാനുഭവംകൊണ്ട് അറിയാത്തതൊന്നിനേയും താൻ സ്വീകരിക്കുന്നില്ല എന്നുള്ള നിരീശ്വരസിദ്ധാന്തിയുടെ വാദത്തിന് സ്വന്തം അപ്പനമ്മമാർ ഇന്നാരാണെന്ന് ഇന്ദ്രിയങ്ങൾമുഖേന നേരിട്ടുള്ള അറിവ് യാതൊരുത്തനും ഉണ്ടാകുന്നില്ലാത്തതിനാൽ ആ വാദം ശുദ്ധാബദ്ധമാണെന്നു ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചു മണിമേഖല ചെയ്യുന്ന ഒന്നാംതരം

യുക്തിവാദം സുഖകരവും അനിഷേധ്യവും പ്രബോധകവും ആകുന്നു. സ്വയം വൈരുദ്ധ്യമുള്ള പ്രതിപാദനത്തിന് 'ഒരാൾ പറയുകയാണു് താൻ ഒരു വന്ധ്യാപുത്രനാണെന്നു്' എന്നുള്ള ഉദാഹരണം കുറിക്കുകൊള്ളുന്നതും വിനോദകരവും ആകുന്നു.

അനവധി അത്ഭുതസംഭവങ്ങളും പുനർജ്ജന്മങ്ങളെപ്പറ്റിയുള്ള മുഷിപ്പൻകഥകളും കർമ്മത്തെക്കുറിച്ചു ആവർത്തിച്ചാവർത്തിച്ചുള്ള പ്രബോധനങ്ങളും എല്ലാം ആധുനികവായനക്കാർക്കു രുചിക്കയില്ലെന്നുള്ളതു് നിസ്സംശയമാണു്. എന്നാൽ ഒന്നു മനസ്സിലാക്കാനുണ്ടു്. സന്മാർഗ്ഗോപദേശമാണു് പ്രാചീനേതിഹാസങ്ങളുടെ ലക്ഷ്യം. ജനങ്ങളിൽ സന്മാർഗ്ഗനിരതത്വം ദൃഢമൂലമാക്കി വർദ്ധിപ്പിക്കാനും മോക്ഷത്തിനു വഴിതെളിച്ചുകാട്ടാനും ഉദ്ദേശിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള അവയിൽ അതൊക്കെ പ്രതീക്ഷിക്കത്തക്കതേ ഉള്ളൂ. കർമ്മം ഒരു സിദ്ധാന്തമല്ലെന്നും അതു് ഒരു വസ്തുതയാണെന്നും ആധുനികരിൽ പ്രാമാണികരായ ചിലർ പോലും വിളിച്ചുപറയുന്നുണ്ടു് എന്നും അങ്ങനെ, മണിമേഖലയിലെ ചിന്താഗതി ഇന്നും, ഇൻഡ്യയിലെങ്കിലും പ്രബലമായി പ്രചാരത്തിലുണ്ടു് എന്നുള്ളതിനെ കാണിക്കുന്നു എന്നും, അതു ഗൗനിക്കാനുള്ള ഒരു വസ്തുതയാണെന്നുംകൂടി, ആധുനികരായ വായനക്കാർ ഇഷ്ടപ്പെട്ടാലും ഇല്ലെങ്കിലും ഞാൻ പറഞ്ഞുകൊള്ളട്ടെ.

ഈ മഹാകാവ്യത്തിന്റെ ഭംഗികൾ അനേകങ്ങളാകുന്നു. ഇതുപോലെയുള്ള അതിന്റെ ഒരു സംഗ്രഹം അതിന്റെ മാഹാത്മ്യം വേണ്ടവണ്ണം വായനക്കാർ അറിഞ്ഞു രസിക്കുന്നതിനു് ഒട്ടും പര്യാപ്തമാവുകയില്ല. എന്നാലും നമ്മുടെ പൂർവീകരെ അനുഗമിച്ചു്, കാശിയിൽ പോയി ഗംഗാസ്നാനം ചെയ്യാൻ കഴിവില്ലാത്തവർക്കു് അ

വിടെ ഭക്തന്മാർ ഒരു മൊന്ത ഗംഗാജലം കൊണ്ടുവന്നു കൊടുക്കുന്നതുപോലെ ഞാൻ ആ വിശിഷ്ടമായ മഹാകാവ്യത്തിന്റെ ഒരു പുതിയ വായനക്കാർക്ക് സമർപ്പിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

തമിഴർ അവരുടെ പൂർവ്വകാലചരിത്രത്തെക്കുറിച്ച് വാസ്തവമായി അഭിമാനിക്കാനും ആ അഭിമാനത്തെ ആധുനികചിലപ്പതികാരങ്ങളും മണിമേഖലകളും നിർമ്മിച്ചു തങ്ങളുടെ മാതൃഭാഷയെ പോഷിപ്പിക്കുക എന്നുള്ള ഉററ മാർഗ്ഗത്തിൽ പ്രകടിപ്പിക്കാൻ അവരെ പ്രേരിപ്പിക്കാനും, തമിഴ്നാട്ടിലെ കൃഷിക്കാർക്ക് ഗംഗയും യമുനയും കാവേരിയെ പുറന്തള്ളുമോ എന്നുള്ള തിരുനക്കാരം സംസ്കൃതവും ഹിന്ദിയും തമിഴ്നാട്ടിൽ തമിഴിനുള്ള അഭിമാനകരമായ സ്ഥാനത്തെ എന്നെങ്കിലും ഭ്രംശിപ്പിച്ചേക്കുമോ എന്ന് അവർക്കുള്ള ഭീതികളയാനും ഈ പുസ്തകം ഉപകാരമായിത്തീരുമെന്നു ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നു. തമിഴ്നാട്ടിനു പുറത്തുള്ളവർക്ക് തമിഴരെയും അവരുടെ സംസ്കാരത്തെയുംകുറിച്ചു കൂടുതൽ ഗ്രഹിക്കാനും ഈ ഗ്രന്ഥം സഹായിക്കുമെന്നു ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നു. ഒരു പുതിയ വീണ്ടും കൗമാരം ലഭിച്ച സ്വാതന്ത്ര്യഇൻഡ്യയോടും, ഭാരതിയുടെ കൊടിക്കീഴിൽ ഒരു പുതിയ പുനരുജ്ജീവനം ലഭിച്ച തമിഴ്നാടിനോടുംകൂടിയ ഒരു പുതിയ ലോകം നമ്മുടെ കണ്ണിനുമുമ്പിൽ അവതരിച്ചിരിക്കുന്നു. തമിഴ്ത്തായിയുടേയും, ഭാരതമാതാവിന്റേയും ലോകപിതാമഹിയുടേയും പാദങ്ങളിൽ എന്റെ ഈ ലഘുമാല്യം വിനയപുരസ്സരം അർപ്പിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

ഇത്രയുംപറഞ്ഞു ഞാൻ ഈ അവതാരികയെ അവസാനിപ്പിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

തഞ്ചൂർ, ദീപാവലി }
കലിവർഷം 5049 }

എ. എസ്. പി. അയ്യർ.

I

ക്ഷമാപണം

ശ്രീ കെ. എസ്സ്. പി. അയ്യരുടെ പുസ്തകങ്ങൾ മലയാളഭാഷയിലേയ്ക്കു് വിവർത്തനംചെയ്യു എന്റെ കടമയാണു് എന്നു ധരിക്കരുതു്. ഒരു കേരളീയനായ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പുസ്തകങ്ങൾ കേരളീയർകൂടി വായിച്ചാൽ കൊള്ളാം എന്നു അദ്ദേഹത്തിനു് ആഗ്രഹം. ആ വിശിഷ്ടഗ്രന്ഥങ്ങൾ വായിച്ചു ധന്യരാകുന്നതിനു ഇംഗ്ലീഷ്ഭാഷാഭിജ്ഞരായ കേരളീയർക്കു ഉണ്ടാകണമെന്നു് എനിക്കു് ആഗ്രഹം. ഈ വിവർത്തക്രിയയുടെ രഹസ്യം ആ ആഗ്രഹങ്ങളുടെ സമ്മേളനം മാത്രമാണു്.

ഒരു 'പ്രതിസന്ധി'ഘട്ടത്തിലാണു് എന്റെ ഈ ശ്രമം. ഒരു കഠിനരോഗം ബാധിച്ചശേഷം ആരോഗ്യം വേണ്ടപോലെ സിദ്ധിക്കാതിരിക്കയും അതു വിട്ടേച്ചുപോയ 'നെർവസ് ഡെബിലിറ്റി', ഓർമ്മക്കുറവ്, മുതലായ ചില ഉപദ്രവങ്ങൾ നിലനിൽക്കയും ചെയ്യുന്ന സമയത്താണു് സ്നേഹമസൃണതയാൽ കോമളവും, ദീനാനുകമ്പയാൽ ആർദ്രവും ലോകോത്തരമായ ജീവകാരുണ്യപ്രസരത്താൽ ആസ്വാദ്യവും തത്വോപദേശങ്ങളാൽ ഗഹനവും 'ഹിന്ദുമത'ത്തിന്റെ ശാഖകളേയും ഉപശാഖകളേയും ബുദ്ധമതധർമ്മങ്ങളെയും സംബന്ധിച്ചുള്ള പ്രതിപാദനങ്ങളാൽ ജ്ഞാനപ്രദവും സർവജ്ഞഭഗവാന്റെ ഭൂതദയാമയൂഖങ്ങളാൽ ശോഭനവും ആയ മണിമേഖലയുടെ വിവർത്തനം ഞാൻ ചെയ്യുന്നു്.

ഇതിൽ പിഴകളും പിണക്കുകളും ഗുണക്കുറവുകളും ഭംഗിക്കുറവുകളും കടന്നുകൂടിയിരിക്കാം. മൂലഗ്രന്ഥകാരനും വായനക്കാരും അതെല്ലാം ക്ഷമിക്കണം. ഞാൻ എന്റെ വിനീതമായ ഈ ശ്രമഫലം നിങ്ങൾക്കു സമർപ്പിച്ചുകൊള്ളട്ടെ!

വെള്ളിമന
കരുനാഗപ്പള്ളി
1124—12 } സി. എസ്സ്. സുബ്രഹ്മണ്യൻപോററി.

മണിമേഖല

അദ്ധ്യായം 1

ഇന്ദ്രോത്സവസമാപനം.

കാവേരൻ എന്ന ചോളരാജാവു് വാർദ്ധക്യകാലത്തു രാജ്യകാര്യം ഉപേക്ഷിച്ചു തന്റെ മകൻ കാന്തമനേ അഭിഷേകംചെയ്തു രാജാവാക്കി വാഴിച്ചതിനശേഷം ഉത്തരഭാരതത്തിൽ ഗംഗ എന്നപോലെ ദക്ഷിണഭാരതത്തിലും വിശിഷ്ടമായ ഒരു നദി ഉണ്ടാകുന്നതിനവേണ്ടി സമുദ്രതീരത്തുള്ള ഒരു കാവിൽ പോയിരുന്നു് കഠോരമായ തപസ്സുചെയ്തു. അദ്ദേഹത്തിനെ സഹായിക്കാനും രാക്ഷസന്മാരുടെ ദുഷ്കൃത്യങ്ങളാൽ നേരിടുന്ന ദോഷങ്ങളെ പരിഹരിക്കാനും ആയി ജംബു ദ്വീപിന്റെ രക്ഷാധിദേവതയായ ചമ്പാപതിദേവി ജംബുകേശപുരത്തു ഏകാഗ്രമായ സമാധിപൂണ്ടു് ഇരുന്നു. കാന്തമരാജാവും തന്റെ വംശത്തിനും രാജ്യത്തിനും ഐശ്വര്യം വർദ്ധിക്കുന്നതിനു് എന്നും വെള്ളം ഉള്ള ഒരു ആറു് തന്റെ രാജ്യത്തു ഉണ്ടാവാൻ അച്ഛനെപ്പോലെ തന്നെ ആഗ്രഹിച്ചു. അതിന്നായി അദ്ദേഹം തമിഴ്നാടിന്റെ രക്ഷകനായ അഗസ്ത്യനെ അദ്ദേഹം തപസ്സുചെയ്തിരുന്ന പൊതിയിൽ മലയിൽ ചെന്നു കണ്ടു് തന്റെ അഭിലാഷത്തെ അദ്ദേഹത്തിനെ അറിയിച്ചു. "മഹർഷേ, അവിടുന്നു എനിക്കു ഉത്തമമായ തമിഴ്നാട്ടും തമിഴ് ഭാഷയ്ക്കു് ഉത്തമമായ

ഒരു അക്ഷരമാലയും ഉത്തമമായ ഒരു വ്യാകരണവും തന്നു് അനുഗ്രഹിച്ചു. അതുപോലെ തമിഴ്നാട്ടിനു് പ്രത്യേകമായ ഒരു പുണ്യനദിയും പ്രത്യേകമായ ഒരു ധാന്യവും കൂടി നൽകി രക്ഷിക്കണം." എന്നു് അപേക്ഷിച്ചു.

തൻെറ ആശ്രിതനായ രാജാവിൻെറ പ്രാത്ഥന കേട്ട മുനിവര്യൻ പ്രസാദിച്ചു് തൻെറ ജലപാത്രം കമിഴ്ത്തി അസംഖ്യം വർഷങ്ങളിലെ തപസ്സിൻെറ ഫലമായി താൻ സംഭരിച്ചിരുന്ന തീത്ഥം നിലത്തൊഴിച്ചു. എന്നാൽ ആ തീത്ഥമെല്ലാം മലയിലെ ഒരു മാളത്തിലേയ്ക്കു ഒഴുകി മറഞ്ഞു.

അതുകണ്ടു് കാന്തമരാജാവു് വ്യസനപരവശനായി, "അയ്യോ! ഈ അമൂല്യതീത്ഥമെല്ലാം വെറുതേ പോയല്ലോ," എന്നു് നിലവിളിച്ചു.

"ഇല്ല, ഇല്ല, നീ ഒട്ടും വ്യസനിക്കണ്ട. ഈ കാട്ടിൽ കൂടി ഒരു കാതനാഴിക നേരേ കിഴക്കോട്ടു പോയി നോക്കുക. അവിടെനിന്നും ഒരു ആറു പുറപ്പെടുന്നതു കാണാം." എന്നുപറഞ്ഞു മുനി രാജാവിനെ സമാധാനപ്പെടുത്തി. (വാസ്തവത്തിൽ തലക്കാവേരി എന്ന ദിക്കിൽ ഒരു ചെറുപൊയ്കയിൽ നിന്നാണു് കാവേരിയുടെ ഉത്ഭവം. അവിടെനിന്നും കുറേ ദൂരം ഭൂഗർഭത്തിൽ കൂടി പോയതിൽ പിന്നെയാണു് പുറത്തേയ്ക്കു വരുന്നതു്.)

രാജാവു അതുപോലെ ചെയ്തു. അപ്പോൾ മഹർഷി നിർദ്ദേശിച്ച സ്ഥലത്തുനിന്നും ഒരു ആറു ഒഴുകിത്തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നതു കണ്ടു് രാജാവു സന്തോഷിച്ചു് അതിൽ അന്തർഭവിച്ചിട്ടുള്ള രഹസ്യം എന്താണെന്നു അദ്ദേഹം മുനിയോടു ചോദിച്ചു.

"ഗംഗാ, യമുന, സരസ്വതി എന്ന മൂന്നു നദികളാണല്ലോ വടക്കേദിക്കിൽ ഉള്ളതു്. അവയിൽ സരസ്വതിയെപ്പോലെ ഇതു് ഇവിടെ ഭൂഗർഭത്തിൽ കൂടി പ്രവഹിക്കുന്നു. മററു രണ്ടു നദികളെ മുകളിൽ കാണാം. നിന്റെ അച്ഛൻ കാവേരൻ തമിഴ്നാട്ടിൽ ഒരു പുണ്യനദിക്കു വേണ്ടി തപസ്സുചെയ്യുകയാണല്ലോ. അതിനാൽ ഇവയിൽ പ്രധാന നദിക്കു് കാവേരി എന്നു പേരിടാം. മറേറതിനു ഭവാനി എന്നും. അതു ഇവിടെ നിന്നും കുറേ താഴെ ഗംഗയോടു യമുന എന്നപോലെ ഇതിനോടു സംഗമിക്കും. വരൂ, നമുക്കു കാവേരിയെ അനുഗമിക്കാം".

രണ്ടുപേരും ആററോരത്തുകൂടി നടന്നുപോയി. ചമ്പാപതിദേവി തപസ്സുചെയ്തിരിക്കുന്ന ദിക്കിലെത്തിയപ്പോൾ അഗസ്ത്യൻ കാവേരിയോടു ദേവിയെ വണങ്ങാൻ പറഞ്ഞു. ദേവി സമാധിയിൽനിന്നുണർന്നു, "കാവേരി, നിനക്കു് സ്വാഗതം! നിന്നെ ഞാൻ ഗംഗയെപ്പോലെ സ്നേഹിക്കുന്നു. മുൻപോട്ടു പോവുക! ശിവസമുദ്രം എന്ന സ്ഥലത്തു പാറക്കെട്ടിന്മേൽക്കൂടി കുതിച്ചുചാടി നിന്നെ കിട്ടാൻ ആഗ്രഹിച്ചു് കവേരരാജാവു് തപസ്സുചെയ്യുന്ന ദിക്കിനടുക്കൽവച്ചു നിന്റെ വരനായ സമുദ്രത്തോടു സംഗമം പ്രാപിക്കുക! നിനക്കു കാവേരി എന്നു പേരിട്ടതു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പേരിനോടു അനുബന്ധിച്ചത്രേ. നീ നിന്റെ വരനോടു ചേരുന്ന സ്ഥലത്തു ഒരു വലിയ നഗരം ഉണ്ടാകും. ആ നഗരത്തിന്റെ പേർ നിന്റെ പേരു കൂടി ചേർന്ന കാവേരി പട്ടണം എന്നായിരിക്കും.

കാവേരി, ചോളരാജ്യം ഭരിക്കുന്നതു് ധർമ്മത്തിൽ നിന്നും ലേശം പോലും ഭ്രംശിക്കാത്ത രാജാക്കന്മാരത്രേ. അവരുടെ സൽക്കർമ്മങ്ങളുടേയും ത്യാഗങ്ങളുടേയും ഫലമായി മലകളിൽ വേണ്ടകാലത്തു വേണ്ടടത്തോളം മഴപെയ്യും. നീ ആ വെള്ളം സംഭരിച്ചുകൊണ്ടുപോയി വിത

ണംചെയ്തു അവരുടെ രാജ്യത്തെ ക്ഷാമബാധയിൽനിന്നു രക്ഷിച്ചു വാഴുക.”

കാവേരി ആണ്ടുതോറും വെള്ളം നൽകി. ധാരാളം വിളവുകളും സമൃദ്ധിയും ചോളരാജ്യത്തിനു ചേർത്തുകൊണ്ടു പ്രവഹിച്ചുതുടങ്ങി. കാന്തമന്റെ മെനന്തിരവൻ തൊടിത്തൊട്ട ചെമ്പിയൻ എന്ന രാജാവു് തന്റെ ശത്രുക്കളെ എല്ലാം ജയിച്ചു കീഴടക്കുകയും ആകാശചാരികളായ രാക്ഷസന്മാരുടെ വിമാനക്കോട്ടകളെ നശിപ്പിക്കയും ചെയ്തു് കീർത്തി സമ്പാദിച്ചു. അന്നു ഒരു കൊല്ലം തീരെ മഴ പെയ്തില്ല. കാവേരിയിലെ വെള്ളം വററി വരണ്ടു. ഉണക്കകൊണ്ടു വിളവുകൾ നശിച്ചു. നാട്ടിലെല്ലാം ക്ഷാമബാധ ഉണ്ടായി. പ്രജകൾ കഷ്ടപ്പെട്ടു. ഈ ദുർവസ്ഥ കണ്ടു വ്യസനിച്ചു് രാജാവു് കലഗുരുവായ അഗസ്ത്യനു് ആളയച്ചു് വിവരം അറിയിക്കുകയും ഇതിനു് പ്രതിവിധി ഉപദേശിക്കാൻ പ്രാർത്ഥിക്കയും ചെയ്തു. ആ പ്രതിവിധി എന്നത്തേയ്ക്കും ഉള്ളതായിരിക്കണമെന്നുകൂടി അദ്ദേഹം നിർദ്ദേശിച്ചു.

“മഴ പെയ്യിക്കുന്നതു് ഇന്ദ്രദേവനാണു്. അതുകൊണ്ടു നീ ഒരു ഇന്ദ്രോത്സവം തുടങ്ങണം. അതു ഇരുപത്തിഎട്ടു ദിവസത്തെ ഉത്സവമായിരിക്കണം. ചിത്തിരമാസത്തിലെ വെളുത്തവാവുനാൾ തുടങ്ങി വൈകാശിമാസത്തിലെ വെളുത്തവാവുദിവസം കാലം കൂടണം. ഉത്സവം കാവേരിപ്പൂമ്പട്ടണത്തിൽ വച്ചു നടത്തണം. അതിൽ ദേവന്മാർ കൂടി സംബന്ധിക്കുന്നതിനു് അവരെ ഭജിച്ചു പ്രാർത്ഥിച്ചു വരം വാങ്ങണം. ഇന്ദ്രൻ പ്രസാദിച്ചാൽ മഴ പെയ്യുകയും കാവേരിയിൽ വെള്ളം ഉണ്ടായിരിക്കയും ചെയ്യും. ആ ഉത്സവകാലത്തു ദിവസവും വിവിധമതവിഭാഗങ്ങളെ അനുഗമിക്കുന്ന ബുധജനങ്ങളെക്കൊണ്ടു ധർമ്മത്തെ സംബന്ധിച്ചു പ്രസംഗങ്ങൾ നടത്തിക്കണം.

ഇന്ദ്രോത്സവം ഈ വിധം വിധിപ്രകാരം നടത്തിക്കൊണ്ടു പോകുന്നേടത്തോളം കാലം നിന്റെ രാജ്യത്തു് ജലദുർഭിക്ഷം സംഭവിക്കയില്ല. വല്ല കാരണംകൊണ്ടും അതു മുടങ്ങിയാൽ നഗരമദ്ധ്യക്ഷേത്രത്തിലെ രക്ഷാധികാരിണിദേവിയും വാണിഭത്തെരുവിലെ ശിക്ഷാധികാരിണിദേവിയും നഗരത്തെ ഉപേക്ഷിച്ചു പോകും. നഗരത്തിനു സമ്പത്തു നൽകി രക്ഷിച്ചുപോരുന്ന മണിമേഖലാദേവി കോപിച്ചു് അതിനെ സമുദ്രാക്രമണത്താൽ നശിപ്പിക്കയും ചെയ്യും."

രാജാവു് ഇന്ദ്രനെ സേവിച്ചു പ്രസാദിപ്പിച്ചു്, അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞുകൊടുത്തവിധമുള്ള വരത്തിനു അഭ്യർത്ഥിച്ചു. ഇന്ദ്രൻ പ്രത്യക്ഷനായി, "കുംഭസംഭവനായ മഹർഷിയുടെ വാക്കു് ദേവന്മാൎക്കും മറുക്കാൻ വയ്യാ. ഞാൻ അതുപോലെ തന്നെ ചെയ്യാം". എന്നുപറഞ്ഞു രാജാവിനെ അനുഗ്രഹിച്ചു.

ഇന്ദ്രോത്സവം ആരംഭിച്ചു. അതു ആണ്ടുതോറും നടത്തിത്തുടങ്ങി. ചോളരാജ്യം കാലന്തോറുമുള്ള മഴയ്ക്കും വിഭവസമൃദ്ധിക്കും കീർത്തികേട്ട ഒരു രാജ്യമായിത്തീൎന്നു. കാന്തമരാജാവിനു അഗസ്ത്യമഹർഷി സമ്മാനം നൽകിയ പുണ്യനദി കാവേരി മുക്താഫലസദൃശവും സ്ഫടികസങ്കാശവും ആയ അംഭസ്സിനാൽ നിത്യഭൂഷിതയായി തന്റെ വരനോടു സംഗമിക്കാൻ പോകുന്ന ഒരു സുന്ദരിയായ വധുവിനെപ്പോലെ എന്നും അങ്ങനെ പ്രവഹിച്ചു.

അദ്ധ്യായം 2

ഇന്ദ്രോത്സവം.

ഇന്ദ്രോത്സവത്തിനുള്ള കാലം വന്നു.

ഒരുകൊല്ലം ഇന്ദ്രോത്സവം ആഘോഷിക്കാനുള്ള കാലം വന്നുചേർന്നു. ഇന്ദ്രായുധക്ഷേത്രത്തിൽ സൂക്ഷിച്ചുപോരുന്ന പെരുമ്പറ രാജകീയഗജവീരന്റെ പുറത്തുവച്ച് രാജകീയദൂതൻ അതിന്റെ പിറകിൽ കയറിയിരുന്നു അതു കൊട്ടിക്കൊണ്ടു തെരുവുചുറ്റി രാജകല്പനപ്രകാരം ഇങ്ങനെ വിളംബരംചെയ്തു. "പൊന്നിവേലനാട്ട് പൂമ്പുഹാറും രാജാവിന്റെ സത്വവും എന്നെന്നും വിജയിക്കട്ടെ! ഈ നമ്മുടെ രാജ്യം ആണ്ടിൽ മൂന്നു മഴക്കാലങ്ങളാൽ അനുഗ്രഹിക്കപ്പെട്ടുമാറാകട്ടെ! മഹാജനങ്ങളെ, നമ്മുടെ തമ്പുരാനും മന്ത്രിമാരും സഭാംഗങ്ങളും കൂടി ആലോചിച്ചു പതിവുപോലെ ഇന്ദ്രോത്സവം നടത്താൻ നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്നു. ദേവേന്ദ്രനും, ദേവന്മാരും, ഉപദേവന്മാരും എല്ലാവരും നാളെ നമ്മുടെ നഗരത്തിൽ വന്നുചേരും. അവരെ സ്വീകരിക്കാൻ പൂർണ്ണകുംഭങ്ങളും പ്രതിമവിളക്കുകളും പാലികകളും എല്ലായിടത്തും തയ്യാറാക്കണം. തെരുവുകളെല്ലാം അടിച്ചുവാരി തളിച്ചു വെടിപ്പാക്കി പുതുമണൽ വിരിച്ചു ഭംഗിയാക്കണം. അവിടവിടെ ചെമ്പഴുക്കാക്കുലകളോടുകൂടിയ കമുകുകൾ നാട്ടണം. വള്ളികളും കരിമ്പുകളും പന്നകളും കൊണ്ടു തെരുവുകളും ഗൃഹങ്ങളും അലങ്കരിക്കണം. തൂണുകൾ നിർത്തി മുത്തുമാലകൾ കൊണ്ടു തോരണങ്ങൾ കെട്ടണം. ഉമ്മരങ്ങളിലും പടിപ്പുരകളിലും കുലവാഴകളും കൊടികളും പുഷ്പമാല്യങ്ങളും

കെട്ടണം. ശിവക്ഷേത്രവും കൊട്ടാരവളപ്പിലും അങ്ങാടിസ്ഥലത്തും ഉള്ള അമ്പലങ്ങളും തേച്ചു കഴുകി ചായമിട്ടു മോടിപിടിപ്പിക്കണം. ബ്രഹ്മവിത്തുകൾ പ്രസംഗശാലകളിലും മണ്ഡപങ്ങളിലും യോഗം കൂടി വേദവാക്യങ്ങൾ ചൊല്ലി വ്യാഖ്യാനിച്ചു ജനങ്ങളെ മനസ്സിലാക്കണം. ഉത്സവകാലത്തു് ദേവകളും മനുഷ്യരും സമ്മേളിച്ചു സ്നാനഘട്ടങ്ങളിലും മണൽപ്പുറങ്ങളിലും നദീതീരങ്ങളിലും തുരുത്തുകളിലും വിഹരിക്കുന്നതാകയാൽ ശത്രുക്കളും മിത്രങ്ങളായി ഈ ആഹ്ലാദദായകമായ ഉത്സവം സമ്പൂർണ്ണസൗഹാർദ്ദത്തോടെ കൊണ്ടാടണം. സമാധാനവും സമൃദ്ധിയും എങ്ങും നിറയട്ടെ! രോഗങ്ങളും വിശപ്പും ഒരിത്തും ഇല്ലാതാകട്ടെ.”

ആ ആനയെ ഗജതുരഗരഥപദാതികൾ അനുഗമിച്ചു് അകമ്പടി സേവിച്ചു.

അദ്ധ്യായം 3

പതിവുപോലെയുള്ള ആഡംബരങ്ങളോടുകൂടി ഉത്സവം പിറേറന്നാൾ സമാരംഭിച്ചു. ഉത്സവകാലത്തു ദേവദാസികളുടെ ആട്ടവും ഒരു പ്രധാനപ്പെട്ട ചടങ്ങായിരുന്നു. എന്നാൽ, മധുരയിൽ കളവായി മോഷണക്കുററം ചുമത്തി അന്യായമായി കോവലൻ വധിക്കപ്പെട്ടു എന്നും കണ്ണകി ഉടനടി ചാടി സതീധർമ്മം നിർവഹിച്ചു എന്നും ഉള്ള വർത്തമാനം കേട്ടു വ്യസനം സഹിക്കാൻ വയ്യാതെ മാധവിയും മണിമേഖലയും അവർക്കുള്ളതെല്ലാം പാവങ്ങൾക്കു ദാനം ചെയ്കയും ഒരു ബുദ്ധസന്യാസിമഠത്തിൽ പ്രവേശിക്കയും ചെയ്തു. അതിനാൽ അവർ നൃത്തശാലയിൽ പോയില്ല. ഇന്ദ്രോത്സവകാലത്തു അവർ മുമ്പ് ചെയ്തിരുന്നതുപോലെ ആടിയും പാടിയും നഗരവാസികളെ രസിപ്പിച്ചുമില്ല. ആ പതിവു മുടക്കുകയാൽ നഗരവാസികൾ ആവലാതിപ്പെട്ടു. അതുകേട്ടു മാധവിയുടെ അമ്മ ചിത്രപതി വളരെ പരിഭവിച്ചു. അവൾ മാധവിയുടെ ഇഷ്ടതോഴിയായ വസന്തമാലികയെ ആളയച്ചുവരുത്തി, "പതിവുപോലെ അവർ ഇന്ദ്രോത്സവത്തിനു വരായ്കയാൽ നാട്ടുകാർ നിരാശപ്പെട്ടു പരാതി പറയുന്നതായി അവരോടു നീ പറയണം. അവർ അവരുടെ ജാതിധർമ്മം ഉപേക്ഷിച്ചു മറെറാരു ധർമ്മം കയ്ക്കൊണ്ടു ബുദ്ധസന്യാസിമഠത്തിൽ ചേർന്നതു ഒട്ടും ശരിയല്ല എന്നും അവർ രണ്ടുപേരും ഉടനേ വന്നുചേരണമെന്നും വിശേഷിച്ചു മാധവിയോടു് മണിമേഖലയുടെ സ്ത്രീജീവിതത്തെ നശിപ്പിക്കാൻ അവൾക്കധികാരമില്ലെന്നും ഞാൻ

പറഞ്ഞയച്ചിരിക്കുന്നതായി പറയണം." എന്നുപറഞ്ഞു അവളെ അവരുടെ അടുക്കലേയ്ക്കയച്ചു.

വസന്തമാലിക ഉടനെതന്നെ അവർ താമസിച്ചിരുന്ന സന്യാസിമഠത്തിലേയ്ക്ക് പോയി. "ഈ സന്യാസിവേഷം നിനക്ക് തീരെ ചേർന്നതല്ല. നീ ദാസിവർഗ്ഗത്തിൽ ജനിച്ചവളല്ലേ? നീ കുലസ്ത്രീകളുടെ മട്ടെടുക്കുന്നത് എന്തിന്? നമ്മുടെ ജാതിത്തൊഴിൽ ഉപേക്ഷിച്ചതിനു നിന്നെ എല്ലാവരും വെറുക്കുന്നു. പഴിക്കുന്നു. നിനക്ക് നാണമില്ലേ? ഇതൊക്കെ കളഞ്ഞു എന്നോടൊരുമിച്ചു വരൂ. പോകാം. കുട്ടി മണിമേഖലയേയും വിളിക്കൂ" എന്ന് അവർ വ്യസനസമേതം മാധവിയോടു പറഞ്ഞു.

"വസന്തമാലികേ! നിനക്കു ഒന്നും അറിഞ്ഞുകൂടാ. നീ മായയിൽ മുങ്ങിയിരിക്കയാണ്. അതുകൊണ്ടാണ് നീ ഇങ്ങനെയെല്ലാം പറയുന്നത്. എന്റെ ജീവിതസർവ്വസ്വമായിരുന്ന ഭർത്താവിനെ അന്യായമായി കൊന്ന വർത്തമാനം ഞാൻ കേട്ടു. ഒരു യഥാർത്ഥ സ്ത്രീ ദുഃഖാവേശംകൊണ്ടു ഉടൻ മരിച്ചുനിലത്തുവീഴും. അല്ലെങ്കിൽ കത്തുന്ന തീ പച്ചവെള്ളം പോലെ കരുതി ഭർത്താവിന്റെ ചുടലത്തീയിൽ ചാടി ദഹിക്കയെങ്കിലും ചെയ്യും. അതിനും കഴിഞ്ഞില്ലെങ്കിൽ വരുന്ന ജന്മത്തിലെങ്കിലും തന്റെ പ്രാണപ്രിയനോടു ചേർന്നു സുഖിക്കാൻ വേണ്ടി അവർ നിശ്ചയമായും നോമ്പുകൾ നോറ്റും തപസ്സുചെയ്തും ഈശ്വരനെ ധ്യാനിച്ചും കാലം കഴിച്ചു ജന്മം ഒടുക്കും. എന്റെ പ്രിയഭർത്താവിന്റെ സഹധർമ്മചാരിണി പതിദേവതയായ കണ്ണകി അവളുടെ ഭർത്താവിനു സംഭവിച്ച ദുരന്തത്തിലുണ്ടായ ദുഃഖം സഹിക്കാൻ വയ്യാതെ, തലമുടി കെട്ടഴിച്ചു പറത്തിയിട്ടു മാറിൽക്കൂടി കുടുകുടെ കണ്ണുനീരൊഴുക്കിക്കൊണ്ടു രോഷാവേശപൂർണ്ണ ഇടത്തെ മുല വലിച്ചു പറിച്ചു

ത്തു മധുരമഹാനഗരത്തിൻെറനേരെ എറിഞ്ഞു അതു ചുട്ടു ചാമ്പലാക്കി. ആ മഹാപതിവ്രതയുടെ ദേവസന്താനമായ മണിമേഖലയ്ക്കു് ഒരു സന്ന്യാസിനിയുടെ ജീവിതമാണു ഏറ്റവും ചേന്നതു്! അല്ലാതെ പാപം നിറഞ്ഞ വൃത്തികെട്ട ദാസീജീവിതമല്ല. അവളേയും കൂട്ടിക്കൊണ്ടു ഞാൻ ഇവിടെ വന്നു് എൻെറ ഭത്താവിനു് സംഭവിച്ച ദുർവിധിയെ കുറിച്ചു യതിശ്രേഷ്ഠനായ അരവണനടികളോടു പറഞ്ഞു.

“ദുഃഖം ജനനത്തിൻെറ ഒരു മുഖ്യമായ ഉപാധിയാണു്. യാതനകളുടെ ഒരു നീണ്ട അനുഭവമാണു് ജീവിതം. അതിൽ ഉണ്ടാകുന്ന സുഖങ്ങൾ പക്ഷികളെപ്പോലെ പറന്നു പൊയ്ക്കൊള്ളുന്നവയത്രെ. വേദനകൾ മാത്രമേ സ്ഥായിയായി നിൽക്കുന്നുള്ളു. ജനനം വേദനാമയം, ഒന്നും കഴിയാത്ത ശൈശവം വേദനാമയം, ഉദ്ധതമായ യൌവ്വനം വേദനാമയം, പുരുഷപ്രായം വേദനാമയം, വാർദ്ധക്യം വേദനാമയം, വീർപ്പുമുട്ടിക്കുന്നമരണം വേദനാമയം, ഈ ശൈശവാദികളാണു് നമ്മുടെ ദയനീയമായ ജീവിതം. അതിനാൽ ജനനം ആവത്തിക്കാതിരിക്കാൻ ശ്രമിക്കുക. ശാശ്വതമായ മോചനം മതിക്കുക. പ്രപഞ്ചത്തിലെ സുഖങ്ങൾക്കുള്ള ആശപുനർജ്ജന്മത്തെയും ദുഃഖത്തെയും ഉളവാക്കും. വിരക്തിപുനജ്ജന്മം ഇല്ലാതാക്കുകയുംപരമസുഖം നൽകുകയും ചെയ്യും.” എന്നു് അദ്ദേഹം എന്നോടു പറഞ്ഞു. നമ്മൾ അനുവത്തിക്കേണ്ട ശ്രീബുദ്ധൻെറ ധർമ്മോപദേശങ്ങളെ എനിക്കു അദ്ദേഹം ഉപദേശിച്ചു തന്നു. വൃത്തികെട്ട ദാസീജീവിതം ഉപേക്ഷിച്ചും പശ്ചാത്തപിച്ചും പ്രാർത്ഥിച്ചും പരിശുദ്ധമായി ജീവിക്കുന്നതുകൊണ്ടു മാത്രമേ എനിക്കു രക്ഷലഭിക്കൂ എന്നുള്ള ബോധം അദ്ദേഹം എൻെറ മനസ്സിൽ ഉറപ്പിച്ചു. ഇനിമേൽ , ഞാനു

മണിമേഖലയും ബുദ്ധദേവന്റെ പുത്രിമാരത്രേ. ബുദ്ധഭഗവാനു സമർപ്പിക്കപ്പെട്ട യഥാർത്ഥദേവദാസിമാർ വേറെ വിധത്തിൽ പറയുകയാണെങ്കിൽ വിശുദ്ധിക്കും ധ്യാനത്തിനും പ്രാർത്ഥനയ്ക്കും തപശ്ചര്യകൾക്കും സമർപ്പണം ചെയ്യപ്പെട്ട പരിവ്രാജികമാർ. തിരിച്ചുപൊയ്ക്കൊള്ളൂ. അമ്മയോടും തോഴിമാരോടും ഞാൻ ഇപ്പറഞ്ഞതെല്ലാം പറയൂ." എന്നു പറഞ്ഞു മാധവി അവളെ തിരിച്ചയച്ചു.

വിലതീരാത്ത രണ്ടു രത്നങ്ങൾ ഉപ്പുകടലിൽ വലിച്ചെറിഞ്ഞതുകണ്ടു് ഒരുവളെപ്പോലെ വസന്തമാല തിരിയെപ്പോയി ചിത്രാപതിയോടു കഥകളെല്ലാം വിസ്തരിച്ചു പറഞ്ഞു.

അദ്ധ്യായം 4

മണിമേഖലയുടെ ഉപവനപ്രവേശം

അന്നു പകൽമുഴുവൻ മണിമേഖല അവളുടെ അച്ഛന്റെയും വലിയമ്മയുടേയും ദുരദൃഷ്ടത്തെ വിചാരിച്ചു കരഞ്ഞു. അന്നത്തെ ദേവാരാധനയ്ക്കായി അവൾ കെട്ടി കയ്യിൽവച്ചിരുന്ന സുരഭിലമായ പൂമാല കണ്ണുനീർവീണു നനഞ്ഞു. അതുകണ്ടു മാധവി അവളുടെ കണ്ണുകൾ തുടച്ചു് മധുരവാക്കുകൾ പറഞ്ഞു അവളെ സാന്ത്വനപ്പെടുത്തി. "കണ്ണുനീർപുരണ്ട ഈ മാല ദേവനു ചാർത്താൻ കൊള്ളുകയില്ല. നീ പൂന്തോപ്പിൽപോയി പൂക്കളിറുത്തു കൊണ്ടുവന്നു വേറെ ഒരു മാലകെട്ടു", എന്നു പറഞ്ഞു അവൾ അവളെ പൂങ്കാവിലേയ്ക്കയച്ചു.

മണിമേഖല പൂന്തോട്ടത്തിലേയ്ക്കു പുറപ്പെട്ടു. അപ്പോൾ അവളുടെ തോഴിയായ ബ്രാഹ്മണസന്ന്യാസിനി സുതമതി അവളോടു ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു.

"നിന്നെപ്പോലെ സുന്ദരിയായ ഒരു യുവതി സന്ധ്യയായതിന്റശേഷം തനിച്ചു അവിടെപ്പോകരുതു്. പല അപകടങ്ങളും സംഭവിക്കാം. ഒരു സന്ധ്യയ്ക്കു ഞാൻ തനിയെ പൂവിറുക്കാൻ ഒരു പൂങ്കാവിൽപോയി. അന്നു എനിക്കു പററിയ ദൗർഭാഗ്യദോഷത്തെക്കുറിച്ചു നിന്നോടു പറയാം. എന്റെ കഥ കേൾക്കു. ഉത്തരഭാരതത്തിലെ സുപ്രസിദ്ധമായ ചമ്പാനഗരത്തിലാണു് ഞാൻ ജനിച്ചതു്; ഒരു യശസ്വിയായ കൗശികൻ എന്ന ഒരു ബ്രാഹ്മണന്റെ പുത്രിയാണു്. ഞാൻ ഒരു ദിവസം സന്ധ്യാസമയത്തു് വീണ്ടുവിചാരംകൂടാതെ തനിച്ചു ഒരു പൂന്തോപ്പിൽപോയി പൂവിറുക്കുകയായിരുന്നു. അപ്പോൾ ഇന്ദ്രോത്സവം കാണാൻ വന്ന ഒരു വിദ്യാധരൻ വരുന്നവഴി ഞാൻ തനിച്ചു് അവിടെ നില്ക്കുന്നതുകണ്ടു് കാമിച്ചു പെട്ടെന്നു താഴെയ്ക്കിറങ്ങി എന്നേ റാഞ്ചിക്കൊണ്ടു വായുവേഗത്തിൽ ആകാശത്തെയ്ക്കു പോയി; കുറേനേരം അവൻ എന്നെ കൈവശം വച്ചുംകൊണ്ടിരുന്നു. പിന്നീടു എന്നെ ഇവിടെ കൊണ്ടുവന്നുവിട്ടുംവച്ചു തിരിച്ചുപോകയും ചെയ്തു. കാണാൻ കൊള്ളാവുന്ന സ്ത്രീജനങ്ങൾ സഹായത്തിനാരുംകൂടെയില്ലാതെ വിജനപ്രദേശങ്ങളിൽ ചെന്നാൽ അവക്കു് ഇതുമാതിരി ആപത്തുകൾ സംഭവിച്ചേയ്ക്കാം. അതുകൊണ്ടു നിനക്കു കൂട്ടായി ഞാനും വരാം.

"ഇലവന്തികച്ചോല രാജകുടുംബത്തിന്റെ താമസസ്ഥലമാകയാൽ നമുക്കവിടെ പോകരുതു്. ഉദ്യാനവനത്തിൽ ദേവതമാർക്കുമാത്രമേ പ്രവേശിക്കാവൂ. നാം മനുഷ്യരാണു്. മനുഷ്യർക്കു അവിടെ ചെന്നുകൂടാ. ഭൂതങ്ങ

ളാണു് അവ സൂക്ഷിക്കുന്നതു്. അതിലേയ്ക്കു ചെല്ലാൻ തേനീച്ചകൾക്കുകൂടി ധൈര്യമില്ല. കാവേരിവനവും സമ്പാതിവനവും ദേവന്മാരുടേതാണു്. അവിടെയും നമുക്കു പോയ്ക്കൂടാ. എന്നാൽ ഉദ്യാനമെന്നൊരു പൂന്തോട്ടമുണ്ടു. സ്നേഹവാത്സല്യങ്ങളുടെ ഇരിപ്പിടമായ ഈശ്വരന്റെ കാരുണ്യത്താൽ ഭംഗിയും സുഗന്ധവുമുള്ള പൂക്കൾ നിറഞ്ഞ വൃക്ഷലതാദികൾ അവിടെ ധാരാളമാണു്. അവിടെ പോയാൽ നമുക്കു യാതൊരപകടവും വരുകയില്ല. അതിന്റെ നടുക്കായി ഒരു മനോഹരമായ സ്ഫടികക്കുടാരം ഉണ്ടു്. അതിനകത്തുനിന്നു പുറത്തേയ്ക്കും പുറത്തുനിന്നു് അകത്തേയ്ക്കും ശബ്ദം കടക്കുകയില്ല. അതിനകത്തുള്ളവരെ കാണാമെന്നല്ലാതെ അവരുടെ സംസാരം കേൾക്കാൻ കഴികയില്ല. ആ തോപ്പിൽ പ്രതിഷ്ഠയുള്ള അനേകം സന്ന്യാസികൾ പാർക്കുന്നുണ്ടു്. ആകപ്പാടെ നല്ല രക്ഷയുള്ള സ്ഥലമാണു് അതു്.

"ആ കൂടാരത്തിനകത്തു് മാണിക്കങ്ങൾ പതിച്ചതും പങ്കജാകൃതിയിലുള്ളതും ആയ ഒരു ബുദ്ധപീഠം ഉണ്ടു്. അതിന്മേൽ അർച്ചനചെയ്യുന്ന പൂമൊട്ടുകൾ ഉടനേ വികസിക്കും. വിടർന്ന പൂക്കൾ അർപ്പിച്ചാൽ അവ വാടിപ്പോകാതെ പുതിയ പൂക്കളെപ്പോലെതന്നെ നീണ്ടുനില്ക്കും. ആ പൂക്കളെ ഈച്ചകളാകട്ടെ വണ്ടുകളാകട്ടെ പൂമ്പാററകളാകട്ടെ തൊടുകയില്ല. ആ പീഠത്തിനു് ആശ്ചര്യകരങ്ങളായ പല ശക്തികളും ഉണ്ടു്. ശില്പിവര്യനായ മയനാണു് അതു നിർമ്മിച്ചതു്. അതിനുള്ള ശോഭ അവർണ്ണ്യമത്രെ. അതു കണ്ടാലേ അതിന്റെ മഹിമാതിരേകത്തെപ്പററി ഗ്രഹിക്കാൻ കഴിയൂ. ആ തോട്ടത്തിൽ പോയി നമുക്കു നല്ല നല്ല പൂക്കൾ ശേഖരിച്ചുകൊണ്ടു വരാം."

അനന്തരം സുതമതി മണിമേഖലയേയും കൂട്ടിച്ചുംകൊണ്ടു ഉപവനത്തിലേയ്ക്കു പുറപ്പെട്ടു. അവർ തെരുവിലിറങ്ങി നടന്നുതുടങ്ങി. അവിടെ അപ്പോഴും ഉത്സവം പരിപൂർണ്ണമോടിയോടുകൂടി നടക്കുകയായിരുന്നു. "എന്റെ ചങ്ങാതി, നിന്റെ ദേഹം മെലിഞ്ഞു എല്ലുകളുന്തി ചോരമയമില്ലാതെ വിളറി വല്ലാതെ ആയല്ലോ. നീ കള്ളു കുടിക്കൂ. അപ്പോഴും നീ തടിച്ചു കൊഴുത്തു ഒരു നല്ല സുന്ദരനാവും. നിന്നെക്കാണാൻ കൗതുകം തോന്നും. നിന്റെ ഈ വാടിത്തളർന്ന ശരീരത്തിനകത്തിരുന്നു സങ്കടപ്പെടുന്ന നിന്റെ മനസ്സ് ഉടനേ ആ സങ്കടമൊക്കെ തള്ളിമാററി സന്തോഷിച്ചു മദിക്കും." എന്നു് ഒരു മുഴുക്കുടിയൻ നിരാഹാരവ്രതംകൊണ്ടു കൃശഗാത്രനായ ഒരുവനോടു പറയുന്നതു് അവരുടെ ചെവിയിൽപ്പെട്ടു.

തെരുവീഥികളാകമാനം ആൾക്കൂട്ടത്താൽ ഇടതൂർന്നിരുന്നു. ചിലർ ഗൃഹങ്ങളെ അലങ്കരിച്ചിരുന്ന സജീവങ്ങളായ ചിത്രങ്ങൾ നോക്കി രസിച്ചു. ചിലർ അലങ്കാരഭംഗികൾനോക്കി രസിച്ചു. ചിലർ പാട്ടും വാദ്യഘോഷങ്ങളുംകേട്ടു രസിച്ചു. ചിലർ ഫലിതങ്ങൾ പറഞ്ഞും കേട്ടും രസിച്ചു. ചിലർ സ്ത്രീകളുടെ ആകാരസുഷമയേയും അലങ്കാരവൈവിധ്യങ്ങളും കണ്ടു രസിച്ചു. എന്നുവേണ്ടാ സർവ്വത്ര ഉത്സാഹമയം!

മണിമേഖലയേക്കണ്ടപ്പോൾ ആളുകൾ അത്ഭുതപ്പെട്ടു. "അഹോ എന്തൊരു രൂപസൗകുമാര്യം! ഈ എതിരില്ലാത്ത സൗന്ദര്യധാമത്തെ സന്ന്യസിക്കാൻ സമ്മതിച്ച മാധവി ഒരു മൂധേവിയാണു്. ഈ പൂങ്കാവിലെ സരസ്സിൽ ഉള്ള അരയന്നങ്ങൾ ഈ സൌന്ദര്യചക്രവർത്തിനിയുടെ ഈ വേഷം കണ്ടാൽ എത്ര വ്യസനിക്കുമെന്നു് നമുക്കു്

സങ്കല്പിക്കാൻപോലും വയ്യ. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ വീണ നവ മാലികയ്ക്കു" എന്നുംമററും അവർ അന്യോന്യം ഉറക്കെ സംസാരിച്ചു. സുമതിയും നവമാലികയും ഇതെല്ലാം കേട്ടുംകൊണ്ടു ഉപവനത്തിലേയ്ക്കു പോയി.

അദ്ധ്യായം 5

ഉദയകുമാരന്റെ പ്രേമാവേശം

അവർ ഉദ്യാനത്തിനകത്തു കടന്നു. അനവധി പൂമരങ്ങളും പൂവള്ളികളും വിശേഷപ്പെട്ട പലതരം പൂക്കളും സ്ഫടികംപോലെ നിർമ്മലമായ ജലം നിറഞ്ഞ കുളങ്ങളും അവിടെ അവർ കണ്ടു. ചെടികളും പനകളും പന്നകളും അവിടെ ധാരാളം. ആരാമത്തിന്റെ ഭംഗികളും നോക്കി രസിച്ചു അവിടെ അവർ ചുററി നടന്നു. അപ്പോൾ ഒരു വലിയ കോലാഹലം അവർ കേട്ടു.

'കാലവേഗം' എന്ന രാജകീയഗജവീരൻ ആനക്കാരന്റെ ചട്ടം കൂട്ടാക്കാതെ നഗരവീഥികളിൽ അങ്ങോട്ടും ഇങ്ങോട്ടും പാഞ്ഞു. ജനങ്ങൾ ഭയചകിതരായി ഉറക്കെ നിലവിളികൂട്ടി. ആ അരവംകേട്ടു യുവരാജാവായ ഉദയകുമാരൻ മിടുക്കന്മാരായ ആനക്കാരോടുകൂടി അതിന്റെ പുറകെ എത്തി. കടന്നു ഉപവനത്തിന്റെ അടുക്കൽ വെച്ചു അതിനെ പിടികൂടി തളച്ചു. അതിനുശേഷം രാജകുമാരൻ വേശ്യാതെരുവഴി കൊട്ടാരത്തിലേക്ക് തിരിച്ചു പോകുംവഴിക്ക് അവിടെ ഒരു ദിക്കിൽ നഗരത്തിലെ ഒരു വലിയ കച്ചവടക്കാരൻ എട്ടിക്കുമാരൻ ഒരു കൈയിൽ ഒരു വീണയും മററക്കൈകൊണ്ടു ഒരു വേശ്യാസിപ്പെൺ

കുട്ടിയേയും പിടിച്ചുംകൊണ്ടുനില്ക്കുന്നതു കണ്ടു. ആ പെൺകുട്ടി അമ്പരന്നു ഒരു ശിലാവിഗ്രഹംപോലെ സ്തബ്ധയായി നിന്നിരുന്നു. അന്വേഷിച്ചപ്പോൾ അതു മണിമേഖല എന്നൊരു ദേവദാസികുമാരിയാണെന്നും അവളുടെ അച്ഛനമ്മമാരായ കോവിലകണ്ണകിമാർക്കു സംഭവിച്ച ദുരന്തത്തിന്റെ കഥ വിചാരിച്ചു ദുഃഖിച്ചു സന്യാസിവേഷം ധരിച്ചു സുതമതിയോടുകൂടി അതിലേ പോകുന്നതുകണ്ടു് അവൾ ആശ്ചര്യപരതന്ത്രനായി അങ്ങനെ ചെയ്യുന്നതാണെന്നും അദ്ദേഹത്തിനു മനസ്സിലായി.

ഉദയകുമാരൻ മണിമേഖലയേക്കണ്ടു. അദ്ദേഹത്തിനു് ഉടൻതന്നെ അവളിൽ കാമാവേശം സംജാതമായി. അദ്ദേഹം അതു ഉള്ളിൽ ഒളിച്ചു. എട്ടികുമാരന്റെ പിടിയിൽനിന്നും മോചനംലഭിച്ച മണിമേഖല സുതമതിയോടുകൂടി ഉപവനത്തിലേയ്ക്കു പോയി. "ഞാൻ ഇപ്പോൾ തന്നെ പോയി അവളെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവരാം" എന്നു് അദ്ദേഹം എട്ടിക്കുമാരനോടു പറഞ്ഞു രഥം തിരിച്ചു ഉപവനത്തിലേയ്ക്കുപോയി. മണിമേഖല തേരിന്റെ ഒച്ചകേട്ടു. അവൾക്കു പേടിയുണ്ടായി. "അമ്മ ആ അരവം കേൾക്കുന്നില്ലേ? രാജകുമാരൻ ഇങ്ങോട്ടു വരുകയാണു് എന്നു തോന്നുന്നു. അദ്ദേഹത്തിനു എന്നേ കിട്ടാൻ ആഗ്രഹമുണ്ടെന്നു് അമ്മയോടു അമ്മൂമ്മ പറയുന്നതു കേട്ടിട്ടുണ്ടു്. രാജകുമാരനിൽനിന്നു രക്ഷപ്പെടാൻ ഒരു വഴി അമ്മ പറഞ്ഞുതരണം" എന്നു് അവൾ സുതമതിയോടു പറഞ്ഞു. ആ സ്ഫടികകൂടാരത്തിനുള്ളിൽ കടന്നു വാതിലടച്ചു തഴുതിട്ടുകൊള്ളാൻ സുതമതി അവളോടു പറഞ്ഞു് അല്പം അകലെ മാറി സംഭവവികാസങ്ങളെ പ്രതീക്ഷിച്ചുനിന്നു.

കുമാരൻ ഉദ്യാനത്തിൽ ചെന്നപ്പോൾ സുതമതി മാത്രം അവിടെ നില്ക്കുന്നതു കണ്ടു. "നീ തനിച്ചു

ഇവിടെ ഈ ഏകാന്തസ്ഥലത്തു നില്ക്കുന്നതെന്താണു്? നീ മണിമേഖലയും ഒരുമിച്ചാണല്ലോ ഇങ്ങോട്ടു പോന്നതു്. അവൾ എവിടെ? അവളുടെ മുഖം മ്ലാനമായിരുന്നു, അവൾ പുഞ്ചിരിതൂകാൻ തുടങ്ങിയോ? അവൾ ആ ഇരുളടഞ്ഞ സന്യാസിമഠംവിട്ടു നാലുപാടും പുഷ്പങ്ങൾ പുഞ്ചിരി ചൊരിഞ്ഞുകൊണ്ടു നില്ക്കുന്ന ഉല്ലാസപൂർണ്ണമായ ഈ ഉദ്യാനത്തിൽ വന്നല്ലോ നന്നായി. അവൾ എവിടെയാണു് പറയൂ" രാജകുമാരനോടു ഉത്തരംപറയാൻ ആദ്യം സുതമതി ഭയപ്പെട്ടു. ഒടുക്കം അവൾ ഇങ്ങനെ മറുപടി പറഞ്ഞു.

"കുമാര, മഹാനായ കരികാലന്റെ വംശപ്പിറപ്പേ, അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാലത്തു പ്രജകളിൽ രണ്ടാൾ തമ്മിൽ ഒരു തർക്കം ഉണ്ടായി. സത്യം ആരുടെ ഭാഗത്താണെന്നറിഞ്ഞുകൂടാ. മഹാരാജാവ് ഒരു വയസ്സന്റെ വേഷംധരിച്ചു അവരുടെ അടുത്തുകൂടി. നടന്ന സംഭാഷണത്തിൽനിന്നു പരമാർത്ഥം കണ്ടുപിടിച്ചു. അദ്ദേഹം സത്യംപോലെ തീർച്ചചെയ്തു. ആ മഹാനായവന്റെ വംശത്തിൽ ജനിച്ച അങ്ങേ എന്നെപ്പോലെയുള്ള ഒരുവൾ രാജധർമ്മം പഠിപ്പിക്കേണ്ടതില്ല. എന്നാൽ ഞാൻ ചിലതു അങ്ങോട്ടു പറയാം. കേൾക്കണം. നമ്മുടെ ശരീരം നാം മുജ്ജന്മത്തിൽ ചെയ്തിട്ടുള്ള കർമ്മങ്ങളുടെ സമാഹാരഫലമാണു്. അതു തീയതുകളുടെ ഇരിപ്പിടവുമാണു്. വസ്ത്രാഭരണാദികൾ ശരീരത്തിന്മേൽനിന്നു നീക്കുക. ഉടനെ കാണാം അതിന്റെ തനിസ്വഭാവം, അതിന്റെ ബീഭത്സത; ഉടനെ പുറത്തു വരും മാംസത്തിന്റെ ദുർഗ്ഗന്ധം. മനുഷ്യൻ ഉണ്ടായപ്പോഴുള്ള ദൌഷ്ട്യം ഇന്നും നമ്മിൽ ഉണ്ടു്. ശരീരം വേദനകളുടെ സങ്കേതമാണു്. കഠിനവിഷമുള്ള രണ്ടു സർപ്പങ്ങൾ, ദ്വേഷവും ക്രോധവും, അതിനകത്തു ഒളിച്ചു

പൊക്കുന്നു. വർത്തമാനകാലത്തെ കഷ്ടാനുഭവങ്ങളും, അവയെ കഴിക്കാൻ വയ്യായ്മയും അനുഭവിക്കുന്ന യാതനയും അതു ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. അങ്ങു് ഇതു മനസ്സിലാക്കണം. സകല ദോഷങ്ങളുടേയും നാരായവേരാണു് കാമം. അങ്ങേയ്ക്കിതു ഉചിതമല്ല. മണിമേഖലയിൽ ഉണ്ടായിട്ടുള്ള ആസക്തിയെ തടയുക, ഹൃദയത്തിൽ നിന്നു തുരത്തിക്കളയുക."

കുമാരൻ ഇതൊന്നും കേട്ടതെയില്ല. മണിമേഖലയുടെ മാദകമായ, മനം മയക്കുന്ന, വിഗ്രഹം അദ്ദേഹം ആ സ്ഫടികഗൃഹത്തിനുള്ളിൽ കണ്ടു് മോഹാവേശത്താൽ ഉൽഭ്രാന്തനായി; ഒരു നിർജ്ജീവസത്വംപോലെ അവളെ തന്നെ നോക്കിക്കൊണ്ടുനില്ക്കയായിരുന്നു. സമയം അങ്ങനെ കുറേക്കഴിഞ്ഞു. അദ്ദേഹത്തിനു് ഏതാണ്ടു ഒരു ബോധം ഉണ്ടായി. അദ്ദേഹം ഒരു ഉറക്കച്ചുമടു പോകാത്തവനെപ്പോലെ, ആ സ്ഫടികമന്ദിരത്തിന്റെ വാതിൽ കണ്ടുപിടിക്കാനായി അതിനു ചുററും തപ്പി തപ്പി നടന്നു. അതു കണ്ടുപിടിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. "ഇതിനകത്തു കടക്കാനുള്ള വാതിൽ കാട്ടിത്തരൂ" എന്നു അദ്ദേഹം സുതമതിയോടു അപേക്ഷിച്ചു.

"ഞാൻ പറഞ്ഞുതരില്ല. ഒരു സന്യാസിനി ആയിരിക്കാനാണു് അവളുടെ വിധി. പ്രാകൃതമായ കാമവികാരം അവളെ തൊടുകയില്ല. അങ്ങു സമാധാനം പൂണ്ടു തിരിച്ചുപോകണം. നിർബന്ധം തുടരുകയാണെങ്കിൽ അവൾ അങ്ങയെ ശപിക്കാനും മതി" എന്നു് സുതമതി മറുപടി പറഞ്ഞു.

"ഓ! ആ വക പറച്ചിലെല്ലാം നിറുത്തു," രാജകുമാരൻ തുടർന്നു. ഏതുവിധമെങ്കിലും ഞാൻ അവളെ എന്റേതാക്കും. അവൾ ഒരു ദേവദാസിയാണു്. പാതിവ്രത്യത്തിനും തപസ്സിനും കുലസ്ത്രീത്വത്തിനും അവൾക്കു് ജന്മനാ അവകാശമില്ല."

"ഒരു കാലത്തും അതു് അങ്ങേയ്ക്കു് സാധിക്കയില്ല"

"പ്രേമം അതിനു ഒരു വഴിയുണ്ടാക്കിത്തരും. നിന്റെ കാൎയ്യത്തിൽ പ്രേമം വിദ്യാധരനെ ചെയ്തുകൊടുത്തതുപോലെ. ആ ദേവൻ നിന്നെ ഒരു ജയിനാശ്രമത്തിൽ വിട്ടുംവച്ചാണല്ലോ പോയതു്. നീ അവിടംവിട്ടു പോന്നതും ഇപ്പോൾ ഒരു ബുദ്ധാശ്രമത്തിൽനിന്നു മണിമേഖലയോടും കൂടി പുറത്തേയ്ക്കു വന്നതും എങ്ങനെയാണു്?"

"എന്റെ അച്ഛൻ എന്നെ അന്വേഷിച്ചു പല ദിക്കിലും നടന്നു, ഒടുക്കം ഈ നഗരത്തിൽ വന്നു. എന്നെ തിരക്കി നടന്നു് ആ ജയിനസന്ന്യാസിമഠത്തിൽ എന്നെ കണ്ടെത്തി. എന്റെ അമ്മ എന്റെ ശൈശവത്തിലേ മരിച്ചുപോയി. അന്നുമുതൽ എന്നെ ഏററവും വാത്സല്യത്തോടുകൂടി വളൎത്തിയ അച്ഛനു് തന്റെ ഏകസന്താനമായ എന്നെ കാണാതിരിക്കാൻ വയ്യാതെ ഇവിടെ തന്നെ പാൎത്തു് ഭിക്ഷ എടുത്തു കാലക്ഷേപം ചെയ്തു. എന്നും വയ്യിട്ടു വന്നു എന്നെ കണ്ടുംകൊണ്ടിരുന്നു. ഒരുദിവസം അച്ഛൻ ഒരു പെററ പശുവിന്റെ അടുക്കൽ കൂടി പോയപ്പോൾ, അതിന്റെ കുട്ടിയെപ്പിടിക്കാൻ ചെല്ലുകയാണെന്നു വിചാരിച്ചു അതു വിരണ്ടു പാഞ്ഞുചെന്നു് അദ്ദേഹത്തിനെ കുത്തി. കുത്തു വയററത്തു കൊണ്ടു കുടൽ പുറത്തു ചാടി. അവിടം കൈകൊണ്ടു അമൎത്തിപ്പിടിച്ചുംകൊണ്ടു് അദ്ദേഹം ഞാൻ പാൎത്ത ജയിനമഠത്തിൽ വന്നു, തന്നെ അവിടെ കിടത്തി ചികിത്സിപ്പിക്കണമെന്നു് സന്ന്യാസിമാരോടു് അപേക്ഷിച്ചു. മുറിവും രക്തവും കുടലും കണ്ടു അവർ പേടിച്ചു അവർ അതു നിരസിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിനെ അവിടെ നിന്നും പൊയ്ക്കൊള്ളാൻ പറഞ്ഞു. അദ്ദേഹവും ഒരുമിച്ചു പോകാൻ അവർ എന്നെ അനുവദിച്ചു.

ഒരു ബുദ്ധസന്ന്യാസിസംഘധൎമ്മൻ ഞങ്ങളോടു ദയ തോന്നി, ഞങ്ങളെ ഒരു ബുദ്ധസന്ന്യാസമഠത്തിൽ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവന്നു അവിടെ പാർപ്പിച്ചു. സകല ആഗ്രഹങ്ങളേയും ജയിച്ചു്, മാനുഷവംശത്തിന്റെ മുക്തിക്കായി ജീവിതം നയിച്ച ശ്രീബുദ്ധന്റെ കഥ അദ്ദേഹം ഞങ്ങളോടു പറഞ്ഞു. ബുദ്ധധൎമ്മം ഞങ്ങൾക്കു് ഉപദേശിച്ചു. അച്ഛൻ മനസ്സമാധാനത്തോടെ മരിച്ചു. ഞാൻ ഒരു ബുദ്ധസന്ന്യാസിനിയായി ഭഗവാന്റെ ധൎമ്മോപദേശങ്ങളെ അനുവൎത്തിച്ചുകൊണ്ടു കാലം കഴിച്ചുപോരുന്നു. അങ്ങു മണിമേഖലയിലുള്ള ഈ അഭിലാഷചാപല്യത്തെ സംയമനം ചെയ്തു സമാധാനപ്പെട്ടിരിക്കു." എന്നു സുതമതി കുമാരനോടു പറഞ്ഞു.

"ഒരിക്കലും ഇല്ല. കൊട്ടാരം ആട്ടക്കാരി ചിത്രപതിയുടെ സഹായംകൊണ്ടു എന്റെ ഹൃദയപ്രിയയായ ഓമനയെ ഞാൻ കയ്യിലാക്കും." എന്നു് സുതമതിയോടു മറുപടി പറഞ്ഞു് കുമാരൻ കൊട്ടാരത്തിലേയ്ക്കു തിരിച്ചുപോയി.

മണിമേഖല വാതിൽ തുറന്നു പുറത്തുവന്നു. തിരിയെ പോകുന്ന തേരിന്റെ പിറകേ ഔൽസുക്യത്തോടെ നോക്കിക്കൊണ്ടു അവൾ സുതമതിയോടു ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു. "സോദരീ, കുമാരൻ എന്റെ ഹൃദയത്തെ ഒരു വിശേഷവിധത്തിൽ ആകർഷിക്കുന്നു. ഞാൻ ഇന്നു് ആദ്യമായിട്ടാണു് അദ്ദേഹത്തിനെ കാണുന്നതു് എങ്കിലും എന്റെ ഹൃദയം അദ്ദേഹത്തിന്റെ പിൻപേ കുതിച്ചു പായുന്നു. ഞാൻ ഒരു കന്യകയായിരിക്കേണ്ടവളല്ലെന്നും വ്രതാനുഷ്ഠാനങ്ങൾക്കു അർഹയല്ലെന്നും വിലകൊടുത്തു വാങ്ങാവുന്നവളാണെന്നും ഒക്കെ അദ്ദേഹം പറകയുണ്ടായി. അതി

നാൽ എനിക്കു രാജകുമാരനോടു ദ്വേഷ്യമാണു് ഉണ്ടാകേണ്ടതു്. അതിനുപകരം എനിക്കു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ നേരെ ഒരു ആശാവിശേഷം ഉണ്ടാകുന്നതു് എന്താണു്? പ്രേമം എന്നു പറയുന്നതിന്റെ സ്വഭാവം ഇതാണോ? അങ്ങനെയാണെങ്കിൽ ആ വികാരത്തെ എന്റെ ഹൃദയത്തിൽനിന്നു് മാററണം"

മൂവന്തിയിലെ പൊൻകതിരുകളാൽ നഗരമദ്ധ്യത്തിലുള്ള രാജഭവനത്തിന്റെ ഉന്നതഗോപുരാഗ്രങ്ങളെ ഉദ്ദീപിപ്പിച്ചുംകൊണ്ടു സൂര്യൻ അസ്തമിച്ചു. സന്ധ്യാസമയത്തെ ഇരുളുംനിഴലുകളും ഉദ്യാനമെങ്ങും വ്യാപിച്ചു. അതിന്റെ ഉല്ലാസത, ഭർത്താവു് പെട്ടെന്നു മരിച്ചു് ഏകാകിനിയായിത്തീർന്ന ഒരു സുന്ദരിയും സുപ്രസന്നയും ആയ യുവതിയുടെ എന്നപോലെ വ്യസനപര്യാകുലതയായി മാറി. എന്നാൽ അതധികം നീണ്ടുനിന്നില്ല. അല്പം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഒരു വെള്ളിക്കുടംപോലെ ചന്ദ്രബിംബം ആകാശത്തു പ്രത്യക്ഷമായി. പാൽകൊണ്ടു അഭിഷിക്തമായപോലെ പൂനിലാവു് പരന്ന ആ തോപ്പു പരിലസിച്ചു.

അദ്ധ്യായം 6

മണിമേഖലാദേവിയുടെ പ്രവേശനം

കോവലന്റെ ഒരു പൂർവ്വികൻ ഒരു കപ്പലോട്ടക്കാരനായിരുന്നു. ദേവി ആയാളെ ഒരു അപകടത്തിൽനിന്നു് ഒരിക്കൽ രക്ഷിച്ചു. അതിന്റെ ഓർമ്മക്കായിട്ടാണു് അയാളുടെ വംശജയായ നമ്മുടെ കഥാനായികക്കു് മണിമേഖല എന്ന പേരിട്ടതു്. ദേവി അവളേയും രക്ഷിക്കാനെന്നവണ്ണം അപ്പോൾ ആ ഉദ്യാനത്തിൽ വന്നു ചേർന്നു. സർവ്വജ്ഞനും വിശുദ്ധനും ശ്രേഷ്ഠരിൽ ശ്രേഷ്ഠനും കാമത്തെ ജയിച്ചു കീഴടക്കിയവനും ദുഷ്കൃതങ്ങളുടെ സംഹാരകാരനും ആയ ശ്രീ ബുദ്ധനെ ദേവി ആരാധിച്ചു. അപ്പോൾ സുതമതിയും മണിമേഖലയും അവിടെ വല്ലാതെ സംഭ്രമിച്ചു നില്ക്കുന്നതുകണ്ടു് ദേവി ഒരു സന്ന്യാസിനിയുടെ വേഷം പൂണ്ടു് അവരുടെ അടുക്കലേയ്ക്കു് ചെന്നു് അവർ എന്താണു് അങ്ങനെ അവിടെ നിൽക്കുന്നതെന്നു് ചോദിച്ചു. ഉണ്ടായ കഥയെല്ലാം അവർ ദേവിയെ അറിയിച്ചു. ഉദയകുമാരൻ മണിമേഖലയിൽ വളരെ ഭ്രമം പൂണ്ടിരിക്കയാണെന്നും, അവിടെ തപസ്സനുഷ്ഠിച്ചു് അനേകം ശിഷ്യർ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു് കുമാരൻ അവിടെവച്ചു് അവളെ ഉപദ്രവിക്കാതിരുന്നതാണെന്നും അവിടം വിട്ടുപുറത്തിറങ്ങി തെരുവുകളിൽ സഞ്ചരിക്കുന്നപക്ഷം അവളെ പിടിച്ചുകൊണ്ടുപോകുമെന്നും ദേവി അവർക്കറിവുകൊടുത്തു. അനേകം യോഗികൾ വ്രതാനുഷ്ഠാനങ്ങൾ ചെയ്തു പാർക്കുന്ന ചുടുകാട്ടുകോട്ടത്തിൽ അഥവാ ചക്രവാളക്കോട്ടത്തിൽ അവർ രണ്ടുപേരും അന്നത്തെ രാത്രികഴിക്കാൻ ദേവി അവരോടു ഉപദേശിച്ചു.

"ശവം ദഹിപ്പിച്ചാലും കൊള്ളാം വലിയ പാറകളിലോ പെട്ടികകളിലൊ ആക്കി അടച്ചുവച്ചാലും കൊള്ളാം കാട്ടുജന്തുക്കളോ പക്ഷികളൊ തിന്നതീർത്താലും കൊള്ളാം, ജീവൻ മരണത്തിൽ അവസാനിക്കുന്നു" എന്നു ദേവി അവരോടു അരുളിച്ചെയ്തു. ഈ ചുടുകാട്ടുകോട്ടത്തിന്റെ ഉത്ഭവം എന്താണു്? അവിടെ കാണപ്പെടുന്നതു എന്തെല്ലാം? മരണം വാസ്തവത്തിൽ സംഭവിച്ചേമതിയാവു എന്നുള്ളതാണോ? "എന്നു് സുതമതി അപ്പോൾ ദേവിയോടു ചോദിച്ചു.

ചുടുകാട്ടുകോട്ടം ഈ നഗരത്തിലെ ശ്മശാനസ്ഥലം ആണു്. ഇതുണ്ടായപ്പോഴെ അതുമുണ്ടു്. ഈ പൂന്തോട്ടത്തിന്റെ സമീപത്തുതന്നെയാണു് അതു്. അതിന്റെ നാലുവശവും മതിൽകെട്ടി അടച്ചിരിക്കുന്നു. അതിനു് നാലുവാതിലുകൾ ഉണ്ടു്. അതിനകത്തു മഹാകാളിയുടെ ഒരു അമ്പലം ഉണ്ടു്. ചുടുകാട്ടിൽ പല മാതൃകകളിലും വലിപ്പങ്ങളിലും ഉള്ള കല്ലറകൾ കാണാം. ഓരോകല്ലറയിന്മേലും അതിൽ സംസ്കരിച്ചിട്ടുള്ള ആളുകളുടെ പേരും ജാതിയും സ്ഥാനവും അവർമരിച്ചവിധങ്ങളും എല്ലാം എഴുതിവച്ചിട്ടുണ്ടു്. അതിനു പുറമേ ശ്മശാനദേവതകളെ ഉദ്ദേശിച്ചു പല കൽത്തൂണുകൾ പ്രതിഷ്ഠിച്ചിരിക്കുന്നു. ആ ദേവതകൾക്കു പലതരം വഴിവാടുകൾ ആളുകൾ കഴിച്ചു പോരുന്നു. ദുഃഖിതർക്കു് ഇരിക്കാൻ കല്ലുമണ്ഡപങ്ങളും അവക്കും ചുടലസൂക്ഷിപ്പുകാർക്കും മഴയും കാററും കൊള്ളാതിരിക്കാൻ അവയിൽ മുറികളും ഉണ്ടു്. വലിയ ആളുകളെ സംസ്കരിക്കാൻ കൊണ്ടുവരുന്നതു ഘോഷയാത്രയായിട്ടാണു്. അതിനു അന്നൊക്കെ കെട്ടിയിട്ടുള്ള ആക്കകൾ, ചുടുകാടുകളിൽ പ്രത്യേകം നട്ടുപിടിപ്പിക്കാറുള്ള നല്ലതണലുള്ള വൃക്ഷസമൂഹങ്ങൾ മുതലായവ

അതിനുള്ളിൽ അവിടവിടെ കാണാം. ശവങ്ങൾസംസ്കരിക്കുന്ന സമ്പ്രദായങ്ങൾ അനുസരിച്ചു അതിനകം പല ഭാഗങ്ങളായി തിരിച്ചിരിക്കുന്നു. ദഹിപ്പിക്കാൻ ഒരു ഭാഗം. ഭൂമിദാനംചെയ്യാൻ ഒരു ഭാഗം. കഴുകൻമുതലായവ തിന്നാൻ ഇട്ടുകൊടുക്കുന്നതിനു ഒരു ഭാഗം. മണ്ണിനടിയിൽ മുറികളുണ്ടാക്കി അതിലായിവെച്ചു മൂടാൻ ഒരു ഭാഗം. വലിയ മൺകലങ്ങളിലാക്കി കുഴിച്ചുവയ്ക്കാൻ ഒരു ഭാഗം. ശവസംസ്കാരത്തിനു പാതിരാവരെ അവിടെ ആളുകൾ വന്നുകൊണ്ടിരിക്കും. അവിടെ കൂടുന്ന ആളുകളുടെ സംഭാഷണം, ശവങ്ങൾകൊണ്ടുവരുമ്പോഴുള്ള കൊട്ടും കുഴലൂത്തും, ശവം സന്യാസികളുടെയാണെങ്കിൽ അവരെക്കുറിച്ചുള്ള സ്തുതിഗീതങ്ങൾ, മരിച്ചവരുടെ ബന്ധുക്കളുടെയുംമറ്റും നിലവിളികൾ, കുറുക്കന്മാരുടെ ക്രവലുകൾ, മൂങ്ങകളുടെ മൂളലുകൾ, കഴുകളുടെ ആക്രോശങ്ങൾ, ഇങ്ങനെ പലവിധം ശബ്ദങ്ങളാൽ അവിടം മുഖരിതമായിരിക്കും. ദുർഭൂതങ്ങളുടെ വാസസ്ഥാനമായ വാകമരക്കാവുകൾ, മാംസഭക്ഷകളായ പക്ഷികൾ ചേക്കയിരിക്കുന്ന വിളമരക്കാവുകൾ, കാപാലികന്മാരുടെ സങ്കേതസ്ഥലമായ വഹ്നിമരക്കാവുകൾ, തലയോട്ടികൾകൊണ്ടു മാലകളുണ്ടാക്കുന്ന ഭിക്ഷുയോഗികൾ ചെന്നിരിക്കുന്ന ഇലന്തിമരക്കാവുകൾ, പിണംതിന്നുന്ന അഘോരപക്ഷികൾ വന്നിരിക്കുന്ന വെറും വെളികൾ, ഇവയും അതിനകത്തുണ്ടു്. സംസ്കാരകർമ്മത്തിനു ആവശ്യമുള്ള സാധനങ്ങൾ കൊണ്ടുവരുന്ന മൺകലത്തുണ്ടുകളും പൊട്ടിച്ചിട്ടിരിക്കുന്ന പൂമാലക്കഷണങ്ങളും, പ്രേതങ്ങൾക്കു സമർപ്പിക്കുന്ന മലരുംപൊരിയും എല്ലാം അവിടവിടെ ചിതറിക്കിടക്കും. ആളുകളുടെ വയസ്സോ ജീവിതാവസ്ഥയോ ജീവിതരീതിയോ നിലയോ ഒന്നും ഗണിക്കാതെ അവരെ

ഈ ചുടുകാട്ടിൽ അടക്കുന്നതിന്ന് മൃത്യു ഈവിധം കൊണ്ടുപോകുന്നതു കണ്ടുകൊണ്ടിരിക്കെ സ്ഥാനങ്ങളിലും ധനത്തിലും വിശ്വസിക്കുന്നവരും നന്മ ചെയ്യാതെ കാമക്രോധലോഭമോഹാദികളിൽ സ്വയം ലയിച്ചു ജീവിക്കുന്നവരും ആയ ആളുകൾ ഉണ്ടല്ലൊ. അവരുടേതിനേക്കാൾ എന്തെങ്കിലും വലിയ ഒരു മൂഢത്വം സങ്കല്പിക്കാൻ കഴിയുമോ?

"മരണം ആക്കെങ്കിലും അനിവാര്യമാണോ എന്നു നീ എന്നോടു ചോദിക്കുന്നു. ഞാനൊരു കഥ പറയാം. ഈ ശ്മശാനവും ഈ നഗരത്തിന്റെ ഒരു ഭാഗമാണെന്നു വിചാരിച്ചു ഒരു ബ്രാഹ്മണയുവാവ് ഇവിടെ യദൃച്ഛയാ വന്നു കയറി: അപ്പോൾ അവിടെ ഒരു ഭയങ്കരപിശാച് ചുടലനൃത്തം ചെയ്യുന്നതു കണ്ട് വല്ലാതെ പേടിച്ചു. അവൻ അവന്റെ അമ്മ ഗൗതമിയുടെ അടുക്കലേയ്ക്ക് ഓടിപ്പോയി. അവന് ഒരു കടുത്ത പനിപിടിച്ചു. കുറേദിവസങ്ങൾക്കുള്ളിൽ അവൻ മരിച്ചു. തനിക്ക് ഏക അവലംബമായിരുന്ന അവൻ മരിച്ചു ദുഃഖംകൊണ്ടു അവൾ നിരാശാഭരിതയായി. ഈ കണ്ണുകാണാനും ചെവികേൾക്കാനും വയ്യാത്ത എനിക്കും എന്റെ ഭർത്താവിനും ഒറ്റത്താങ്ങായിരുന്ന ഞങ്ങളുടെ മകന്റെ ജീവനേ ആരോ പിടിച്ചുപറിച്ചുംകൊണ്ടുപോയല്ലോ! ഞങ്ങൾക്ക വയസ്സായി. ഞങ്ങൾക്ക് ഒന്നും ചെയ്യാനും ശക്തിയില്ലാതായി. ഈ കഷ്ടപ്പാട് കാട്ടിയതു് ആരാണോ! ദൈവമേ," എന്നെല്ലാം വിളിച്ചുപറഞ്ഞു കരഞ്ഞു. അവൾ അവന്റെ ശവവും പേറിക്കൊണ്ടു ആ ചുടുകാട്ടിൽ ചെന്നു. അവിടെ നഗരരക്ഷാധിദേവതയായ ചമ്പാപതി ദേവിയുടെ പേരു വിളിച്ചു ഇങ്ങനെ ആവലാതി പറഞ്ഞു. "അമ്മേ, ദേവി, ചുടുകാടുകളിലും ആളുകൾ കൂട്ടം കൂടുന്ന

സ്ഥലങ്ങളിലും മരക്കാവുകളിലും ആളില്ലാസ്ഥലങ്ങളിലുള്ള അമ്പലങ്ങളിലും ഭയപ്പാടുണ്ടാക്കുന്ന മററു ദിക്കുകളിലും വച്ചു് ആർക്കും ദോഷം ഒന്നും വരാതെ നോക്കുന്ന ചമ്പാപതി ദേവി കുടികൊണ്ടിട്ടുള്ള സ്ഥലത്തിങ്കൽ, ഈ കുട്ടിയുടെ ജീവനെ രക്ഷിക്കാതിരുന്നതു് എങ്ങനെ? അമ്മ അമ്മയുടെ നീതിയും ധർമ്മവും ഉപേക്ഷിച്ചോ?" അവർ ചോദിച്ചു.

ദേവി അവളുടെ മുമ്പിൽ പ്രത്യക്ഷയായി. "ഈ ചുടലക്കളത്തിന്റെ ഭയങ്കരതയേ കൂടാതെ ഈ പാതിരായ്ക്കു് ഇവിടെ വരത്തക്കവണ്ണം നിനക്കൊരു സങ്കടം ഉണ്ടായതു് എന്താണു്?" എന്നു് കരുണാമസൃണതയോടെ ദേവി അവളോടുചോദിച്ചു. അവർ അതു ദേവിയോടു പറഞ്ഞു. "ഭൂതപ്രേതപിശാചാദികളൊന്നുമല്ല നിന്റെ പുത്രന്റെ മരണത്തിനു കാരണം. അവന്റെ മുജ്ജന്മകർമ്മത്തിന്റെ ഫലമാണു്." എന്നു പറഞ്ഞു ദേവി അവളെ സമാധാനിപ്പിക്കാൻ നോക്കി. ദുഃഖാർത്തയായ ആ അമ്മയ്ക്കു് അതൊരു സമാധാനവും നൽകിയില്ല. "എന്റെ കുഞ്ഞിനെ ജീവിപ്പിച്ചു തരുമെങ്കിൽ അതിനുപകരം ഞാൻ എന്റെ ജീവൻ കൊടുത്തേയ്ക്കാം. അമ്മേ അമ്മ ഈ കിഴവിയെ രക്ഷിക്കൂ. ആ കുട്ടി അവന്റെ അച്ഛനു് ഒരു സഹായമായിരിക്കുമല്ലോ". എന്നു വീണ്ടും ഗൗതമി ദേവിയോടു അർത്ഥിച്ചു. "ഒരു ജീവൻ ദേഹത്തിൽ നിന്നു വേർപെട്ടാൽ അതു് അതിന്റെ കർമ്മഫലം അനുസരിച്ചുള്ള വഴിയ്ക്കുപോകുന്നു. അച്ഛനെന്നോ അമ്മയെന്നോ ഭാര്യയെന്നോ ഭർത്താവെന്നോ മകനെന്നോ മറേറാ ഉള്ള ചിന്തയൊന്നും അതിനില്ല. ഉടൽ വെടിഞ്ഞുപോയ ജീവനെ തിരിച്ചുകൊണ്ടുവരാൻ ദേവന്മാർക്കുപോലും കഴിയില്ല. അതിനാൽ മരിച്ചുപോയ നിന്റെ മകനെക്കുറിച്ചു നി

ഷ് പ്രയോജനമായ ഈ യാതനയെ അടക്കി നീ സമാധാനപ്പെട്ടിരിക്കൂ.? ജീവൻ പകരംകൊടുത്തു മരിച്ചു പോയവരുളേ ജീവിപ്പിക്കാൻ സാധിക്കുമെങ്കിൽ ഈ ലോകത്തിൽ മരിക്കുന്ന രാജാക്കന്മാക്കും രാജ്ഞിമാക്കും മററുള്ള ശക്തന്മാക്കും ജീവൻ വീണ്ടും ഉണ്ടാകാൻ വേണ്ടി ജീവൻ കൊടുപ്പിക്കാൻ എത്രയോ പാവങ്ങളേ കിട്ടും. അങ്ങനെ ഇഹത്തിലെ അസമത്വങ്ങളും അന്യായങ്ങളും പരത്തിലും സൃഷ്ടിക്കാമായിരുന്നു. ഇല്ലേ? അനേകം രാജാക്കന്മാരുടെയും റാണിമാരുടെയും സേനാനായകന്മാരുടേയും മററു പ്രബലരുടേയും സ്മാരകസ്ഥാപനങ്ങൾ ഇതിനകത്തു ഇതാ നിൻെറ കൺമുൻപിൽ നീ കാണുന്നില്ലേ? നീ പറഞ്ഞ മാതിരിയുള്ള കൈമാററം മൃത്യുവിനു നൽകുന്നതു് കൊണ്ടു ഫലമില്ലെന്നു് അവ സ്പഷ്ടമായി കാണിക്കുന്നില്ലേ?" ദേവി പറഞ്ഞതിനു മറുപടിയായി ഗൗതമി ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു. മരിച്ചവരെ ജീവിപ്പിക്കാൻ ദേവന്മാക്കു കഴിയുമെന്നു് വേദവിത്തുകളായ ബ്രാഹ്മണർ പറയുന്നതു ഞാൻ കേട്ടിട്ടുണ്ടു്. ദേവി എൻെറ മകനേ എങ്ങനെയെങ്കിലും ജീവിപ്പിച്ചു തന്നില്ലെങ്കിൽ ദേവിയുടെ മുമ്പിൽ വച്ചുതന്നെ ഞാൻ ചത്തുകളയും." ചമ്പാപതി ദേവി പിന്നെയും അവളോടിങ്ങനെ പറഞ്ഞു. "ഞാൻ പറഞ്ഞതു തന്നെയാണു് ശരിയെന്നു നിന്നേ ഞാൻ ബോദ്ധ്യപ്പെടുത്താം. എല്ലാ ദേവന്മാരേയും ദേവിമാരേയും ഞാൻ ഇവിടെ വരുത്തി അവരോടു നിൻെറ കാര്യം പറയാം." ദേവി ഉടൻ തന്നെ അവരെ അവിടെ വരുത്തി മരിച്ച ആളിനേ ജീവിപ്പിക്കാൻ ഒരു വിധത്തിലും ആക്കും കഴിയുന്നതല്ലെന്നും ഓരോരുത്തനേയും അവനവൻെറ കർമ്മഫലം ഒരു നിശ്ചിതസമയത്തു മരിപ്പിക്കുമെന്നും അതിനൊഴികഴിവൊന്നും ഇല്ലെന്നും അവരെല്ലാവരും ഗൗ

തമിയോടു പറഞ്ഞു. അതുകേട്ട് അവൾ തന്റെ വിധി ക്കു കീഴടങ്ങി മകന്റെ ശവം സംസ്കാരം ചെയ്തു. അവരും കൂടുതൽ അറിവുള്ളവളായി സ്വഗൃഹത്തിലേയ്ക്കു മടങ്ങി. ചമ്പാപതി ദേവിയുടെ അസാധാരണശക്തി വരും തല മുറകൾക്കും കണ്ടറിയാനും ദേവിയുടെ ആജ്ഞാനം അനു സരിച്ചു ദേവന്മാരെല്ലാവരും അവിടെ വന്നതിന്റെ ഓർമ്മ യെ നിലനിൎത്തുന്നതിന് ദിവ്യശില്പിയായ മയൻ ചുടുകാടു കോട്ടത്തിൽ ഒരു സ്മാരകം നിൎമ്മിച്ചു. നടുക്കമഹാമേരു പർവതം, അതിനും ചുററുമായി സപ്തപർവതങ്ങളും നാ ലുമഹാദ്വീപുകളും രണ്ടായിരം ചെറുതരം ദ്വീപുകളും മററു പ്രസിദ്ധദേശങ്ങളും അവയെ അധിവസിക്കുന്ന ജീവജാല ങ്ങളും, ഇതാണ് അതിന്റെ രൂപം. ചക്രവാളക്കോട്ടം അല്ലെങ്കിൽ ചക്രവാളക്ഷേത്രം എന്ന പേരു അതിൽനി ന്നാണ് ഈ ശ്മശാനത്തിനു കിട്ടിയതു്. സാമാന്യ ജനങ്ങൾ ഇതിനെ ചുടുകാടുകോട്ടമെന്നും ചുടുകാടമ്പലം എന്നും വിളിക്കുന്നു."

ദേവി പറഞ്ഞതെല്ലാം മണിമേഖല ശ്രദ്ധിച്ചുകേട്ടു കൊണ്ടിരുന്നു. "അപ്പോൾ ഈ വിധമെല്ലാമാണ് ജീവിതഗതി." എന്ന് അവൾ ആത്മഗതം ചെയ്തു. സ്വത മതി ഉറക്കത്തിൽ വീണിരുന്നു. ദേവി മണിമേഖലയെ ഗാ ഢനിദ്രയിൽലയിപ്പിച്ചു; അവളെ എടുത്തു അവിടെ നിന്നും അമ്പതു നാഴികയോളമുള്ള മണിപല്ലവദ്വീപിൽ കൊണ്ടുചെന്നാക്കിയും വച്ചു് ദേവി പുഹാറിൽ മടങ്ങി യെത്തി. അപ്പോൾതന്നെ ദേവി ഉദയകുമാരന്റെ മുമ്പിൽ സ്വപ്നത്തിൽ പ്രത്യക്ഷയായി. കുമാരൻ അപ്പോൾ പി റേറ ദിവസം മണിമേഖലയെ പിടിച്ചുകൊണ്ടുപോരുന്ന കാൎയ്യവും വിചാരിച്ചു സ്വപ്നവും കണ്ടുംകൊണ്ടു അസ്വ സ്ഥനായി മയക്കത്തിൽ കിടക്കുകയായിരുന്നു. "യുവാവേ,

നീ ഒരിക്കൽ ഈ രാജ്യം വാഴാനുള്ളവനാണ്. ഒരു രാജാവ് ധർമ്മത്തിൽനിന്നു അല്പമെങ്കിലും വ്യതിചലിച്ചാൽ മഴയില്ലാതെ രാജ്യം മുടിഞ്ഞു മരുഭൂമിയാകും. ഒരു രാജാവു് തന്റെ പ്രജകളുടെ ജീവനും അഭിമാനവും തന്റേതു എന്നപോലെ വിചാരിച്ചു അവയെ സംരക്ഷിക്കണം. അങ്ങനെയല്ലെങ്കിൽ ആ രാജാവിനേ ഒരു രാജാവെന്നു് വിചാരിക്കാൻ വയ്യാ. ഒരു സ്ത്രീയെ, ഒരു വേശ്യാജാതിയിൽ പെട്ട സ്ത്രീയേതന്നെയാകട്ടെ, തന്റെ കാമസംപ്രാപ്തിക്കു് നിർബന്ധിച്ചു കീഴ്പ്പെടുത്തുന്നതു് ഏററവും വലിയ ഒരു അധർമ്മം തന്നെയാണു്. വേശ്യാവർഗ്ഗത്തിലാണു് ജനിച്ചതെങ്കിലും മണിമേഖല ഇപ്പോൾ ഒരു സന്യാസിനിയും ശ്രീബുദ്ധദേവന്റെ ഒരു പുത്രിയുമത്രെ. അതിനാൽ അവളെക്കുറിച്ചു നിനക്കുള്ള ദുർവ്വിചാരങ്ങളെ ഉടനേ പരിത്യജിക്കുക.” എന്നു് അദ്ദേഹത്തിനോടു പറഞ്ഞു.

ദേവി പിന്നീടു സുതമതിയുടെ അടുക്കൽ വന്നു. ഉറങ്ങിക്കിടന്നിരുന്ന അവൾക്കു് സ്വപ്നത്തിൽ പ്രത്യക്ഷയായി “താൻ മണിമേഖല ദേവിയാണെന്നും, മണിമേഖലയുടേയും അവളുടേയും പൂർവ്വജന്മചരിത്രങ്ങളേക്കുറിച്ചു മണിമേഖലയ്ക്കു ജ്ഞാനം ഉണ്ടാക്കാനും അവൾക്കു ബുദ്ധമതത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ജ്ഞാനത്തിനു പ്രതിഷ്ഠനൽകാനും ആയി അവളെ താൻ മണിപല്ലവദ്വീപിൽ കൊണ്ടുപോയി ആക്കിയിരിക്കയാണെന്നും അന്നു മുതൽ ഏഴാം ദിവസം അവൾ പുഹാറിൽതിരിച്ചു വന്നു ചേരുമെന്നും അവളോടു പറഞ്ഞു. “ഇതെല്ലാം നീ മാധവിയോടുപറയണം. വിശേഷിച്ചു മണിമേഖല ഒരു പരിശുദ്ധയായ ബുദ്ധസന്യാസിനിയായി ഭവിക്കുമെന്നു കൂടി ഞാൻ പറഞ്ഞതായി നീ മാധവിയേ ഗ്രഹിപ്പിക്കണം.

അവൾ മണിമേഖലയെ ഗർഭംധരിച്ചപ്പോൾ "നീ കാമനേജയിച്ചിരിക്കുന്നു. ദിവ്യവ്രതങ്ങൾ അനുഷ്ഠിച്ചു ജീവിക്കുന്ന ഒരു പെൺകിടാവിന്റെ അമ്മയായിത്തീരും നീ "എന്നു ഞാൻ അവളെ സ്വപ്നത്തിൽ പ്രത്യക്ഷമായി അറിയിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ആ സംഗതി നീ അവളെ ഓൎമ്മിപ്പിക്കയും വേണം".

സുതമതി ഉണൎന്നു അവൾക്കു ഒരു വിറയൽ ഉണ്ടായി. മണിമേഖലയുമായി വേർപെടാൻ ഇടയായതിൽ അവൾ ഖേദിച്ചു. അവൾ ചക്രവാളക്കോട്ടക്ഷേത്രത്തിനകത്തു കേറി അവിടെ ഒരു മൂലയ്ക്കുപോയി ഇരുന്നു. സൂര്യോദയം സമീപിച്ചു. അവളുടെ ഉറക്കച്ചുമട്ടുമാറി മനസ്സു തെളിഞ്ഞു. സൂര്യൻ ഉദിച്ചപ്പോൾ അവൾക്കു ഒരു ധൈര്യമൊക്കെ ഉണ്ടായി. അവിടെ അവളുടെ മുമ്പിലുണ്ടായിരുന്ന ഒരു പ്രതിമ മുജ്ജന്മത്തിൽ അവളുടെ പേരു വീര എന്നായിരുന്നു എന്നും മാധവി അവളുടെ ജ്യേഷ്ഠത്തിയും മണിമേഖല അവളുടെ അനുജത്തിയും ആയിരുന്നു എന്നും അവരുടെ അന്നത്തെ പേരു് താര എന്നും ലക്ഷ്മി എന്നും ആയിരുന്നു എന്നും മൂന്നു പേരും രവിവൎമ്മന്റെ പുത്രിമാരായിരുന്നു എന്നും അവളോടു പറഞ്ഞു. "ദുൎജ്ജയൻ എന്നൊരാളായിരുന്നു അവളുടെ ഭർത്താവു് അയാൾ ഒരു നല്ലകുതിരപ്പട്ടാളത്തിന്റെ നായകനായിരുന്നു. അവൾ മദ്യപാനം ചെയ്തു മദോന്മത്തയായി സ്വയം നിയന്ത്രിക്കാൻ വയ്യാതെ ആയി. പുത്തനായി പിടിച്ച ഒരാനയുടെ അടുക്കലേയ്ക്കു പാഞ്ഞു ചെന്നു. അതു അവളെ കുത്തിക്കൊന്നു. അതു കണ്ടു് താര ആത്മഹത്യചെയ്തു." ഈ പൂർവ്വചരിത്രമെല്ലാം അതു അവളെ അറിയിച്ചു. അവരുടെയെല്ലാം പൂർവജന്മങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള പൂൎണ്ണജ്ഞാനത്തോടുകൂടി മണിമേഖല ഏഴു ദിവസത്തി

നകം നഗരത്തിൽ വന്ന ചേരുമെന്നും അത്ത അവളൊടു ഉറപ്പുപറകയും ചെയ്തു.

രാത്രിമുഴുവൻ സുതമതി ഉയവിഷ്ഫലയായി കഴിച്ചു. രാവിലെ മാധവിയുടെ അടുക്കൽപോയി ഉണ്ടായ സംഗതിയെല്ലാം അവളോടു പറഞ്ഞു. മാധവി മകുടരത്നം നഷ്ടപ്പെട്ട ഒരു സർപ്പം എന്നപോലെ ദുഃഖപരവശയായി. മണിമേഖലയുടെ വേർപാടിനാൽ സുതമതിയും ബോധം കെട്ടു് ഒരു ശവമെന്നപോലെ ചൈതന്യരഹിതയായി ഭവിച്ചു.

അദ്ധ്യായം 7

മണിമേഖല മണിപല്ലവത്തിൽ

മണിമേഖല ഉണൎന്നു. അവൾ അപ്പോൾ കണ്ട സ്ഥലമെല്ലാം ഒരു നവീനജന്മത്തിൽ ഒരു നവീന ആത്മാവിന്നെന്നപോലെ നവീനമായി അവൾക്കു തോന്നി. അവൾക്കു് മയക്കംമുഴുവൻ മായുന്നതിനുമുമ്പു് സൂൎയ്യൻ ഉദിച്ചു സൂൎയ്യപ്രകാശം അവളെ ഉൽബുദ്ധയാക്കി. ക്രമേണ ആരെയും കണ്ടില്ലെങ്കിലും ഒരുവിധം ധൈൎയ്യം അവലംബിച്ചു നാലുവശത്തേയ്ക്കും നോക്കി. ഈവിടം ഉദ്യാനത്തിന്റെ മുമ്പൊരിക്കലും താൻ കണ്ടിട്ടില്ലാത്ത ഒരു ഭാഗമായിരിക്കും എന്നു് അവൾ സംശയിച്ചു.

“സുതമതി, നീ എവിടെയാണു്? നീ എന്നെ പേടിപ്പിക്കാൻ വല്ലടിക്കിലും ഒളിച്ചിരിക്കയാണോ? ഞാൻ ഇക്കാണുന്നതു യഥാൎത്ഥത്തിലുള്ളതാണോ? അതോ ഞാൻ സ്വപ്നം കാണുകയാണോ? എനിക്കൊന്നും ബുദ്ധ്യാക

ന്നില്ല. എന്റെ ഹൃദയം ഭയപ്പെട്ടുവിറയ്ക്കുന്നു. വേഗം എന്റെ അടുക്കൽവരൂ. ഞാൻ ചോദിച്ചതിനു ഉത്തരം പറയൂ. നേരം വെളുത്തല്ലോ. എന്റെ അമ്മ എന്നെ ക്കാണാഞ്ഞു വളരെ വ്യസനിക്കും. എന്നെ ഇവിടെക്കൊ ണ്ടുവന്നു തനിച്ചിട്ടും വച്ചു പൊയ്ക്കളഞ്ഞോ? നീ? ഇന്ന ലെ രാത്രിയിൽ നമ്മുടെ അടുക്കൽ വന്ന സ്ത്രീ ഒരു ജാല ക്കാരിയാണോ? അവളാണോ ഇങ്ങനെ ചെയ്തതു്? കൂടെ ആരും ഇല്ലായ്കയാൽ എനിക്കു ഭയം ഉണ്ടാകുന്നു. ഞാൻ എന്താണു് ചെയ്യേണ്ടതു്? എനിക്കൊന്നും അറിഞ്ഞു കൂടാ!" എന്നെല്ലാം പുലമ്പിക്കൊണ്ടു അവൾ ഉറക്കെ ക്കരഞ്ഞു. സുതമതിയേ കൂടക്കൂടെ വിളിച്ചും വിജനമായ സ്നാനഘട്ടങ്ങളിലും മണൽപ്പുറങ്ങളിലും അവിടെയും ഇവിടേയും എല്ലാം ചുററിനടന്നുനോക്കി. സുതമതിയേ ആകട്ടെ മററാരെയെങ്കിലുമാകട്ടേ അവിടങ്ങളിലെങ്ങും കണ്ടില്ല. അതിനാൽ അവൾ ഭയവും വ്യസനവും സഹി ക്കാൻ വയ്യാതെ ഉറച്ചുകരയാൻ തുടങ്ങി. അതിനിടയിൽ അവളുടെ അച്ഛനേയും അദ്ദേഹത്തിനു സംഭവിച്ച ദുർമ്മര ണത്തേയും കുറിച്ചു അവൾക്കു് ഓർമ്മവന്നു. "എന്റെ അച്ഛ! അച്ഛൻ സഹധർമ്മിണിയും ഒരുമിച്ചു പരലോകം പൂകി. അനുകമ്പയില്ലാത്ത അധികാരത്തിന്റെ വാളി നാൽ ദാരുണമായ മരണം അച്ഛൻ അനുഭവിച്ചു. ആളും പേരുമില്ലാത്ത ഈ ദ്വീപിൽ ഞാനും ചാകണമെന്നാ ണോ! ദുരദൃഷ്ടമേ!" എന്നു് കോവലനേ വിളിച്ചു അവൾ നിലവിളിച്ചു.

അവൾ അലഞ്ഞുതിരിഞ്ഞു ഒരു ബുദ്ധപീഠത്തിന്റെ സമീപത്തു വന്നുചേർന്നു. അതു അവിടെ സ്ഥാപിച്ചതു് ഇന്ദ്രനാണു്. അതിനേ ആരാധിക്കുന്നവരുടെ മനസ്സിൽ

അവരുടെ ജന്മജന്മാന്തരങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള ജ്ഞാനം ശ്രീബുദ്ധൻ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു പ്രഭാഷണങ്ങൾ ചെയ്തു സഞ്ജാതമാക്കും. അങ്ങനെയുള്ള ഒരു അത്ഭുതശക്തി ആ പീഠത്തിനുണ്ടായിരുന്നു. അയൽ വാസികളും ബന്ധുക്കളും ആയ രണ്ടു നാഗപ്രമാണികൾ ചില നിസ്സാരകാരണങ്ങളാൽ തമ്മിൽ ഛിദ്രിച്ചു സമരം ചെയ്തു. ആ സമരം ഏററവും നാശകരമായിക്കണ്ടു് ശ്രീബുദ്ധൻ പ്രത്യക്ഷമായി അവരോടു സത്യധർമ്മങ്ങളെക്കുറിച്ചു പ്രഭാഷണം ചെയ്തു് രണ്ടുകക്ഷികളേയും സമാധാനപ്പെടുത്തുക ഉണ്ടായി.

ആ പീഠത്തിന്റെ ദർശനത്തിൽ മണിമേഖല സ്വയം മറന്നു. അവളുടെ കൈ രണ്ടും തലമുകളിലേയ്ക്കുയർന്നു. കൈപ്പടങ്ങൾ കൂമ്പി. അവളുടെ കണ്ണുകളിൽ നിന്നു് ആനന്ദാശ്രുക്കൾ ധാരധാരയായി ഒഴുകി. അവൾ മൂന്നു തവണ ആ പീഠത്തിനു പ്രദക്ഷിണം ചെയ്തു. അതിന്റെ മുമ്പിൽ ചെന്നു പ്രണമിച്ചു. "വിശുദ്ധമായ ബ്രഹ്മധർമ്മമേ, അവിടുന്നു കായങ്കര നദിയുടെ തീരങ്ങളിൽ വച്ചു് അന്നു പ്രഭാഷിച്ചതെല്ലാം സത്യമായി ഭവിക്കുന്നു. അവയിൽ അന്തർഭവിച്ചിരുന്നതെല്ലാം ഇപ്പോൾ എനിക്കു് നല്ലവണ്ണം മനസ്സിലാകുന്നു."

അവൾക്കു് പൂർവ്വജന്മജ്ഞാനം ഉണ്ടായി. അതിലെ കഥ അവളുടെ മനസ്സിൽ ഉദിച്ചു. അവൾ പീഠത്തെ അഭിസംബോധനം ചെയ്തു തുടർന്നു. "ഗാന്ധാര രാജ്യത്തിന്റെ കിഴക്കേവിഭാഗത്തിൽ ഇടവയറ (ഋഷഭേചയം) എന്നൊരു നഗരം ഉണ്ടായിരുന്നു. അത്തിപതി (ഛസ്സിപതി) ആയിരുന്നു അന്നു അവിടത്തെ രാജാവു്, അവിടുന്നു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ മച്ചുനൻ ആയിരുന്നു. അവിടുന്നു് അദ്ദേഹത്തിനു ധർമ്മോപദേശം നൽകി. ഏഴുദിവസത്തിനകം ഒരു ഭൂകമ്പമുണ്ടായി ഈ നഗരവും ചുററും നാനൂറു യോജന രാജ്യവും ഭൂഗർഭത്തിൽ താണുപോകും. അതു

കൊണ്ടു ഉടനേ ഇവിടംവിട്ടു മറെറാരു രാജ്യത്തേയ്ക്കു പോകണം, എന്നു് അവിടുന്നു അദ്ദേഹത്തിനോടു ഉപദേശിച്ചു. രാജാവു് ഈ വിവരം പെരുമ്പറയടിച്ചു വിളംബരം ചെയ്തു് നാട്ടുകാർ ഉടൻതന്നെ തന്നോടുകൂടി പോരാൻ ആജ്ഞാപിച്ചു. എല്ലാവരും അവന്തിരാജ്യത്തെ ശരണം പ്രാപിച്ചു. ഭഗവാനും അവരോടൊരുമിച്ചുപോന്നു. അവന്തിയുടെ തലസ്ഥാനനഗരമായ ഉജ്ജയിനിക്കു പോകും വഴി ഒരു ദിവസം കായംകരിയാററിന്റെ കരയ്ക്കു് താവളമടിച്ചു. അവിടുന്നു കല്പിച്ചതുപോലെ ഭൂകമ്പം ഉണ്ടായി ഇടവയം നശിച്ചു. അതുകണ്ടു രാജാവിനും ജനങ്ങൾക്കും അവിടത്തോടുള്ള ബഹുമാനാദരങ്ങൾ വർദ്ധിച്ചു.

"ഉജ്ജയിനിയിൽ വച്ചു അവിടുന്നു ഒരു ഉപദേശപ്രസംഗം ചെയ്തു. ബഹുജനങ്ങൾ അവിടത്തെ ചുററും കൂടി. അക്കൂട്ടത്തിൽ ഞാനും എന്റെ ഭർത്താവു് രാഹുലനും അവിടത്തെ പ്രസംഗം കേൾക്കാൻ വന്നിരുന്നു. അവിടുന്നു് എന്നേ കണ്ടു. കാഴ്ചതന്നെ മാരകമായ ഒരു ഭയങ്കരനായ പാമ്പു കടിച്ചു എന്റെ ഭർത്താവു രാഹുലൻ പതിനാറാമത്തേ ദിവസം മരിച്ചുപോകുമെന്നും, ഞാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചിതയിൽ ചാടിച്ചാകുമെന്നും അടുത്ത ജന്മത്തിൽ ഞാൻ പുഹാറിൽ ജനിക്കുമെന്നും അന്നു എനിക്കു ഒരു ഭാഗ്യക്കേടു് ആസന്നമാകുമെന്നും മണിമേഖലാദേവി പുഹാറിനു തെക്കു് കടലുരസ്സുട്ടത്തുള്ള ഒരു ദ്വീപിൽ കൊണ്ടുപോയി എന്നേ അതിൽനിന്നും രക്ഷപ്പെടുത്തുമെന്നും അവിടുന്നു എന്നോടു് അരുളിച്ചെയ്തു. ഹാ! ദേവി എന്നോടു് ഇതൊന്നും പറയാതെ പൊയ്ക്കളഞ്ഞല്ലോ അതെന്താണോ?" അവൾ കരഞ്ഞു. ദേവി ഉടനേ ആകാശത്തുകൂടിവന്നു ഭൂമിയിലിറങ്ങിയഉടൻ നേരേ ബുദ്ധപീഠത്തിന്റെ അടുക്കൽ പോയി പ്രദക്ഷിണം വച്ചു പ്ര

ത്തെ ആരാധിച്ചു. മണിമേഖല ദേവിയെക്കണ്ടു സന്തുഷ്ടയായി. അവർ പറഞ്ഞു. "അവിടുത്തെ കാരുണ്യത്താൽ എന്റെ പൂർവജന്മത്തെക്കുറിച്ചെല്ലാം എനിക്കറിയാൻ കഴിഞ്ഞു. എന്റെ ഭർത്താവായ രാഹുലൻ ഇപ്പോൾ എവിടെയാണു്. അദ്ദേഹം പാമ്പുകടിച്ചു ചാകാൻ ഇട വന്നതു് എന്തുകൊണ്ടാണു്?" അവർ ചോദിച്ചു. "ലക്ഷ്മി! അതായിരുന്നു നിന്റെ അന്നത്തെ പേരു. നീയും നിന്റെ ഭർത്താവും കൂടി ഒരു ദിവസം ഒരു പൂന്തോട്ടത്തിൽ പോയി വിഹരിച്ചു. അതിന്നിടയിൽ നിങ്ങൾ തമ്മിൽ ഒരു പ്രണയകലഹം ഉണ്ടായി. നീ അവനോടു പിണങ്ങി. നിന്നെ ഇണക്കാൻ അവൻ നിന്റെ കാല്ക്കൽ വീണു. ആ സമയത്തു സാധു ശേഖരൻ എന്നൊരു ബുദ്ധശരണൻ അവിടെ വന്നുചേർന്നു. അധർമ്മചക്രം തിരിച്ചു വിടാനായി അവിടെ അടുക്കലുള്ള രത്നദീപിൽ പോയി ആകാശം വഴിതിരിച്ചുവരുകയായിരുന്ന അദ്ദേഹം നേരം മദ്ധ്യാഹ്നമായതിനാൽ ആഹാരം കഴിക്കാൻ അവിടെയിറങ്ങി. അപ്പോൾ നിന്റെ ഭർത്താവു് നിന്റെ പാദത്തിങ്കൽ നമസ്കരിച്ചു കിടക്കുകയായിരുന്നതിനാൽ നീ ലജ്ജിച്ചു. നീ ശരണനെ വണങ്ങി. നീ അവനെ സവ്രീളയായി ആദരിക്കുന്നതുകണ്ടു് രാഹുലൻ ക്ഷോഭിച്ചു. അതാരാണെന്നു് അവൻ ദേഷ്യസ്വരത്തിൽ നിന്നോടു ചോദിച്ചു. അനാദരപൂർവ്വമായ ചോദ്യം കേട്ടു നീ ഭയാകുലയായി വിറച്ചുംകൊണ്ടു് അവന്റെ വായ പൊത്തിപ്പിടിച്ചു് ആകാശത്തിൽ നിന്നു് അപ്പോൾ അവിടെ വന്നിറങ്ങിയ ആ മഹാത്മാവിനെ ഉപചാരപൂർവം വന്ദിക്കാതെ അങ്ങനെ നില്ക്കുന്നതു് ശരിയല്ലെന്നു നീ രാഹുലനോടു പറഞ്ഞു. അവൻ അതു കേട്ടു ശാന്തനായി. പിന്നെ നിങ്ങൾ രണ്ടു പേരും കൂടി അദ്ദേഹത്തിനെ തൊഴുതു് കൊണ്ടു അദ്ദേഹത്തിനു ഭക്ഷണപാനീയങ്ങൾ കൊണ്ടു

വരാമെന്നു് പറയുകയും തങ്ങൾ വേറൊരു മതക്കാരാണെങ്കിലും അവസ്വീകരിക്കണമെന്നു് അദ്ദേഹത്തിനോടു് അപേക്ഷിക്കയും ചെയ്തു. സാധു സമ്മതിച്ചു. നീ അദ്ദേഹത്തിനെ വേണ്ടവണ്ണം സല്ക്കരിച്ചു. ആ പുണ്യകർമ്മത്തിന്റെ ഫലം നീ വേഗം അനുഭവിക്കും അതു് മോക്ഷത്തിനു കാരണമായിത്തീരുകയും ചെയ്തു. നിന്റെ ഭർത്താവായ രാഹുലൻ ആണു് ഈ ജന്മത്തിൽ ഉദയകുമാര രാജകുമാരൻ. അതുകൊണ്ടാണു് അവൻ നിന്റെ പിറകെ കൂട്ടത്തിലേയ്ക്കു വന്നതു്! അതുകൊണ്ടാണു് അവനു് നിന്നിൽ ഇത്ര ബലവത്തായ സ്നേഹവും പ്രേമവും. അതുകൊണ്ടാണു് നിനക്കു അവനോടു ഈ മമത തോന്നുന്നതു് നിന്നെ ഞാൻ ഇവിടെയ്ക്കു കൊണ്ടുപോന്നതും നിനക്കു് ഈ അത്ഭുത പീഠദർശനം നൽകിയതും, നിന്നെ ഒരു ബുദ്ധപുത്രിയായി തന്നെ ഇരുത്താനാണു്. മററു ചിലതു കൂടി ഞാൻ പറയാം. യശോധര നഗരിയിലെ രാജാവു് രവിവർമ്മന്റെയും രാജ്ഞി അമൃതാവതിയുടെയും പുത്രിമാരായി താരയെന്നും വീരയെന്നും രണ്ടു സഹോദരിമാരുണ്ടായിരുന്നു. രണ്ടുപേരേയും അംഗരാജ്യത്തു കച്ചപനഗരത്തിലെ രാജാവു് ദുർജ്ജയൻ വേട്ടു. ഒരു ദിവസം ദുർജ്ജയൻ അവരെ രണ്ടു പേരേയും ഗംഗാതീരത്തുള്ള ഒരു മലയിൽ വനഭോജനത്തിനു കൊണ്ടുപോയി. അവൻ തിരിയെപ്പോരും വഴി ഗങ്ഗാനദീതീരത്തുവച്ചു ബുദ്ധയോഗിനായ ആരവണ അടികളേക്കണ്ടു അദ്ദേഹം എവിടെപ്പോകുന്നു എന്നു് രാജാവു് അദ്ദേഹത്തിനോടു ചോദിക്കയും താൻ ഗൃദ്ധ്രകൂട മലയിൽ പോയി അവിടെയുള്ള ശ്രീബുദ്ധന്റെ പാദമുദ്രകളെ ആരാധിച്ചു മടങ്ങി വരുകയാണെന്നു അദ്ദേഹം മറുപടി പറയുകയും ചെയ്തു അദ്ദേഹം തുടൻ. ശ്രീബുദ്ധൻ ഒരിക്കൽ ആ മലയുടെ മുകളിൽനിന്നു് എല്ലാ

ജീവജാലങ്ങളോടുമായി അവർക്കു് സംസാരദുഃഖത്തിൽനിന്നു മോചനവും പരമസുഖവും സമ്പാദിക്കാൻ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശംചെയ്യുന്ന ധർമ്മോപദേശത്തെ പ്രസംഗിച്ചു. അദ്ദേഹം പ്രസംഗിച്ചുകൊണ്ടു നിന്നപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പാദങ്ങൾ ആ സ്ഥലത്തു പതിഞ്ഞു. ആ ചിഹ്നങ്ങൾ ശാശ്വതങ്ങളാണു്. അതിനാൽ ആ മലയ്ക്കു പാദപങ്കജമല എന്ന പേരുകിട്ടി. അവിടെപ്പോയി ആ ബുദ്ധപാദമുദ്രകളെ ആരാധിക്കാൻ അദ്ദേഹം രാജാവിനേയും രാജ്ഞിമാരേയും ഉപദേശിച്ചു. അവർ അതു പോലെ ചെയ്തു. ആ ധന്യകർമ്മത്തിന്റെ ഫലമായി താരയും വീരയും ഈ ജന്മത്തിൽ സുതമതിയും മാധവിയും ആയി ജനിച്ചു. മണിമേഖലെ നീ പൂർവ്വജന്മത്തിൽ ആരായിരുന്നു എന്നും മററും നിനക്കു് മനസ്സിലായല്ലോ. ബുദ്ധധർമ്മത്തെപ്പററി ഇപ്പോൾ നിനക്കുള്ള അറിവ് ശുദ്ധമായിരിക്കണമെന്നാണു് എന്റെ വിശ്വാസം. അതുപോരാ. നിനക്കു പരിപൂർണ്ണജ്ഞാനം തന്നെ ഉണ്ടാകണം. അതിനു് നീ നമ്മുടെ രാജ്യത്തുള്ള വിവിധമതാനുയായികളുടെ സിദ്ധാന്തങ്ങളെ ഗ്രഹിക്കേണ്ടതു ആവശ്യമാണു്. ബുദ്ധധർമ്മം ഈ ശൃംഗപംക്തികളിൽ കാഞ്ചനശൃംഗത്തെയോ ദീപസ്തംഭത്തെയോ പോലെ അത്യുന്നതമായ ശൃംഗമത്രെ. നീ ഒരു സ്ത്രീയാകയാൽ—വിശേഷിച്ചു ഒരു യുവതിയാകയാൽ ആ മതോപദേഷ്ടാക്കൾ അവയിലെ തത്വങ്ങൾ നിനക്കു പറഞ്ഞു തരുകയില്ല. എന്നാൽ ബുദ്ധധർമ്മത്തെ അതിന്റെ യഥാർത്ഥപശ്ചാത്തലത്തിൽ ഗ്രഹിക്കാൻ നിനക്കതു അവശ്യാവശ്യമാണുതാനും. നിനക്കതിനു കഴിവുണ്ടാക്കാൻ മൂന്നു മന്ത്രങ്ങൾ ഞാൻ നിനക്കു ഉപദേശിച്ചുതരാം. അതിൽ ഒന്നു ജപിച്ചു് നിനക്കു പർവ്വതങ്ങളേയും നദികളേയും ഗണിക്കാതെ ആകാശത്തുകൂടി

സഞ്ചരിക്കാം. രണ്ടാമത്തേതു് ജപിച്ചു നിനക്കു് ഇഷ്ടം പോലെയുള്ള രൂപമെടുക്കാം. മൂന്നാമത്തേതു ജപിച്ചു നിനക്കു് വിശപ്പും ദാഹവും ഇല്ലാതാക്കാം. നീ ആദ്യം അന്യമതങ്ങളുടെയും മതവിഭാഗങ്ങളുടേയും ധർമ്മങ്ങളേയും നിഗ്രഹതത്വങ്ങളേയും പഠിക്കണം. അതിനാണു് നിനക്കു സ്വച്ഛന്ദം രൂപം മാറാനുള്ള മന്ത്രം ഉപദേശിച്ചതു്. ഈ മന്ത്രങ്ങളുടെ സഹായംകൊണ്ടു, സ്ത്രീയെന്നുള്ള വൈഷമ്യം തീരും, സമയനഷ്ടംവരാതെ ദൂരദിക്കുകളിൽ സഞ്ചരിക്കാം. ആഹാരങ്ങൾ സമയത്തിനു കിട്ടാതെ വന്നു ഏകാഗ്രമായ പഠനത്തിനു വിഘ്നം വരാതെ നോക്കാം."

ഇത്രയും പറഞ്ഞു ദേവി ആകാശത്തേയ്ക്കു ഉയർന്നു അപ്രത്യക്ഷയായി. മണിമേഖല കുറേനേരം ആറിലെ മണൽ തിട്ടകളും പൂന്തോട്ടങ്ങളും പൊയ്കകളും കണ്ടു് അവയുടെ ഭംഗിയെ ആസ്വദിച്ചും ആനന്ദിച്ചും തനിക്കു സംഭവിച്ചതെല്ലാം വിചാരിച്ചു അത്ഭുതപ്പെട്ടും അവിടെ ചുററിനടന്നു. അപ്പോൾ തീവതിലക ദേവി അവളെ കാണാൻ ഇടയായി. ദേവി അവളുടെ കഥ ചോദിച്ചറിഞ്ഞു. പിന്നെ തൻെറ കഥ അവളോടുപറഞ്ഞു. "ഇവിടെ അടുത്തു രത്നദ്വീപിലുള്ള സമന്തകൂടത്തിൻെറ കൊടുമുടിയിന്മേൽ ശ്രീബുദ്ധൻെറ കാലടിപ്പാടുകൾ പതിഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്. ഞാൻ അവിടെപ്പോയി ആ മുദ്രയെ ആരാധിച്ചു. വളരെ മുമ്പേയാണു അതു്. അതിനുശേഷം ഞാൻ ഇവിടെ വന്നുചേർന്നു. അന്നുമുതൽ ഇന്ദ്രാജ്ഞയെ അനുസരിച്ചു ഈ പീഠത്തെ സൂക്ഷിച്ചുകൊണ്ടു ഇവിടെ താമസിച്ചുപോരുന്നു. എൻെറ പേരു് തീവതിലക എന്നാണു്. ദൃഢനിഷ്ഠയോടെ ബുദ്ധധർമ്മത്തെ അനുഷ്ഠിക്കയും ഈ പീഠത്തെ പൂജിക്കയും ചെയ്യുന്നവർക്കു് പൂർവജന്മജ്ഞാനം ലഭിക്കും. അതുള്ളവർ വളരെ ചുരുങ്ങും. നീ അതു സാ

ധിച്ച ഒരു മഹതിയാണല്ലോ. ഇതിൻെറ മുൻവശത്തായി ഒരു താമരപ്പൊയ്ക ഉണ്ടു്. അതിൽ അമൃതസുരഭി എന്ന പേരായ ഒരു അക്ഷയഭിക്ഷാപാത്രം ഉണ്ടു്. അതു ഒരുകാലത്തു അപുത്രൻേറതായിരുന്നു. ആണ്ടുതോറും ശ്രീബുദ്ധൻെറ ജന്മദിനമായ ഇടവമാസത്തിലെ വെളുത്ത വാവും വിശാഖനക്ഷത്രവും ചേൎന്നു വരുന്ന ദിവസം അതു പ്രത്യക്ഷപ്പെടും. ആ ദിവസവും സമയവും അടുത്തു. അതു നിനക്കു് കിട്ടും. പാവനമായ ഒരു ഫസ്തം അതിൽ ഭിക്ഷ്യപദാൎത്ഥം ഇട്ടാൽ അതു പിന്നെ ഒരിക്കലും അവസാനിക്കയില്ല. അതിനെപ്പററിയെല്ലാം നിൻെറ സ്വന്തം നഗരത്തിൽ പാൎക്കുന്ന അരവണഅടികൾ നിനക്കു പറഞ്ഞുതരും."

മണിമേഖല ബുദ്ധപീഠത്തെ തൊഴുതു ധ്യാനിച്ചതിനശേഷം ദേവിയുമൊരുമിച്ചു ആ സരസ്സിനു പ്രദക്ഷിണം ചെയ്തു അതിൻെറ മുൻഭാഗത്തു വന്നുനിന്നു. ആ അത്ഭുതഭിക്ഷാപാത്രം പെട്ടെന്നു വെള്ളത്തിൽനിന്നുപൊങ്ങി വലം തിരിഞ്ഞുവന്നു അവളുടെ കരസമ്പുടങ്ങളെ പ്രാപിച്ചു. അവളുടെ ഹൃദയം ആഹ്ലാദസമ്പൂൎണ്ണമായി. അവൾ ഭഗവാനെ സ്തുതിച്ചു.

മാരനെജ്ജയിച്ചോരു നാഥൻെറ പാദം നമഃ
നേർവഴിതാൻ നടന്ന ദേവൻെറ പാദം നമഃ
ധൎമ്മത്തിൽ ജനങ്ങളെ നയിച്ച പാദം നമഃ
ജ്ഞാനോപദേശംചെയ്ത സർവജ്ഞപാദം നമഃ
ചീത്തവാക്കുകൾ ചെവിക്കൊള്ളാത്ത പാദം നമഃ
വ്യാജവാക്കുകൾ നാവുചൊല്ലാത്ത പാദം നമഃ
നരകത്തിലുമഴൽപോക്കിയ പാദം നമഃ
നാഗർതന്നഴൽതീൎത്ത തൃപ്പാദം നമോനമഃ"

അവൾ ആനന്ദോന്മാദം പൂണ്ടു.

"പൂർവജന്മത്തിൽ എന്റെ ഭർത്താവു് പാമ്പു കടിച്ചു മരിച്ചു. ഞാൻ ഉടനടി ചാടി. എന്റെ ശരീരത്തിനു തീപിടിച്ചു തുടങ്ങിയപ്പോൾ ഞാൻ ഒരുദിവസം എന്റെ അതിഥിയായി സൽക്കാരം സ്വീകരിച്ച സാധു ചക്രദനെ സ്മരിച്ചു. അദ്ദേഹം എന്നെ അനുഗ്രഹിച്ചു. വിശന്നിരിക്കുന്ന തന്റെ കുട്ടിയെ കാണുമ്പോൾ അമ്മയുടെ മുലകൾ ചുരത്തുന്നതുപോലെ വിശന്നവലഞ്ഞു് പെരുമഴയത്തും കൊടുവെയിലത്തും അന്നവും വെള്ളവും കിട്ടുന്നതിനു പിച്ചതെണ്ടി നടക്കുന്ന പാവങ്ങളെ കാണുമ്പോൾ ഈ ഭിക്ഷാപാത്രം അക്ഷയമായി ചുരത്തുമാറാകട്ടെ. അവർക്കു വയർ നിറയെ ആഹാരം കൊടുത്തു തൃപ്തിപ്പെടുത്താൻ എന്റെ ഹൃദയം വെമ്പുന്നു." എന്നവൾ ഉറക്കെ തനിയേ പറഞ്ഞു.

"തീർക്കാൻ വഴിയില്ലാത്ത വിശപ്പു്:—കൊടും ദാരിദ്ര്യം,—ജനസാമാന്യത്തിനു് ഒരു മഹാശാപമാണു്. അതു് അതിന്റെ ഏററവും വലിയ ശത്രുവാണു്. അതു കുലീനതയെ നശിപ്പിക്കുന്നു. ഉയന്ന നിലയെ കൊല്ലുന്നു. പഠിക്കാനുള്ള അഭിലാഷത്തെ അപഹരിക്കുന്നു. ആളുകളെ നാണംകെട്ടവരാക്കുന്നു. സൗന്ദര്യത്തെ അലങ്കോലപ്പെടുത്തുന്നു. ആത്മാഭിമാനം ഉള്ളവരെ തെണ്ടികളാക്കുന്നു. വിശ്വാമിത്രമുനി ഒരിക്കൽ വിശപ്പടക്കാൻ പട്ടിയിറച്ചി തന്നു. അദ്ദേഹം മഴയ്ക്കു് അർത്ഥിച്ചുംകൊണ്ടു് അതിന്റെ ഒരു ഭാഗം ഇന്ദ്രന്റെ നേരെ നീട്ടി ഇന്ദ്രനെ ലജ്ജിപ്പിച്ചു. വിശന്നിരിക്കുന്നവർക്കു ആഹാരം കൊടുക്കുന്നതാണു് യഥാർത്ഥമായ ധർമ്മദാനം. ധനികർക്കു് ഭക്ഷണം കൊടുക്കുന്നതു് അസ്ഥാനത്തു ചെയ്യുന്ന ദാനമത്രേ. വരൂ, മണിമേഖലേ. ചക്രദനോ മുഷ്ടാന്നം കഴിപ്പിച്ചതു

കൊണ്ടു നിനക്കു് ഈ പാത്രം കിട്ടി. അതു നിന്റേതാണു്. അതു എടുത്തുംകൊണ്ടു കാവേരിനഗരത്തിലും മററു പ്രദേശങ്ങളിലും പോയി ബുഭുക്ഷുക്കൾക്ക അന്നദാനം ചെയ്യു." എന്നു് തീവതിലക അവളോടു പറഞ്ഞു.

മണിമേഖല തീവതിലകയെ സാഷ്ടാംഗനമസ്കാരം ചെയ്തു. പിന്നെ അവൾ ബുദ്ധപീഠത്തിനു മൂന്നു പ്രദക്ഷിണം വച്ചു തൊഴുതു. ആകാശഗമനത്തിനുള്ള മന്ത്രം ജപിച്ചു കാവേരിപ്പട്ടണത്തിലേയ്ക്കു് പറന്നു. നേരെ അവളുടെ അമ്മയേയും സുതമതിയേയും ചെന്നുകണ്ടു. അവരേയും കൂട്ടിക്കൊണ്ടു അരവണൻ അടികളെ കാണാൻ പോയി. അവളുടെ കയ്യിലുള്ള പാത്രം ഒരക്ഷയ ഭോജനഭാജനമാണെന്നും അതു പണ്ടു് അപുത്രന്റേതായിരുന്നു എന്നും ആദ്ധ്യാത്മികദർശനത്തിനു് അരവണ അടികളെ ആശ്രയിക്കയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉപദേശങ്ങളെ അനുവർത്തിക്കയും ചെയ്യുകയാണു് ഈ ഭൂമിയിൽ അവർക്ക സൌഭാഗ്യജീവിതം ലഭിക്കുന്നതിനു ഒരേ ഒരു വഴിയെന്നും വഴിക്കവൾ അവരോടു പറഞ്ഞു.

ദേവിയുടെ ഉപദേശം അനുസരിച്ചു് അവർ അരവണ അടികളെക്കണ്ടു. അദ്ദേഹം സമ്പൂജ്യനായ ഒരു വൃദ്ധനായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ തലമുടിമുഴുവൻ നരച്ചും ശരീരം വാർദ്ധക്യത്താൽ അല്പം കൂനിയും ഇരുന്നു. എങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒച്ചയ്ക്കു യാതൊരു കോട്ടവും തട്ടിയിരുന്നില്ല. മണിമേഖല അദ്ദേഹത്തിനെ പ്രദക്ഷിണംചെയ്തു. സുതമതിയും ഒരുമിച്ചു ഉദ്യാനത്തിലേയ്ക്കു പോയതുമുതൽ അപ്പോൾവരെ അവൾക്ക സംഭവിച്ചതെല്ലാം അവൾ അദ്ദേഹത്തിനെ കേൾപ്പിച്ചു. അവളുടെ അമ്മയുടേയും സുതമതിയുടേയും പൂർവ്വജന്മങ്ങളിലെ വിവരം മുഴുവനും അറിയാനും അപുത്രന്റെയും അവൾക്ക

ലഭിച്ചിട്ടുള്ള ഭിക്ഷാഭാജനത്തിന്റെയും കഥകേൾക്കാനും അദ്ദേഹത്തിന്റെ അടുക്കൽ ചെല്ലാൻ മണിമേഖലാദേവി അവളോടു ഉപദേശിച്ചിട്ടുള്ള സംഗതിയും അവൾ അദ്ദേഹത്തിനെ ധരിപ്പിച്ചു.

"അതെല്ലാം ഞാൻ നിന്നോടുപറയാം മകളേ" അദ്ദേഹം പുഞ്ചിരിയോടുകൂടെ പറഞ്ഞു. "ഒരിക്കൽ ഞാൻ ദുർജ്ജയരാജാവിനെ യാദൃച്ഛികമായി കണ്ടുമുട്ടി. ശ്രീ പാദപങ്കജമല സന്ദർശിക്കാൻ ഞാൻ അപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിനോടു ഉപദേശിച്ചു. പിന്നൊരിക്കൽ ഗന്ധാരത്തിലെ ഒരു വനത്തിൽ വച്ചു കണ്ടു. അപ്പോൾ അദ്ദേഹം വ്യസനാക്രാന്തനായി കാണപ്പെട്ടു. ഞാൻ അതിന്റെ കാരണം ചോദിച്ചു. തന്റെ പ്രിയപത്നിവീര ഒരു ദിവസം കൊടുംമമായ സന്ധ്യയിൽ കുടിച്ചുവെളിവില്ലാതെ പുത്രനായി പിടിച്ചു ഒരാനയുടെ മുമ്പിലേയ്ക്കു ചാടിച്ചെല്ലുകയും ആന അവളെ ചവിട്ടിക്കൊല്ലുകയും ചെയ്തു. ആ വിവരം കേട്ടു താരകൊട്ടാരത്തിന്റെ മട്ടുപ്പാവിൽ നിന്നു താഴത്തെയ്ക്കു ചാടി. ഉടൻതന്നെ അവൾ മരിച്ചു. ഇങ്ങനെ തന്റെ രാജ്ഞിമാർ രണ്ടുപേരും മരിച്ചുപോയ കഥ അദ്ദേഹം എന്നോടു പറഞ്ഞു. രാജ്ഞിമാരുടെ മരണം അവരുടെ പൂർവ്വജന്മകർമ്മങ്ങളുടെ ഫലമായി സംഭവിച്ചതാകുന്നെന്നും അവരെ വിചാരിച്ചു വ്യസനിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഒരു ഫലവുമില്ലെന്നും മററും പറഞ്ഞു ഞാൻ അദ്ദേഹത്തിനെ സമാശ്വസിപ്പിക്കയും ഇങ്ങനെ വ്യസനിച്ചു പ്രജകൾക്കു കഷ്ടതകളും തനിക്കു പാപവും വരുത്താതെ ധൈര്യം അവലംബിച്ചു മുറപ്രകാരം രാജധർമ്മം നിറവേററാൻ പ്രേരിപ്പിക്കയും ചെയ്തു" അനന്തരം അദ്ദേഹം "നിങ്ങൾ രണ്ടുപേരും വീണ്ടും ലോകനാടകരംഗത്തു പുതിയപാത്രങ്ങ

ളായി അഭിനയിക്കാൻ ജനിച്ചിരിക്കയാണു്." എന്നു മാധവിയേയും സുതമതിയേയും നോക്കിപ്പറഞ്ഞു.

അരവണഅടികഠം പിന്നെയും മണിമേഖലയോടായി ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു. "മകളേ, ഇക്കാലത്തു ധമ്മം ക്ഷയിക്കയും അധമ്മം വർദ്ധിച്ചു വരികയും ചെയ്യുന്നു. ധമ്മത്തെ ഇനിയും ഉജ്ജീവിപ്പിക്കാൻ കഴിഞ്ഞേയ്ക്കാം എന്നുള്ള വിശ്വാസംകൊണ്ടു ഞാൻ പിന്നെയും പിന്നെയും അതിനെക്കുറിച്ചു ജനങ്ങളെ ഉൽബോധിപ്പിക്കുന്നു. ഇന്നത്തെ ലോകത്തിൽ ആളുകഠംക്കു ധമ്മം എന്താണെന്നു അറിഞ്ഞുകൂടാ. എന്നാൽ ബ്രഹ്മഗോളത്തിന്റെ ചുററലിൽ നാകലോകത്തു ദേവന്മാരറിയുന്നു. അവരുടെ പ്രാത്ഥനകൊണ്ടു ബുദ്ധഭഗവാൻ മൈത്രേയൻ എന്ന പേരോടുകൂടി ഈ ലോകത്തു വീണ്ടും അവതരിക്കും. അന്നു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രചോദനത്താൽ ജനങ്ങഠം ദയാശീലരാകകൊണ്ടു സൂര്യചന്ദ്രന്മാർ മറയൊന്നും വരാതെ പ്രകാശിക്കും. നക്ഷത്രങ്ങഠം അവയുടെ കക്ഷ്യകളിൽ തന്നെ നിരന്തരം സഞ്ചരിക്കും. സമയത്തിനു മഴപെയ്യും ഭൂമി ധാരാളമായി വിളവുനൽകും. ദോഷങ്ങളൊന്നും ആവിർഭവിക്കയില്ല. കാററു് അടിക്കേണ്ട ദിക്കിലേയ്ക്കു അടിയ്ക്കും. എട്ടുദിക്കിലും സമ്പൽസമൃദ്ധി സംഭവിക്കും. കടൽ നല്ലവസ്തുക്കളെ ഏറെയേറെ നല്കും. പശുക്കഠം പാൽ ധാരാളം തരും. പക്ഷികഠംക്കു് ഇരതേടി ദൂരദിക്കുകളിൽ അലയേണ്ടി വരികയില്ല മനുഷ്യരും മൃഗങ്ങളും തമ്മിൽ പ്രകൃത്യാ ഉള്ള ശത്രുത ഇല്ലാതാവും ദുർദ്ദേവതകഠം മനുഷ്യരെ ഉപദ്രവിക്കയില്ല. ആരും അംഗഭംഗമുള്ളവരായി പിറക്കുകയില്ല. അന്നു ജീവിച്ചിരുന്ന ഭഗവാന്റെ ധമ്മോപദേശങ്ങഠം കേഠംക്കുന്നവക്കു പുനർജ്ജന്മം ഉണ്ടാകയില്ല. അന്നു് ജീവിച്ചു ആ സർവ്വജ്ഞന്റെ

വചനങ്ങൾ കേൾക്കാൻ ആശയോടുകൂടി, ബോധിവൃക്ഷച്ചുവട്ടിൽവച്ച് ജ്ഞാനോദയം ലഭിച്ച എന്റെ ഭഗവാന്റെ തൃപ്പാദങ്ങളെ ഞാൻ ജന്മജന്മാന്തരങ്ങളായി വണങ്ങിപ്പോന്നിരിക്കുകയാണ്. മണിമേഖലേ, നിനക്ക് ബുദ്ധധർമ്മത്തെ ഉപദേശിച്ചുതരാൻ ഞാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു. നിനക്ക് നഗരത്തിൽ ചില കാര്യങ്ങൾ സാധിക്കാനുണ്ട്. അതു കഴിഞ്ഞാലേ നിന്റെ മനസ്സ് ആ ധർമ്മം സ്വീകരിക്കുന്നതിനുള്ള നില പ്രാപിക്കയൊള്ളു. ഈ രണ്ടു സ്ത്രീജനങ്ങളും നിന്റെ സമകാലികരായി ജനിച്ചു് പാദപങ്കജമലയിലുള്ള ബുദ്ധപാദങ്ങളെ പൂജിച്ചുകൊണ്ടുണ്ടായ പുണ്യത്തിന്റെ ഫലത്താലാണ്. നിന്റെ സഹവാസത്താൽ അവരുടെ പൂർവ്വജന്മകർമ്മങ്ങളുടെ ഫലങ്ങൾ അനുഭവിക്കാതെ അവർക്ക് നിർവ്വാണസിദ്ധിയുണ്ടാകും. നിനക്ക് അപൂർവ്വമായ അത്ഭുതപാത്രം ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതുംകൊണ്ടു നടന്നു ജീവജാലങ്ങളുടെ വിശപ്പുശമിപ്പിക്കു. ഋഷിമാർക്കായാലും ജനസാമാന്യത്തിനായാലും ഒരേ ഒരു ധർമ്മമേ ഉള്ളു. കഷ്ടതകളിലും വിശപ്പിലും നിന്നു ലോകത്തിനു മോചനം നൽകുകയാണു് അതു്."

മണിമേഖല അതെല്ലാം ചെയ്യാൻ സമ്മതിച്ചു.

അദ്ധ്യായം 8

അപുത്രന്റെ കഥ.

മഹർഷി തുടൎന്നു:—"ഈ അത്ഭുതപാത്രം അപുത്രൻ എന്നൊരാളിന്റേതായിരുന്നു എന്നു ഞാൻ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടല്ലോ. അവൻ വാരണാസിയിൽ പാൎത്തിരുന്ന അഭിഞ്ജകൻ എന്ന ഒരു ബ്രാഹ്മണന്റെ ഭാൎയ്യ ശാലിയ്ക്കു് വ്യഭിചാരത്തിൽ ജനിച്ച പുത്രനായിരുന്നു. അവൾ തന്റെ ദുഷ്കൎമ്മത്തിന്റെ പാപമോചനത്തിനായി, മൂന്നു സമുദ്രങ്ങൾ തമ്മിൽ ചേരുന്ന ദിക്കിൽ വാനരസംഘം തീൎത്ത തീൎത്ഥഘട്ടത്തിൽ സ്നാനം ചെയ്യുന്നതിനു് കന്യാകുമാരിയിലേയ്ക്കു പുറപ്പെട്ടു പാണ്ഡ്യരാജാക്കന്മാരുടെ രാജധാനിയായ കോൎക്കായിൽനിന്നു ഒരു ദിവസത്തെ യാത്രചെയ്തു ഒരു ദിക്കിൽ ചെന്നുചേൎന്നു ഗൎഭിണിയായിരുന്ന അവൾ അവിടെവച്ചു ഒരു ആൺകുട്ടിയെ പ്രസവിച്ചു. അതിനെ അവൾ അവിടെ ഒരു വാഴത്തോട്ടത്തിൽ ഇട്ടുവെച്ചു അവിടെ നിന്നും പോയി. കുട്ടിയുടെ കരച്ചിൽ കേട്ടു ഒരു പശു ചെന്നു് അതിനെ നക്കിത്തോൎത്തി പാൽ കൊടുത്തു രക്ഷിച്ചു. വയനങ്കോട എന്ന അയൽഗ്രാമത്തിൽ പാൎത്തിരുന്ന ഇളംഭൂതി എന്നൊരു ബ്രാഹ്മണനും അദ്ദേഹത്തിന്റെ വേളിയും കൂടി ആ വഴി വന്നു. അവൎക്കു സന്താനമില്ലായിരുന്നു. ആ ബ്രാഹ്മണൻ ആ കുട്ടിയെ കണ്ടു അതിനെ എടുത്തു പത്നിയുടെ കൈയിൽ കൊടുത്തു. അവർ അതിനെ കൊണ്ടുപോയി അവരുടെ സ്വന്തം കുട്ടിയെപ്പോലെ ശുശ്രൂഷിച്ചു, ഉപനയനാദികൾ കഴിച്ചു വേണ്ടവണ്ണം വിദ്യാഭ്യാസം ചെയ്യിച്ചു വളൎത്തി.

ഒരിക്കൽ ആ ഗ്രാമത്തിലെ ഒരു ബ്രാഹ്മണനു് ഗോമേധം എന്ന യാഗം കഴിക്കുന്നതിനു് ഒരു പശുവിന്റെ ആവശ്യം നേരിട്ടു. അയാൾ യാഗത്തിന്റെ പ്രാരംഭകർമ്മങ്ങൾ എല്ലാം നടത്തി. അന്നു രാത്രിയിൽ അയാൾ ആ പശുവിനെപ്പിടിച്ചുകൊണ്ടു പോയി യൂപത്തിന്മേൽ കെട്ടിയിട്ടു. അപുത്രൻ ഗോമേധത്തിന്റെ ഒരു വലിയ ശത്രുവായിരുന്നു. അവൻ ആ യാഗം മുടക്കാൻ തീരുമാനിച്ചു. ആ രാത്രിതന്നെ അവൻ അതിനെ അഴിച്ചുകൊണ്ടുപോയി. കുറേ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ പുരോഹിതൻ പശുവിനെ കാണാൻ യൂപത്തിന്റെ അടുക്കൽ വന്നു പശുവിനെ അവിടെ കണ്ടില്ല. അയാൾ ആ വിവരം അടിയന്തിരക്കാരനോടു വിളിച്ചുപറഞ്ഞു. അതുകേട്ടു ബ്രാഹ്മണർ എല്ലാവരും കൂടി അവിടേയ്ക്കു ഓടിച്ചെന്നു. എല്ലാവരുംകൂടി പശുവിന്റെയും അപുത്രന്റെയും ചുവടുകൾ നോക്കി പിറകേ എത്തി, പശുവിനേയും അപുത്രനേയും പിടികൂടി. പശുവിനെ പിടിക്കാൻ ചെന്ന പുരോഹിതനെ അതു കുത്തിക്കീറി കുടൽ പുറത്തു ചാടിച്ചു. അയാൾ സഹായത്തിനു് കൂടെയുണ്ടായിരുന്നവരോടു അപേക്ഷിച്ചു. അവർ അപുത്രനെ പിടിച്ചു തല്ലി. പശുവിനെ രക്ഷിക്കാൻ ആരാണോ അവന്റെ അമ്മ എന്നും മറ്റും അവർ അവനോടു പരിഹസിച്ചു ചോദിച്ചു: ഒരു ശ്രേഷ്ഠജീവിയാണു പശു മനുഷ്യലോകത്തിന്റെ മാതാവാണു് പശു, അതിനെ ഒരിക്കലും കൊന്നു കുരുതി കൊടുത്തുകൂടാ, എന്നവൻ ഉത്തരം പറഞ്ഞു. അവർ വേദം ഉദ്ധരിച്ചു ഗോമേധം വിധിച്ചിട്ടുള്ളതാണെന്നു പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ അവൻ ജന്തുബലി വിധിച്ച വേദത്തെ അപലപിച്ചു. അവർ ഭയപ്പെട്ടു. ശാലിയേയും അപുത്രനേയും കുറിച്ചു അറിയാവുന്ന ഒരാൾ ആക്കൂട്ടത്തിലുണ്ടായിരുന്നു. "വേദങ്ങളെ

അവൻ ചീത്ത പറയുന്നതിൽ അത്ഭുതമില്ല." എന്നു പറഞ്ഞു അവന്റെ ജനനത്തിന്റെയും പിതൃത്വത്തിന്റെയും മററും കഥ വെളിപ്പെടുത്തി. ഈ ശ്രുതി അയൽക്കാരൊക്കെ അറിഞ്ഞുകളഞ്ഞു. ആ ബ്രാഹ്മണർ അപ്പുത്രനെ ആ ഗ്രാമത്തിൽനിന്നു ഓടിച്ചു. അവന്നു പിച്ചക്കൂടി അവിടെനിന്നെങ്ങും ആരും കൊടുത്തിരുന്നില്ല. അവൻ നേരെ മധുരയിലേക്കു പോയി. അവിടെ ഭിക്ഷയെടുത്തു നിത്യവൃത്തി കഴിച്ചു. ഭിക്ഷ വാങ്ങി കിട്ടുന്നതിൽനിന്നും, കുരുടക്കും, മൂകന്മാക്കും, ബധിരക്കും, രോഗികൾക്കും, ക്ഷുധാർത്തക്കും ആഹാരം നൽകിയിട്ടു ശേഷം അവൻ കഴിക്കയും രാത്രികാലത്തു അവിടെയുള്ള സരസ്വതിയമ്പലത്തിന്റെ മുഖപ്പിൽ കിടന്നുറങ്ങുകയും ചെയ്തുപോന്നു. ഒരുദിവസം രാത്രിയിൽ അവനെ ഉറക്കത്തിൽ വിളിച്ചുണർത്തി വിശപ്പു സഹിക്കാൻ വയ്യാതെയായ ചിലർ വല്ലതും ആഹാരം കൊടുക്കണമെന്നു അപേക്ഷിച്ചു. അവന്റെ കൈവശം യാതൊന്നും ഇല്ലായിരുന്നു. അവന്റെ ഹൃദയം കലങ്ങി. അവൻ സരസ്വതീദേവിയോടു ആഹാരസാധനങ്ങൾ യാചിച്ചു. ദേവി അവനിൽ പ്രസാദിച്ചു. "മകനേ, കേൾ, നാട്ടിൽ പെരുക്കെ പഞ്ഞം വന്നാലും ഇതാ ഈ പാത്രത്തിൽ ഭക്ഷണപദാർത്ഥങ്ങൾക്കു കുറവും വരുന്നതല്ല. പരിശുദ്ധിയുള്ള ഒരാൾ ഇതിൽ നൽകുന്ന ഭിക്ഷ പിന്നെ ഒരിക്കലും തീർന്നുപോകയില്ല. നീ ഇഷ്ടംപോലെ അന്നദാനം ചെയ്ക. അതു വാങ്ങുന്നവന്റെ ദോഷംകൊണ്ടു അവനു കൊടുക്കാൻ ഇതിൽ ഇല്ലാതെ വന്നേക്കാം, എന്നല്ലാതെ ഇതിൽ ഒന്നും ഇല്ലാതെ ആയിപ്പോകയില്ല." എന്നു പറഞ്ഞു സരസ്വതീദേവി അവനു ഒരു ഭാജനം കൊടുത്തു അവനെ അനുഗ്രഹിച്ചു. ആ അത്ഭുതകരമായ അക്ഷയപാത്രമാണു ഇതു. അവൻ ആ പാത്രം വാങ്ങി

സന്തോഷപരവശനായി ദേവിയെ വണങ്ങി അവിടെ നിന്നു പോയി ഒരു സുചരിത്രയായ സാധ്വിയിൽനിന്നു അതിൽ ആദ്യഭിക്ഷ വാങ്ങി തിരിച്ചു വന്നു ആ ആഹാരാർത്ഥികൾക്കു വേണ്ടുവോളം ഭക്ഷണം നൽകി അവരെ സന്തുഷ്ടരാക്കി. ആ ക്ഷേത്രാങ്കണപ്രദേശം മുഴുവൻ വിശന്നു വലഞ്ഞ മനുഷ്യരേയും മൃഗങ്ങളേയും പക്ഷികളേയും കൊണ്ടുനിറഞ്ഞു.

ഇന്ദ്രന്റെ സിംഹാസനത്തിനു താഴെ വിരിച്ചിട്ടുള്ള രത്നകംബളം ഇങ്ങനെ ഉള്ള സന്ദർഭങ്ങളിൽ ചെയ്യാറുള്ളപോലെ അന്നു ചലിച്ചു. അതു ഇന്ദ്രൻ കണ്ടു. അതിനാൽ ഈ അസാധാരണ ദാനത്തെക്കുറിച്ചു അദ്ദേഹത്തിനു അറിവുകിട്ടി. തന്റെ ദാനത്തെപ്പോലും അതിശയിച്ചു ഈ ദാനം തന്റെ സിംഹാസനത്തിനു അപകടം വരുത്തുമെന്നു ഭയപ്പെട്ടു അദ്ദേഹം ഒരു ബ്രാഹ്മണന്റെ വേഷത്തിൽ അവന്റെ മുമ്പിൽചെന്നു ഇങ്ങനെ അവനോടുപറഞ്ഞു. "ഞാൻ ഇന്ദ്രനാണു. നീ ദിവസേന നൽകുന്ന ഈ അന്നദാനത്തിന്റെ മഹാത്മ്യം വളരെ വിലയേറിയതത്രേ. നീ ചോദിക്കുന്ന ഏതു വരവും തരാൻ ഞാൻ സന്നദ്ധനാണു. അതിനാണു ഞാൻ നിന്റെ മുമ്പിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതു." ഇന്ദ്രന്റെ ഈ വാക്കുകൾ കേട്ടു അപുത്രൻ നിന്ദാപൂർവ്വം ഉറക്കെ ഉറക്കെ പൊട്ടിച്ചിരിച്ചു. "യഥാർത്ഥധർമ്മം അനുഷ്ഠിക്കയും പ്രതിഫലകാംക്ഷയില്ലാതെ അന്യർക്കു ഉപകാരം ചെയ്കയും അവരെ കോട്ടം തട്ടാതെ സംരക്ഷിക്കയും വ്രതങ്ങളെ നിഷ്കർഷയോടെ അനുഷ്ഠിക്കയും നിഷ്കാമങ്ങളും ബന്ധരഹിതങ്ങളും ആയ കർമ്മങ്ങൾ ചെയ്കയും ഇങ്ങനേയുള്ള ആളുകളാരും വല്ല വരവും കിട്ടാൻവേണ്ടി അവ ചെയ്യുന്നതല്ല. ഹേ ദേവരാജാവേ, അങ്ങയുടെ വരം ഞാൻ ഇച്ഛിക്ക

ന്നില്ല. എനിക്കതു വേണ്ട. വിശക്കുന്നവക്ക് ആഹാരം കൊടുത്തു അവരുടെ തൃപ്തിയടഞ്ഞ മുഖഭാവം കണ്ടു എനിക്ക സന്തോഷിക്കണം. അതു ഈ പാത്രം സാധിച്ചുതരും. അതിലധികം ഒന്നും ഞാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നില്ല." എന്നവ മറുപടി പറഞ്ഞു.

അവന്റെ നിർഗ്ഗർവ്വും അഭിമാനപൂർണ്ണവും ആയ ഈ മറുപടികേട്ട ദേവരാജാവിനു ദേഷ്യം വന്നു. അതിനു അവനോടു് പ്രതികാരം ചെയ്യുമെന്നു് മനസാപ്രതിജ്ഞ ചെയ്തു. അദ്ദേഹം ദേവലോകത്തേയ്ക്കു മടങ്ങി. പാണ്ഡ്യ രാജ്യത്തു മഴ ചൊരിയാൻ അദ്ദേഹം മേഘങ്ങളോടു ആജ്ഞാപിച്ചു. മേഘങ്ങൾ അവിടെ വേണ്ട ദിക്കിലെല്ലാം വേണ്ടടത്തോളം മഴ നൽകി. കൃഷിയ്ക്കു അഭിവൃദ്ധിയുണ്ടായി. ധാന്യങ്ങൾ സമൃദ്ധിയായി വിളഞ്ഞു. രാജ്യമാകെ സുഭിക്ഷത പരന്നു. ഉപജീവനം കഴിക്കാൻ അന്യന്റെ ദാനം ആർക്കും ആവശ്യമില്ലാതെ ആയി. ആളുകൾക്ക് അപുത്രനെ വേണ്ട. അവന്റെ പാത്രവും വേണ്ട അവൻ നിരാശനാകാതെ മറുദിക്കുകൾ തേടിപ്പോയി. ഭാരതരാജ്യം മുഴവൻ സഞ്ചരിച്ചിട്ടും തന്റെ ദാനം ആവശ്യപ്പെട്ട ഒരു ദിക്കും കണ്ടില്ല. ആ സഞ്ചാരത്തിനിടയിൽ ആയിടയ്ക്കു് സാവർ ദ്വീപിൽനിന്നു വന്ന ചിലർ ആ ദിക്കിൽ മഴയില്ലായ്കയാൽ വലിയ പഞ്ഞം പിടിച്ചിരിക്കുന്നതായും പലരും ആഹാരം കിട്ടാതെ മരിക്കുന്നതായും അവനോടു പറഞ്ഞു. തന്റെ ദാനകൃത്യം നടത്താനും കഷ്ടപ്പെട്ടവക്ക് ആശ്വാസം കൊടുക്കാനും അവിടെയ്ക്കുപോകാൻ അവൻ നിശ്ചയിച്ചു് മററു യാത്രക്കാരോടു ചേർന്നു കപ്പൽ കയറി പുറപ്പെട്ടു. വഴിമേൽ ഒരു കൊടുങ്കാററിന്റെ ആക്രമണം നേരിട്ടതിനാൽ കപ്പൽ മണിപല്ലവത്തിൽ

അടുത്തു സംക്രമിട്ടു. അർദ്ധരാത്രിയോടെ കാററും പെരു വും അടങ്ങി. കപ്പൽ വീണ്ടും പുറപ്പെട്ടുപോയി. അപ്പു ത്രൻ കരയ്ക്കുപോയിരുന്നു. കപ്പല്ക്കാർ അതു അറിഞ്ഞി രുന്നില്ല. അവൻ തനിച്ചു ആ ദ്വീപിൽ അകപ്പെട്ടു. അവനു് അസഹ്യമായ ദുഃഖാവേഗമുണ്ടായി. മനുഷ്യാധി വാസമില്ലാത്ത അവിടെ ആക്കാം ഒരു പ്രയോജനമില്ലാതെ ജീവിക്കുന്നതിനെക്കാൾ മരിക്കുന്നതാണു് നല്ലതെന്നു അ വൻ നിശ്ചയിച്ചുറച്ചു. ആ അത്ഭുതപാത്രം ആവശ്യമില്ലാ തെ വന്നതിനാൽ അതു ആണ്ടുതോറും തന്റെ ജന്മനക്ഷ ത്രദിവസം വെള്ളത്തിനടിയിൽ നിന്നും പൊങ്ങി പ്രത്യ ക്ഷമാകണമെന്നുള്ള പ്രാർത്ഥനയോടുകൂടി ആ സരസ്സിലെ ഗോമുഖത്തിലേയ്ക്കു് എറിഞ്ഞു. എന്നെങ്കിലും ദാനവും ജീവലോകസംരക്ഷണവും സ്വധർമ്മമായി സ്വീകരിച്ചിട്ടു ള്ളൊരാൾ ആ സന്ദർഭത്തിൽ അവിടെ വരാൻ ഇടയാകുന്ന പക്ഷം അതു് ആ ആളിന്റെ കൈയ്ക്കൽ ചെന്നു ചേര ണമെന്നും അവൻ പ്രാർത്ഥിച്ചു. അനന്തരം അവൻ നിരാഹാരവ്രതം അനുഷ്ഠിച്ചു ജീവൻ വെടിഞ്ഞു. ഞാൻ ഇവിടെയുള്ളപ്പോഴാണു് ഇതെല്ലാം നടന്നതു്. ഞാൻ അവന്റെ ആ കൃത്യത്തിന്റെ കാരണം ചോദിച്ചു. അ വൻ കഥയെല്ലാം എന്നോടു പറഞ്ഞു. കിഴക്കുദിച്ചു ഇരു ളിനെ ഇല്ലാതാക്കി പടിഞ്ഞാറുചെന്നു് തന്റെ വെളി ച്ചം ഉപേക്ഷിച്ചു വീണ്ടും കിഴക്കു ഉദിക്കുന്നതിനായി അ സ്തമിക്കുന്ന സൂര്യനെപ്പോലെ അപ്പുത്രൻ സാവകരാജ്യ ത്തെ രാജാവിന്റെ പശുവിൽനിന്നു അവിടെ വീണ്ടും ഭൂ ജാതനായിട്ടുണ്ടു്.

“ജനനാനന്തരം എഴുദിവസം അപ്പുത്രനെ വളർത്തി യ ആ പശു സാവകനാട്ടിലുള്ള ധവളമലയിൽ, മനുമു ഖൻ എന്ന പേരുള്ള ഒരു മുനി തപസ്സുചെയ്യുന്ന സ്ഥല

തിനടുക്കൽ വീണ്ടും ജനിച്ചു. അതിന്റെ കൊമ്പും കുളമ്പും സ്വർണ്ണമയമായിരുന്നു. പ്രസവത്തിനു മുമ്പുതന്നെ അതിനു ധാരാളം പാലുണ്ടായിരുന്നു. ഭൂതവർത്തമാനഭവിഷ്യത്തുകളെക്കുറിച്ചു അറിയാൻ ദിവ്യചക്ഷുസ്സുള്ള നാന്മുഖൻ ആ പശു ഒരു പൊന്മുട്ട പ്രസവിക്കുമെന്നും ആ മുട്ടയിൽ നിന്നും ഒരു മഹാപുരുഷൻ പിറക്കുമെന്നും പ്രവചിച്ചു. അതു സവിശേഷം ഫലിച്ചു. ശ്രീബുദ്ധൻ അവതരിച്ച ദിനമായ വിശാഖമാസത്തിൽ വെളുത്തവാവുന്നാൾ ആ പശു ഒരു മുട്ട പെററിടുകയും അതിൽനിന്നും അപ്പുത്രൻ ഉണ്ടാകയും ചെയ്തു. ബുദ്ധാവതാരസമയത്തെന്നപോലെ അപ്പോൾ ഒരു തീർത്ഥ മഴച്ചാററൽ എങ്ങും ഉണ്ടായി. ചക്രവാളക്കോട്ടത്തിലെ താപസന്മാർ അതു കണ്ടു ആശ്ചര്യപ്പെട്ടു് അതിന്റെ കാരണം അറിയാനായി തൂണിന്മേലേ പ്രതിമയുടെ അടുക്കൽ ചെന്നു. ആ അത്ഭുതസംഭവത്തിനു കാരണം സാവകദ്വീപിൽ അപ്പുത്രൻ ജനിച്ചതാണെന്നു ആ വിഗ്രഹം അവരെ അറിയിച്ചു.

അന്നു് സാവകത്തിലെ രാജാവായ ഭൂമീചന്ദ്രൻ സന്താനം ഇല്ലായ്കയാൽ വളരെക്കാലമായി ദുഃഖാർത്തനായിരിക്കയായിരുന്നു. ഒരിക്കൽ അദ്ദേഹം നാന്മുഖമുനിയെ സന്ദർശിച്ചപ്പോൾ മുനി പശുവിൽനിന്നു ജനിച്ച ആ കുട്ടിയെ അദ്ദേഹത്തിനു ദാനം ചെയ്തു. രാജാവു് ആ ശിശുവിനെ സ്വന്തം പുത്രനെപ്പോലെ വളർത്തി. ആ കുട്ടിക്കു് ഇപ്പോൾ പുരുഷപ്രായം തികഞ്ഞു. അദ്ദേഹമാണു് ഇന്നു ഇവിടെ രാജ്യഭാരം ചെയ്യുന്നതു്. അരവണ അടികൾ തുടർന്നു.—"കാവേരിയിൽ വെള്ളം പൊങ്ങി കരകവിഞ്ഞു ഒഴുകുന്ന സമയങ്ങളിൽ തീരപ്രദേശങ്ങളിൽ പാർക്കുന്ന

ജീവജാലങ്ങൾ ആഹാരം കിട്ടാതെ കഷ്ടപ്പെടും. അപ്പോഴൊക്കെ നീ ഈ ഭിക്ഷാപാത്രം അവിടങ്ങളിൽ പ്രയോജനപ്പെടുത്തണം. ദേവന്മാർ അമൃതകുംഭത്തിൽ നിന്നു അമൃതു തങ്ങൾക്കു വേണ്ടെടത്തോളം കഴിക്കും. പിന്നെ മററാൎക്കും കൊടുക്കുകയില്ല. നീ ഇതിനെ ഉപയോഗിക്കാതെയിരുന്നാൽ ഇതു ആ അമൃതകുംഭം പോലെ ആയിരിക്കും."

അദ്ധ്യായം 9

അക്ഷയപാത്രം.

മണിമേഖല ഇതെല്ലാം ശ്രദ്ധയോടെ കേട്ടു. അതിനുശേഷം മഹർഷിയെ അഭിവാദ്യംചെയ്തു് സന്യാസിവേഷം ധരിച്ചു്, കയ്യിൽ ഭിക്ഷാപ്പാത്രവും എടുത്തു തെരുവിൽ ഇറങ്ങി. ഉദയനരാജാവിനെ പ്രദ്യോതനരാജാവിന്റെ കാരാഗൃഹത്തിൽനിന്നു് വീണ്ടുംകൊണ്ടു പോന്ന യൗഗന്ധരായണൻ സന്യാസിവേഷത്തോടെ ഉജ്ജയിനിയിൽ പ്രവേശിച്ചപ്പോൾ എന്നപോലെ ഒരു വലിയ ജനക്കൂട്ടം അവളുടെ പുറകെ കൂടി. ഉദയകുമാരനെ ഭ്രമിപ്പിച്ചു വശപ്പെടുത്തിയ ആ അതിസുന്ദരിയായ യുവതി പിച്ചോടും കയ്യിലേന്തി പുഹാർ മഹാനഗരത്തിലെ തെരുവീഥിയിൽ ചെന്നിരിക്കുന്നതു കണ്ടു ജനതതി ആശ്ചര്യപ്പെട്ടു. കായചണ്ഡികയും ആ കൂട്ടത്തിലുണ്ടായിരുന്നു. അവൾ മണിമേഖലയുടെ അടുക്കൽ ചെന്നു് താൻ കഴിഞ്ഞ പന്ത്രണ്ടുകൊല്ലമായി അത്യഗ്നി എന്ന ദീനംകൊണ്ടു

ന്നാ വലയുകയാണ്. എത്ര തിന്നാലും എന്തു തിന്നാലും വിശപ്പടങ്ങുകയില്ല." എന്നു പറഞ്ഞിട്ടു "എന്റെ വിശപ്പു പോകാൻ തക്ക ആഹാരം ഈ പാത്രം തരുമോ?" എന്നു ചോദിച്ചു.

"നിസ്സംശയമായി," മണിമേഖല ഉത്തരം പറഞ്ഞു. "വാങ്ങി വാങ്ങി നിന്റെ കൈയും തിന്നു തിന്നു നിന്റെ വായും കഴയ്ക്കുകയല്ലാതെ തന്നു തന്നു ഈ പാത്രം തളരുകയില്ല."

"അതു ശരിയാണെങ്കിൽ എന്റെ ജീവിതം നശിപ്പിക്കുന്ന ഈ മഹാരോഗം ഭേദപ്പെടുമെന്നു എനിക്കു ആശിക്കാമല്ലോ. വേഗം അതിൽനിന്നു എനിക്കു വല്ലതും തരു. ദയവുചെയ്തു വേഗം തരു."

"അതിനു ഒരു കാര്യം ആവശ്യം ഉണ്ട്. ഏററവും സുചരിതയായ ഒരു ഗൃഹിണിയുടെ കൈയിൽ നിന്നു ഇതിൽ ആദ്യം ഭിക്ഷ ഇടേണ്ടിയിരിക്കുന്നു."

"അത്ര ഉള്ളോ? അതിനു ഒരു പ്രയാസവും ഇല്ല. ഇതാ നേരേ എതിർവശത്തു ഒരു ഭവനം കാണുന്നില്ലേ? ഈ സ്ഥലത്തുള്ള സാദ്ധ്വികളിൽ അഗ്രഗണ്യയായ ആതിര തന്റെ ഭർത്താവുമൊരുമിച്ചു സുഖമായി അവിടെ പാക്കുന്നുണ്ട്. ആ ഭർത്താവ് ഒരിക്കൽ ഒരു വലിയ കച്ചവടക്കാരനായിരുന്നു. അയാൾ ഒരു വേശ്യായുവതിയിൽ ഭ്രമിച്ചു വശമായി. തനിക്കുണ്ടായിരുന്ന സ്വത്തു മുഴുവൻ അയാൾ അവൾക്കു കൊടുത്തു. ഒടുക്കം അവൻ പരിശുദ്ധ പാപ്പരായി എന്നു കണ്ടപ്പോൾ അവൾ അവനെ ഉപേക്ഷിച്ച് മറെറാരു പണക്കാരനെ സ്വീകരിച്ചു. അയാൾ വ്യസനപൂർണ്ണട് ചതച്ചു പിഴിഞ്ഞു പാരെടുത്ത കൊത്തുപോലെ സ്വഗൃഹത്തിലേക്കു മടങ്ങിവന്നു. അപ്പോൾ ആതിരയിൽ യാതൊരു ഭാവഭേദവും അയാൾക്കു കാണാൻ കഴി

ഞതില്ല. വാക്കിലാകട്ടെ പ്രവൃത്തിയിലാകട്ടെ അവൾക്കു അയാളോടുണ്ടായിരുന്ന പ്രേമത്തിനും ഭക്തിക്കും മുമ്പിലത്തെതിൽനിന്നും അല്പം പോലും കുറവില്ലായിരുന്നു. അയാൾ പശ്ചാത്തപിച്ചു് തന്റെ ഭാഗ്യലക്ഷ്മിയെ വീണ്ടെടുക്കാനും തന്റെ ധർമ്മദാരങ്ങളോടുള്ള കടമ നിറവേററാനും വീണ്ടും വ്യാപാരം ചെയ്യാൻ നിശ്ചയിച്ചു ഒരു കച്ചവടകപ്പൽ കയറി പുറനാട്ടുകളിലേക്കു പോയി. ആ കപ്പൽ തിരിയെ വരുംവഴി ഉടഞ്ഞു കടലിൽ താണു. അതിൽ നിന്നു രക്ഷപ്പെട്ട ചിലയാളുകൾ ഇവിടെ തിരിച്ചെത്തി ആ വർത്തമാനം പലരോടും പറഞ്ഞു. വേറെ അതിൽ ഉണ്ടായിരുന്നവരെല്ലാം മുങ്ങിച്ചത്തു എന്നു ആളുകൾ വിശ്വസിച്ചു. ആതിര അതുകേട്ടു തന്റെ ഭർത്താവും മരിച്ചുതായി വിശ്വസിച്ചു തീയിൽ ചാടി സതികർമ്മം അനുഷ്ഠിക്കാൻ നിശ്ചയിച്ചു. ഒരു ചിത കൂട്ടി തീ കൊളുത്തി അവൾ അതിൽ ചാടി. എന്നാൽ തീ അവളെ തൊട്ടില്ല. "പതിദേവതേ, ചിതയിൽനിന്നും ഇറങ്ങിപ്പോരൂ. അവൻ മരിച്ചിട്ടില്ല. സുഖമായി തിരിച്ചുവരും" എന്നൊരു അശരീരിവാക്യം അപ്പോൾ അവൾക്കു കേൾക്കുമാറായി. അവൾ അതിനെ അനുസരിച്ചു് ചിതയിൽനിന്നു ഇറങ്ങിപ്പോന്നു.

"കപ്പലുടഞ്ഞു താണപ്പോൾ അയാൾ ഒരു പലകയിന്മേൽ പിടിച്ചു കിടന്നു. കടലൊഴുക്കു് അയാളെ നാഗദ്വീപങ്ങളിലൊന്നിന്റെ കരയ്ക്കു അടിച്ചുകേററി. നഗ്നക്കളായ നാഗന്മാർ ചിലർ അയാളെ പിടിച്ചു തിന്നാൻ കൊതിപൂണ്ടു അടുത്തുചെന്നു. അവനു് അവരുടെ ഭാഷ അറിയാമായിരുന്നു. വേണമെങ്കിൽ തന്നെ കൊന്നുകൊള്ളാമെന്നും എന്നാൽ തന്റെ മാംസം ഭക്ഷിക്കരുതെന്നും നരമാംസം തിന്നാൽ വരുന്ന പാപം ഈശ്വരൻ ക്ഷമി

കയില്ലെന്നും അയാറം അവരെ മനസ്സിലാക്കി. നാഗക്കര ചൻ അവരെ വിലക്കി. അവൻ ആഹാരത്തിന എരുതാ നും കോഴികളെയും കുടിക്കാൻ കുറേ കള്ളും സ ഹവസിക്കാൻ ഒരു വേശ്യപ്പെൺകിടാവിനേയും കൊടു ത്തു. "ആയുസ്സു കുറച്ചു കൂട്ടാൻ വേണ്ടി ഞാൻ ഈ പാ വപ്പെട്ട ജന്തുക്കളെ കൊല്ലുന്നതെന്തിനാണു്? കാമക്രോധാ ദികളെ അടക്കാൻ തക്ക മനശ്ശക്തി എനിക്കു ഇപ്പോറം തന്നെ ഇല്ലാതിരിക്കെ ഞാൻ ഈ കള്ളു കുടിച്ചു വെളിവു കെടുക്കുന്നതു് എന്തിനാണു്? വേശ്യസ്ത്രീകളുടെ സ്വ ഭാവം നല്ലവണ്ണം അനുഭവിച്ചറിഞ്ഞിട്ടുള്ള എനിക്കു എ ന്നെ സ്നേഹിക്കുന്ന ഒരു ഭാര്യ എനിക്കുള്ളപ്പോറം ഈ വേശ്യപ്പെണ്ണു് എന്തിനാണു്? ആഹാരത്തിന കുറേ അ രിയും കായ്കറികളും, കുടിക്കാൻ കുറെ നല്ല വെള്ളവും സഹവാസത്തിന കുറെ അറിവുള്ള ആളുകളേയും തരുക". എന്നു് അയാറം അരചനോടു പറഞ്ഞു. അരചൻ വള രെ സന്തോഷിച്ചു. അയാറം ആവശ്യപ്പെട്ടതെല്ലാം അര ചൻ അയാറംക്കു കൊടുത്തു. ഇറച്ചിയും കള്ളും ചെറുപ്പ ക്കാരിപ്പെണ്ണുങ്ങളുമായുള്ള സഖ്യവും ഉപേക്ഷിക്കാതെ അവർ നല്ലവരാകുന്നതിന വല്ല വഴിയും പറഞ്ഞുകൊടു ക്കണമെന്നു് അരചൻ അയാളോടു അപേക്ഷിച്ചു. "മനു ഷ്യമാംസം ഭക്ഷിക്കരുതു്. കപ്പൽ ചേതത്താലോ മറേറാ ഇവിടെ വന്നുചേരുന്ന മനുഷ്യരെ കൊല്ലാതെ അവക്കു് ജീവിക്കാൻ വേണ്ട സഹായങ്ങറം നൽകണം. ഇതുരണ്ടും ചെയ്യാൻ നിങ്ങറംക്കു പ്രയാസമില്ലല്ലോ. മരണത്തിനശേ ഷം ആത്മാവിനെ ഈശ്വരസന്നിധിയിൽ കൊണ്ടുപോകു ന്ന ഏണിപ്പടിയുടെ ആദ്യത്തെ പടികളാണിതുരണ്ടും."

"ചത്താൽ പിന്നെ വല്ലതും ശേഷിക്കുമോ? അതിന എന്താണു് തെളിവു്?" അരചൻ ചോദിച്ചു.

"നമ്മൾ ജീവിച്ചിരിക്കുമ്പോൾ പലേ തരത്തിലുള്ള ദുഃഖങ്ങളും സുഖങ്ങളും നമ്മൾക്കു അനുഭവപ്പെടുന്നുണ്ടല്ലോ. മരിച്ചുകഴിഞ്ഞാൽ ആ അനുഭവങ്ങളൊന്നും നമ്മൾക്കു ഉണ്ടാകുന്നില്ല. നമ്മുടെ ശരീരം ദഹിപ്പിക്കയോ മറ്റോ ചെയ്യുമ്പോൾ നമ്മൾ അതൊന്നും അറിയുന്നില്ല. അപ്പോൾ അതെല്ലാം അനുഭവിക്കയും അറിയുകയും ചെയ്യുന്ന ഒരാൾ ശരീരത്തിൽ ഉണ്ടായിരുന്നു എന്നും മരിക്കുമ്പോൾ ആ ആൾ ശരീരം വിട്ടുപോകുന്നു എന്നും സ്പഷ്ടമല്ലേ? ആ ആളിനെ ഞാൻ ആത്മാവ് എന്നു വിളിക്കുന്നു. അതു ഇവിടം വിട്ടപ്പോൾ മറ്റൊരു ദിക്കിലേക്കു പോയിരിക്കണം. ഇല്ലേ? ആ ദിക്കിനെ ഞാൻ പരലോകമെന്നു വിളിക്കുന്നു. അതിനാൽ നമ്മൾ ചെയ്യുന്ന കർമ്മങ്ങൾ നമ്മൾക്കു് ഈ ലോകത്തിലും ആ പരലോകത്തിലും ക്ഷേമം തരുന്നവയായിരിക്കണം. വേണ്ടേ?" എന്നു ചട്ടവൻ അരചനോടു പറഞ്ഞു.

"ഈ സംഭാഷണം അവർ തമ്മിൽ നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതിനിടയിൽ ചന്ദ്രഗുപ്തന്റെ കപ്പൽക്കൂട്ടം അകലെക്കൂടിപ്പോകുന്നതു കണ്ടു. കുപ്രസിദ്ധമായ ആ ദ്വീപിനെ ഒഴിഞ്ഞുമാറിപ്പോവുകയായിരുന്നു അതു്. അതുകണ്ടു ചട്ടവൻ ആ ദ്വീപവാസികൾ ഇണങ്ങിയിരിക്കുന്നു എന്നും കപ്പൽ അവിടത്തെ തുറമുഖത്തു അപായംകൂടാതെ അടുക്കാമെന്നും അടയാളം കാണിച്ചു കപ്പൽക്കാരെ മനസ്സിലാക്കി. കപ്പലുകൾ അവിടെ അടുത്തു. നാഗക്കരചൻ, അതിനു സമീപം ഉടഞ്ഞു മുങ്ങിയിട്ടുള്ള അനവധി കപ്പലുകളിൽ നിന്നും ശേഖരിച്ചുവച്ചിരുന്ന കൂട്ടത്തിൽനിന്നു് വേണ്ട ധാന്യങ്ങളും, സ്വർണ്ണവും, സുഗന്ധവസ്തുക്കളും, വിശേഷപ്പെട്ട പട്ടുതരങ്ങളും, പരുത്തിനൂൽ തുണിത്തരങ്ങളും, മററു സാധനങ്ങളും ചട്ടവനു സമ്മാനിച്ചു് അയാളെ കപ്പലിൽ

കയററി അയച്ചു. അയാൾ ഒരു വലിയ ധനികനായി കാവേരിപട്ടണത്തിൽ തിരിച്ചെത്തി.

"അയാൾ സ്വഗൃഹത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു് തൻെറ ഭാര്യയുടെ, ആ പാതിവ്രത്യമൂർത്തിയുടെ, പാദാന്തികത്തിൽ വീണു", 'നിൻെറ സുകൃതം, നിൻെറ പാതിവ്രത്യം എന്നെ ഒരു ഭയങ്കരമായ മരണത്തിൽ രക്ഷിക്കയും എനിക്കു ഉത്തമമായ ഭാവിക്കു വക നൽകുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു' എന്നു പറഞ്ഞിട്ടു ഈ കഥ അവളെ കേൾപ്പിച്ചു. അവർ ഇപ്പോൾ അതാ ആ വീട്ടിൽ ക്ഷേമമായി പാക്കുന്നു. വരൂ. നമുക്കു് ആതിരയെ ചെന്നു കാണാം".

മണിമേഖല ആ വീട്ടിനു മുമ്പിൽ ചെന്നുനിന്നു ഭിക്ഷ യാചിച്ചു. മന്ദസ്മിതസ്മേരമുഖിയായി ആതിര പുറത്തിറങ്ങിവന്നു് മണിമേഖലയെ പ്രദക്ഷിണംവച്ചു ധാരാളമായി അവൾ കൊണ്ടുവന്ന ഭിക്ഷാന്നംകൊണ്ടു ആ പാത്രം നിറച്ചു. "നിനക്കും ഈ പാത്രത്തിൽനിന്നും ആഹാരം വാങ്ങാൻ വരുന്ന വിശന്നവർക്കും വിശപ്പതിനു സംതൃപ്തിവരട്ടെ" എന്നനുഗ്രഹിച്ചു.

"കൈ നീട്ടൂ" മണിമേഖല കായചണ്ഡികയോടു പറഞ്ഞു. "ഈ പാത്രം ഇപ്പോൾ ഒരു അക്ഷയപാത്രമായി തീർന്നിരിക്കുന്നു."

അവൾ കൈകൾ നീട്ടിപ്പിടിച്ചുകൊടുത്തു. ആ കരസമ്പുടത്തിലേയ്ക്കു് ഒരു ആഹാരസാധനപ്രവാഹം ഉണ്ടായി. അവയെല്ലാം ഉടനുടൻ അവളുടെ വിസ്താരമേറിയ വക്ത്രഗഹ്വരത്തിൽ കൂടി വീണുവീണു വന്ന വയററിൽ അന്തർദ്ധാനംചെയ്തു. എത്ര വെള്ളം ഒഴുകിച്ചെന്നാലും അതെല്ലാം കുടിച്ചുവററിക്കുന്ന മരുഭൂമിയെന്നപോലെ അവളുടെ ക്ഷുത്തിനു ഒട്ടു ശാന്തി നൽകിയില്ലെന്നു ആദ്യം തോന്നി. എന്നാൽ കുറെ ആയപ്പോൾ "മതി മതി, എ

ന്റെ വിശപ്പുശേഷം പോയി." എനിക്കു ശാപമോക്ഷം കിട്ടി." എന്നു അവൾ വിളിച്ചുപറഞ്ഞു. അവൾ സന്തുഷ്ടയായി.

അദ്ധ്യായം 10

കായചണ്ഡികയുടെ കഥ.

"ഏതു ശാപം, ഈ രോഗം നിനക്കു വരാൻ കാരണം എന്തു? നീ ആരാണു്" എന്നു മണിമേഖല കായചണ്ഡികയോടു ചോദിച്ചു. അവൾ അവളുടെ കഥപറഞ്ഞു."

"വടക്കു കൈലാസപർവ്വതത്തിൽ കാഞ്ചനപുരം എന്നൊരു പുരമുണ്ടു്. അവിടെ കാഞ്ചനൻ എന്നു പേരായ ഒരു വിദ്യാധരൻ ഉണ്ടു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാര്യയാണു് ഞാൻ. എന്റെ പേർ കായചണ്ഡിക എന്നാണു. ഒരു വനഭോജനത്തിനായി ഞങ്ങൾ രണ്ടുപേരും കൂടി താമ്രവർണ്ണി നദി ഉത്ഭവിക്കുന്ന അഗസ്ത്യകൂടപർവ്വതത്തിലേക്കു പുറപ്പെട്ടു. വഴിക്കു് ഒരു മനോഹരമായ കാട്ടരുവിയുടെ കരയ്ക്കുവച്ചു ഞാൻ ഭർത്താവിനോടു പ്രണയകലഹം പൂണ്ടു. വൃശ്ചികൻ എന്നൊരു വൃദ്ധബ്രാഹ്മണസന്ന്യാസി പന്ത്രണ്ടുവർഷം നീണ്ടുനിൽക്കുന്ന ഒരു വ്രതം കഴിഞ്ഞു പാരണ വീട്ടുന്നതിനായി, പന്ത്രണ്ടുവർഷം കൂടുമ്പോൾ മാത്രം ഉണ്ടാകുന്ന ഒരു പനമ്പഴത്തോളം മുഴുപ്പുള്ള ദിവ്യമായ നാകപ്പഴം ഒരു തേക്കിലയിൽ പൊതിഞ്ഞു ആ അരുവിയുടെ കരയ്ക്കു വച്ചുംവച്ചു അതിലിറങ്ങി കർമ്മാനുഷ്ഠാനങ്ങൾ ചെയ്തുവരുകയായിരുന്നു. ആ പ്രേമശണ്ഠകൾക്കിടയിൽ

ഞാൻ അറിയാതെ ആ പഴം ചവിട്ടി മെതിക്കാനിടയായി. ഒരു ക്ഷണനേരം കഴിഞ്ഞപ്പോഴേയ്ക്കു് സന്യാസി തിരിച്ചുവന്നു്, താൻ ഭക്ഷിക്കാൻ വച്ചിരുന്ന പഴം ചവിട്ടിപ്പിഴുതിയിട്ടിരിക്കുന്നതു കണ്ടു. അദ്ദേഹം കോപിച്ചു എന്നെ ശപിച്ചു. "ആകാശത്തുകൂടി സഞ്ചരിക്കാവുന്ന നീ ഭൂമിയിലിറങ്ങി സഞ്ചരിച്ചു് ഈ ദ്രോഹകർമ്മം ചെയ്തതിനാൽ നീ പന്ത്രണ്ടു വർഷത്തെയ്ക്കു ആകാശഗമനവിദ്യ മറന്നുപോകും; എന്റെ പന്ത്രണ്ടു വർഷത്തെ ആഹാരം നഷ്ടമാക്കിയതിനു് പന്ത്രണ്ടു വർഷക്കാലം എന്തു ഭക്ഷിച്ചാലും എത്ര ഭക്ഷിച്ചാലും അടങ്ങാത്ത ഒരു വിശപ്പു നിന്നെ ബാധിക്കും" എന്നു? ഉടൻ തന്നെ അദ്ദേഹം അവിടം വിട്ടു പോവുകയും ചെയ്തു. എനിക്കു ആകാശസഞ്ചാരം ചെയ്യാൻ വയ്യാതെയായി. കഠിനമായ വിശപ്പു എന്നെ കരണ്ടു തിന്നുതുടങ്ങി. എന്റെ ഭർത്താവു് എന്റെ ആ ദുരവസ്ഥ കണ്ടു അനുകമ്പാർദ്രനായി കാട്ടുമുഴുവൻ തേടി നടന്നു ഫലമൂലാദികൾ കൊണ്ടുവന്നു കുന്നുകുന്നായി എന്റെ മുമ്പിൽ കൂട്ടി. ഞാൻ അതൊക്കെ തിന്നുതീർത്തു. എന്നിട്ടും എന്റെ വിശപ്പിനു് ഒട്ടും ശമനം വന്നില്ല. അപ്പോൾ ഈ കാവേരി പട്ടണത്തിൽ വന്നു താമസിക്കാൻ അദ്ദേഹം എന്നോടു ഉപദേശിച്ചു. "ആ നഗരം ദക്ഷിണഭാരതത്തിലെ ധാന്യപ്പുരയാണു്. അവിടെ ചെന്നു പാർത്താൽ ഇതിനു വല്ല നിവൃത്തിയും ഉണ്ടാകും. ആണ്ടുതോറും ഇന്ദ്രോത്സവത്തിനു ഞാൻ അവിടെ വരും. അപ്പോൾ നമ്മൾക്കു തമ്മിൽ കാണുകയും ചെയ്യാം." എന്നു് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. അങ്ങനെയാണു് ഞാൻ ഇവിടെ വന്നുചേർന്നതു്. പന്ത്രണ്ടായി വർഷം ഞാൻ ഇവിടെ വന്നിട്ടു; ഇവിടെ ഇരന്നുണ്ടു വിശപ്പടക്കാൻ നോക്കുന്നു. ഇന്നു് അതു സാധിച്ചു. എനിക്കു ശാപമോക്ഷം

കിട്ടി. ഈ പാത്രവും നീയും എന്നെ അനുഗ്രഹിച്ചു. എന്റെ അവയവങ്ങൾ ആകാശസഞ്ചാരത്തിനായി തിടുക്കം കൂട്ടുന്നു. എനിക്ക അതിനുള്ള ശക്തിയും കൈവന്നിരിക്കുന്നു. ഇനി ഞാൻ ആകാശമാർഗ്ഗം കാഞ്ചനപുരത്തു പോയി എൻ പ്രിയതമനെ കാണട്ടെ. നീ ചക്രവാളക്കോട്ടത്തിലെ സത്രത്തിലേയ്ക്ക് പോവുക. ലോകത്തിലെ കഷ്ടതകൾക്ക ശമനം വരുത്താനായി അനേകം വിശിഷ്ടന്മാർ അവിടെ തപസ്സുചെയ്യുന്നുണ്ട്. അവരെ കാണാം. വിശന്നു വലഞ്ഞു അനേകം പാവങ്ങൾ വല്ലതും കിട്ടുമെന്നു വിചാരിച്ചു അവിടെ വരും. അവർക്കെല്ലാം അന്നദാനം ചെയ്കയും ചെയ്യാം.

അനന്തരം കായചണ്ഡിക കാഞ്ചനപുരത്തേക്ക പറന്നുപോയി. മണിമേഖല ചക്രവാളക്കോട്ടസ്സത്രത്തിലേക്കും പോയി. അവൾ ആദ്യം അതിനെ മൂന്നു പ്രദക്ഷിണം വച്ച് നഗരരക്ഷാദേവതയായ ദേവിയെ മനോവാക്കായങ്ങളാൽ ഭക്തിപൂർവം പൂജിച്ചു. പിന്നെ അവൾ അശരണരും ക്ഷുധാർത്തരും നിറഞ്ഞ അന്നദാനശാലയിൽ പ്രവേശിച്ചു ഉണക്കുകൊണ്ടു വരണ്ട ഭൂമി നവവർഷജലത്തെ എന്നപോലെ അക്ഷയാന്നപാത്രവുമായി ചെന്ന അവളെ എല്ലാവരും സ്വാഗതം ചെയ്തു. അപ്പോൾ തന്നെ അവൾ ആഹാരം നല്കിത്തുടങ്ങി. വർഷങ്ങളായി ആശക്ഷും ആഹ്ലാദവും കാണാനില്ലാതിരുന്ന അസംഖ്യം മുഖങ്ങളിൽ അവ മുളച്ചു തഴച്ചു പ്രകാശിച്ചു.

അദ്ധ്യായം 11.

ചിത്രപതി ഉദയകുമാരനെ പ്രലോഭിപ്പിക്കുന്നതു്.

ആഹാരം കൊടുത്തു പാവങ്ങളെ തൃപ്തിപ്പെടുത്തി സുഖിപ്പിച്ചുംകൊണ്ടു മണിമേഖല സന്യാസോചിതമായ വേഷത്തിൽ ആ സത്രത്തിൽ അങ്ങനെ പാൎത്തു. ഈ വൎത്തമാനം കേട്ട അവളുടെ അമ്മ ചിത്രപതിക്കു് കഠിനമായ അമൎഷം ഉണ്ടായി. അവൾ ദാസികളുടെ ഒരു യോഗം വിളിച്ചുകൂട്ടി. "ഇതെന്തു നാണക്കേടു്. നമ്മുടെ ജാതിയിൽ ജനിച്ച ഒരു ചെറുപ്പക്കാരി, നല്ല സൌന്ദൎയ്യവും ആരെയും ആകൎഷിച്ചു വശത്താക്കുന്ന മെയ്‌വിലാസങ്ങളും ഉള്ള ഒരു ചെല്ലക്കുട്ടി, കാവിമുണ്ടും കമണ്ഡലുവുമായി ഒരു ബ്രാഹ്മണവിധവയെപ്പോലെ തെണ്ടികൾക്കു് പിച്ചയും കൊടുത്തു ദിവസങ്ങൾ കഴിച്ചു അവളുടെ കതിരുജ്ജ്വലിക്കുന്ന യൌവനത്തെ ആൎക്കും ഉപകരിക്കാതെ പാഴിൽ കളയുകയോ! വലിയ കഷ്ടം! നമ്മൾ ദാസിമാർ. ഒരു പൂവിൽനിന്നു തേൻ വലിച്ചെടുത്തു തേൻ തീൎന്നാൽ മറെറാന്നും നോക്കാതെ അതിനെ ഉപേക്ഷിച്ചു തേനുള്ള മറെറാന്നിനോടടുക്കുന്ന തേനീച്ചകളാണു് നമ്മൾ. അതു നമ്മുടെ കുലധൎമ്മമാണു്. ഉടമസ്ഥർ മരിക്കയോ പാപ്പരായി തീരുകയോ ചെയ്യുമ്പോൾ കൈമാറി കൈമാറിപ്പോകുന്ന വീണകളാണു് നമ്മൾ. ഈ പെണ്ണിന്റെ സന്യാസിക്കോലം കളയിച്ചു് അവളെ ഉദയകുമാരരാജകുമാരന്റെ ഒരു വെപ്പാട്ടിയാക്കും ഞാൻ. അവളെ ഞാൻ ആ കൊച്ചുതമ്പുരാന്റെ തേരിലിരുത്തും. നോക്കിക്കോളിൻ. ഞാൻ ഇതു ചെയ്യില്ലെങ്കിൽ നിങ്ങൾ എന്നെക്കൊണ്ടു ഏഴു ഇഷ്ടികക്കല്ലുകൾ തലയിൽ ചുമപ്പിച്ചു ഘോഷയാത്രയായി

തെരുവുകളിൽക്കൂടികൊണ്ടുപോയി കൊട്ടാരത്തിലെ നാട്യശാലയ്ക്കു വലത്തുവയ്പിച്ചു അവമാനിച്ചു, എന്നെ ജാതിയിൽനിന്നു തള്ളിക്കൊള്ളുവിൻ." എന്നു പ്രതിജ്ഞാപൂർവം ഒരു പ്രസംഗം ചെയ്തു.

പിന്നെ അവർ രാജകുമാരന്റെ അടുക്കൽ ചെന്നു, മണിമേഖല ഇന്നലിക്കിലുണ്ടെന്നും അവിടെ ചെന്നു അവളെ പിടിച്ചു കൊണ്ടുവന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ വെപ്പാട്ടിയായി വച്ചുകൊള്ളണമെന്നും അവളെ ആർക്ക് വേണമെങ്കിലും കൊടുക്കാൻ ജാതിനിയമപ്രകാരം അവർക്കധികാരമുണ്ടെന്നും അദ്ദേഹത്തിനോടു പറഞ്ഞു. മണിമേഖലയെ യാതൊരുവിധത്തിലും ഉപദ്രവിക്കരുതെന്നും, ഉപദ്രവിച്ചാൽ തനിക്കു ആപത്തു സംഭവിക്കുമെന്നും ഒരു ദേവി തന്നോടു ഉപദേശിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു അദ്ദേഹം അവരെ അറിയിച്ചു. അതുകേട്ടു ചിത്രാപതി പരിഹാസത്തിൽ ചിരിച്ചു. "അവിടുന്നൊരു സ്വപ്നമല്ലേ കണ്ടതു്? അതൊന്നും ഒട്ടും വിശ്വസിക്കരുതു്. നല്ല സൗന്ദര്യം ഉള്ള പെണ്ണുങ്ങളെക്കണ്ടാൽ ദേവന്മാർ പോലും ഭ്രമിച്ചു വശാവുന്നു. ആ ഇന്ദ്രൻ അഹല്യയെ പ്രാപിച്ചില്ലേ? അഗ്നിദേവൻ ഋഷിപത്നിമാരെ പ്രാപിച്ചില്ലേ? ചന്ദ്രൻ താരയെ പ്രാപിച്ചില്ലേ? ധീരന്മാർക്കേ സൗന്ദര്യധാമങ്ങളെ അനുഭവിക്കാൻ സാധിക്കയുള്ളൂ. ദാസിമാർ അവരുടെ ജാതിധർമ്മം വിട്ടുകളയാതെ സൂക്ഷിക്കേണ്ടതു് നിങ്ങളുടെ രാജാക്കന്മാരുടെ ചുമതലയാണെ"" എന്നു് അവർ അദ്ദേഹത്തിനോടു മറുപടിപറഞ്ഞു.

അദ്ധ്യായം 12

ഉദയകുമാരനും മണിമേഖലയും.

ചിത്രപതിയുടെ പ്രേരണയ്ക്കു വശംവദനായി കുമാരൻ സത്രത്തിലേയ്ക്കു പോയി. മണിമേഖല അവിടെ പാവങ്ങൾക്കു ആഹാരം കൊടുത്തുംകൊണ്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു. അദ്ദേഹം അവളുടെ അടുക്കൽ ചെന്നു "നീ എന്തിനാണു ഈ സന്യാസിയുടെ ഉടുവട്ടങ്ങൾ ധരിച്ചിരിക്കുന്നതു" എന്നു ചോദിച്ചു.

യുവരാജാവിന്റെ നിലയിലും തന്റെ പൂർവജന്മത്തെ ഭർത്താവു് എന്ന നിലയിലും അവൾ കുമാരനെ ആദരപൂർവം ഉപചരിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചോദ്യത്തിനു അവൾ ഇങ്ങനെ മറുപടി പറഞ്ഞു. "കുമാര, ജനനം, വളർച്ച, ക്ഷയം, രോഗം, മരണം ഇവയാണു് ശരീരത്തിനു ലഭിക്കുന്ന ലാഭവിത്തം. അതിനാൽ ഞാൻ ആത്മശാന്തിക്കുവേണ്ടി ഈ വസ്ത്രങ്ങളും സന്യാസവും കൈക്കൊണ്ടു എന്റെ ജീവിതത്തെ ഈശ്വരചരണം അന്നദാനത്തിനു സമർപ്പണം ചെയ്തിരിക്കയാണു്."

അത്യന്തം പ്രിയത്തോടും പ്രേമാവേശത്തോടും പരവശനായി അദ്ദേഹം തന്നെ നോക്കുന്നതു കണ്ടു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ നിർബന്ധത്തിൽനിന്നു രക്ഷപ്പെടാൻ തന്റെ രൂപം മാറുകയാണു് നല്ല ഉപായമെന്നു അവൾക്കു തോന്നി. "അല്പം ക്ഷമിക്കണേ," എന്നു കുമാരനോടു പറഞ്ഞിട്ടു അവൾ ചമ്പാപതി ദേവിയുടെ ക്ഷേത്രത്തിനകത്തുപോയി. ദേവി അവൾക്കു കൊടുത്തിട്ടുള്ള മന്ത്രത്തിന്റെ സഹായത്താൽ കായചണ്ഡികയുടെ രൂപം പൂണ്ടു് ഭിക്ഷാപാത്രവും കൈയിലെടുത്തുകൊണ്ടു പുറത്തുവന്നു.

കുമാരൻ കുഴങ്ങി. തന്റെ ഹൃദയവല്ലഭയായ മണിമേഖലയെക്കാണാനില്ല. അവൾ എവിടെപ്പോയി? അദ്ദേഹം പരിഭ്രാന്തചിത്തനായി ക്ഷേത്രത്തിനകത്തുചെന്നു ദേവിയുടെ മുമ്പിൽ വീണു. "എന്റെ ദേവി, ഭിക്ഷാപാത്രം കായചണ്ഡികയെ ഏല്പിച്ചുംവച്ചു് എന്റെ മണിമേഖല എങ്ങോട്ടുപോയി? അമ്മ എന്നോടു പറയണം. ഇല്ലെങ്കിൽ പറയുന്നതുവരെ ഞാൻ അമ്മയുടെ മുമ്പിൽ കിടക്കും" എന്നു് ദേവിയോടു അപേക്ഷിച്ചു പറഞ്ഞു. "നീ ഇച്ഛിച്ച ശാപം ഒരു മഹാസാഹസമായി കണ്ടതു, അതു ഫലിക്കയും ഇല്ല." എന്നു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പാർശ്വഭാഗത്തുനിന്നു ഒരു പ്രതിമ മറുപടി പറഞ്ഞു. സ്വപ്നത്തിൽ ദേവി നൽകിയ പ്രത്യാദേശത്തെ ഇങ്ങനെ ഒരു വിശേഷമായ വിധം സ്ഥിരീകരിച്ച ആ വാക്യം കുമാരന്റെ മനസ്സിൽ പതിഞ്ഞു. അതിനാൽ അദ്ദേഹം അവിടെനിന്നും എണീററു. താൻ സാഹസമൊന്നും ചെയ്യുകില്ലെന്നും എന്നാൽ മണിമേഖലയെ സംബന്ധിച്ചുള്ള യഥാർത്ഥസംഗതി കണ്ടുപിടിക്കുമെന്നും മനസ്സിൽ ദൃഢനിശ്ചയം ചെയ്തുംകൊണ്ടു അദ്ദേഹം കൊട്ടാരത്തിലേക്കു പോയി.

ഉദയകുമാരന്റെ ചാപല്യപ്രവൃത്തനങ്ങളിൽനിന്നു തനിക്കു രക്ഷ കിട്ടണമെങ്കിൽ താൻ കായചണ്ഡികയുടെ രൂപത്തിൽ തന്നെ കഴിക്കേണ്ടതാണെന്നുകണ്ടു് മണിമേഖല ആ രൂപം കളയാതെ പാത്രവുമായി തെരുവുതോറും നടന്നു് പാവങ്ങൾക്കു പിച്ച കൊടുത്തുകൊണ്ടിരുന്നു.

അദ്ധ്യായം 13

കാരാഗൃഹം അന്നദാനഭവനമാക്കിയതു്.

ഒരുദിവസം അവർ അവിടത്തെ പ്രധാന കാരാഗൃഹത്തിൽ ചെന്നു് അവിടെയുള്ള പാതി പട്ടിണിക്കാൎക്കും മുഴുപ്പട്ടിണിക്കാൎക്കും വയറു നിറയെ ആഹാരം കൊടുത്തു. ഒരു പാത്രത്തിൽ ഇത്ര വളരെ ആളുകൾക്കു് ആഹാരം കൊടുക്കുന്നതു കണ്ടു സൂപ്രണ്ടന്മാരും, ഗാൎഡുകളും, വാൎഡൎമാരും അത്ഭുതപ്പെട്ടു. ആ അത്ഭുതസംഭവം രാജസന്നിധിയിൽ അറിയിക്കണമെന്നു അവർ നിശ്ചയിച്ചു.

അന്നു രാജ്യം ഭരിച്ചുപോന്നതു് മാവൻ കിള്ളി രാജാവാണു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ രാജ്ഞി മഹാബലി ചക്രവൎത്തിയുടെ വംശജയായശിരിത്സിയും, അവർ രണ്ടുപേരും കൂടി ഒരുദിവസം ക്രീഡോദ്യാനം സന്ദൎശിച്ചു. അവിടെ രണ്ടു മയിലുകളും ഒരു അന്നവും കൂടിച്ചേൎന്നു നൃത്തം ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നതു കണ്ടു് അവയെ അദ്ദേഹം ശ്രീകൃഷ്ണനോടും സുഭദ്രയോടും ബലരാമനോടും ഉപമിച്ചും അടുക്കൽ നിന്നിരുന്ന മുല്ലവും കടമ്പും രാമകൃഷ്ണന്മാരാണെന്നു പറഞ്ഞും രാജ്ഞിയെ വിനോദിപ്പിച്ചു. അവർ ഉദ്യാനം മുഴുവൻ നടന്നു കണ്ടതിനുശേഷം, തമിഴ്നാട്ടിലെ ശില്പി, മഹാരാഷ്ട്രത്തിലെ കൊത്തുപണിക്കാരൻ, അവന്തിയിലെ ഇരുമ്പുവേലക്കാരൻ, മഗധത്തിലെ രത്നവേലക്കാരൻ, യവനദേശത്തെ മരപ്പണിക്കാരൻ ഇവരുടെയെല്ലാം കരകൌശലത്താൽ നിൎമ്മിച്ചു കാണിക്കപ്പെട്ട മനോഹരമായ ഉദ്യാനഹൎമ്മ്യത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു. ആ ഹൎമ്മ്യത്തിന്റെ

ചുവരുകൾ പവിഴംകൊണ്ടും തൂണുകൾ മുത്തുകൊണ്ടും വിതാനം തങ്കംകൊണ്ടും ഖചിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു.

അവർ ആ മനോഹരസൗധത്തിന്റെ മഹാശാലയിൽ രാജചല്യമാനമായ പല്യങ്കത്തിന്മേൽ ചെന്നിരുന്നു വിശ്രമിച്ചു. അപ്പോൾ കാരാഗാരാദ്ധ്യക്ഷൻ പ്രവേശിച്ചു്, കുറേ മുമ്പുവരെ അത്യഗ്നിരോഗബാധിതയായിരുന്ന കായചണ്ഡിക എന്നൊരു സ്ത്രീ കാരാഗൃഹത്തിൽ വന്നു ഒരു പാത്രത്തിൽനിന്നും സകല തടവുകാൎക്കും വേണ്ടുവോളം ആഹാരം കൊടുത്തു എന്നും ആ പാത്രത്തിൽ പിന്നെയും പിന്നെയും ആഹാരസാധനങ്ങൾ തനിയെ ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടിരുന്നു എന്നും അവരെ അറിയിച്ചു. രാജാവു് ഉടനേതന്നെ ആ സ്ത്രീയെ മുമ്പാകെ വരുത്തി വിവരം ചോദിച്ചു.

"മഹാരാജാവേ, വേണ്ടകാലത്തു വേണ്ടപോലെ മഴ പെയ്യട്ടെ. ഭൂമി സുഭിക്ഷമാംവണ്ണം വിളയട്ടെ. രാജാവ് ഒരിക്കലും അധൎമ്മമൊന്നും ചെയ്യാതാവട്ടെ. ഞാൻ ഒരു വിദ്യാധരന്റെ മകളാണ്. ഞാൻ വേഷം മാറി ഈ നഗരത്തിൽ സഞ്ചരിക്കയാണ്. ഒരു ദേവി പ്രസാദിച്ചു എനിക്കു ഈ പാത്രം തന്നു. അത്യഗ്നിയെപ്പോലും നശിപ്പിക്കാൻ ഇതിനു ശക്തിയുണ്ട്. ഈ രാജ്യത്തുനിന്നു 'വിശപ്പ്' എന്ന പിശാചിനെ നാടുകടത്തണം. അതിനുവേണ്ടി പ്രവൎത്തിക്കയാണ് ഞാൻ." എന്ന് അവൾ മറുപടി പറഞ്ഞു.

"കൊള്ളാം. അതു വളരെ നല്ലതുതന്നെ. എനിക്കു വളരെ സന്തോഷമായി. ഞാൻ ആ കാൎയ്യത്തിൽ അത്യന്തം തല്പരനാണ്. നിനക്ക് ഇഷ്ടമുള്ള ഏതു ദാനവും ചോദിച്ചുകൊൾക ഈ സേവനകൎമ്മത്തിനു സഹായമായി അതെല്ലാം ഞാൻ തരാം.'

"ഈ ഭയങ്കരമായ കാരാഗൃഹം പൊളിപ്പിച്ചുകളഞ്ഞു ഇതിൻെറ സ്ഥാനത്തു പാവങ്ങൾക്കുവേണ്ടി ഒരു ധർമ്മാന്നശാല പണിയിക്കണം. അതു മാത്രമാണു് എൻെറ ആഗ്രഹം".

"അങ്ങനെയാകട്ടെ".

രാജാവു് കാരാഗൃഹം പൊളിച്ചുമാററാൻ ഉടനേ കല്പനകൊടുത്തു. അതു നിന്ന സ്ഥലത്തു മന്ത്രങ്ങളും സ്തുതിഗീതങ്ങളും കൊണ്ടു സദാ മുഖരിതമായ ഒരു ധർമ്മസത്രം പരിശോഭിച്ചു. അതിനകത്തു ഒരു ബുദ്ധ പ്രതിഷ്ഠയും ധാരാളമായി വിദ്യാർത്ഥികൾക്കു പാർക്കാൻ മുറികളും, അടുക്കളകളും, ഊട്ടുപുരകളും എല്ലാം ഉണ്ടാക്കി. ഒടുക്കം ഒരു കാരാഗൃഹം അവിടെ നിന്നിരുന്നു എന്നുള്ള ഓർമ്മക്കുറിഞുക്കം ഇല്ലാതായി.

മണിമേഖല അവിടെയുള്ളവർക്കും വരുന്നവർക്കും ആഹാരവിതരണം ചെയ്തുകൊണ്ടു ചക്രവാളക്കോട്ടത്തിൽ പാർത്തു.

അദ്ധ്യായം 14

ഉദയകുമാരന്റെ നിര്യാണം

ചിത്രപതിയാൽ പ്രേരിതനായ ഉദയകുമാരൻ ചക്രവാളക്കോട്ടത്തിലേയ്ക്കു പോയി. മണിമേഖല കായചണ്ഡികയുടെ രൂപം ധരിച്ചിരിക്കുകയാണെന്നു് കുമാരനു് ബലമായ ഒരു സംശയം തോന്നി. അതിനാൽ അവൾ നിന്നിരുന്ന അവിടത്തെ അന്നദാനശാലയിൽ അദ്ദേഹം കടന്നുചെന്നു. ശാപകാലം അവസാനിച്ചിട്ടും കായചണ്ഡിക തന്റെ അടുക്കൽ ചെല്ലാതിരുന്നതുകൊണ്ടു നഗരത്തിൽ അവളെ അന്വേഷിച്ചു നടന്നിരുന്ന കാഞ്ചനനും ആ സമയത്തുതന്നെ അവിടെക്കയറിച്ചെന്നു. അവൻ അവിടെക്കണ്ട കായചണ്ഡിക മണിമേഖലയാണെന്നു അറിയാതെ, "കാമനേ, ദേവന്മാരാരോ നിന്നിൽ പ്രസാദിച്ചു് ഈ അക്ഷയപാത്രം നിനക്കു തന്നതാണു് അല്ലേ? അതു വളരെ നന്നായി" എന്നു ഉറക്കെ അഭിസംബോധനം ചെയ്തുകൊണ്ടു, വിരഹത്താൽ വർദ്ധിച്ച പ്രണയാതിശയത്തോടുകൂടി അവൻ അവളെ ആലിംഗനം ചെയ്വാൻ കൈകളും നീട്ടിക്കൊണ്ടു അവളുടെ അടുക്കലേയ്ക്കു ചെന്നു. അവൾ തന്നെ പുണർന്നില്ലെന്നു മാത്രമല്ല, അറിയുന്ന ഭാവംകൂടി പ്രകടിപ്പിക്കാതെ അവന്റെ കൈകളിൽപ്പെടാതെ ഒഴിഞ്ഞുമാറി അകന്നകന്നു നിന്നു. അവൻ ആശ്ചര്യപ്പെട്ടു. അപ്പോൾ അവിടെ വന്നുചേർന്ന ഉദയകുമാരനോടു അവൾ ഇണങ്ങി സംസാരിക്കുന്നതും അവൻ കണ്ടു. "കുമാര, ഇതാ ഈ അമ്മയ്ക്കു് എനിക്കു് ഇപ്പോഴുള്ളതിലധികം ശരീരലാവണ്യം ഒരുകാലത്തു ഉണ്ടായിരുന്നിരിക്കു

ണം. ഇപ്പോൾ നോക്കൂ, അവരുടെ തലമുടി എല്ലാം നരച്ചു. അവരുടെ തൊലിയെല്ലാം ചുക്കിച്ചുളിഞ്ഞു എല്ലോടു ചേൎന്നു. കവിളുകൾ ഒട്ടി നിറം മങ്ങി. നോട്ടങ്ങൾ രസഹീനങ്ങളായി. എല്ലാവരുടെയും ശരീരത്തിന്റെ അവസ്ഥ ഇപ്രകാരമാണു്. അതിനാൽ ഈ ശരീരം കണ്ടു ണ്ടായിട്ടുള്ള ഈ മോഹം അടക്കൂ ഉപരിവസ്തുതകളെക്കുറിച്ചു മനനം ചെയ്യൂ." എന്നു് അവിടെ നിന്നിരുന്ന ഒരു വൃദ്ധയെ ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചുംകൊണ്ടു് അവൾ അദ്ദേഹത്തിനോടു പറഞ്ഞു. കുമാരൻ അതൊന്നും ശ്രദ്ധിച്ചില്ല. അദ്ദേഹത്തിനു് അതിലൊന്നും വിശ്വാസം ഉണ്ടായില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കണ്ണുകൾ അവളിൽ സംശയരഹിതമായ പ്രേമം പ്രകടമാക്കി. അവൾ വേഷം മാറി നില്ക്കുന്ന മണിമേഖലതന്നെയാണെന്നു് അദ്ദേഹം ദൃഢമായി വിശ്വസിച്ചു. കാഞ്ചനനാണെങ്കിൽ തന്റെ പ്രിയഭാൎയ്യയുടെ തന്നോടുള്ള ഉദാസീനഭാവവും, അവൾക്കു തന്നോടുണ്ടായിരുന്ന പ്രേമത്തെ അപഹരിച്ചിട്ടു അവളോടു പ്രണയപ്രാൎത്ഥന പ്രകടിപ്പിച്ചു നില്ക്കുന്ന മറെറാരു പുരുഷനോടു അവൾ കാണിക്കുന്ന അടുപ്പവും കണ്ടു് അവനു് ഉള്ളിൽ കഠിനമായ ദേഷ്യം ഉണ്ടായി. കാഞ്ചനൻ കൂടി അവിടെ ഉള്ളതുകൊണ്ടു് കുമാരൻ പ്രണയ പ്രാൎത്ഥന ഒന്നും ചെയ്തില്ല. അന്നു രാത്രിയിൽ അവളെ മററാരുടേയും ശല്യം ഇല്ലാതെ തനിച്ചു കാണാമെന്നു മനസ്സിൽ ഉറച്ചു് "ഞാൻ ഇനി ഒരിക്കൽ വരാം. അപ്പോൾ നമുക്കു് സംഭാഷണം ചെയ്യാം" എന്നു് അവളോടു പറഞ്ഞു് അദ്ദേഹം അവിടെനിന്നും പോയി.

രാജകുമാരൻ അന്നു രാത്രിയിൽ കായചണ്ഡികയുടെ അടുക്കൽ വരുമെന്നു ഊഹിച്ചു് കാഞ്ചനൻ തന്റെ വാളു

ത്തേഷു മൂർച്ഛപ്പെട്ടതി അദ്ദേഹത്തിന്റെ വരവുകാത്തു് അവിടെ ഒരു ദിക്കിൽ ഒളിച്ചിരുന്നു.

മണിമേഖലയോടുള്ള സംയമനം ചെയ്യാൻ വയ്യാത്ത പ്രേമത്താൽ പ്രചോദിതനായി അന്നു പാതിരാവില്ലു തന്നെ കുമാരൻ അവിടെ ചെന്നു. ഉത്തരക്ഷണത്തിൽ കാഞ്ചനൻ പൊടുന്നനെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മേൽ ചാടിവീണു് തന്റെ വാളുകൊണ്ടു വെട്ടി അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദേഹം രണ്ടു തുണ്ടമാക്കി. അനന്തരം പേടിച്ചു സ്തബ്ധയായി അവിടെ നിന്നിരുന്ന മണിമേഖലയുടെ അടുക്കൽ ചെന്നു്, വേഗമാകട്ടെ. നമുക്കു കാഞ്ചനപുരത്തേയ്ക്കു പൊയ്ക്കളയാം" എന്നു പറഞ്ഞു് അവളുടെ കൈയിന്മേൽ പിടിച്ചു വലിച്ചു് കൊണ്ടുപോകാൻ തുനിന്നു. "കാഞ്ചന, നീ അവളെ തൊടരുതു്. അവൾ നിന്റെ ഭാര്യ കായചണ്ഡികയല്ല. ഉദയകുമാരന്റെ കാമചാപല്യങ്ങളിൽ നിന്നു രക്ഷപ്പെടാനായി അവളുടെ രൂപം സ്വീകരിച്ചിരിക്കുന്ന മണിമേഖലയാണു്. നിന്റെ പത്നി കായചണ്ഡിക നിന്റെ അടുക്കൽ വന്നുചേരാനുള്ള ബദ്ധപ്പാടിനാൽ ഈ രാജ്യത്തെ മാമൂലുകളെ മറന്നു് ദക്ഷിണരാത്രി കവാടത്തിങ്കൽ വിന്ധ്യാവാസിനിയായി നിവസിക്കുന്ന കാളീദേവിയുടെ ക്ഷേത്രത്തിന്റെ മുകളിൽ കൂടി പറന്നു. ആ ക്ഷണത്തിൽ അത്യുഗ്രമൂർത്തിയായ ദേവി മൃത്യുകിരണങ്ങൾ അയച്ചു. ആ അനാദരവു് കാണിച്ചതിനു് അവളെ നിഗ്രഹിച്ചു. നീ ഈ രാജകുമാരനെ വധിച്ചതു് അന്യായമായിട്ടാണു്. എന്നാൽ അതു് അവന്റെ കർമ്മഫലം മാത്രം. നീ അതിന്നൊരുപകരണം മാത്രം. അത്രെ ഉള്ളു" എന്നു് അപ്പോൾ ആ തൂണിന്മേലെ ദിവ്യപ്രതിമ അവനോടു പറഞ്ഞു.

കാഞ്ചനൻ ആക്കഥ അത്ഭുതസന്താപങ്ങളോടുകൂടി കേട്ടു. അവൻ അനന്താപാക്രാന്തനായി കാഞ്ചനപുരത്തേയ്ക്കു പറന്നുപോയി. അവൻ കുമാരനെ വെട്ടിയപ്പോൾ ഉണ്ടായ ഒച്ചകേട്ടു മണിമേഖല സ്തംഭനാവസ്ഥയിൽനിന്നു ഉണർന്നു. അപ്പോൾ അവൻ തന്റെ നേരെ പാഞ്ഞുവന്നതും പ്രതിമ പറഞ്ഞ വാർത്തകേട്ടു അവിടെനിന്നു പുറത്തേയ്ക്കു ഇറങ്ങിപ്പോകുന്നതും അവൾ കണ്ടു.

സംഭവഗതിയുടെ ഈ പരിണാമത്തിൽ പരിഭ്രാന്തയായ മണിമേഖല അപ്പോൾത്തന്നെ സ്വാതന്ത്ര്യം കൈക്കൊണ്ടു. കുമാരൻ പൂർവജന്മത്തിൽ തന്റെ ഭർത്താവായിരുന്നതുകൊണ്ടും ഈ ജന്മത്തിലും അദ്ദേഹം തന്റെ ഹൃദയത്തെ ആകർഷിച്ചിരുന്നതിനാലും, അവൾക്കു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ മൃതശരീരം തന്റെ മടിയിലെടുത്തുവയ്ക്കാൻ ആഗ്രഹം ഉണ്ടായി. അവൾ വ്യസനാകുലയായി, "കുമാര, നമ്മുടെ പൂർവജന്മത്തിൽ ദൃഷ്ടിവിഷനായ ഒരു പാമ്പുകടിച്ചു അവിടുന്നു മരിച്ചു. ഞാൻ അവിടത്തെ മൃതശരീരം ദഹിപ്പിച്ചു ചുടലത്തീയിൽ ചാടി സതീകർമ്മം അനുഷ്ഠിച്ചു. ഈ ജന്മത്തിൽ ഞാൻ അവിടത്തേ ഈ നഗരത്തിലെ ക്രീഡോദ്യാനത്തിൽവച്ചു കണ്ടപ്പോൾ അവിടുന്നു് എന്റെ ഹൃദയം ആകർഷിക്കുന്നതായി കാണുകയാൽ മണിമേഖലാദേവി മണിപല്ലവദ്വീപിലേയ്ക്കു് എന്നെ എടുത്തുകൊണ്ടുപോയി. അവിടെവെച്ചു്, ശ്രീബുദ്ധന്റെ അത്ഭുതശക്തിയുള്ള ഒരു പീഠം മാർഗ്ഗമായി ദേവി നമ്മുടെ മുജ്ജന്മത്തേയും നാം തമ്മിലുള്ള ബന്ധത്തേയും എന്നെ ഗ്രഹിപ്പിച്ചു. നമ്മുടെ ആ ചാർച്ചയെക്കുറിച്ചു അറിഞ്ഞതിനാൽ ഞാൻ അവിടത്തോടു സ്നേഹം പുലർത്തി അപരിഹാര്യമായ ജനനമരണപരിവർത്തനത്തേയും

സൽക്കർമ്മങ്ങളുടേയും ദുഷ്കർമ്മങ്ങളുടേയും അനന്തരഫലങ്ങളേയും ചൂണ്ടിക്കാട്ടി ജീവിതത്തിലെ തിന്മകളിൽനിന്ന അവിടത്തെ വീണ്ടെടുക്കാൻ ഞാൻ അനുഗ്രഹിച്ചു. എന്റെ ശരീരത്തെ അവിടുന്ന കാമിക്കാതിരിക്കുന്നതിന്, ഞാൻ എന്റെ രൂപം മറച്ച് കായചണ്ഡികയുടെ രൂപമെടുത്തു. അവിടുന്ന് ഇങ്ങനെ ആ വിദ്യാധരന്റെ കൈകൊണ്ടു മരിക്കണമെന്ന വന്നതു വിധിയായിരിക്കാം". എന്നെല്ലാം പറഞ്ഞു അവരും കരഞ്ഞു അവരും കുമാരന്റെ ശവത്തിന്റെ അടുക്കലേയ്ക്കു ചെന്നു.

"മണിമേഖലേ, നീ അതു തൊടരുത്. രാജകുമാരൻ ഈ കഴിഞ്ഞ ജന്മത്തിൽ മാത്രമല്ല, അതിനുമുമ്പുള്ള പല ജന്മങ്ങളിലും അവൻ നിന്റെ ഭർത്താവായിരുന്നു. എന്നാൽ ഇപ്പോഴാം നീ നിർവാണപഥത്തിലേയ്ക്കു കാൽ വച്ചു കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ജനനമരണങ്ങളിൽ നിന്നു മോചനം കിട്ടാനുള്ള വഴിയിൽ സഞ്ചരിച്ചുതുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. അതിനാൽ നിന്റെ മാനുഷികവികാരങ്ങളെ നിയന്ത്രണം ചെയ്യുക". എന്നു പറഞ്ഞു ആ പ്രതിമ അവളെ അതിൽനിന്നും വ്യാവർത്തിപ്പിച്ചു.

"എല്ലാം പരമാർത്ഥങ്ങളും അറിയാവുന്ന ഈശ്വരനാണോ അവിടുന്ന്?" എന്ന് അവരും ചോദിച്ചു.

"ഞാൻ ഈ വിഗ്രഹത്തിന്റെ അധിഷ്ഠാനദേവനായ തുവിടകൻ ആണ്. എനിക്ക് അതെല്ലാം അറിയാം." എന്ന് പ്രതിമ മറുപടിപറഞ്ഞു.

"എന്നാൽ എന്റെ ഭർത്താവു കഴിഞ്ഞ ജന്മത്തിൽ പാമ്പുകടിച്ചു മരിച്ചതും, ഈ ജന്മത്തിൽ കാഞ്ചനന്റെ വാരം കൊണ്ടു മരിച്ചതും എന്താണ്?" എന്നു അവരും ചോദിച്ചു.

അദ്ദേഹം തുടൎന്നു. "കായങ്കര നദിയുടെ തീരത്തുള്ള ഗൃഹത്തിൽ നിങ്ങൾ താമസിച്ചിരുന്ന കാലത്തു ഒരിക്കൽ ഒരു ബ്രഹ്മധൎമ്മനേ നിങ്ങൾ ഭിക്ഷയ്ക്കു ക്ഷണിച്ചു. നിങ്ങളുടെ പാചകൻ ഭക്ഷണപദാൎത്ഥങ്ങൾ തയ്യാറാക്കാൻ താമസിച്ചു. അതിനാൽ മുനി വളരെ നേരം കാത്തിരിക്കേണ്ടിവന്നു. നിന്റെ ഭൎത്താവു് ദേഷ്യപ്പെട്ടു. സാധു പാചകൻ, ബദ്ധപ്പെട്ടു സാധനങ്ങൾ വളരെ ചൂടോടെ തന്നെ പാത്രങ്ങളിലാക്കി എടുത്തുംകൊണ്ടു വന്നു. നിന്റെ ഭൎത്താവിന്റെ കോപഭാവം കണ്ടു് പാവം പരിഭ്രമിച്ചു കാൽ വഴുതി താഴെവീണു. പാത്രങ്ങൾ പൊട്ടിത്തകൎന്നു. ആഹാരപദാൎത്ഥങ്ങൾ നിലത്തെല്ലാം ചിന്നിച്ചിതറി. നിന്റെ ഭൎത്താവു് അപ്പോൾ കോപംകൊണ്ടു ഉന്മത്തനായി വീണ്ടുവിചാരമില്ലാതെ തന്റെ വാളെടുത്തു അവനെ വെട്ടിച്ചീന്തി വധിച്ചു. പാമ്പുകടിച്ചു അവൻ മരിച്ചതു് അന്നത്തെ ആ കോപത്തിനും, വിദ്യാധരന്റെ വാളാൽ മരിച്ചതു് പാചകനെ വാൾകൊണ്ടു വെട്ടിക്കൊന്നതിനും ഉള്ള ശിക്ഷകളത്രേ."

അവൾ തന്റെ ഭൎത്താവിന്റെ ദുരദൃഷ്ടം ചിന്തിച്ചു കരഞ്ഞു. അവളുടെ കവിൾത്തടങ്ങളിൽ കൂടി കണ്ണീർ കുടുകുടെ ഒഴുകി. തന്റെ സ്വന്തം വിധിയെന്താണെന്നു് തന്നോടു പറയാൻ അവൾ ആ ദേവനോടു അപേക്ഷിച്ചു.

"രാജാവു് നിന്നെ തടവിലാക്കും. രാജ്ഞിയുടെ അപേക്ഷയാൽ നിന്നെ മോചിപ്പിക്കും. പിന്നെ പല ഭയങ്കരങ്ങളായ ആപത്തുകളും നിനക്കു സംഭവിക്കും. നീ അതിൽനിന്നെല്ലാം രക്ഷപ്പെടും. നീ സാവകനാട്ടിലേയ്ക്കു പോകും. അവിടെ പുണ്യരാജാവായി ജനിച്ചിരിക്കുന്ന അപുത്രനുമായി പരിചയപ്പെടും. അവനേ മണിപല്ലവ

തിലേയ്ക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോകും. അവിടെ വച്ചു് അവനു് അവന്റെ മുജ്ജന്മജ്ഞാനം ലഭിക്കും. അവൻ സ്വരാജ്യത്തേയ്ക്കു തിരിച്ചുപോകും. പുഹാറിനു സംഭവിക്കാൻ പോകുന്ന നാശം സംബന്ധിച്ചു അവിടെവച്ചു മുന്നറിവുകിട്ടി, നീ നേരെ കാഞ്ചിയിലേയ്ക്കു പോകും. അവിടെ ചെന്നു ചേർന്നാലുടനെ നീ നിന്റെ അമ്മയുടെ ക്ഷേത്രത്തിൽ പോയി വന്ദിക്കും. പിന്നെ ഒരു വൃദ്ധവാനപ്രസ്ഥന്റെ രൂപമെടുത്തു പല മതവിഭാഗങ്ങളുടേയും ആചാര്യന്മാരെ സമീപിച്ചു അവരുടെ മതസിദ്ധാന്തങ്ങളുടെ തത്വം നീ പഠിക്കും കടൽ കയറി പുഹാർ നഗരം നശിച്ചതും നിന്റെ പെററമ്മയും സുതമതിയും അരവണ അടികളോടൊരുമിച്ചു കാഞ്ചിയിലേയ്ക്കു ഓടി രക്ഷപ്പെട്ടതും—ഈ വർത്തമാനമെല്ലാം കോവിലന്റെ അച്ഛൻ പറഞ്ഞു നീ അറിയും. അക്കാലത്തു കാഞ്ചി ഒരു അതികഠിനമായ ക്ഷാമബാധയിലകപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന വാർത്ത നീ കേൾക്കും. ഉടനേ നീ അവിടെനിന്നും കാഞ്ചിയ്ക്കുപോകും. കാഞ്ചിയിൽ വച്ചു് ധർമ്മത്തെയും തപസ്സിനേയും പററിയും, ജീവിതത്തിന്റെ സാക്ഷാലുള്ള അർത്ഥം ഉദ്ദേശം ഇവയെപ്പററിയും അരവണ അടികൾ നിനക്കു ഉപദേശിക്കും. അതിനു ശേഷം നീ ശാശ്വതമായ സന്ന്യാസം സ്വീകരിക്കും. ബുദ്ധഭഗവാൻ കാണിച്ചിട്ടുള്ള മോക്ഷമാർഗ്ഗത്തിൽ ഉറച്ച നിലയോടെ പ്രവേശിക്കും. പല ജന്മങ്ങളും—എല്ലാം മാഗധരാജ്യത്തും പുരുഷനായും—കഴിഞ്ഞു അവസാനത്തിൽ നിർവാണം പ്രാപിക്കയും ചെയ്യും". എന്നു് ആ ദേവൻ പറഞ്ഞു. ഇതെല്ലാം കേട്ട മണിമേഖലയുടെ ഹൃദയം ശാന്തി പ്രാപിച്ചു.

അദ്ധ്യായം 15

ന്യായനിഷ്ഠനായ രാജാവു്.

പ്രഭാതം ആയി. ചമ്പാപതി ക്ഷേത്രത്തിൽ ദേവീദർശനത്തിനു വന്നവർ യുവരാജാവിന്റെ ദേഹം രണ്ടു ഖണ്ഡമായി അവിടെ കിടക്കുന്നതു കണ്ടു. അവർ പേടിച്ചു അമ്പരന്നു വിവരം ചക്രവാളക്കോട്ടത്തിലെ യോഗികളെ അറിയിച്ചു. അവർ മണിമേഖലയെക്കണ്ടു ചോദിച്ചു. അവൾ അവൾക്കറിവുള്ള വിവരമെല്ലാം അവരോടു പറഞ്ഞു. ഉടനേ അവർ കൊട്ടാരത്തിൽ പോയി രാജാവിനേക്കണ്ടു വിവരം അറിയിച്ചു. അവരുടെ പ്രധാനി അന്യസ്ത്രീപ്രണയംമൂലം മരണം സംഭവിച്ചിട്ടുള്ളതിനു പല ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളും രാജാവിനോടു പറഞ്ഞു. "കാന്തമൻ കാകന്ദരാജാവിനു ഒരു വെപ്പാട്ടിയിൽ ജനിച്ച മകനായതുകൊണ്ടു ക്ഷത്രിയരാജാക്കന്മാരെ മുഴുവൻ കൊന്നൊടുക്കുമെന്നു് ശപഥം ചെയ്തിട്ടുള്ള പരശുരാമൻ അവനേ കൊല്ലുകയില്ലെന്നും ആകയാൽ അവനെ രാജാവായി അഭിഷേകംചെയ്യണമെന്നു് അഗസ്ത്യമഹർഷിയും ദുർഗ്ഗാഭഗവതിയും ഉപദേശിക്കയാൽ അദ്ദേഹം അപ്രകാരം ചെയ്തു. കാകന്ദൻ വിക്രമിയും ന്യായം നടത്തുന്നതിൽ ഉറച്ച നിഷ്ഠയുള്ളവനുമായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ രണ്ടാമത്തെ പുത്രൻ, മരുതി എന്നൊരു ബ്രാഹ്മണയുവതി കാവേരിയിൽ കുളികഴിഞ്ഞു വരുമ്പോൾ അവളിൽ അഭിലാഷം തോന്നി അവളോടു പ്രേമസല്ലാപം ചെയ്തു. അവൾ നേരേ നഗരദേവതയുടെ സന്നിധിയിൽ ചെന്നു്, 'ഈ രാജ്യത്തു മഴയില്ലാത്തപ്പോൾ മഴ പെയ്യിക്കാൻ ശക്തി കഴിവുള്ള പ

തിവ്രതമാരായ പതിമാർ തങ്ങളുടെ ഭർത്താക്കന്മാരല്ലാതെ മറെറാരു പുരുഷനു കാമം ജനിപ്പിച്ചുകൂടാ. ഞാൻ എന്റെ ഭർത്താവിനെ മറന്നിട്ടില്ല. എന്തെങ്കിലും അകൃത്യം ചെയ്യുകയോ ചെയ്യാൻ വിചാരിക്കയോ ചെയ്തിട്ടുള്ളതായി ഞാൻ ഓർക്കുന്നില്ല. [illegible] ... ണു് ഈ രാജകുമാരനെ [illegible] ...മവ് [illegible]? ദുർവൃത്തന്മാരെ അവരുടെ പ്രവൃത്തികൾ എത്ര രഹസ്യമായിട്ടായാലും, ദേവി, നീ നിന്റെ പാശംകൊണ്ടു കെട്ടിയിട്ടു കൊന്നു തിന്നുകളയുമെന്നു അറിവുള്ളവർ പറഞ്ഞു ഞാൻ കേട്ടിട്ടുണ്ടു്. നീ ആ ന്യായകൃത്യം ഇപ്പോൾ നടത്തുന്നില്ല എന്നു തോന്നുന്നു. നീ നിന്റെ കൃത്യനിർവഹണത്തിൽ ഉദാസീനയായോ? നിനക്കു് അതിൽ സത്യമില്ലാതായോ?' ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു ദേവീവിഗ്രഹത്തിന്റെ പാദത്തിൽ വീണു ഉറക്കെക്കരഞ്ഞു. ദേവി അവളുടെ മുമ്പിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. "തിരുവള്ളുവരുടെ തിരുക്കുറളിലെ നീ പറഞ്ഞ ആ ഭാഗത്തിന്റെ അർത്ഥം നീ ശരിയായി ഗ്രഹിച്ചിട്ടില്ല. അതിൽ വിവക്ഷിച്ചിട്ടുള്ളതു്, തന്റെ ഭർത്താവിനെയല്ലാതെ മറെറാരു ഈശ്വരനേയും ആരാധിക്കാത്ത ഒരു സാധ്വി ആജ്ഞാപിച്ചാൽ മേഘങ്ങൾ മഴ വീഴ്ത്തും എന്നാണു്. നീ കുളക്കടവിൽ [illegible] ണ്ടു്. [illegible] ശ്രാഗാ [illegible] കൂട്ട [illegible] [illegible] അനുഗ്രഹം നിന്നിൽ കുടികൊള്ളുന്നുണ്ടു്. അതുകൊണ്ടു നിനക്കു മഴ പെയ്യിക്കാൻ സാധിക്കയില്ല. അതുകൊണ്ടാണു് നിനക്കു നിന്നെ കാമിച്ച ആ മനുഷ്യന്റെ ഹൃദയം ദഹിപ്പിച്ചുകളയാൻ വയ്യാതെ പോയതു്. രാജകുമാരന്റെ

ആ പ്രവൃത്തിക്ക നീ അപരാധിനിയല്ലായ്കയാൽ എന്റെ പാശം നിന്നെ ബന്ധിക്കയില്ല. എന്റെ ആയുധങ്ങൾ നിന്നെ ശിക്ഷിക്കയില്ല. പുരുഷന്മാരെ മനസ്സാലെ കാമവൃത്തിക്ക പ്രേരിപ്പിക്കുന്ന സ്ത്രീകളിൽ മാത്രമേ അവപതിക്കയുള്ളു. ഒരു കുററക്കാരനെ ശിക്ഷിക്കുന്നതിനു ഏഴുദിവസത്തെ അവധി രാജാവിനു വിധിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതിനകം രാജകുമാരനെ ശിക്ഷിക്കാതെയിരിക്കുന്നെങ്കിൽ ഞാൻ തന്നെ അവനെ ശിക്ഷിക്കുന്നതാണു്. ആ നടന്ന സംഗതികൾ ണ്ണാകർണ്ണികയാ കേൾക്കയും കാകന്ദൻ ആ അവധിക്കകം കുമാരനു് വധശിക്ഷ നൽകയും ചെയ്യുമെന്നു നീ ഉറച്ചുകൊൾക". എന്നു അരുളിച്ചെയ്തു അവളെ സമാധാനിപ്പിച്ചു. ദേവിയുടെ അരുളപ്പാടുപോലെ തന്നെ നടന്നു. രാജാവു് പുത്രന്റെ ആ ദുഷ്ടവൃത്തിയേക്കുറിച്ചു കേട്ടു. അദ്ദേഹം കുമാരനു് വധശിക്ഷ നൽകുകയും ചെയ്തു.

"അതുതന്നെയല്ല. രാജാവിനെ പരീക്ഷിക്കാനെന്നു തോന്നും, അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രഥമപുത്രനും അരുതാത്തതു ചെയ്തു. അവൻ ജാതിയിൽ ദാസിയെങ്കിലും കുലടയല്ലാത്ത വിശാഖയെ തന്റെ വെപ്പാട്ടിയാക്കി വയ്ക്കണമെന്നു് ആഗ്രഹിച്ചു തന്റെ കഴുത്തിൽ അണിഞ്ഞിരുന്ന മാല ഊരി അവളുടെ കഴുത്തിൽ ഇട്ടു. അതിനു രാജാവു് അദ്ദേഹത്തിന്റെയും വധശിക്ഷ നടത്തി. അദ്ദേഹം തന്റെ രാജ്യത്തെ കിരീടാവകാശിയാണെന്നും അവശേഷിച്ച ഏക പുത്രനാണെന്നും ഉള്ള വസ്തുകൂടി അദ്ദേഹം ഗണിച്ചില്ല. നീതിന്യായനിഷ്ഠയുള്ള രാജാവിന്റെ നാമത്തെ ആദരിച്ചു ആ നഗരത്തിനു കാകന്ദി എന്ന പേരു കൊടുത്തതു് ഒട്ടും അത്ഭുതമല്ല."

ആ യോഗി വീണ്ടും പറഞ്ഞു. "രാജാവേ, പഞ്ച മഹാപാപങ്ങളിൽ കൊല, മോഷണം, മദ്യപാനം, അസ

ത്ര്യപാലനം, ഇവയെ വലിയ ശ്രമംകൊണ്ടു നിയന്ത്രണം ചെയ്യാം. എന്നാൽ അദ്ധ്യാത്മത്തോതായ കാമത്തെ നിയന്ത്രിക്കാൻ ഏററവും വലിയ ശ്രമം തന്നെ വേണം. അതു കാരണമാണു് ഒരു സന്ന്യാസി മററല്ലാററിലും ഉപരിയായി കാമത്തെ ജയിക്കണം എന്നു ധർമ്മശാസ്ത്രം വിധിച്ചിട്ടുള്ളതു്"

"ആ പാപകർമ്മങ്ങൾ ഏതെങ്കിലും ചെയ്യുന്നവർ ആരെങ്കിലും ഇപ്പോൾ ഈ രാജ്യത്തുണ്ടോ? ഉണ്ടെങ്കിൽ അവരാരായാലും അവരെ ഞാൻ നിയമപ്രകാരം ശിക്ഷിക്കും."

"മഹാനായ രാജാവേ, തന്റെ പ്രിയതമനെ സംബന്ധിച്ച അന്ന്യായമായ ദുർമ്മരണത്തെപ്പററി കേട്ടറിഞ്ഞു്, അവന്റെ കാമുകി മാധവിയും മകൾ മണിമേഖലയും ബുദ്ധമതത്തിൽ ചേർന്നു സന്ന്യാസം സ്വീകരിച്ചു. അവിടുത്തെ പുത്രൻ ഉദയകുമാരൻ മണിമേഖലയെ കണ്ടു കാമാതുരനായി അവളെ ലഭിക്കണമെന്നുള്ള മോഹത്തിൽ മുഴുകി അവൾ പോകുന്ന ദിക്കിലൊക്കെ അവളെ അനുഗമിച്ചു. കുമാരനിൽ നിന്നു രക്ഷപ്പെടാനായി അവൾ സ്വന്തം രൂപം കളഞ്ഞു ഒരു വിദ്ദ്യാധരിയായ കായചണ്ഡികയുടെ രൂപം കൈക്കൊണ്ടു. പിന്നെയും കുമാരൻ അവളുടെ പിറകെ നടന്നു. കായചണ്ഡികയുടെ ഭർത്താവു് കാഞ്ചനൻ എന്ന വിദ്ദ്യാധരൻ അതു കായചണ്ഡിക തന്നെയാണെന്നു് തെററിദ്ധരിച്ചു. അർദ്ധരാത്രിസമയത്തു് അവളെ കാണാൻ അതിഥിമന്ദിരത്തിൽ ചെന്ന കുമാരനെ കൊന്നു".

തന്റെ പുത്രന്റെ മരണവർത്തമാനം കേട്ടിട്ടു രാജാവു് ലേശംപോലും വ്യസനം പ്രകടിപ്പിച്ചില്ല. അപ്പോൾ തന്നെ സേനാനായകനെ വരുത്തി. "എന്റെ മകനു് ആ

കററം ചെയ്തതിന് ഞാൻ തന്നെ നൽകുമായിരുന്ന ശിക്ഷ കൊടുത്ത വിദ്യാരന്റെ പ്രവൃത്തിയെ ഞാൻ അഭിനന്ദിക്കുന്നു. ഋഷിമാർക്ക് അവരുടെ കർമ്മങ്ങൾ നിർവിഘ്നം നടത്താനും സ്ത്രീകൾക്കു അവരുടെ സുചരിത്രതയെ സൂക്ഷിക്കാനും വേണ്ട രക്ഷകൾ രാജാവ് ചെയ്യില്ലെങ്കിൽ ധർമ്മഭ്രംശം ആണല്ലോ വരുക. തന്റെ പുത്രന്റെ അവധാനപൂർവമല്ലാത്ത ഒരു പ്രവൃത്തിക്ക് അവന്റെ ശരീരത്തിന്മേൽ കൂടി തേരോടിച്ച ഒരു രാജാവിന്റെ വംശത്തിൽ ജനിച്ചവനാണ് ഞാൻ. ഈ വിധം ഒരധർമ്മം എന്റെ ഭാഗ്യദോഷിയായ മകൻ ചെയ്തു എന്നു മററു രാജാക്കന്മാർ അറിയണ്ട. അവന്റെ ശരീരം ഉടനെ ദഹിപ്പിക്കണം. ഉദയകുമാരന്റെ സ്നേഹിതരിൽ നിന്നും തങ്ങളുടെ യുവരാജാവിന്റെ മരണത്താൽ ദുഃഖം കൊള്ളുന്ന പ്രജകളിൽ നിന്നും അതിനു കാരണഭൂതയായ ആ യുവതിയെ രക്ഷിക്കുന്നതിനായി അവളെ കാരാഗൃഹത്തിലാക്കി സൂക്ഷിക്കയും വേണം." രാജാവിന്റെ കല്പനയെ സൈന്യാധിപൻ യഥാവിധം നടത്തി.

അദ്ധ്യായം 16

കോപാവിഷ്ടയായ രാജ്ഞി.

പുത്രന്റെ നിര്യാണവാൎത്ത കേട്ട അമ്മറാണി സിരിൽതി അത്യന്തം ശോകാൎത്തയായി. കുമാരന്റെ ഇംഗിതത്തിന വശംവദയായില്ല, എന്നു മാത്രമല്ല വിദ്യാധരി കായചണ്ഡികയുടെ ശ്രമം പൂണ്ടു് കുമാരന്റെ മരണം പരോക്ഷമായി വരുത്തിക്കൂട്ടുകയും ചെയ്തു. അവരൾ കേവലം ഒരു "മാസിപ്പെണ്ണും". എന്നവർ വ്യസനിച്ചു.

മണിമേഖലയോടു രാജ്ഞിക്കു് അതികഠിനമായ ദേഷ്യം തോന്നി. രാജാവിനും രാജകുമാരന്മാൎക്കും രാജകുടുംബത്തിലെ സ്ത്രീജനങ്ങൾക്കും സൽകാൎയ്യപരമായി ഉപദേശങ്ങൾ നൽകാനും ദുഃഖസംഭവങ്ങൾ ഉണ്ടാകുമ്പോൾ അവരെ സമാധാനിപ്പിക്കാനും സ്വാതന്ത്ര്യമുണ്ടായിരുന്ന വാസന്തദേവിയാർ എന്നവൃദ്ധ അപ്പോൾ അവിടെച്ചെന്നു.

ആ വയസ്സി തനിക്കുണ്ടായ വ്യസനം വെളിയിൽ കാണിക്കാതെ, പതിവുപോലെയുള്ള ഉപചാരങ്ങളും ആശീർവാദങ്ങളും രാജ്ഞിക്കു നൽകിയതിനുശേഷം ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു. "സ്വപ്രജകളെ രക്ഷിക്കുന്നതിനും രാജ്യഭരണത്തിൽ വിജയം കൈവരുത്തുന്നതിനും ശത്രുക്കളായി വരുന്ന അയൽരാജാക്കന്മാരുടെ രാജ്യങ്ങൾ വെട്ടിപ്പിടിക്കുന്നതിനും നമ്മുടെ രാജാക്കന്മാരും രാജകുമാരന്മാരും മൃത്യുദേവതയുമായി ഏററു മുട്ടുന്നു. യുദ്ധവീരന്മാരെപ്പോലെ പോരിൽ കൊല്ലപ്പെട്ടു് വീൎയ്യസ്വൎഗ്ഗം പ്രാപിക്കാതെ വാൎദ്ധക്യം ചെന്നു് മരിക്കാൻ അവൎക്കു ഇടവരുന്നു എങ്കിൽ അവരുടെ പിണങ്ങളെ ബ്രാഹ്മണർ ദൎഭ വിരിച്ചു അതിന്മേൽ കിടത്തി വെട്ടിക്കണ്ടിച്ചു അവർ യുദ്ധത്തിൽ മരി

ച്ചവരെപ്പോലെയാക്കി സൈനികബഹുമതികളോടുകൂടി സംസ്കരിക്കയാണു പതിവ്. നമ്മുടെ രാജാക്കന്മാരിൽ ആരുംതന്നെ വയസ്സുചെന്നു സ്വാഭാവികമായ മരണം പ്രാപി ച്ചിട്ടില്ല. ആ വിധത്തിൽ മരിച്ചു എന്നുവരുന്നതു് ഈ ക്ഷത്രിയവംശത്തിനു അവമാനകരമാണു്. നിന്റെ പു ത്രനു സംഭവിച്ച മരണം വംശത്തിനും പദവിക്കും ചേർന്ന തല്ല. മഹാരാജാവു് ന്യായവും ധർമ്മവും അനുസരിച്ചേ ചെയ്യൂ. അതുകൊണ്ടു അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുമ്പിൽ നീ നിനക്കുള്ള ദുഃഖം പ്രകടമാക്കരുതു്. നീ അവളെ നിന്റെ രക്ഷയിൽ ഏററു വാങ്ങണം. എന്നിട്ടു ആ ധിക്കാരിയും ഭൈരവിയും ആയ കലടപ്പെണ്ണിനെ കൊല്ലണം". രാ ജ്ഞി അപ്രകാരം അവരുടെ വ്യസനവും ദേഷ്യവും എ ല്ലാം ഒളിച്ചു്, മണിമേഖല നിരപരാധിനിയാണെന്നും അവളെ തടവിലടച്ചിട്ടന്നതു് അന്യായമാണെന്നും അതി നാൽ അവളെ അവളുടെ രക്ഷയ്ക്കുവേണ്ടി തന്റെ കൊട്ടാ രത്തിൽ തന്നെ ഒരു മുറിയിൽ താമസിപ്പിച്ചുകൊള്ളാൻ അനുവദിക്കണമെന്നും രാജാവിനോടു അഭ്യർത്ഥിച്ചു.

"നിശ്ചയമായും നിന്റെ അപേക്ഷപോലെ തന്നെ ചെയ്യാം, എന്നു രാജാവു പറഞ്ഞു." അവൾക്കു ആപ ത്തൊന്നും വരാതെ ഇരിക്കണമെന്നേ എനിക്കും താല്പര്യ മുള്ളു.

മണിമേഖലയെ തടവിൽ നിന്നും മോചിപ്പിച്ചു് അ ന്തഃപ്പുരത്തിൽ ഒരു അറയിൽ പാർപ്പിച്ചു. അവൾക്കു ബു ദ്ധിഭ്രമം വരുത്താനായി രാജ്ഞി അവളെ പാർപ്പിച്ച മുറി യിൽ ഉമ്മത്തിന്റെ അരി തീയിലിട്ടു പുകപ്പിച്ചു. എ ന്നാൽ മണിമേഖലാദേവിയുടെ സഹായംകൊണ്ടു അവൾ ക്കു ദോഷം ഒന്നും വന്നില്ല. രാജ്ഞിയുടെ ആ ഉപായം ഫലിച്ചില്ല. ഇച്ഛാഭംഗം നേരിട്ട രാജ്ഞി മററൊരു കൗ ശലം പ്രയോഗിച്ചു. തന്റെ പുത്രന്റെ അപേക്ഷയെ

നിരസിച്ചതിന്റെ പകരം, മുയലിനെപ്പോലെ അതികാമിയും ക്രൂററൻ കാളയെപ്പോലെ ബലവാനും ഉച്ഛൃംഖലനും ആയ ഒരു ചെറുപ്പക്കാരനെ അവളെ ബലാൽസംഗം ചെയ്യാനും ആ കാര്യം നടത്തി ആ വിവരം എല്ലാവരോടും പറയാനും നിയോഗിച്ചു് ഒരു രാത്രി അവളുടെ കിടക്കറയിലേയ്ക്കു് അയച്ചു. അവൻ അത്യാർത്തിയോടു അവളുടെ മുറിക്കകത്തു കയറി ചെന്നു. എന്നാൽ അവൻ അവിടെ കണ്ടതു്, അവൻ പ്രതീക്ഷിച്ച ആ രോഹിണിപ്പെണ്ണിനെ പകരം കരിക്കട്ടപോലെ കറുത്തു് കാട്ടുപന്നിത്തേററപോലെയുള്ള പല്ലുകൾ കിരിച്ചു് ചോരപോലെ ചെമന്ന കണ്ണുകൾ തുറിച്ചു് ദൃഷ്ടികളുരുട്ടി അവിടെ നിന്നിരുന്ന ഒരു ക്രൂററനായ പുരുഷനേയത്രെ. അവൻ അങ്ങോട്ടു ചെന്നതിനേക്കാൾ അതിവേഗത്തിൽ പുറത്തേയ്ക്കു പോന്നു. ദേവി കൊടുത്തിട്ടുള്ള വരശക്തിയാൽ മണിമേഖല തന്നെയാണു് സ്വയം ആ രൂപമെടുത്തു നിന്നിരുന്നതു് എന്നു ആ മടയൻ അറിഞ്ഞില്ല. നിശ്ചയം. ഇനിയും ഇതുവിധമുള്ള ആപത്തുകളിൽ ചാടാൻ രാജ്ഞി തന്നോടു ആജ്ഞാപിച്ചേക്കുമെന്നു ഭയപ്പെട്ടു അവൻ ഒട്ടും താമസിക്കാതെ ആ ചോളരാജ്യമേ വിട്ടു ഓടിപ്പോയി. മണിമേഖല വീണ്ടും സ്വന്തരൂപം സ്വീകരിച്ചു.

മണിമേഖലയ്ക്കു യാതൊരു കോട്ടവും തട്ടിയില്ല. ആ സാഹസികനായ യുവാവിനെ രാജ്യത്തെങ്ങും കാണാനുമില്ല. രാജ്ഞി വ്യഗ്രയായി. മണിമേഖലയ്ക്കു സുഖക്കേടാണെന്നു ഒരു കള്ളംപറഞ്ഞു പരത്തിയതിനുശേഷം രാജ്ഞി അവളെ കൊല്ലാനായി അടിയറ്റു ഇരുമ്പുപലകകൾകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ ഒരു മുറിയിലടച്ചു കീഴിൽ തീയിടുവിച്ചു. മണിമേഖലയെ രക്ഷിച്ചുപോരുന്ന ദേവിയുടെ അനുഗ്രഹത്താൽ ആ ശ്രമവും നിഷ്ഫലമായി.

അദ്ധ്യായം 17

രാജ്ഞിയുടെ പശ്ചാത്താപം.

മണിമേഖലയെ ദ്രോഹിക്കാൻ സാധിക്കയില്ല, അവളെ ഈശ്വരന്മാർ രക്ഷിക്കുന്നു, എന്നു രാജ്ഞിക്കു ബോധം ഉണ്ടായി. അവർ അവളുടെ അടുക്കൽ ചെന്നു്, "എന്റെ മകനോടുള്ള വാത്സല്യാതിരേകം കൊണ്ടും അവൻ വധിക്കപ്പെട്ടതുകൊണ്ടും അതിനു കാരണക്കാരി നീ ആയതിനാൽ നിന്നോടു തോന്നിയ വൈരംകൊണ്ടും ഇതെല്ലാം ഞാൻ ചെയ്യിച്ചുപോയതാണു്. അവന്റെ അമ്മയായ എന്റെ ഹൃദയത്തിലുണ്ടാകുന്ന വികാരോന്മാദത്തിന്റെ സ്വരൂപം ഊഹിച്ചുകൊണ്ടു നീ എനിക്കു മാപ്പു തരണം." എന്നു സ്വയം കുറേനേരം പറഞ്ഞു അവളോടു ക്ഷമായാചനം ചെയ്തു.

"അവിടുന്നു മായയിൽ മുങ്ങിയിരിക്കയാണു്. മകന്റെ ദേഹത്തെയാണോ അതോ ആത്മാവിനെയാണോ അവിടുന്നു് സ്നേഹിക്കുന്നതു്. ദേഹത്തെയാണെങ്കിൽ അതു തീയിലിട്ടു ചുടാൻ അവിടുന്നു സമ്മതിച്ചതെന്താണു്? ആത്മാവിനെയാണെങ്കിൽ, അദ്ദേഹത്തിന്റെ പൂർവജന്മത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ജ്ഞാനം ആരായാത്തതു് എന്താണു്? അദ്ദേഹം പൂർവജന്മത്തിൽ എന്റെ ഭർത്താവായിരുന്നു; അന്നു അദ്ദേഹം ഒരു പാമ്പുകടിച്ചു മരിക്കയാണുണ്ടായതു്. അതു വിചാരിച്ചും അവിടുന്നു കരയണമോ?" എന്നു മണിമേഖല അവരോടു അറിയിച്ചു.

"അവൻ നിന്റെ ഭർത്താവോ? എന്നോടു സത്യം പറയൂ." അനന്തരം അവരുടെ രണ്ടുപേരുടെയും പൂർവ

ജന്മകഥ മണിമേഖല അവരോട്ട പറഞ്ഞു. അവരം തുട ന്നു." ആത്മാവിനേയാണു് അവിടന്ന സ്നേഹിക്കുന്നതെ ങ്കിൽ ലോകത്തിലുള്ള ഓരോ ജീവിയിലും ആത്മാവിനെ കാണുകയും അവയെ എല്ലാം ഒരുപോലെ സ്നേഹിക്കയും ചെയ്കയാണു് വേണ്ടതു്. അവിടന്ന മകന്റെ ആത്മാ വിനെ സ്നേഹിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ അങ്ങനെ ചെയ്യുമായിരു ന്നു. ആത്മാവു് ഒന്നേയുള്ളു. ശരീരം മാത്രമാണു് വെ വ്വേറെ. ഓരോ ജീവിക്കും വേറെ വേറെ ആത്മാവില്ല. കോപം ഒരു മഹാ ശത്രുവാണു്. അതുപോലെയാണു് കാമവും. അവിടന്ന കേൾക്കുക. "ഒരിക്കൽ ഒരിടത്തു ഒരു ശില്പകലാകാരൻ തന്റെ സുന്ദരിയായ ഭാര്യയെ വ്യ ഥാ സംശയിച്ചു നിർദ്ദയമായി മർദ്ദിച്ചു് വീട്ടിൽനിന്നും അടിച്ചിറക്കി തെരുവാധാരമാക്കി വിട്ടു. അവന്ന അവ ളിൽ ജനിച്ച മൂന്നവയസ്സു പ്രായം ചെന്നിരുന്ന മകനെ വീട്ടിൽ നിർത്തി വളർത്തി. വെറുതെ, യാതൊരു വീഴ്ചയും ഇല്ലാതെ, തന്നോട്ട അവൻ ആ ദാരുണമായ പ്രവൃത്തി ചെയ്കയാൽ അവരം ദേഷ്യപ്പെട്ടു ദൂരത്തുള്ള ഒരു നഗര ത്തിൽ പോയി പാർത്തു്, അവിടെ വില കൊടുക്കുന്നവ ൎക്കെല്ലാം തന്റെ സുകുമാരശരീരത്തെ വിറ്റു കുലടാവൃത്തി ചെയ്തു കാലയാപനം ചെയ്തു. കൊല്ലങ്ങൾ പലതു കഴി ഞ്ഞു. അവരം വലിയ പണക്കാരിയായി. കൊട്ടാരം പോലെയുള്ള ഒരു മനോഹരമായ മണിമാളിക വാങ്ങി അതിൽ പാർത്തു. കാലം കടന്നുപോയി

അവളുടെ മകൻ ഒരു യുവാവു് ആയി. നല്ല ഒത്ത കിളരമുള്ള സുമുഖൻ. അവൻ ഒരുദിവസം തന്റെ കാമ പൂർത്തി വരുത്താൻ ആഗ്രഹിച്ചു് അവളുടെ അടുക്കൽ ചെന്നു. അവരം ആരാണെന്നു് അവന്ന മനസ്സിലായി. എന്നാൽ അവൻ തന്നെ ഒരു പ്രത്യേകമായ വിധത്തിൽ

ആകർഷണം ചെയ്യുന്നതായി തോന്നുകയാൽ അവൾ അവന്റെ ഊരും പേരും വിവരങ്ങളും എല്ലാം ചോദിച്ചു. അവൻ അതെല്ലാം പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ അവൻ തന്റെ മകനാണെന്നു് അവൾ അറിഞ്ഞു. അവൾക്കു വല്ലാതെ ഒരു ഭീതിയുണ്ടായി. അവൾ പിച്ചും പേയും പറഞ്ഞു കരഞ്ഞു കണ്ണുനീർ വാർത്തു. ഒടുക്കം അവനോടു വസ്തുതയൊക്കെ പറഞ്ഞു. അതുകേട്ടു് അവൻ മാളികത്തട്ടിൽ നിന്നു താഴത്തേക്കു ചാടിച്ചത്തു. അവൾ ഭവനത്തിന്റെ പിറകുവശത്തുള്ള കിണററിന്റെ അടുക്കലേയ്ക്കു പാഞ്ഞു ചെന്നു അതിൽ ചാടി ചത്തു അമ്മേ, കാമക്രോധങ്ങളുടെ അവസ്ഥ ഈവിധമാണു്."

ഈ വിധമുള്ള തത്വങ്ങളെക്കുറിച്ചു തനിക്കു് അറിവു നൽകിയ മണിമേഖലയെ രാജ്ഞി സാഷ്ടാംഗപ്രണാമം ചെയ്തു. അവൾ രാജ്ഞിയെ പിടിച്ചെഴുന്നേല്പിച്ചു നിർത്തി അവരെ നമസ്കരിച്ചു. അവൾ പറഞ്ഞു.

"അവിടത്തേയ്ക്കു് എന്റെ ഭർത്താവിന്റെ അമ്മയുടെ സ്ഥാനമാണുള്ളതു്. അവിടുന്നു ഞാൻ ഒരു സന്ന്യാസിനിയാണെങ്കിലും എന്നെ നമസ്കരിച്ചുകൂടാ. അവിടുന്നു ഈ രാജ്യത്തെ രാജ്ഞിയാണു്. അവിടുന്നു പ്രജകളിൽ ഒരുത്തിയായ എന്നെ നമസ്കരിച്ചുകൂടാ. രാജ്ഞി അവളെ കെട്ടിപ്പുണർന്നു ശിരസ്സിൽ മുകർന്നു കണ്ണുനീർ വാർത്തു കരഞ്ഞു. മണിമേഖലയും വ്യസനാകുലയായി കരഞ്ഞു."

"നീ എന്തിനാണു കരയുന്നതു് മകളേ?" രാജ്ഞി അവളോടു ചോദിച്ചു. "എന്റെ വിധിയേക്കുറിച്ചു ഓർത്തു്, എന്റെ ദുഷ്കർമ്മഫലത്തെ ഓർത്തു, എന്റെ പ്രാണവല്ലഭനേയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ മരണത്തെയും ഓർത്തു്;

പശ്ചാത്താപാത്തയായ ഞാൻ എന്റെ പ്രിയപ്പെട്ട പുത്രം വിന്റെ മുമ്പിലല്ലാതെ ആരുടെ മുമ്പിലാണ് കരയുക"

"നീ ഒരു ദോഷവും ചെയ്തിട്ടില്ലല്ലോ. സകലമാനജനങ്ങളും നിന്നെ സ്തുതിക്കയാണല്ലോ ചെയ്യുന്നതു് "

"ജനങ്ങൾ എന്നെ സ്തുതിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിൽ അതു് അവരുടെ അബദ്ധബോധം നിമിത്തമായിരിക്കും. ഞാൻ ഒരു മഹാ ദുർഭാഗ്യയത്രെ. ഞാൻ ചെയ്തിട്ടുള്ളതു് എന്താണെന്നു എനിക്കറിയാം, ശ്രീബുദ്ധഭഗവാനും അറിയാം. മററുള്ളവക്കു് അതു അറിഞ്ഞുകൂടാ അദ്ദേഹത്തിനോടു [redacted] എന്റെ നിഷ്ഫലമായ അഭിനിവേശം അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രണയത്തെ പ്രചോദനംചെയ്തു് അദ്ദേഹത്തിനു ഈ അവസാനം വരുത്തി. ഇപ്പോൾ എന്റെ കണ്ണുകളിൽ നിന്നു കണ്ണുനീരായി അവിടുത്തെ ഈ കണ്ണുനീരോടു ചേൻ ഒഴുകുന്ന എന്റെ ഹൃദയയാതനയെ ഞാൻ മററാരുടെ അടുക്കൽ ചെന്നു തുറന്നു പറയാനാണു്? അവിടുത്തേയ്ക്കു അവിടുത്തെ പുത്രൻ നഷ്ടപ്പെട്ടു. എനിക്കു എന്റെ ഭത്താവും."

പിന്നെ രണ്ടുപേരും ഒന്നും ഉരിയാടാതെയും കണ്ണുനീർ തൂകിക്കൊണ്ടും അന്യോന്യം ആലിംഗനംചെയ്തു നിന്നു.

അധ്യായം 18.

മണിമേഖല സാവകനാട്ടിലേയ്ക്കു പോകുന്നു.

മണിമേഖലയെ തടവിലാക്കിയ വർത്തമാനം ചിത്രപതി കേട്ടു. തന്റെ കാലം കഴിയുമ്പോൾ, തന്റെ കീഴിലുള്ള നൂററി ഇരുപത്തിയൊന്നു ദേവദാസിമാരുടെ നായികയാകേണ്ടവളാണ് അവൾ; അതിനാൽ അവളെ ബന്ധനത്തിൽനിന്നു വിടുവിക്കുന്നതിന് രാജ്ഞിയോടു അപേക്ഷിക്കാൻ അവർ നിശ്ചയിച്ചു. അവർ രാജ്ഞിയുടെ സന്നിധിയിൽ പോയി സങ്കടം അറിയിച്ചു. "തിരുമേനി, മാധവിയും മണിമേഖലയും സന്യാസിക്കുന്നതും ദേവദാസികളുടെ കലധർമ്മത്തിനു വിരുദ്ധമാണ്. മണിമേഖല ഇങ്ങനെ പിച്ചയോടും എടുത്തുകൊണ്ടു തെരുവുതോറും തെണ്ടിനടക്കുന്നതു് മഹാ കഷ്ടം തന്നെ. അതുകൊണ്ടു ഞങ്ങളുടെ കൂട്ടുകാരെല്ലാം ചിരിക്കുകയും എന്നെ പരിഹസിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഈ രാജ്യത്തു നൂററിഇരുപത്തിയൊന്നു അംഗങ്ങളോടുകൂടി ഒരു ദേവദാസിസംഘം ആരംഭിച്ചതിൽ പിന്നെ ഇങ്ങനെ അന്യായവും അയോഗ്യവും ആയ ഒരു സംഭവം ഉണ്ടായിട്ടില്ല. മണിമേഖലയുടെ നഗരത്തിലെ സാന്നിധ്യം കാരണമായി രാജകുമാരൻ മരിക്കാൻ സംഗതിവന്നു. തന്റെ പ്രേമനിധി നാഗരാജകുമാരി പീലിവള തന്നെ ഉപേക്ഷിച്ചു പൊയ്ക്കളഞ്ഞതിനാലും അവളിൽ ജനിച്ച തന്റെ പുത്രൻ കപ്പൽ ഛേതത്തിൽ മരിച്ചുപോയി എന്നുള്ള വിചാരംകൊണ്ടും ഉണ്ടായ അതിദുഃഖം നിമിത്തം കിള്ളി രാജാവ് ഒരാണ്ടിൽ ഇന്ദ്രോത്സവം നടത്താൻ വിസ്മരിക്കയാൽ ഇന്ദ്രശാപം അനുസരിച്ച്,

മണിമേഖല ആരുടെ പേരാണോ ധരിച്ചിരിക്കുന്നതു് ആ മണിമേഖലാദേവിയുടെ സഹായത്താൽ അവൾ ഈ നഗരത്തിനു് നാശം വരുത്തുകയായിരിക്കും ഇനി ചെയ്യുന്നതു്. കാരാഗൃഹത്തിനകത്താണെങ്കിലും അവളെ ഇവിടെ താമസിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നതു അപൽക്കരമാണു് അതുകൊണ്ടു് അവളെ അവിടെനിന്നുംവിട്ടയച്ചു എന്നേ എല്ലിച്ചാലും".

രാജ്ഞി മണിമേഖലയെ വരുത്തി അവരോടു പേർത്തു നിർത്തി. "മണിമേഖല നിന്നോടുകൂടി വരുകയില്ല. നിന്റെ വീട്ടിൽ കയറുകയും ഇല്ല. നീ കള്ളുകുടിക്കും. കള്ളം പറയും. ജാതിഭേദമോ മതഭേദമോ പ്രായഭേദമോ ഒന്നും നോക്കാതെ ആരെയും വശപ്പെടുത്തി കൈക്കൊള്ളും. അവരുമായി രമിക്കും. ജന്തുഹിംസ ചെയ്യും. എപ്പോഴും മലിനകാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ചാണു് നിന്റെ ചിന്തമുഴുവൻ. നിന്നെ എനിക്കു കാണേണ്ടാ. പൊയ്ക്കോളു." എന്നു അവളുടെ മുമ്പിൽവച്ചു അവർ ചിത്രപതിയോടു പറഞ്ഞു.

രാജ്ഞിയുടെ ഓരോ വാക്യത്തിനും സമ്മതം മൂളുന്നപോലെ തലയാട്ടി നിന്നിരുന്ന തന്റെ പുത്രിയോടു ഒന്നപേക്ഷിച്ചുനോക്കാൻ പോലും ചിത്രപതിയ്ക്കു ധൈര്യം വന്നില്ല. അവൾ ഒന്നും പറയാൻ കഴിയാതെ ഒരു തടിപോലെ അവിടെ നിന്നു.

മണിമേഖലയെ തടവിലാക്കിയിരിക്കുന്നു എന്നു കേട്ടു് മാധവി വ്യസനപരവശയായി. അവൾക്കു നിസ്സഹായത തോന്നി അവളെ മോചിപ്പിക്കാൻ എന്താണു ചെയ്യേണ്ടതെന്നു മാധവി ഉത്കണ്ഠയോടു ആലോചിച്ചു. മാധവി അറവണഅടികളുടെ അടുക്കൽ പോയി അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാൽക്കൽ വീണു കരഞ്ഞു് വിവരം അദ്ദേഹത്തിനെ അറിയിച്ചു. ആ യോഗിവര്യൻ അവളോടൊരുമിച്ചു

രാജ്ഞിയുടെ സന്നിധിയിൽ പോയി. അവർ ചെന്നപ്പോൾ ചിത്രപതിയും മണിമേഖലയും അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നു. രാജ്ഞി താപസശ്രേഷ്ഠനെ കണ്ടു് എഴുന്നേററു വണങ്ങി വന്ദിച്ചു. മറെറല്ലാവരും തൊഴുതു നമസ്കരിച്ചു. രാജ്ഞി അദ്ദേഹത്തിനെ യഥായോഗ്യമായ ഒരു പീഠത്തിന്മേൽ ഇരുത്തി ധർമ്മാനുസരണം അതിഥിപൂജ ചെയ്തു സൽക്കരിച്ചു. അദ്ദേഹം എല്ലാവരേയും അനുഗ്രഹിച്ചു.

"വന്ദ്യനായ മഹർഷേ, അവിടേയ്ക്കു ക്ഷേമമല്ലേ? ഈ വാർദ്ധക്യാവസ്ഥയിൽ എന്നെ കാണാൻ ഇത്രത്തോളം വന്നതു് എന്റെ മഹാഭാഗ്യമാണു്. അവിടുന്നു ലോകോപകാരത്തിനായി ഇങ്ങനെ വളരെ വളരെക്കാലം ജീവിച്ചിരിക്കുമാറാകണം."

"യോഗ്യയായ രാജ്ഞി അവിടേയ്ക്കു കുശലം ഭവിക്കട്ടെ. അസ്തമനസൂര്യനേപ്പോലെയാണു് ഞാൻ. വേഗമങ്ങസ്തമിച്ചുപോകും. വളർച്ചയും രോഗവും നാശവും മരണവും ജനിച്ചവർക്കെല്ലാം അനിവാര്യമാണു്. അജ്ഞാനം, ഭാവികവൃത്തികൾ, ആശാവേശം, അഹംകാരം, നാമരൂപങ്ങളോടുള്ള പററിപ്പിടിത്തം, ഇന്ദ്രിയങ്ങളുടെ മേധാവിത്വം, ഇന്ദ്രിയസുഖാനുഭവബന്ധങ്ങളോടു ആസക്തി, ഭോഗതൃഷ്ണ, പ്രപഞ്ചത്തോടു സ്നേഹം, വല്ലതുമാകാൻ ആഗ്രഹം, ജനനവും ക്ഷയവും, മരണം എന്നീ ജീവിതത്തിന്റെ പന്ത്രണ്ടു നിദാനങ്ങളുടെ കാരണങ്ങളുടേയും ഉപാധികളുടേയും യഥാർത്ഥ സ്വഭാവം മനസ്സിലാക്കിയാൽ മതി. ആളുകൾക്കു ആത്യന്തികസുഖത്തെപ്പററി അറിയാറാകും. അതു ശരിക്കു മനസ്സിലാക്കാത്തവർ നരകത്തിൽ വീണു യാതന അനുഭവിക്കും. നാം ജീവിക്കുന്ന ഈ ലോകം അതിരില്ലാത്തതാണു്. മൂന്നു ലോകങ്ങളുള്ളതിൽ ഈ ലോകത്തിലെ ജീവികൾ മനുഷ്യർ, ദേവകൾ, ബ്രഹ്മർ,

നാഗർ, ക്ഷുദ്രജന്തുക്കൾ, ദുർദ്ദേവതകൾ എന്നീ വിധമുള്ള ആറു വിഭാഗങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. സൽക്കർമ്മ ദുഷ്കർമ്മങ്ങളുടെ ഫലം അനുസരിച്ചു ജീവനു ഇവയിൽ ഒന്നിൽ ജനിക്കുന്നു. കൊല, മോഷണം, വികാരവിധേയത ഇവ ശാരീരികദോഷങ്ങളാകുന്നു; അസത്യം പറയുക, മററുള്ളവരെക്കുറിച്ചു അപവാദം പറയുക, കഠിനവാക്കുകൾ പറയുക, അശ്ലീലവാക്കുകൾ പറയുക, ഇവ വാങ്മൂലദോഷങ്ങളാകുന്നു. കാമം, ക്രോധം, അസഹിഷ്ണത ഇവ മാനസികദോഷങ്ങളാകുന്നു. ഈ പത്തു വൃത്തികളും ദോഷമാകുന്നു. ഇവയുടെ ഫലം ദോഷമാകയാൽ ബുദ്ധിമാന്മാർ അവയെ ഒഴിഞ്ഞു മാറിക്കളയുന്നു. ഇവയെ നല്ലവണ്ണം ശ്രദ്ധിച്ചു ഒഴിച്ചില്ലെങ്കിൽ അങ്ങനെയുള്ളവൻ അടുത്ത ജന്മത്തിൽ ഒരു ഹീനജന്തുവായോ, ഒരു ദുർദ്ദേവതയായോ, ഒരു നരകവാസിയായോ ജന്മമെടുത്തു യാതന അനുഭവിക്കുന്നു. ഈ പത്തു ദോഷങ്ങളെയും ഒഴിക്കുകയും, യാതൊരു ജീവിയെയും കൊല്ലാതിരിക്കുക, മററൊരുത്തന്റെ വക എന്തെങ്കിലും അവർ തന്നിട്ടല്ലാതെ എടുക്കാതിരിക്കുക, വ്യഭിചാരം ചെയ്യാതിരിക്കുക, അനൃതം പറയാതിരിക്കുക, ലഹരിസാധനങ്ങൾ എന്തും ഏതു രൂപത്തിലും ഏതു വിധത്തിലും കഴിക്കാതിരിക്കുക. ഈ അഞ്ചു നടപടി നീതികളെ സ്വീകരിക്കയും, യഥാർത്ഥമായ ഔദാര്യവിഷയത്തിൽ ദാനം ചെയ്കയും ഇവയാകുന്നു നല്ല കർമ്മങ്ങൾ. ഈ കർമ്മങ്ങൾ ചെയ്യുന്നവർ മനുഷ്യരായോ, ദേവന്മാരായോ ബ്രഹ്മന്മാരായി തന്നെയോ ജനിക്കുന്നു.” ഇങ്ങനെ അദ്ദേഹം രാജ്ഞിയോടു പറഞ്ഞു.

“മണിമേഖലെ, നിനക്ക് നിന്റെ പൂർവജന്മചരിതങ്ങൾ സകലതും അറിയാമല്ലോ. ഇനി നീ അന്യമതക്കാരുടെയും മതവിഭാഗക്കാരുടെയും സിദ്ധാന്തങ്ങളെല്ലാം

പഠിക്കണം. പിന്നെ നീ എന്റെ അടുക്കൽ വരിക. അപ്പോൾ ബുദ്ധധർമ്മങ്ങളെക്കുറിച്ച് കൂടുതലായി നിനക്ക പറഞ്ഞുതരാൻ എനിക്ക സന്തോഷമായിരിക്കും". എന്ന മണിമേഖലയോട്ട പറഞ്ഞു.

അനന്തരം മഹർഷി പോകാനായി എഴുന്നേററു. മണിമേഖല അദ്ദേഹത്തിനെ ഭക്തിപൂർവം പ്രണമിച്ചു; ആ ദിവ്യന്റെ ഉപദേശങ്ങളെ വേണ്ടപോലെ ഗ്രഹിച്ചും അതുപോലെ പ്രവർത്തിച്ചും ആ നഗരത്തെ ദുരിതത്തിൽ നിന്നും രക്ഷിക്കണമെന്ന് രാജ്ഞിയോടും അവരുടെ പരിജനങ്ങളോടും ചിത്രപതിയോടും പ്രാർത്ഥിച്ചു. പിന്നെ മഹർഷിയോട്ട പറഞ്ഞു. "ഞാൻ ഇവിടെ താമസിച്ചാൽ എനിക്ക മനസ്സുഖം ഉണ്ടാകയില്ല. ജനങ്ങൾ എന്നെ അവരുടെ യുവരാജാവിന്റെ അപമൃത്യുവിന് കാരണക്കാരിയായി വിചാരിക്കുന്നു. ആ അവിസ്മരണീയമായ ദിവസം നടന്ന വേദനാജനകമായ ആൾമാറാട്ടം നിമിത്തം ആവിർഭവിച്ച ദുരന്തസംഭവങ്ങൾ എപ്പോഴും എന്റെ ഓർമ്മയിൽ നിഴലിക്കും. അതുകൊണ്ട ഞാൻ അപുത്രൻ പുണ്യരാജനായി പുനർജ്ജനിച്ച് ഇപ്പോൾ രാജ്യഭാരം ചെയ്തുപോരുന്ന സാവകനാട്ടിൽ ചെന്ന് അദ്ദേഹത്തിനെ മണിപല്ലവത്തിൽ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി അവിടെ ബുദ്ധപീഠത്തിന്റെ മുമ്പാകെ കൊണ്ടുചെന്ന അവിടെവച്ച അദ്ദേഹത്തിന്റെ പൂർവജന്മത്തെപ്പററി ഓർമ്മിപ്പിക്കാം, അതിനുശേഷം വഞ്ചിയിൽ ചെന്ന്, അവിടെ അന്നദാനം ചെയ്കയും എന്റെ അമ്മയുടെ ക്ഷേത്രത്തിൽ പോയി അവരെ ആരാധിക്കയും പിന്നെ അവിടെയുള്ള വിവിധ മതാചാര്യന്മാരെ സമീപിച്ച അവരുടെ സിദ്ധാന്തങ്ങളെ പഠിക്കയും ചെയ്യാം; ഇതെല്ലാം ചെയ്തതിനുശേഷം അവിടുത്തെ സന്നിധിയിൽ വരാം; അപ്പോൾ അവിടുന്നു പറ

ഞ്ഞിട്ടുള്ളതുപോലെ ബുദ്ധധർമ്മത്തെക്കുറിച്ചു സമ്പൂർണ്ണമായ ജ്ഞാനം എനിക്കു നൽകുക."

ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞിട്ട് അവൾ എല്ലാവർക്കും മംഗളം ആശംസിച്ചതിനുശേഷം ആകാശത്തിലേയ്ക്കുയൎന്നു.

നേരവും സന്ധ്യയായി. ആദ്യം അവൾ ചക്രവാളക്കോട്ടത്തിൽ പോയി ചമ്പാപതിക്ഷേത്രത്തിനും അതിനകത്തുള്ള ദേവപ്രതിമയ്ക്കും പ്രദക്ഷിണംവച്ചു തൊഴുതു. പിന്നെ, ഭൂമീചന്ദ്രന്റെ പുത്രനായ പുണ്യരാജാവ് വളരെ ഐശ്വര്യത്തോടെ നാടു ഭരിക്കുന്ന സാവകനാട്ടിന്റെ തലസ്ഥാനമായ നാഗപുരത്തെക്കു പറന്നു.

അവൾ അവിടെ പൂത്തുനിൽക്കുന്ന വൃക്ഷലതാദികൾ നിറഞ്ഞ ഒരു തോട്ടത്തിൽ ഇറങ്ങി.

"പുണ്യരാജാവ് രാജ്യഭരണം ആരംഭിച്ചപ്പോൾ അവിടെ പന്ത്രണ്ടു വർഷമായി നിലനിന്ന ക്ഷാമം പോയി ക്ഷേമം വന്നു. മഴ വേണ്ടവണ്ണം മുറയ്ക്കു പെയ്തുതുടങ്ങി. ഭൂഭാഗങ്ങൾ സമൃദ്ധിയായി വിളഞ്ഞു. ധാന്യങ്ങളും സസ്യങ്ങളും ധാരാളം ഉണ്ടായി". എന്നു് അവിടെ നിന്നിരുന്ന ഒരു പുരവാസി അവളോടു പറഞ്ഞു. ആ ഉദ്യാനത്തിൽ വച്ചു അവിടെ പാർത്തുപോരുന്ന ധർമ്മസേവകൻ എന്ന ഒരു തപസ്വിയുടെ ഒരു പ്രഭാഷണം അവൾകേട്ടു. പുണ്യരാജാവും അതു കേൾക്കാൻ അവിടെ വന്നിരുന്നു. അദ്ദേഹം അവളുടെ അസാധാരണമായ രൂപസൗഭാഗ്യവും അവൾ കൈയിൽ പിടിച്ചിരുന്ന പിച്ചയോടും കണ്ടു് അത്ഭുതപ്പെട്ടു് അവൾ ആരാണെന്നു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പരിജനങ്ങളോടു ചോദിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പള്ളിയറവിചാരിപ്പുകാരൻ അവളെ പുഹാറിൽ വച്ചു കണ്ടു പരിചയപ്പെട്ടിരുന്നതിനാൽ അവൾ സ്വയംതപസ്വിനിയായ കന്യക

മണിമേഖലയാണെന്ന് അദ്ദേഹത്തിനെ അറിയിച്ചു. "സൗന്ദര്യത്തിലും, സൗജന്യത്തിലും, ദാനധർമ്മങ്ങളിലും അവളോടു കിടനില്ക്കുന്ന ഒരാൾ ഈ ജംബു ദ്വീപിൽ ഇല്ല." എന്ന് അയാൾ അദ്ദേഹത്തിനോടു പറഞ്ഞു. രാജാവ് അവളുടെ അടുക്കൽ ചെന്നു കുശലപ്രശ്നം ചെയ്തു. അവളും ഉപചാരമര്യാദകൾ ആചരിച്ചു.

അവൾ അദ്ദേഹത്തിനോടു പറഞ്ഞു. "ശ്രേഷ്ഠനായ രാജാവേ, എന്റെ കൈയിലിരിക്കുന്ന ഈ ഭിക്ഷാപാത്രം പൂർവജന്മത്തിൽ അവിടുത്തേതായിരുന്നു. ആ വിവരം ഇപ്പോൾ അവിടുത്തേയ്ക്ക് ഓർമ്മയില്ലാതായിരിക്കുന്നു. അന്ന് അവിടുത്തെ മാതാവ് സാലി അവിടുത്തെ ഉപേക്ഷിച്ചുകളയുകയാൽ ഒരു പശു വളർത്തിയ അപുത്രനായിരുന്നു അവിടുന്ന്.

"എന്റെ പൂർവജന്മചരിത്രം ഭവതിയ്ക്കറിയാം. ഇല്ലേ? എന്നാൽ അതിനെക്കുറിച്ചു വിസ്തരിച്ചു ഭവതി എന്നോടു പറയണം." എന്ന് ആശ്ചര്യവാനായി രാജാവ് അവളോടു അപേക്ഷിച്ചു.

അധ്യായം 19

മണിപല്ലവം ഒരിക്കൽക്കൂടി.

"അവിടുന്നു് മണിപല്ലവത്തിലേയ്ക്കു വരുക. അവിടെ എത്തിയാൽ അവിടെയുള്ള ഒരു ബുദ്ധപീഠത്തിനു മൂന്നു പ്രദക്ഷിണം വച്ചു വന്ദിക്കുക. അപ്പോൾ അവിടത്തെ പൂർവജന്മങ്ങളെക്കുറിച്ചു സകലതും വിശദമായി അവിടേയ്ക്കു അറിവുവരും. ഞാൻ മുമ്പേ അങ്ങോട്ടു പോകുന്നു." എന്നു മണിമേഖല രാജാവിന്റെ അപേക്ഷയ്ക്കു ഉത്തരം നൽകി.

ഉടൻതന്നെ അവൾ ആകാശം വഴി മണിപല്ലവത്തിലേയ്ക്കുപോയി. അവൾ അവിടെ ബുദ്ധപീഠം കാത്തുംകൊണ്ടു പാർക്കുന്ന തീവതിലകാദേവിയെ കണ്ടു് ഈ ബുദ്ധപീഠം ഇവിടെ പ്രതിഷ്ഠിച്ചതു് ആരാണു്? അതു് ആളുകളുടെ പൂർവജന്മകഥ അവരെ അറിയിക്കുന്നതു് എന്തിനായിട്ടാണു്? അതു എനിക്കു പറഞ്ഞുതരാവുന്നതാണെങ്കിൽ കൃപയുണ്ടായി അതെല്ലാം എന്നോടു പറയണം." എന്നു് ദേവിയോടു പ്രാർത്ഥിച്ചു.

"ബുദ്ധഭഗവാനു് ഇരിക്കാൻ. ഭഗവാനല്ലാതെ മററാരും ഇതിന്മേൽ ഇരിക്കാൻ അനുവദിക്കുന്നതല്ല. ശ്രീബുദ്ധൻ ഇതിന്മേൽ ഇരുന്നുകഴിഞ്ഞാൽ പിന്നെ ഇതിനെ ആരാധിക്കുന്നവൎക്കു് അവരുടെ പൂർവജന്മങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള ജ്ഞാനം ഉദിക്കട്ടെ എന്നു് ഇന്ദ്രൻ അനുഗ്രഹിച്ചിട്ടുണ്ടു്." എന്നു ദേവി അവളോടു പറഞ്ഞു

മണിമേഖല തന്നോടു പറഞ്ഞ കഥ പുണ്യരാജാവു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ അമ്മ അമരസുന്ദരിയോടു പറഞ്ഞു.

അപ്പോൾ അമരസുന്ദരി അദ്ദേഹം ഒരു പശു പെറവണ്ടാ യതാണെന്നുള്ള അത്ഭുതകഥയും അദ്ദേഹം രാജാവായ അ വസ്ഥകളും എല്ലാം മകനെ പറഞ്ഞു കേൾപ്പിച്ചു. അക്ക ഥയെല്ലാം കേട്ടപ്പോൾ പുണ്യരാജാവ് സിംഹാസനം ഉ പേക്ഷിക്കാനും സന്ന്യാസം സ്വീകരിക്കാനും നിശ്ചയിച്ചു. ആ വിവരം അറിഞ്ഞു മന്ത്രി ജനമിത്രൻ രാജസന്നിധി യിൽ ചെന്നു ഇപ്രകാരം അറിയിച്ചു. "ശ്രീബുദ്ധൻെറ അനുഗ്രഹത്താൽ അവിടുത്തെ രാജാവായി ഞങ്ങൾ ക്ക കിട്ടുന്നതിനു മുമ്പ്, അമ്മമാർ സ്വന്തം വിശപ്പടക്കു ന്നതിനു സ്വന്തം കട്ടികളെ തന്നെ തിന്നുകളയത്തക്കവ ണ്ണം പന്തീരാണ്ടു കാലത്തോളം നിലനിന്ന അത്ര നാശം പിടിച്ച ഒരു പഞ്ഞം ബാധിച്ചു ഞങ്ങളുടെ ഈ രാജ്യം കഷ്ടപ്പെടുകയായിരുന്നു. അവിടുന്നു രാജാവായി വന്ന പ്പോൾ അതു ശമിച്ചു. അന്നുമുതൽ കാലത്തിനു മഴപെ യ്യാതിരിക്കുകയോ അകാലത്തിൽ മഴ പെയ്യുകയോ ഉണ്ടാ യിട്ടില്ല. ഭൂമി സമൃദ്ധിക്കുമായി വിളയാതിരുന്നിട്ടില്ല. ജീവ ജാലങ്ങൾ വിശപ്പെന്നതു് എന്താണെന്നറിഞ്ഞിട്ടില്ല. അവിടുന്നു ശ്രേഷ്ഠതരമായ ഒരു ജീവിതത്തിനുവേണ്ടിയാ ണ് രാജ്യം ഉപേക്ഷിക്കുന്നതെങ്കിലും പ്രജകൾ സങ്കട പ്പെട്ട നിലവിളിക്കും. ജീവജാലങ്ങളെല്ലാം തന്നെ കഷ്ട ത്തിൽ പെട്ടു കരിച്ചുപോകും. ശ്രീബുദ്ധൻെറ ഉപദേശം അങ്ങനെയല്ല. ഭഗവാൻ തൻെറ ജീവിതസൗകര്യങ്ങളെ യോ സുഖങ്ങളെയോ ഒട്ടുംതന്നെ ചിന്തിക്കാതെ സർവ ജീവജാലങ്ങളുടെയും ക്ഷേമത്തെയും രക്ഷയെയും സ്വധർമ്മ മായി ഗണിച്ചു പ്രവർത്തിക്കയായിരുന്നു ചെയ്തതു്. അവിടു ന്നു ഒരു മായാമയക്കത്തിൽ അകപ്പെട്ടു വിഷമപ്പെടുകയാ ണു്." മന്ത്രിയുടെ ഈ അഭിപ്രായം കാര്യമാണെന്നു അ

ദ്ദേഹത്തിനു് ബോധ്യമായി. രാജ്യം ഉപേക്ഷിച്ചു സന്ന്യസിക്കണം എന്നുള്ള ആശയം അദ്ദേഹം ത്യജിച്ചു. എന്നാൽ മണിപല്ലവത്തിൽ പോയി ആ ബുദ്ധപീഠം ദർശിക്കയും ആരാധിക്കയും ചെയ്യുന്നമെന്നുള്ള ആഗ്രഹം അടക്കാൻ അദ്ദേഹത്തിനു കഴിഞ്ഞില്ല. തൽക്കാലം രാജ്യം ഭരിക്കാൻ മന്ത്രിയെ ഏല്പിച്ചുംവച്ചു കപ്പലിൽ കേറി അവിടേയ്ക്കു പോയി. അവിടെ ചെന്നു ബുദ്ധപീഠം ദർശിച്ചു അതിനു പ്രദക്ഷിണം വച്ചു. രണ്ടാമത്തെ പ്രദക്ഷിണത്തിനിടയിൽ തന്റെ പൂർവജന്മകഥകളെല്ലാം അദ്ദേഹത്തിന്റെ മനസ്സിൽ ആവിർഭവിച്ചു. അപ്പോൾ മണിമേഖലാദേവി അദ്ദേഹത്തിന്റെയും മുമ്പെ അവിടെ എത്തിയിരുന്ന മണിമേഖലയുടെയും മുമ്പിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു് അപുത്രന്റെ ദേഹം അവിടെ മണൽപ്പുറത്തു് കുഴിച്ചിട്ടിട്ടുള്ള സ്ഥലം അവർക്കു കാണിച്ചുകൊടുത്തു. അപുത്രന്റെ കപ്പലിലുണ്ടായിരുന്ന എട്ടു ചെട്ടിമാരെയും ഇതു സ്ഥലത്തുതന്നെയാണു് കുഴിച്ചുമൂടിയിരിക്കുന്നതു്. അപുത്രനെ തേടി കണ്ടുപിടിച്ചു തിരിച്ചു കൊണ്ടുപോകാനായി വളരെ നാൾ കഴിഞ്ഞു ഒരു കപ്പലിൽ അവർ ഇവിടെ തിരിച്ചുവന്നു ഇവിടെ പല ദിക്കിലും അന്വേഷിച്ചു. അദ്ദേഹം അപ്പോഴേയ്ക്കു മരിച്ചുകഴിഞ്ഞതായി കണ്ടു് അത്ര നല്ലവനായ ഒരാൾ തങ്ങളുടെ നോട്ടക്കുറവുകൊണ്ടു ചാകാൻ ഇടയാക്കിയല്ലോ എന്നുള്ള വിചാരം കൊണ്ടു അകം നീറി ആ പാപത്തിനു് പ്രായശ്ചിത്തമായി അവർ നിരാഹാരവ്രതം അനുഷ്ഠിച്ചു മരിച്ചു. അവർ വരുന്നതിനുമുമ്പു് ആത്മഹത്യചെയ്തു—ആ സാഹസപ്രവൃത്തികൊണ്ടു് ഇതു എട്ടു ചെട്ടിമാരുടെ മരണത്തിനു കാരണഭൂതനായതിനു് അപുത്രൻ എത്രത്തോളം ഉത്തരവാദിയാണെന്നു തീരുമാനിക്കേണ്ടതു നിങ്ങളാണു്."

ദേവി പിന്നെ മണിമേഖലയോടു അവളുടെ ജന്മഭൂമിയായ കാവേരിപ്പട്ടണം സമുദ്രം ഗ്രസിച്ച കഥ പറഞ്ഞു. "നാഗനാട്ടരചന്റെ പുത്രി പീലിവള ആ സൂര്യവംശരാജാവിനു് ഒരു പുത്രനെ നൽകിയതിനുശേഷം ഇവിടെ വന്നു ഈ ബുദ്ധപീഠത്തെ പൂജിച്ചു പാർത്തു. അന്നു കാവേരിപ്പട്ടണത്തിലെ കമ്പളച്ചെട്ടിയുടെ ഒരു കപ്പൽ ഇവിടെ വന്നടുത്തു. ആ കപ്പലിന്റെ ഉടമസ്ഥനെ മനസ്സിലാക്കി രാജ്ഞി തന്റെ മകനെ, അതു ചോളരാജാവിന്റെ സന്തതിയാണെന്നുള്ള സന്ദേശത്തോടുകൂടി അയാളെ ഏല്പിച്ചു. അയാൾ ഏററവും ആഹ്ലാദത്തോടെ ആ കുട്ടിയെ സ്വീകരിച്ചു. അയാൾ സ്വദേശത്തേക്കു തിരിച്ചുപോകുംവഴി മണിപല്ലവതീരത്തിനു സമീപം വച്ചു കപ്പൽ ഉടഞ്ഞു. ആ സമയത്തെ ബഹളത്തിൽ ആ കുമാരനു് എന്തു സംഭവിച്ചു എന്നു് ആരും അറിഞ്ഞില്ല. പലരും രക്ഷപ്പെട്ടു. പലർക്കും എന്തുപററി എന്നു് ആർക്കും അറിഞ്ഞുകൂടാ. ആ കൂട്ടത്തിലാണു് തന്റെ മകനും എന്ന ശ്രുതികേട്ടു് വടിവേൽക്കിള്ളി രാജാവു് ഉൽക്കണ്ഠാകുലനായി പല ദിക്കിലും പോയി കുമാരനെ അന്വേഷിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ആ വെമ്പൽകൊണ്ടു ഇന്ദ്രോത്സവത്തിനുള്ള കാലം വന്ന കാര്യം അദ്ദേഹം ഓർമ്മിച്ചില്ല. ഇന്ദ്രോത്സവം മുടങ്ങി. അതു ഹേതുവായി, "ഇന്ദ്രോത്സവം മുടക്കിയാൽ നഗരം സമുദ്രം ആക്രമിച്ചു നശിപ്പിക്കും" എന്നുള്ള ഇന്ദ്രശാപത്തെ ഗ്രാമദേവത യഥാർത്ഥീകരിച്ചു. അങ്ങനെയാണു് ആ പട്ടണം നശിച്ചതു്".

തന്റെ ഭൗതികസമ്പത്തെല്ലാം കടൽ അടിച്ചെടുത്തപ്പോൾ രാജാവു് ഏകാകിയായി, ആളും അകമ്പടിയും ഒന്നും കൂടാതെ അവിടം വിട്ടു പോയി. അരവണഅടികളും നിന്റെ അമ്മയും മററും ആപത്തൊന്നും വരാതെ

വഞ്ചിയിൽ എത്തി. നിനക്കു ദേവിയോടു പരിഭവം തോന്നരുതു്. എന്തെന്നാൽ, കപ്പലുടഞ്ഞു് കടലിൽ അകപ്പെട്ട നിന്റെ ഒരു പൂർവ്വികനെ മുങ്ങിച്ചാകാതെ രക്ഷിച്ചതും, അദ്ദേഹം ദാനധർമ്മാദികൾ ചെയ്തു അക്കാലത്തെ ധർമ്മിഷ്ഠന്മാരിൽ അഗ്രഗണ്യനെന്നു് സൽകീർത്തി ആർജ്ജിക്കാൻ ഇടനൽകിയതും ദേവിയത്രേ. ഈ കഥകൾ വിവരമായി അരവണ അടികൾ നിന്നോടു പറയും എന്നു പറഞ്ഞു ദ്വീപദേവത മറഞ്ഞു.

ദേവത അരുളിച്ചെയ്ത ദുഃഖവാർത്ത കേട്ടു് മണിമേഖലയും പുണ്യരാജാവും സങ്കടപ്പെട്ടു. അവർ ആ സ്ഥലങ്ങൾ കുഴിച്ചുനോക്കി. ഏതാനും ചില അസ്ഥികൾ മാത്രമേ അവർക്കു കിട്ടിയുള്ളൂ. പുണ്യരാജാവു് അവ ഒരിടത്തു സ്ഥാപിച്ചു മുകളിൽ ഒരു ക്ഷേത്രം പണിയിച്ചു. സന്ന്യസിക്കാനുള്ള ആശ പിന്നെയും അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായി. രാജ്യം പരിത്യജിച്ചു ഒരു പരിവ്രാജകനാകാൻ അദ്ദേഹം ആഗ്രഹിച്ചു. "ഈ മഹാദ്വീപിലും ഇടയിലുള്ള പല ദ്വീപുകളിലും നിവസിക്കുന്ന അവിടുത്തെ പ്രജകൾക്കു് ആഹാരവും, ശുദ്ധജലവും, വസ്ത്രങ്ങളും, വീടുകളും വേണ്ടടത്തോളം വേണ്ടപോലെ ലഭിക്കാനും ആഭ്യന്തരമായും ബാഹ്യമായും അവരുടെ രക്ഷയ്ക്കു വേണ്ടതുചെയ്യാനും നോക്കുകയാണു് അവിടുത്തെ കൃത്യവും ധർമ്മവും. ആകയാൽ അവയ്ക്കു വിപരീതമായ പ്രലോഭനങ്ങൾക്കു് അവിടുന്നു വശംവദനാകരുതു്." എന്നു പറഞ്ഞു മണിമേഖല അദ്ദേഹത്തെ ആ ഉദ്യമത്തിൽനിന്നു വിരമിപ്പിച്ചു. പുണ്യരാജാവു് അതു സമ്മതിച്ചു് അശ്രുകലുഷമായ നേത്രങ്ങളോടുകൂടി അവളോടു യാത്രപറഞ്ഞു സാവകനാട്ടിലേക്കു തിരിച്ചുപോയി.

അദ്ധ്യായം 20

മണിമേഖല കണ്ണകിയെ ആരാധിക്കുന്നു.

അനന്തരം മണിമേഖല ആകാശമാർഗ്ഗം വഞ്ചിയിലേയ്ക്കു പോയി. അവിടെ ചെന്നു് ആദ്യമായി അവൾ പാതിവ്രത്യദേവതയായ കണ്ണകിയെ പ്രതിഷ്ഠിച്ചിട്ടുള്ള ക്ഷേത്രത്തിൽ പോയി തന്റെ വലിയ അമ്മയായ ദേവിയെ ഭക്തിപൂർവ്വം പൂജിച്ചു് ആരാധിച്ചു. അവൾ വികാരപാരവശ്യയായി, "എന്റെ അമ്മേ, ദേവീ, അവിടുത്തെ ഭർത്താവു മരിച്ച വർത്തമാനം കേട്ട ഉടനെ സാധാരണപോലെ അഗ്നിപ്രവേശം ചെയ്യാ മററുവിധം മരണംവരിച്ചോ ഒരു പതിവ്രതയായ ഭാര്യയുടെ ധർമ്മം അമ്മ അനുഷ്ഠിക്കാതെ മറെറാരുവിധമാണല്ലോ അമ്മ പതിവ്രതാധർമ്മം നിർവഹിച്ചതു്. അതിനു സമാധാനം എന്നോടു പറയണേ" എന്നു കൈകൂപ്പിനിന്നു പ്രാർത്ഥിച്ചു.

"അതു ഒരു മഹാസാഹസവൃത്തി ആയിരുന്നു. എന്റെ ഭർത്താവിനു സംഭവിച്ച ദുർമ്മരണവാർത്ത കേട്ട അസഹ്യമായ വേദനയാൽ ഞാൻ അതിക്രോധത്തിനു വശംവദയായിത്തീർന്നു. ആ അന്യായകർമ്മം നടന്നതു് മധുരയിലായിരുന്നു. ആ മഹാനഗരത്തെത്തന്നെ ഞാൻ ചുട്ടു ചാമ്പലാക്കി. അപ്പോൾ നഗരരക്ഷദേവത മധുരാപതി മഹാദേവി എന്റെ മുമ്പിൽ പ്രത്യക്ഷയായി, എന്റെ ഭർത്താവ് ആവിധം മരിച്ചതു് ഞങ്ങൾ പൂർവ്വജന്മത്തിൽ ചെയ്ത കർമ്മത്തിന്റെ ഫലമായിട്ടാണെന്നു എന്നോടു പറഞ്ഞു. പിന്നീടു് ആക്കഥ മുഴുവൻ എന്നോ പറഞ്ഞു കേൾപ്പിച്ചു.

'കലിംഗരാജ്യത്തു സിംഹപുരമെന്നും കാപിലമെന്നും രണ്ടു നാടുകൾ ഉണ്ടായിരുന്നു. ഐശ്വര്യനിധികളായിരുന്ന ആ രണ്ടു ദേശങ്ങളും വാസു എന്നും കുമാരൻ എന്നും രണ്ടു രാജകുമാരന്മാർ ഭരിച്ചിരുന്നു. അവർ ജ്യേഷ്ഠാനുജപുത്രന്മാരായിരുന്നു. അവർ തമ്മിൽ പിണങ്ങി പരസ്പരം വളരെ വൈരത്തോടെ യുദ്ധം തുടങ്ങി. ആ യുദ്ധം ആറു യോജനം വിസ്താരം വരുന്ന അയൽപ്രദേശങ്ങൾ നശിപ്പിച്ചു മരുഭൂമിയാക്കി. അവിടെയെല്ലാം യുദ്ധപ്രവർത്തനങ്ങൾ വ്യാപിച്ചിരുന്നതിനാൽ ആ രണ്ടു തലസ്ഥാനനഗരികളിലേക്കും ആർക്കും ചെല്ലാൻ വയ്യാതെ ആയി. സംഗമൻ എന്നു പേരുള്ള ഒരു രത്നവ്യാപാരി ലാഭം കിട്ടാനുള്ള അത്യാഗ്രഹത്താൽ പലവിധം ആഭരണങ്ങളും മററുംകൊണ്ടു വ്യാപാരത്തിനായി സഭാര്യയോടുകൂടി സിംഹപുരത്തു ചെന്നു. നിന്റെ പൂർവജന്മത്തിലെ ഭർത്താവായിരുന്ന ഭരതൻ അന്നു് അവിടെ ഒരു പൊലീസ് ഉദ്യോഗസ്ഥനായിരുന്നു. അയാൾ, ആ വണിക്കിനെ ഒരു ചാരനെന്ന നിലയിൽ ബന്ധിച്ചു് രാജാവിന്റെ മുമ്പിൽ ഹാജരാക്കി. രാജാവ് അയാൾക്കു മരണശിക്ഷ വിധിച്ചു. അയാൾ വധിക്കപ്പെട്ടു. പതിവ്രതയായ അയാളുടെ ഭാര്യ ഒരു മലമുകളിൽ നിന്നു താഴത്തേക്കു ചാടി ആത്മഹത്യചെയ്തു. അന്നു് മരിക്കാൻ സമയത്തു നൽകിയ ശാപംകൊണ്ടാണു നിന്റെ ഭർത്താവിനു ഈ മരണം സംഭവിച്ചതു്.

ചെയ്യുന്ന കർമ്മങ്ങളുടെ ഫലം എന്നെങ്കിലും അനുഭവിക്കും. നിശ്ചയമാണു്. മധുരാപുരം ഞാൻ ദഹിപ്പിച്ചു. അതൊരു ദുഷ്കൃത്യമാണു്. അതിന്റെ ശിക്ഷ ഭാവിയിൽ ഞാൻ അനുഭവിച്ചേ തീരൂ. അതു് എനിക്കറിയാം. കഴിഞ്ഞ ജന്മത്തു ചെയ്ത സൽകൃത്യങ്ങളുടെ ഫലമായി ഈ ജന്മത്തു ഞാൻ സ്വർഗ്ഗവാസം അനുഭവിക്കു

നു. ആ പുണ്യം ഒടുങ്ങുമ്പോൾ എന്റെ സ്വർഗ്ഗവാസം അവസാനിക്കും. അപ്പോൾ ഞാൻ ഭൂമിയിൽ വീണ്ടും ജനിക്കണം. അന്ന് സമ്പൽസമൃദ്ധമായ മഗധരാജ്യത്ത്, പാവനനഗരമായ കപിലവസ്തുവിൽ ശ്രീബുദ്ധഭഗവാൻ രണ്ടാമതും അവതരിക്കുന്നതുവരെ എന്റെ കർമ്മം ഞാൻ നിർവഹിക്കണം. ഭഗവാന് ബോധി തരുമൂലത്തിൽവച്ചു ജ്ഞാനോദയം ഉണ്ടാകും. സകല ജീവജാലങ്ങളോടും അവിടത്തേയ്ക്കുള്ള അനുകമ്പകൊണ്ടു അവിടുന്നു നാലു് ആര്യസത്യങ്ങളെയും പന്ത്രണ്ടു കാരണങ്ങളേയും ഉപാധികളെയും അവയെ തടയുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗങ്ങളേയും കുറിച്ചു ജനങ്ങൾക്കു അറിവുനൽകും; ആ വഴിക്കു തിന്മകളേ ഒഴിഞ്ഞു നന്മകളെ പരിഗ്രഹിക്കുന്നതിനുള്ള കഴിവു അവർക്കുണ്ടാകും. കാവേരിപ്പട്ടണത്തിലുള്ള ഇന്ദ്രന്റെ സ്വപ്ന വിഹാരങ്ങളിൽ ഞാൻ ഭജിച്ചതിന്റെ ഫലമായി, ഞാൻ അന്ന് മഗധരാജ്യത്തു ജനിക്കും. അന്ന് ഭഗവാന്റെ ഉപദേശങ്ങളെ കൈക്കൊള്ളുന്നതിനുള്ള സന്നദ്ധത എനിക്കുണ്ടാകും, ഞാൻ ആ ഉപദേശങ്ങളെ ശ്രദ്ധയോടെ കേട്ടു മനസ്സിലാക്കും. ജനന ഭോഗാനുഭവങ്ങൾക്കുള്ള തൃഷ്ണയെ നിഷ്കാസിക്കാനും പന്ത്രണ്ടു തടസ്സങ്ങളെയും ഒഴിക്കാനും ഉള്ള കെല്പ് എനിക്കുണ്ടാവും. അങ്ങനെ ജനനമരണങ്ങളിൽനിന്നു എനിക്കു മോചനം ലഭിക്കും.

"മകളേ, ഇനി നീ ഈ പ്രാചീനനഗരത്തിൽ ബുദ്ധമതസമാചനങ്ങളല്ലാതെയുള്ള വിവിധമതസമാചനങ്ങളിൽ ചെന്നു അവിടങ്ങളിലെ പ്രധാനാചാര്യന്മാരെക്കണ്ടു ആ മതങ്ങളുടെ സിദ്ധാന്തങ്ങളേയും തത്വങ്ങളേയും പഠിക്കണം. അവയിലൊന്നിലും പരമമായ സത്യം അന്തർഭവിച്ചിട്ടില്ലെന്നു ഒരു ബോധം നിനക്കു അപ്പോൾ അനുഭവമാ

കം. പിന്നെ നീ അരവണഅടികളുടെ അടുക്കൽ ചെന്നു് ശ്രീ ബുദ്ധൻെറ വിനയപിടകം, സൂത്രപിടകം, അഭിധമ്മപിടകം എന്ന ത്രിപിടകങ്ങളിലെ ഉപദേശങ്ങളെ ഗ്രഹിക്കയും ആ ഉപദേശങ്ങളെ എല്ലാം ആത്മാൎത്ഥതയോടും ശ്രദ്ധയോടും അനുവൎത്തിക്കയും വേണം. ഒരു കാൎയ്യം കൂടി നീ ഒരു സ്ത്രീയാകയാൽ ആ ആചാൎയ്യന്മാർ അവരവരുടെ മത തത്വങ്ങളെ നിന്നോടു പറയുകയില്ല. അതുകൊണ്ടു മണിമേഖല ദേവി നിനക്കു ഉപദേശിച്ചിട്ടുള്ള മന്ത്രത്തിൻെറ സഹായത്താൽ ഒരു വൃദ്ധയതിയുടെ രൂപം പൂണ്ടു വേണം അവരുടെ അടുക്കൽ ചെല്ലാൻ." മണിമേഖല ദേവിയെ വന്ദിച്ചു വിടവാങ്ങി അവിടെനിന്നും പോന്നു.

അദ്ധ്യായം 21

പരമസത്യത്തിൻെറ വിവിധമുഖങ്ങൾ.

അതനുസരിച്ചു മണിമേഖല ഒരു വൃദ്ധയതിയായി, നാനാമതസിദ്ധാന്തങ്ങളും തത്വവാദങ്ങളും പഠിക്കുന്നതിനു് ആ നഗരത്തിലുള്ള പല ആശ്രമങ്ങളും, മഠങ്ങളും, വിദ്യാലയങ്ങളും സന്ദർശിച്ചു. ആദ്യം അവൾ ഒരു പേരുകേട്ട വേദാന്തിയെ സമീപിച്ചു. ജ്ഞാനത്തിൻെറ മൂലതത്വങ്ങളും, വിവിധവേദാന്തസമ്പ്രദായങ്ങൾ സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ള വേദാന്തവാദികൾക്കെല്ലാം പൊതുവായുള്ള മൂലതത്വങ്ങളും, അവൾക്കു ഉപദേശിച്ചുകൊടുക്കണമെന്നു് അപേക്ഷിച്ചു. "സകല മനുഷ്യൻെറയും പ്രധാന ലക്ഷ്യം മോക്ഷം, അതായതു് ജനനമരണശൃംഖലയിൽ നിന്നുള്ള

മോചനം ആകുന്നു. ഇതു ജ്ഞാനം അല്ലെങ്കിൽ വിദ്യ കൊണ്ടു് സാധ്യമാകുന്നു. എന്തെന്നാൽ, കർമ്മത്തെ ഉല്പാദിപ്പിച്ചു കൂട്ടുകയും ജനനമരണങ്ങളിലേക്ക അവരെ നയിക്കയും ചെയ്യുന്നതു് അജ്ഞാനം അല്ലെങ്കിൽ അവിദ്യയത്രെ. വിദ്യയുടെ ഉല്പത്തിസ്ഥാനം ബ്രഹ്മാവിന്റെ മുഖങ്ങളിൽനിന്നു പുറപ്പെട്ടതും കർമ്മകാണ്ഡം, ജ്ഞാനകാണ്ഡം എന്നു രണ്ടു ഭാഗങ്ങൾ ഉള്ളതും ഋഷിമാരാൽ മാത്രം ജ്ഞാതവും ആയ ശ്രുതി അല്ലെങ്കിൽ വേദം ആകുന്നു. ബ്രഹ്മാവു് തുടങ്ങി കീഴോട്ടുള്ള സകല ദേവന്മാരും കൂടി ഉൾപ്പെടുന്ന പ്രപഞ്ചം നശിച്ചുപോകും. എന്നാൽ വേദം സനാതനമാണു്. അതു് പ്രപഞ്ചനാശത്തെ അതിജീവിക്കും. അന്നു അതു ബ്രഹ്മാവിന്റെ ആത്മാവിൽ സ്ഥിതിചെയ്യും. പ്രമാണങ്ങൾ അല്ലെങ്കിൽ ജ്ഞാനത്തിന്റെ കരണങ്ങൾ വ്യാസന്റെ പക്ഷത്തിൽ പത്തും കൃതകോടിയുടെ പക്ഷത്തിൽ എട്ടും ജൈമിനിയുടെ പക്ഷത്തിൽ ആറും ആകുന്നു. ജൈമിനിയുടെ പക്ഷമാണു് ഇക്കാലത്തു സ്വീകരിച്ചുപോരുന്നതു്. പ്രത്യക്ഷം, (കണ്ണു, ചെവി, മൂക്കു്, നാക്കു്, ത്വക്കു് എന്നീ പഞ്ചേന്ദ്രിയങ്ങളാൽ നേരിട്ടു ബോധപ്പെടുന്നതു്) അനുമാനം (നേരിട്ടു ബോധപ്പെടുന്നവയെ ആധാരമാക്കി നേരിട്ടു ബോധപ്പെടാത്തവയെ ഊഹിക്കുന്നതു്. ഗർജ്ജനം കേട്ടു ആ വനത്തിൽ ആനയുണ്ടെന്നും ആറുകളിൽ വെള്ളപ്പൊക്കം കണ്ടു മലകളിൽ മഴ പെയ്തിട്ടുണ്ടെന്നും മററും ഊഹിക്കുക) ഉപമാനം. (ഒരു ദേവന്റെയോ ദേവിയുടെയോ പ്രകൃതി അവരെ അച്ഛനോടും അമ്മയോടും ഉപമിച്ചുഗ്രഹിക്കുന്നതു്) ആഗമം. പ്രവാചകന്മാരുടെയും ഋഷിമാരുടെയും ഗ്രന്ഥങ്ങളിലും ഉപദേശങ്ങളിലും നിന്നു സ്വർഗ്ഗനരകങ്ങളുടെ പ്രകൃതി

ഗ്രഹിക്കുന്നതുപോലെ, നമുക്കു കാണുകയോ അനുഭവിക്കുകയോ ചെയ്യാൻ വയ്യാത്തവയെ അധികൃതമായി സ്വീകരിക്കുന്നതു്.) അൎത്ഥാപത്തി. (ഗംഗാമുഖത്തുള്ള ഒരു ഗ്രാമം എന്നു കേട്ടാൽ ഗംഗയുടെ മുഖത്തിനു അടുക്കൽ അതിന്റെ കരയ്ക്കുള്ള ഒരു ഗ്രാമം എന്നു നമ്മൾ ധരിക്കുന്നതുപോലെ സാദൃശ്യംകൊണ്ടു അൎത്ഥം ഗ്രഹിക്കുന്നതു്.) സ്വഭാവം. ഒരു ആനപ്പുറത്തിരിക്കുന്ന ആനക്കാരന്റെ വടി അവന്റെ തോട്ടിയാണെന്നു് സന്ദൎഭം അനുസരിച്ചു സ്വാഭാവികമായ അൎത്ഥം ഗ്രഹിക്കുന്നതു്.) ഐതിഹ്യം. (ഒരു മരത്തിന്മേൽ ഒരു ഭൂതം അധിവസിക്കുന്നു' എന്നപോലെ പരമ്പരാഗതമായ ഒരു വിശ്വാസത്തെ അംഗീകരിക്കുന്നതു്.) അഭാവം. മരുഭൂമിയിൽ വെള്ളമില്ല; തീയ്ക്കു തണുപ്പില്ല; എന്നവപോലെ പ്രത്യക്ഷവും സ്പഷ്ടവുമായ ഇല്ലായ്മയെ ഉറപ്പിച്ചുപറയുന്നതു്.) പരിശേഷം രാമനും രാവണനും തമ്മിലെ യുദ്ധത്തിൽ രാമൻ ജയിച്ചു എന്നു പറയുമ്പോൾ രാവണൻ തോററു എന്നു ധരിക്കുന്നതുപോലെ പരസ്പരബന്ധം കൊണ്ടു അഭ്യൂഹിക്കുന്നതു്.) സംഭവം (ഒരു ഇരുമ്പുകഷണം തന്നെ ചലിക്കുമ്പോൾ കാന്തം അടുത്തുണ്ടായിരിക്കണം എന്നു ഊഹിക്കുന്നതുപോലെ പ്രകൃതിസ്വഭാവംകൊണ്ടു ഊഹിക്കുന്നതു്) ഇവയാണു് വ്യാസൻ നിൎദ്ദേശിക്കുന്ന പത്തു കാരണങ്ങൾ. കൃതകോടി ഇതിൽ ആദ്യത്തെ എട്ടു മാത്രമേ അംഗീകരിക്കുന്നുള്ളു. ജൈമിനി ആദ്യത്തെ ആറും എട്ടാമത്തേതും മാത്രം. അദ്വൈതത്തിന്റെ പക്ഷമാണു് ഇന്നും ഭൂരിപക്ഷം ആളുകൾ സ്വീകരിച്ചുപോരുന്നതു്. അദ്ദേഹം അംഗീകരിച്ചിട്ടുള്ള ആ ആറിൽ

ശേഷം നാലും കൂടി ഉൾപ്പെടുന്നുണ്ട് എന്നതാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ നില.

പ്രമാണങ്ങൾക്കു പുറമേ അവയോടു സാദൃശ്യമുള്ള പ്രമാണാഭാസങ്ങൾ ഉണ്ട്. ഇരുട്ടത്തു കണ്ടതു മനുഷ്യനാണോ മരമാണോ എന്നു സംശയിക്കുക;— കയറു കിടക്കുന്നതു കണ്ടു അതു പാമ്പാണെന്നും, മുത്തുച്ചിപ്പി കണ്ടു വെള്ളിയാണെന്നും തെററായി ധരിക്കുക; കട്ടവായെ മുമ്പൊരിക്കലും കണ്ടിട്ടില്ലാത്ത ഒരുവൻ ആദ്യമായി ഒരു കട്ടവായെ കാണുമ്പോൾ അതു് ഒരു കട്ടവായാണെന്നു അറിയാത്തതുപോലെ കണ്ടാലും അറിയാതെ വരുക; മുയലിന്റെ കൊമ്പു് എന്നു പറയുമ്പോൾ അതിലന്തർഭവിച്ചിട്ടുള്ള വസ്തു ഗ്രഹിക്കാതെ ആ വചനം മാത്രം മനസ്സിലാക്കുക, ഒരുവന്റെ അപ്പനമ്മമാരുടെ പേരുകൾ അവൻ പറയുന്നതു് ശരിയാണെന്നു നാം സ്വീകരിക്കുന്നതുപോലെ വിശ്വാസത്തിന്മേൽ സ്വീകരിക്കുക. മേല്പറഞ്ഞവ പ്രമാണാഭാസങ്ങൾക്കു് ഉദാഹരണങ്ങളാകുന്നു.

ബൃഹസ്പതിയുടെ ലോകായതം, ബുദ്ധന്റെ ബൗദ്ധം, കപിലന്റെ സാംഖ്യം, അക്ഷപാദന്റെ ന്യായം, കണാദന്റെ വൈശേഷികം, ജൈമിനിയുടെ മീമാംസ എന്നിങ്ങനെ ആറു ദർശനങ്ങൾ മേൽപറഞ്ഞ പ്രമാണങ്ങളെ ആസ്പദമാക്കി നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.

ശാന്തി, വികാരനിയന്ത്രണം, കർമ്മഫലങ്ങളുടേയും അവയെ അനുഭവിക്കുന്നതിലുള്ള സുഖത്തിന്റെയും ത്യാഗം, സുഖദുഃഖങ്ങളുടെ ക്ഷമാപൂർവമായ സഹിഷ്ണുത, ഏകാഗ്രത, ആരുടെ കാരുണ്യത്താൽ മാത്രം ജ്ഞാനം ലഭ്യമാകുന്നുവോ ആ ഈശ്വരനിൽ വിശ്വാസം, ധ്യാനം, ഫല

ങ്ങളെ ഈശ്വരനു സമർപ്പിച്ചു പുണ്യകർമ്മങ്ങൾ ചെയ്യു. ഇവ ജ്ഞാനലബ്ധിയെ സഹായിക്കുന്നു. യഥാർത്ഥമായ ജ്ഞാനം ലഭിക്കുമ്പോൾ തന്റെ ആത്മാവും ഈശ്വരനും ഒന്നുതന്നെയാണെന്നു മനുഷ്യനു ബോധപ്പെടുന്നു. യഥാർത്ഥ ജ്ഞാനം കർമ്മബീജങ്ങളെ നശിപ്പിക്കുന്നു. പിന്നൊരു ജന്മത്തിനു് അവശേഷിക്കയില്ല. ഈശ്വരൻ അനശ്വരനും വികാരരഹിതനും സർവവ്യാപിയും സർവാന്തര്യാമിയും ആകുന്നു. ഈശ്വരനിൽ നിന്നും അന്യമായി ഒന്നും തന്നെയില്ല."

"സ്വാമിൻ, എന്നാൽ അവിടുന്നു പറഞ്ഞതു് അനുഭവത്തിനു വിരുദ്ധമായിരിക്കുന്നല്ലോ. ആ വിധമുള്ള ഏകത്വവും, അനശ്വരനും, വികാരരഹിതനും, സർവവ്യാപിയും ആയ ഈശ്വരനും ഉള്ളതായി അനുഭവംകൊണ്ടു ബോധ്യമാകുന്നില്ല. അതിനു പകരം ബഹുത്വവും നാമരൂപങ്ങളുടെ സമ്മിശ്രിതത്വവും ആണു് അനുഭവത്തിൽ കാണുന്നതു്. അവ കാലാന്തരത്തിൽ വേർപിരിഞ്ഞു തീരണമല്ലോ."

"അതു അവിദ്യ അല്ലെങ്കിൽ അജ്ഞാനം നിമിത്തം ശരീരം, ശരീരകാവയവങ്ങൾ കർമ്മസമുച്ചയം മറ്റുനിലങ്ങളെയുള്ള ഉപാധികളിൽ നിന്നു വേറെയാണെന്നു് ജീവാത്മാവിനു് സ്വയം വിവേചനം ചെയ്വാൻ കഴിയായ്ക കൊണ്ടാണു്. സ്വപ്നത്തിൽ കാണുന്ന ഒരു സംഭവം ഉണരുന്നതുവരെയേ സത്യമെന്നു തോന്നുകയുള്ളൂ. അതു പോലെ, വിദ്യ ജീവാത്മാവും പരമാത്മാവും ഒന്നാണെന്നുള്ള ബോധം ഉണ്ടാക്കുമ്പോൾ അവിദ്യയാലുള്ള ഈ തോന്നലുകൾ യഥാർത്ഥത്തിലുള്ളവയല്ലെന്നു കാണാറാവും".

"സ്വാമിൻ, ബുദ്ധനെപ്പോലെയുള്ള ചില ആചാര്യന്മാർ ആത്മാവു് എന്നൊന്നു ഇല്ലെന്നുപറയുന്നുണ്ടല്ലോ."

"ആത്മാവില്ല എന്നു ബുദ്ധൻ പറയുന്നതു് വേറെ വേറെ ജീവാത്മാക്കൾ ഉണ്ടെന്നുള്ളതിനെ നിഷേധിക്കാൻ ഉദ്ദേശിച്ചായിരിക്കണം. അല്ലാതെ പരമാത്മാവിന്റെ സത്തയേ നിരസിക്കാനായിരിക്കയില്ല. എന്നാൽ വേദത്തെ അനുസരിക്കുന്ന ഞങ്ങൾ ഇക്കാര്യങ്ങളിൽ ബുദ്ധന്റെ അഭിപ്രായങ്ങളെ അംഗീകരിക്കുന്നില്ലെന്നു അങ്ങേയ്ക്കറിയാമല്ലോ."

"ഈശ്വരൻ ഉണ്ടെന്നു 'പ്രത്യക്ഷ'ത്താലൊ 'അനുമാന'ത്താലൊ തെളിയിക്കാൻ കഴിയുമോ?"

"ഇല്ല. കഴിയില്ല. കണ്ണിനു കണ്ണിനേ കാണുക സാദ്ധ്യമാണോ? അറിയപ്പെടേണ്ട ഏതു വ്യാപാരത്തിലും അറിയുന്ന ആളും ബ്രഹ്മമാണു്. അതുകൊണ്ടു ബ്രഹ്മം അറിയപ്പെടാൻ കഴിയുന്ന ഒരു വസ്തുവല്ല. ബ്രഹ്മം വല്ലവരുടേയും മനസ്സിന്റെ ഒരു ഉൽപ്രസരമല്ല. അതു കർമ്മത്തെപ്പോലെ ഒരു വസ്തുതയാണു്. നമ്മുടെ അന്തരാത്മാവു് നിർഗ്ഗുണ ബ്രഹ്മം തന്നെയാണെന്നുള്ള ജ്ഞാനവും നാമരൂപാദികളുടെ മിശ്രണം മുഴുവൻ അയഥാർത്ഥമാണെന്നു് അതിനോടുകൂടിയുണ്ടാകുന്ന ദൃഢവിശ്വാസവും ആകുന്നു മോക്ഷത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനം."

മണിമേഖല അവിടുന്നു ശൈവവാദികളുടെ പ്രധാനിയുടെ അടുക്കൽ പോയി. അവളുടെ പ്രശ്നങ്ങൾക്കു് അദ്ദേഹം മറുപടി പറഞ്ഞു. "മനുഷ്യസൃഷ്ടി ഈശ്വരന്റെ ഒരു ദിവ്യലീലയത്രെ. പൃഥിവി, അപ്പു്, തേജസ്സു്, വായു, ആകാശം, സൂര്യൻ, ചന്ദ്രൻ, അഹംകാരം ഇവ കൊണ്ടു് അദ്ദേഹം മനുഷ്യരെ സൃഷ്ടിക്കുന്നു. അവരുടെ കഷ്ടാനുഭവങ്ങളെ കളയാനായി അവരെ സംഹരിക്കയും ചെയ്യുന്നു. ശിവൻ അദ്വിതീയനാണു്, സ്നേഹത്തിന്റെ അവതാരമാണു്, സർവ്വോത്തമനാണു്, സർവ്വേശ്വരനാ

ന്, സത്യമാണ്. അദ്ദേഹം മോക്ഷം നൽകുന്നു. അദ്ദേഹം രൂപരഹിതനല്ല; രൂപസഹിതനുമല്ല. അദ്ദേഹം ജീവന്റെ ജീവനും മൃത്യുവിന്റെ മൃത്യുവും ആകുന്നു. അദ്ദേഹത്തെ നാം ദർശിക്കുന്നു എങ്കിൽ നമ്മുടെ ബന്ധങ്ങൾ അഴിഞ്ഞു ഉയർന്നുപോകുന്നതാണ്. അദ്ദേഹം നമ്മിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു. നമുക്കു പ്രവൃത്ത്യുന്മുഖത നൽകുന്നു. അഭികാംക്ഷിതമായ നിധി, അപൂർണ്ണമായ ജ്ഞാനം, നമ്മളെ പിടിച്ചു പററി നിൽക്കുന്ന തൃഷ്ണ, ഇതെല്ലാം വ്യാജങ്ങളാകുന്നു. അദ്ദേഹം മാത്രമാകുന്നു സത്യം. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാരുണ്യംകൊണ്ടേ മോക്ഷം ലഭിക്കൂ. നമ്മുടെ അഹങ്കാരത്തെ പരിത്യജിച്ചു, എല്ലാ വ്യത്യാസങ്ങളും പോക്കി, കാണുന്നവനും, കാണുന്നതും, കാണപ്പെടുന്നതും എല്ലാം ഒന്നാണെന്നുള്ള അവസ്ഥയിലെത്തി അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രസാദത്താലുണ്ടാകുന്ന ആനന്ദത്തിൽ ലയിക്കാൻ അദ്ദേഹം നമ്മളോടു അരുളിച്ചെയ്യുന്നു. മരത്തിൽ തീയും തീയിൽ വെള്ളവും തേനിൽ മാധുര്യവും പൂവിൽ സുഗന്ധവും വായുവിൽ ആകാശവും കണ്ണിൽ വെളിച്ചവും ഇവ ഓരോന്നും വെവ്വേറെയുള്ളവയാണ്. എന്നാൽ ഒന്നാണുതാനും. അതുപോലെയാണു മോചനവിഷയത്തിൽ ആത്മാവിന്റെയും ഈശ്വരന്റെയും നിലപാട്. ഈശ്വരൻ ആട്ടിടയനും, മനുഷ്യൻ ആടും കർമ്മം ആട്ടിനെ കെട്ടുന്ന കയറും ആണെന്നു മനസ്സിലാക്കണം. ഈശ്വരൻ പരമജ്ഞാനസ്വരൂപനാണ്. കർമ്മബന്ധത്തെ പൊട്ടിക്കാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനുഗ്രഹത്തിനേ കഴിയൂ: എത്ര പ്രാവശ്യമെങ്കിലും എത്ര ഭക്തിയോടെങ്കിലും 'ഞാൻ ബ്രഹ്മമാണ്' എന്നു ഉരുവിട്ടുകൊള്ളുക 'നെയ്യ്', 'പാൽ', 'തേൻ', 'ശക്കര' എന്നീ പേരുകൾ വളരെ മനസ്സുവച്ചും വളരെ ആഗ്രഹത്തോടുകൂടിയും പലതവണ ഉച്ചരിക്കുന്നപോലെ

യേ ഉള്ളു അതു്. അതുകൊണ്ടു് ആ പദാർത്ഥങ്ങൾ കയ്യുകത്തു വീഴുകയില്ലല്ലോ. അതുപോലെ 'തീ' എന്നു പറച്ചിൽകൊണ്ടു ശരീരം പൊള്ളുമോ? നമ്മൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കരുണയ്ക്കു് പാത്രമാകണമെങ്കിൽ ദംഭം, കാമം, ക്രോധം, ഭയം, ആശ, തൃഷ്ണ എന്നിവയെ ത്യജിക്കണം. "ഞങ്ങൾ ക്രിയകളെ ഉപേക്ഷിച്ചവരാണു്" എന്നു് ദാംഭികന്മാർ പ്രഖ്യാപിക്കുന്നു. ക്രിയകളെ ത്യജിക്കുന്നതല്ല സാക്ഷാൽ പരിത്യാഗം. ശാസ്ത്രങ്ങളുടെയോ ആയുകോടി ജന്മങ്ങളിലെ അനുഭവങ്ങളുടെയോ സഹായത്താൽ മോക്ഷം ലഭിക്കുന്നതല്ല. അതിനു് ഈശ്വരപ്രസാദംതന്നെ വേണം" അദ്ദേഹം ഇത്രയും പറഞ്ഞു അവസാനിപ്പിച്ചു.

അതിനുശേഷം അവർ ബ്രഹ്മവാദികളുടെ തലവനെ കണ്ടു സംഭാഷണം ചെയ്തു. "ബ്രഹ്മാവു് പൊൻമുട്ടയിട്ടു. ഈ പ്രപഞ്ചംമുഴുവൻ അതിൽനിന്നു ഉത്ഭവിച്ചു." ഇതൊന്നുമാത്രമേ അദ്ദേഹം കൂടുതലായി പറഞ്ഞൊള്ളു. ശേഷം എല്ലാം വേദാന്തി പറഞ്ഞതുതന്നെ.

വൈഷ്ണവവാദികളുടെ അല്ലെങ്കിൽ നാരായണീയന്മാരുടെ അദ്ധ്യക്ഷനേയാണു് അവർ പിന്നെ സമീപിച്ചതു്. "വിഷ്ണു അല്ലെങ്കിൽ നാരായണൻ ആകുന്നു ഈശ്വരൻ. അദ്ദേഹത്തിന്റെ നിറം കടലിന്റെ നിറമാകുന്നു. അദ്ദേഹം പാൽക്കടലിൽ പള്ളികൊണ്ടു യോഗനിദ്ര ചെയ്യുന്നു." വേദാന്തിയുടേയും ശൈവന്റേയും ഉപദേശങ്ങൾതന്നെയാണു് ഇതൊഴിച്ചു ശേഷമെല്ലാം.

വേദവാദികളോടു അവരുടെ പ്രശ്നങ്ങൾക്കു് ഇങ്ങനെ മറുപടി കിട്ടി. "സകല അറിവുകളും വേദത്തിൽനിന്നു ജനിക്കുന്നു. മോക്ഷത്തിനുള്ള ഒററ വഴിയും അതത്രെ. കല്പം അതിന്റെ കൈകളും ഛന്ദസ്സു് അ

തിൻെറ കാലുകളും ജ്യോതിഷം അതിൻെറ കണ്ണുകളും നിരുക്തം അതിൻെറ ചെവികളും ശിക്ഷാ അതിന്റെ മൂക്കും വ്യാകരണം അതിൻെറ മുഖവും ആകുന്നു. വേദം ഉപദേശിക്കുന്ന മാൎഗ്ഗമാണു് ജീവിതമാൎഗ്ഗം. സുകൃതികൾക്കു മരണാനന്തരം അവരുടെ ജ്ഞാനത്തിൻെറ ഉയൎന്നതും താണതും തോതനുസരിച്ചു രണ്ടു വഴികളുണ്ടു്. ദേവായനം എന്ന തിരിയെ ഇല്ലാത്തതും പിതൃയാനം എന്ന തിരിയെ ഉള്ളതും ദുഷ്കൃതം ചെയ്യുന്നവരെ യമൻ ഏഴു നരകങ്ങളിലേക്കു തള്ളി ശിക്ഷിക്കുന്നു. ശിക്ഷയുടെ കാലാവധി കഴിയുമ്പോൾ അവർ ക്ഷുദ്രജന്തുക്കളായി പിന്നെയും ജനിക്കുന്നു.

അവൾ പിന്നെപ്പോയതു് മീമാംസകാചാൎയ്യപ്രമാണിയുടെ അടുക്കലാണു്. "ഞങ്ങൾ വേദങ്ങളെ എല്ലാററിനും മേലായി ഗണിക്കുന്നു. വേദങ്ങളാണു ഞങ്ങൾക്കു സകലത്തിനും ആധാരം. ഇന്ദ്രിയങ്ങളുടെ തെളിവുകൾ ആധ്യാത്മികകാൎയ്യങ്ങളിൽ സ്വീകരിച്ചുകൂടാ. എന്തെന്നാൽ മതകൎമ്മങ്ങളുടെ ഫലം ഭാവിയിലേ ഉള്ളരിക്കൂ. അതുകൊണ്ടുതന്നെ, ആ ഫലങ്ങളെ ഇന്ദ്രിയങ്ങൾക്കു് വൎത്തമാനകാലത്തു ഗ്രഹിക്കാൻ കഴിയുന്നതല്ലെന്നു സ്പഷ്ടമാണല്ലോ. ഭാവി ഇന്ദ്രിയങ്ങൾക്കജ്ഞേയമല്ല. ദൃഷ്ടാന്തംകാണിച്ചു അവയെ ഗ്രഹിപ്പിക്കാനും കഴിവില്ല. ആകയാൽ ആധ്യാത്മികവിഷയങ്ങളിൽ അവ പറയുന്നതു് അതേപടി നാം വിശ്വസിച്ചുകൊള്ളണം. മീമാംസ പറയുന്നതു് ഓരോ വ്യക്തിക്കു ശാശ്വതവും മരണമില്ലാത്തതും, നശിപ്പിക്കാൻ കഴിയാത്തതും, സചേതനവും, ആയ ഓരോ ജീവാത്മാവു ഉണ്ടെന്നാണു്. ജ്ഞാനവും ആനന്ദവും അതിന്റെ ധൎമ്മങ്ങളാണു്. അതിനു ഒരു ശരീരത്തിൽ മാത്രമേ ആ വിഷ്കൃതമാകാൻ കഴിവുള്ളൂ. ആത്മാ

വ് അതിന്റെ മൂലപ്രകൃതിയിൽ മഹത്തും ദിവ്യവും ആകു ന്നു. എന്നാൽ പ്രാപഞ്ചിക കാര്യങ്ങൾ സംബന്ധിച്ചുള്ള ഗു ണങ്ങളിലും വികാരങ്ങളിലും അതിന്റെ ആധർമ്മങ്ങൾ മറഞ്ഞുപോകുന്നു. ആ മറവു അനുയോജ്യമായ ക്രിയാനുഷ്ഠാ നങ്ങൾകൊണ്ടു മാററപ്പെടുമ്പോൾ അതിനു സ്വന്തമായുള്ള അറിവിന്റെ സാക്ഷാൽക്കാരങ്ങളും ആനന്ദവും അനുഭ വമാകും. ഇതാകുന്നുമോക്ഷം, ബന്ധമോചനം നിലനിൽ ക്കുന്നതും ഹൃദയം ത്രസിപ്പിക്കുന്നതും ആയ ആനന്ദമാകു ന്ന സ്വർഗ്ഗം ദീർഘവും തീവ്രവും ആയ വേദനാനരകവും സ്വർഗ്ഗനരകങ്ങളുടെ ഇരിപ്പിടം നമ്മുടെ ശരീരം തന്നെ യാകുന്നു. സുഖവും ദുഃഖവും രണ്ടും രണ്ടാണു്. ദുഃഖത്തി ന്റെ അഭാവമാണു് സുഖമെന്നും സുഖത്തിന്റെ അഭാവ മാണു് ദുഃഖം എന്നും കല്പിക്കുന്നതു് അബദ്ധമാകുന്നു. ദുഃ ഖം ആത്മാവിനെ ബാധിക്കുന്നില്ല. ആത്മാവു് ദിവ്യമത്രെ. ആനന്ദാനുഭവമേ അതിനുള്ളു."

"സ്വർഗ്ഗവും നരകവും കണ്ടിട്ടുള്ളവർ ആരെങ്കിലും ഉണ്ടോ?"

"ഞങ്ങളുടെ വേദങ്ങളിൽ അവയുടെ വിവരണങ്ങൾ ഉണ്ടു്. മതപരങ്ങളായ വിഷയങ്ങളിൽ വേദം അല്ലെ ങ്കിൽ ആഗമം ആണു് ഞങ്ങൾക്കു പ്രമാണം, അതു ഞാൻ മുമ്പുതന്നെ പറഞ്ഞുവല്ലോ"

"നമ്മുടെ സൽക്കർമ്മഫലങ്ങൾ കൊണ്ടല്ലാതെ ദുഷ് കർമ്മഫലങ്ങളെ ഒഴിക്കാൻ കഴിയുമോ?"

"ബ്രഹ്മധർമ്മത്തിന്റെയും കർമ്മത്തിന്റെയും ഈശ്വ രനായതുകൊണ്ടു അനുഗ്രഹംകൊണ്ടു ദുഷ്കർമ്മഫല ങ്ങളെ ഒഴിക്കാൻ ബ്രഹ്മത്തിനുകഴിയും. ബുദ്ധന്മാരും നിർ ഗ്രന്ഥന്മാരും ബ്രഹ്മത്തിന്റെ അസ്തിത്വത്തിൽ വിശ്വസി

ക്കാത്തവരായതുകൊണ്ടു്. അവരിതു സമ്മതിക്കയില്ല. അതുപ്രതീക്ഷിക്കാവുന്നതുതന്നെ."

വേദാന്തയായികളായ ഈ അഞ്ചു പക്ഷക്കാരുടെയും ഉപദേശങ്ങളെല്ലാം മണിമേഖലയ്ക്കു തൃപ്തികരമായി തോന്നിയില്ല. മനുഷ്യന്റെ അനുഭവത്തിനോടോ, ബുദ്ധന്റെ ഉപദേശങ്ങളോടോ അവയ്ക്കു യോജിപ്പു കണ്ടില്ല.

പിന്നെ അവൾ ആജീവകന്മാരുടെ ആചാര്യപ്രധാനനെ കണ്ടു. അദ്ദേഹം അവളോടു ഇങ്ങനെപറഞ്ഞു. "ഞങ്ങളുടെ മഹാനായ ഗുരുപാദർ മാർക്കാളിഗോശാലയുടെ സിദ്ധാന്തം ഇതാണു്. 'പ്രാകൃതലോകത്തിൽ അഞ്ചു വസ്തുക്കളേയുള്ളു. അവ മണ്ണു, വെള്ളം, തീയ്, വായു എന്നീനാലു ഭൂതങ്ങളും ഈ ഭൂതങ്ങളേയും അവയാൽ ഉളവാക്കപ്പെടുന്ന വികാരങ്ങളേയും ദർശിക്കുന്ന ജീവനും ആകുന്നു. മേല്പറഞ്ഞ ഭൂതങ്ങൾ അവിഭക്തങ്ങളായ അണുക്കളായിട്ടാണു സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതു്. അവ ഒററയ്ക്കു അഗോചരങ്ങളാണു്. എന്നാൽ ഒരു മലയായോ, പൊയ്കയായോ, മരമായോ, ശരീരമായോ അവ ഒരുമിച്ചുചേരുമ്പോൾ നമ്മൾക്കു് കാണാറാവും. അവ വിവിധഅനുപാതങ്ങളിലാണു് സമ്മേളിക്കുന്നതു്. അങ്ങനെ ഉണ്ടാകുന്നവസ്തുക്കളിൽ ഓരോന്നിലും പ്രധാനമായ ഭൂതത്തെ ആസ്പദമാക്കി ഓരോന്നിനു പേരിടുന്നു. ഈ ഭൂതങ്ങളുടെ അണുക്കൾ സംയോജിച്ചു ഘനരൂപമായ ഭൂമിയും ദ്രവരൂപമായ വെള്ളവും ചലനരൂപമായ വായുവും ഉഷ്ണരൂപമായ തീയും ആയിത്തീരുന്നു. ജ്ഞാനരൂപമായ ദിവ്യചക്ഷുസ്സുള്ളവർക്കേ ഒററയായ അണുവിനേ കാണാൻകഴിയു. തമ്മിൽ ചേർന്ന ഭൂതങ്ങളാവുമ്പോൾ അവയേ സാധാരണ കണ്ണിനു കാണാറാവും. മലയും ആറും തീജ്വാലയും കൊടുങ്കാററും നമുക്കു ഗോചരമാവുന്നുണ്ടല്ലൊ. അണുക്കൾ അനശ്യങ്ങ

ളാണു്. എന്നാൽ അവയ്ക്കു മററങ്ങളോടു ചേരാനും രൂപം മാറാനും കഴിയും. ഒരേ അത്രൂപത്തിൽതന്നെ വികസിക്കയോ, രണ്ടായി വേർപിരിയുകയോ ചെയ്യുകയില്ല. എന്നാൽ അങ്ങ ഒഴുകുകയും ചലിക്കുകയും കീഴരുകയും ചെയ്യും. അവ കൂട്ടംചേൎന്നു് കറപ്പു്, ഇരുണ്ടനീലം, പച്ച, ചുമപ്പു, മഞ്ഞ, തനിവെള്ള, എന്നീ ആറുവർണ്ണങ്ങളായി ഭേദിക്കുന്നു. ഈ വർണ്ണങ്ങൾ മനുഷ്യരുടെ ഇടയിൽതന്നെ മേന്മയുടെ മുറയേ പ്രതിനിധീകരിക്കുന്നു. വെള്ളനിറത്തോടെ ജാതരാകുന്നവർ സംസാരചക്രത്തിൽനിന്നു രക്ഷപ്പെട്ടു മോക്ഷം ലഭിക്കുന്നു. ഗർഭപാത്രത്തിൽ വച്ചു തന്നെ മനുഷ്യന്റെ സുഖദുഃഖങ്ങളെ വിധിനിർണ്ണയം ചെയ്യുന്നു. അതുപോലെ അവന്റെ സൽപ്രവൃത്തികളേയും ദുഷ്പ്രവൃത്തികളേയും വിധിനിശ്ചയം മാററാൻ മനുഷ്യനുകേവലം അസാദ്ധ്യമാണു്. അവനു ദുഷ്ടതയിൽനിന്നു രക്ഷനേടാനോ ആർജ്ജവമോ നിഷ്കളങ്കതയോ സമാർജ്ജിക്കാനോ കഴിയുകയില്ല. കാരണമോ അവസ്ഥാന്തരങ്ങളോ കൂടാതെ മനുഷ്യൻ ദുഷ്ടനാവുന്നു. അതൊന്നും ഇല്ലാതെ അവൻ ശിഷ്ടനാവുന്നു. നമ്മുടെ സമാർജ്ജനങ്ങൾ നമ്മുടെയോ മററുള്ളവരുടേയോ ശ്രമങ്ങളേയോ പരിശ്രമങ്ങളേയൊ സമാശ്രയിച്ചല്ലാ ഉണ്ടാകുന്നതു്. കാരണക്രിയ, സമ്പൂർണ്ണകൃത്യം, അന്തസ്ഥമായ ഓജസ്സു്, സൽക്കർമ്മഫലം, ദുഷ്കർമ്മഫലം എന്നൊന്നും ഇല്ല. ജന്തുക്കളായാലും ആത്മാക്കളായാലും ജീവനുള്ള വസ്തുക്കൾ എല്ലാം പ്രകൃത്യാ ബലമൊന്നുമില്ലാത്തവയാണു്. കാമചാരിയാണു് വിധി. അവയെ ആ വിധി അങ്ങോട്ടോ ഇങ്ങോട്ടോ ബോധിച്ചപോലെ നയിക്കും. യോഗ്യതയേയൊ അയോഗ്യതയേയോ വിധി കണക്കാക്കുകയില്ല. അവ ജനിച്ചവർഗ്ഗത്തിന്റെ നില അനുസരിച്ചു സുഖമോ ദുഃഖമോ അനു

ഭവിക്കുന്നു. അനേകവിധത്തിലുള്ള ജനനങ്ങളും വൃത്തികളും ഉണ്ടു്: അനേകം പ്രകാരത്തിലുള്ള നരകങ്ങളുണ്ടു്. പലതരത്തിലുള്ള ദൈവങ്ങളും മനുഷ്യരും ഭൂതാദികളും ഉണ്ടു്. അചേതനസൃഷ്ടികളുടെ വൈവിധ്യത്തേയും സംഖ്യയേയും പററി പറയുകയേവേണ്ട. പല ജന്മങ്ങളിലും ഭ്രമണം ചെയ്തു് പുനർജ്ജന്മം അവസാനിക്കുന്നതുവരെ അജ്ഞാനികൾക്കായാലും വിജ്ഞാനികൾക്കായാലും അനേകം ജന്മങ്ങളിൽ ജനിക്കണം. ഒടുക്കം അവരുടെ സദ്ബുധിയാൽ ജനനമരണചക്രത്തിൽ നിന്നു അവർ രക്ഷപ്പെടുകയും അവരുടെ ദുഃഖാനുഭവത്തിനു അവസാനം വരുകയും ചെയ്യുന്നു. നൂൽചുററിഉണ്ടയാക്കി 'ഒരററംപിടിച്ചുംകൊണ്ടു മേല്പെട്ടു എറിയുമ്പോൾ അതുമുഴുവൻ അഴിഞ്ഞുകഴിയുന്നതുവരെ ചുററിക്കൊണ്ടിരിക്കും. എന്നതുപോലെ ജനനമരണച്ചങ്ങലചുററ അവസാനിച്ചേ ദേഹാന്തരപ്രാപ്തി അവസാനിക്കയുള്ളു. വ്രതങ്ങളും പുണ്യകർമ്മങ്ങളും അതിനുവ്യത്യാസം വരുത്തുന്നതല്ല. വാസ്തവത്തിൽ അവയെല്ലാം അനുഷ്ഠിക്കുന്നതുതന്നെ വിധിനിയോഗംകൊണ്ടാണു്".

"ഇദ്ദേഹം ഇപ്പറഞ്ഞതെല്ലാം അസമാനപ്രയുക്തങ്ങളും പരസ്പരവിരുദ്ധങ്ങളും ആയ പദസംഘതികളുടെയും എല്ലാ ധർമ്മങ്ങളേയും സദാചാരങ്ങളേയും നശിപ്പിക്കുന്ന സിദ്ധാന്തങ്ങളുടെയും സമ്മിശ്രണം ആണല്ലോ" എന്നു മണിമേഖല ആത്മഗതം ചെയ്തുംകൊണ്ടു നിർഗ്രന്ഥന്മാരേ അല്ലെങ്കിൽ ജൈനന്മാരെ അവൾ ചെന്നുകണ്ടു സംസാരിച്ചു. അവരുടെ നേതാവായ ആചാര്യൻ അവളോടു അവരുടെ മതതത്വങ്ങളെക്കുറിച്ചു പ്രതിപാദിച്ചു.

"ഞങ്ങളെ സംസാരസാഗരം കടത്തിവിടുന്നതു തീർത്ഥങ്കരന്മാരാണു്. മുക്തിമാർഗ്ഗം അവർ ഞങ്ങൾക്കു് ഉപദേശിച്ചുതന്നിരിക്കുന്നു. കർമ്മത്തേയും അതുണ്ടാക്കുന്ന

ബന്ധത്തേയും ആ ബന്ധത്തിൽനിന്ന പുറത്തുപോകാന ള്ള മാർഗ്ഗത്തേയും അവർ വിവരിച്ചുപറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. വസ്തുക്കളിൽ ഉള്ള ചലനം സംബന്ധിച്ച തത്വം, അവയുടെ സ്ഥാവരത സംബന്ധിച്ച തത്വം കാലം, ആകാശം, ജീവൻ, പരമാണുക്കൾ, ആറു മൗലികവസ്തുക്കൾ ഇവ ആദ്യംമുതൽക്കേ ഉണ്ട്. ഒരു വസ്തുവിന് അതിന്റെ പരമാണുയോഗം അനുസരിച്ച അതിന്റെ സ്വന്തം സ്വഭാവത്തിൽ സ്ഥിതിചെയ്യാം. അല്ലെങ്കിൽ അതിന്റെ ഭായാദിയായ മറെറാന്നിന്റെ സ്വഭാവത്തിലേയ്ക്കു മാറാം. ആവിർഭാവം തുടൎന്നുള്ള അസ്തിത്വം, കാഴ്ചയിൽ തോന്നുന്ന സംഹരണം ഈ മൂന്നവസ്ഥകളാൽ ഒരു വസ്തു സ്ഥിരമായോ അസ്ഥിരമായോ പ്രകടമാകുന്നു. ഈ മൂന്ന അവസ്ഥകളും വ്യത്യസ്ഥങ്ങളായി കാണപ്പെടുന്നു എങ്കിലും വാസ്തവത്തിൽ അവ പരസ്പരം അവിഭാജ്യമായി ബന്ധപ്പെട്ടവയാകുന്നു. ഒരു വേപ്പിന്റെ വിത്തു മുളച്ച് ഒരു വേപ്പായി വളരുമ്പോൾ അതിന്റെ സ്ഥിരമായ മൂലതത്വം അതിൽ നാം കാണുന്നു. എന്നാൽ ആ മരം വളൎന്ന നശിക്കുമ്പോൾ അതിന്റെ അസ്ഥിരതത്വം അതിൽ നാം കാണുന്നു. പച്ചപ്പയറു പുഴുങ്ങി അരച്ചു മാവാക്കിയാൽ അതിന്റെ പയറ് എന്ന അവസ്ഥ പോകുന്നു, എന്നാൽ പയറിന്റെ മൂലതത്വം അതിനാൽ നശിക്കുന്നില്ല. അതു ആ മാവിൽ ഉണ്ട്, വസ്തുക്കളുടെ പരിണാമത്തിന്റെ നിദാനത്തെ ധൎമ്മാസ്തികായം അല്ലെങ്കിൽ ചലനധൎമ്മം എന്നു വിളിക്കുന്നു. അതു സർവത്ര കാണപ്പെടുന്നു. പരിണാമം എന്നു പറയപ്പെടുന്ന വികാരം ഉണ്ടാക്കുന്നതു് അതാണു്. അതുപോലെതന്നെ പ്രധാനമായിട്ടുള്ളതാണ് വസ്തുക്കളിലുള്ള അധൎമ്മാസ്തികയം അല്ലെങ്കിൽ നിശ്ചലനധൎമ്മവും.

ഇത നിശ്ചലനധൎമ്മമാണു് ഇതു പായ, ഇതു വേപ്പു് എന്നിങ്ങനെ വസ്തുക്കളെ തിരിച്ചറിയാൻ നമുക്കു കഴിവുതരുന്നതു്. "കാലം ആകുന്നു മൂന്നാമത്തെ വലിയ തത്വം. ഒരു നിമിഷത്തിന്റെ അംശമായ സമയംകൊണ്ടും അനന്തമെന്നു പറയാവുന്ന കല്പംപോലെയുള്ള സമയങ്ങൾകൊണ്ടും അതു വസ്തുക്കളെ അളക്കുന്നു. നാലാമത്തേതു സ്ഥലം അല്ലെങ്കിൽ ആകാശമാകുന്നു. അതു സകല വസ്തുക്കൾക്കും പാർപ്പിടം നൽകുന്നു. അഞ്ചാമത്തേതു ജീവൻ ആകുന്നു. അതു ശരീരത്തോടൊ വസ്തുക്കളോടൊ ചേൎന്നു കാഴ്ച, ഗന്ധം, രസം, ശബ്ദം, സ്പർശം ഇവ അനുഭവിക്കുന്നു. ആറാമത്തേതു് പരമാണുക്കൾ ആകുന്നു. അവ സംഘടിച്ചു സജീവവസ്തുക്കളും നിർജ്ജീവവസ്തുക്കളും ആയിത്തീരുന്നു. ശരീരത്തോടുചേൎന്നു് സൽക്കൎമ്മങ്ങളോ ദുഷ്കൎമ്മങ്ങളോ ചെയ്യുന്നതു ജീവനാകുന്നു. ഈ ബന്ധം ഉണ്ടാക്കുന്ന കാരണങ്ങളുടെ അപനയനം നിർവ്വാണം അല്ലെങ്കിൽ മോക്ഷം കൈവരുത്തുന്നു.

"നിർവ്വാണം ലഭിക്കാനുള്ള വഴി എന്താണു്?"

അതു പറയാം. ഒടുവിലത്തെ തീൎത്ഥങ്കരനായ മഹാവീരൻ അതിനെപ്പററി പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്. ശരിയായ വിശ്വാസം, ശരിയായ അറിവു്, ശരിയായ നടത്ത ഈ മൂന്നു വഴികളിൽക്കൂടി ജീവിതം നയിക്കുക, വാങ്മനകായങ്ങൾ പരിശുദ്ധമായി വയ്ക്കുക, അഹിംസ, സത്യവ്രതം, സകലവിധ മോഷണങ്ങളിൽനിന്നും നിവൎത്തനം, സകല ഉടമകളോടും വസ്ത്രങ്ങളോടുപോലും അനാസക്തി, ഇവയുടെ പ്രതിജ്ഞയോടുകൂടിയ ആചരണം, കണിശമായ ബ്രഹ്മചൎയ്യദീക്ഷ, ഈ മാർഗ്ഗങ്ങൾ മഹാവീരൻ വിധിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇവയുടെ അനുഷ്ഠാനംകൊണ്ടു

നിർഗ്രന്ഥരായി ഭവിക്കുന്നു. അതായത്ത് ജനനമരണശൃംഖലയിൽനിന്നു മോചിക്കപ്പെട്ടു ശുദ്ധശീലം എന്ന പാവനവും ആനന്ദമയവും ആയ അവസ്ഥയെ പ്രാപിക്കുന്നു."

"ഈ ഉപദേശത്തിനും ആജീവകരുടെ ഉപദേശത്തിനും തമ്മിൽ സാദൃശ്യമുണ്ട്; എന്നാൽ അവയ്ക്കു തമ്മിൽ വ്യത്യാസങ്ങളും ഉണ്ട്. കുറേനാൾ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ മഹാവീരൻ മാക്കാളിഗോശാലനോടു വിഘടിച്ചതിൽ ആശ്ചര്യമില്ല. എന്തെന്നാൽ മനുഷ്യനു് അവൻ മുമ്പു് അനുഗമിച്ചിരുന്ന ദുർമ്മാർഗ്ഗത്തെ ഉപേക്ഷിച്ചു് സ്വയം നന്നാകാനും സന്മാർഗ്ഗത്തിൽ ചരിക്കാനും സന്ദർഭം നൽകാൻ അദ്ദേഹം ആഗ്രഹിച്ചു. നല്ലവഴിയേ പോകാമെന്നുള്ളതുകൊണ്ടു് ഈ രണ്ടു ഉപദേശങ്ങൾ തമ്മിൽ പരസ്പരവൈരുദ്ധ്യം ഇല്ല. അതുകൊണ്ടു് വിധിയുടെ അടിമയായ ആജീവകന്മാരെപോലെ അതിനെ വിവരിക്കുന്നതു് വൃഥാ സമയം കളയുകയല്ല."

സാംഖ്യാചാര്യനിൽനിന്നു അവർക്കുകിട്ടിയ ഉപദേശം

"ലോകത്തിൽ മൂലവസ്തുക്കൾ രണ്ടാണു്. പ്രകൃതിയും പുരുഷനും, പ്രകൃതി അല്ലെങ്കിൽ മൂലപ്രകൃതി ആകുന്നു സകല ചരാചരങ്ങളുടേയും ജനനി. അതു സത്വം, രജസ്സ്, തമസ്സ്, ഈ ത്രിഗുണരൂപമാകുന്നു. അതു സ്വയം പ്രവൃത്തിരഹിതമാകുന്നു അതിനെ മനസ്സിൽ രൂപണംചെയ്യാൻ പ്രയാസമാണു്. മൂലപ്രകൃതിയിൽനിന്നു് മഹാൻ അല്ലെങ്കിൽ ബുദ്ധി ഉത്ഭവിക്കുന്നു. ബുദ്ധിയിൽനിന്നു് ആകാശവും ആകാശത്തിൽനിന്നു് വായുവും വായുവിൽനിന്നു അഗ്നിയും അഗ്നിയിൽനിന്നു അപ്പും അപ്പിൽനിന്നു പൃഥിവിയും ഉണ്ടാകുന്നു. ഇവയുടെ എല്ലാററിന്റെയും ഘടനയിൽനിന്നു മനസ്സു ജനിക്കുന്നു. മന

സ്സിൽനിന്നു് അഹംകാരം ഉണ്ടാകുന്നു. ആകാശത്തിൽ നിന്നു ശബ്ദവും വായുവിൽനിന്നു സ്പർശവും അഗ്നിയിൽനിന്നു കാഴ്ചയും അപ്പിൽനിന്നു രസവും പൃഥിവിയിൽനിന്നു ഗന്ധവും ഉളവാകുന്നു. ഈ ശബ്ദാദികളെ നാം ശ്രോത്രം, ത്വക്കു്, നേത്രം, രസന, നാസിക എന്നീ പഞ്ചേന്ദ്രിയങ്ങൾകൊണ്ടു ഗ്രഹിക്കുന്നു. ഈ കർമ്മേന്ദ്രിയങ്ങൾ അവയെ സ്വീകരിച്ചു പ്രവർത്തിക്കുന്നു. നാക്കു്, വാക്കു്, കൈസ്പർശം, കാൽചലനം, മലമൂത്രവിസർജ്ജനങ്ങൾ ഉത്സർഗ്ഗം ജനനേന്ദ്രിയങ്ങളാൽ ജനനവും. മുമ്പു പറയപ്പെട്ട ഭൂതങ്ങളുടെ പരിണാമത്താൽ അവ ഓരോന്നും ഉണ്ടാകുന്നതുപോലെ വിപരിണാമത്താൽ മലകൾ, മരങ്ങൾ മുതലായവ ഉണ്ടാകുന്നു പരിണാമത്താൽ അവ വീണ്ടും സംഘടിക്കുന്നു. ഈ വിപരിണാമക്രിയയാൽ അവ തമ്മിൽ ചേർന്നു് ഒന്നായിത്തീർന്നു എല്ലായിടങ്ങളിലും പരക്കുകയും എന്നെന്നേയ്ക്കും നിലനിൽക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. നേരേമറിച്ചാണു് പുരുഷന്റെ നില, മനസ്സിൽ ഭാവന ചെയ്യാം; ത്രിഗുണാശ്രയം ഇല്ല; ഇന്ദ്രിയങ്ങളാൽ ഗ്രഹിക്കാൻ കഴിയില്ല. എന്നാൽ സർവ്വവ്യാപിയും എന്നും ഉള്ളതും ആകയാൽ സകല ഭൂതങ്ങൾക്കും അനന്ത്രമാകുന്നു. സകല ജീവജാലങ്ങളിലുമുള്ള ഉൽബുദ്ധപ്രവൃത്തിരഹിതതത്വമാകുന്നു പുരുഷൻ; അനന്തൽബുദ്ധപ്രവൃത്തിസഹിതതത്വം പ്രകൃതിയും.

ഇന്ദ്രിയങ്ങളാൽ ഗ്രഹിക്കപ്പെടുന്ന വസ്തുക്കൾ, പൃഥിവ്യപ്പു് തേജോവായുരാകാശം എന്നീ പഞ്ചഭൂതങ്ങൾ കണ്ണു, മൂക്കു്, ചെവി, വായു്, തൊലി എന്നീ പഞ്ചേന്ദ്രിയങ്ങൾ കാഴ്ച, ഗന്ധം, കേൾവി, രസം, സ്പർശം എന്നീ അഞ്ചു ജ്ഞാനേന്ദ്രിയങ്ങൾ കാൽ, കൈ, മലമൂത്രദ്വാരങ്ങൾ, ജനനാവയവങ്ങൾ എന്നീ കർമ്മേന്ദ്രിയങ്ങൾ മന

സ്സ്, ബുദ്ധി, അഹംകാരം, ഹൃദയം, ജീവാത്മാവ് എന്നി സൂക്ഷ്മേന്ദ്രിയങ്ങൾ എന്നിങ്ങനെ ഇരുപത്തിയഞ്ചാകുന്നു. ഇവയാകുന്നു ഇരുപത്തിയഞ്ചുതത്വങ്ങൾ."

"പ്രകൃതി അല്ലെങ്കിൽ മൂലപ്രകൃതിജഡമായതു്" അഥവാ അതീന്ദ്രിയമായതു്, ആണല്ലോ. അതിൽനിന്നു മഹാൻ അല്ലെങ്കിൽ ജ്ഞാനം സ്വയം ഉത്ഭവിച്ചു വികസിക്കുന്നതെങ്ങനെയാണു്?

"പാൽ പാത്രം തുറന്നുവച്ചാൽ കാററുതട്ടി പുളിക്കുന്നതുപോലെ"

"കേവലനും സർവ്വശക്തനും ലോകസ്രഷ്ടാവും ആയ ഒരു ഈശ്വരൻ അഥവാ പരമ്പുരുഷൻ ഉണ്ടോ? അങ്ങനെയുള്ള ഒരു ഈശ്വരൻ ഉണ്ടെന്നു തെളിയിക്കപ്പെടാത്തതായിട്ടാണു് ഇരിക്കുന്നതു്. അദ്ദേഹം കേവലനാണെങ്കിൽ പ്രപഞ്ചം സൃഷ്ടിക്കയില്ലായിരുന്നു. അദ്ദേഹം കേവലനല്ലെങ്കിൽ അതു സൃഷ്ടിക്കുവാൻ ശക്തനാകുമായിരുന്നില്ല."

"അങ്ങനെയാണെങ്കിൽ സൃഷ്ടിയുടെ ക്രമം എന്തായിരിക്കണമെന്നാണു് ഭാവന്റെ മതം? അതിൽ വല്ല ഐക്യവും ഉണ്ടോ?"

"അപ്രത്യക്ഷമൂലപ്രകൃതിയിൽനിന്നു പ്രത്യക്ഷമഹാൻ ഉത്ഭൂതനായി. മഹാനിൽനിന്നു മൂലവസ്തുക്കൾ ഉണ്ടായി; സജാതീയമൂലവസ്തുക്കൾ സംഘടനയിൽനിന്നു വിജാതീയവസ്തുക്കൾ ഉളവായി; ആ അചേതനങ്ങളായ വസ്തുക്കളിൽനിന്നു വിവിധങ്ങളായ അനേകം സചേതനവസ്തുക്കളും പ്രജകളെയും ഉൽഭവിച്ചു. ഈ അനേകവിധങ്ങളായ എല്ലാ വസ്തുക്കളിലും ആന്തരികമായ ഒരു ഏകത്വം സ്ഥിതിചെയ്യുന്നുണ്ടു്. എല്ലാ സേന്ദ്രിയജീവജന്തുക്കൾക്കും സ

ഫജമായിട്ടുള്ള ഇന്ദ്രിയങ്ങൾ മുഖേനകിട്ടുന്ന അനുഭവങ്ങളെ യോജിപ്പിക്കുന്ന മർമ്മശക്തി ജീവനാകുന്നു. മേല്പറഞ്ഞ ത്രിഗുണങ്ങളുടെ ഉത്തേജനംകൊണ്ടു ജ്ഞാനേന്ദ്രിയങ്ങൾ അതാതിന്റെ കൃത്യങ്ങൾ നിർവഹിക്കുന്നു."

മണിമേഖല പിന്നീട് "വൈശേഷികാചാര്യനെക്കണ്ടു അതിലെ തത്വങ്ങൾ തന്നെ പഠിപ്പിക്കണമെന്നു അപേക്ഷിച്ചു. അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. ദ്രവ്യം, അല്ലെങ്കിൽ വസ്തു ഒൻപതു വകുപ്പുകളിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. പൃഥിവി, വെള്ളം, തീ, വായു, ആകാശം, ദിങ്മുഖങ്ങൾ, കാലം, മനസ്സ്, ആത്മാവ്, ഇവയാകുന്നു ആ ഒൻപതു് വിഭാഗങ്ങൾ. ഇവയിൽ പൃഥിവിക്കു് ശബ്ദം, സ്പർശം, രൂപം, രസം ഗന്ധം എന്നു അഞ്ചു ഗുണങ്ങളുണ്ടു്. വെള്ളത്തിനു് ഗന്ധം ഒഴിച്ചു മറെറല്ലാം ഉണ്ടു്; തീയ്ക്കു് ഇവയിൽ ഗന്ധവും രസവും ഇല്ല. വായുവിനു ഗന്ധവും രൂപവും ഇല്ല. മററുരണ്ടും ഉണ്ടു്, ആകാശത്തിനു് സ്പർശംകൂടിയില്ല, ശബ്ദംമാത്രമേയുള്ളൂ. ശബ്ദം, സ്പർശം, രൂപം, ഗന്ധം, രസം, വലുപ്പം, ചെറുപ്പം, കാഠിന്യം, മാർദ്ദവം, ഇറുക്കം, മെലിവ്, രൂപം കയ്യുകൊള്ളാനുള്ള കഴിവ്, കണ്ണുകൊണ്ടു കണ്ടറിയാനുള്ള കഴിവ്, ഇവയെല്ലാം വസ്തുവിന്റെ ഗുണങ്ങളാകുന്നു. ഒരു മൂലവസ്തുവിനു മറെറാന്നിൽ പ്രവേശിക്കാൻ കഴിയും. രൂപമാററവും നിശ്ചലനതയും വസ്തുക്കളുടെ സാമാന്യഗുണങ്ങളായതുകൊണ്ടു മരണവും ജീവിതവും വസ്തുവിന്റെ സാരമായ ധർമ്മമാകുന്നു. ആ വിധത്തിൽ അവ നമ്മുടെ ശരീരങ്ങളുടെ ഉപാധികളും ആകുന്നു. എല്ലാവസ്തുവും അവികാര്യങ്ങളായ അണുക്കളുടെ സഞ്ചരണം ആകുന്നു ഒരു വാൾകൊണ്ടുള്ള വെട്ടു ശരീരത്തെ കൊല്ലും.

എന്നാൽ അതു് നശിപ്പിക്കാൻ കഴിയാത്തവയും പിളർക്കാൻ വയ്യാത്തവയും ആയ പരമാണുക്കളുടെ ഇടയിൽ കൂടി കടന്നുപോകയേ ഉള്ളു. ഒരു വസ്തു മണ്ണു്, വെള്ളം, വായു, തേജസ്സു്, ആകാശം ഈ പഞ്ചഭൂതങ്ങളെ ആശ്രയിച്ചു കട്ടിയോ, ദ്രവമോ, ബാഷ്പമോ, ചലനമോ, ആകാശമോ ആയ രൂപം കൈക്കൊള്ളുന്നു. ഘടകങ്ങളായ പരമാണുക്കൾ അനശ്വരങ്ങളാണെങ്കിലും അവ ചേർന്നുണ്ടാകുന്ന വസ്തു രൂപമാററം കൈക്കൊള്ളുന്നു. പ്രകൃതി സൃഷ്ടിച്ചും രൂപഭേദം കൈക്കൊണ്ടും സദാ മാറിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ഒരു കട്ടിസ്സാധനത്തെ കാണുകയും കേൾക്കുകയും, സ്പർശിക്കുകയും, മണപ്പിക്കയും, തൊടുകയും ചെയ്യാൻ കഴിയും. രണ്ടു മേഘങ്ങൾ തമ്മിൽ മുട്ടുമ്പോൾ ഇടിയും മിന്നലും ഉണ്ടാകുന്നു. ഭൂമി സ്വയം കറങ്ങുന്നു. ആകാശത്തിൽ അതു് താണും പൊന്തിയും ഉള്ള തിരകൾ ജനിപ്പിക്കുന്നു. ഇതെല്ലാം നമ്മൾക്ക അറിവുണ്ടു്. ജ്ഞാനികൾക്ക് തെളിയിക്കുവാനും കഴിയും. എന്നാൽ ഒരു മരത്തിൻെറ കറ മേലോട്ടുകയറിപ്പോകുന്നതെന്തിനാണ് വായുമണ്ഡലത്തിലേക്ക ഉയരുന്നതോ, വായുവിൻെറ തിരകളുടെ മാതിരി പ്രവഹിക്കുന്നതോ എന്താണെന്നു നമ്മൾക്കറിഞ്ഞുകൂടാ. പരമാണുവിനേയോ ആത്മാവിനെയോ സംബന്ധിച്ചുള്ള രഹസ്യവും നമ്മൾക്കറിഞ്ഞുകൂടാ."

മണിമേഖല അദ്ദേഹത്തിനെ വന്ദിച്ചു അവിടെനിന്നും ഇറങ്ങി ലോകായതരുടേയും ഭൂതവാദികളുടേയും ഗുരുപാദരെ സന്ദർശിച്ചു. അദ്ദേഹം അവളോടുപറഞ്ഞു. "വ്യക്തിയായിട്ടാകട്ടെ വിശാലമനസ്സായിട്ടാകട്ടെ ഒരു ഈശ്വരനോ അനശ്വരമായ ഒരാത്മാവോ ഇല്ല. മാഹുവമാവും ശർക്കരയും മററു ചിലസാധനങ്ങളും കൂടി കലത്തി

കലക്കിവച്ചാൽ അതു പുളിച്ചുപൊങ്ങും. അതു വാററിയാൽ ഒരു തരം കടുത്തലഹരിയുള്ള ചാരായം കിട്ടും. അതു കുടിച്ചാൽ നല്ലവണ്ണം തലയ്ക്കുപിടിക്കും. അതുപോലെ പൃഥിവി, അപ്പ്, തേജസ്സ്, വായു എന്നീനാലു ഭൂതങ്ങൾ ഒന്നിച്ചുചേർന്ന് അഹങ്കാരം എന്ന മാദകവസ്തു ഉണ്ടാകുന്നു. അതു നമ്മുടെ തലയ്ക്കുപിടിക്കുന്നു. ആ ലഹരി ജനിക്കുമ്പോൾ തന്നെ ഉണ്ടാകയും മരണം വരെ നിലനില്ക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ജീവിതത്തിന്റെ പരമലക്ഷ്യവും ഉദ്ദേശവും കഴിവുള്ളേടത്തോളം ഭോഗം അനുഭവിക്കണം എന്നുള്ളതായിരിക്കണം. ഉള്ള സമയം തിന്നും കുടിച്ചും ആഹ്ലാദിച്ചു രസിച്ചും കഴിക്കുക. എന്തെന്നാൽ നാളെ നീ മരിച്ചുപോയേക്കാം. ശരീരം കഴിച്ചിടുകയോ ചുട്ടുചാമ്പലാക്കുകയോ ചെയ്യുമ്പോൾ അതു വേർപിരിഞ്ഞു അതുതേടിച്ച നാലു ഭൂതങ്ങളോടു ചേരുന്നു. പിന്നെ 'ഉയത്തെഴുന്നേല്പോ' പുനർജ്ജന്മമോ ഉണ്ടാകുന്നതല്ല. ജീവാത്മാവിനു കാരണഭൂതമെന്നു പറയപ്പെടുന്ന ആകാശമെന്ന അഞ്ചാമത്തെ ഭൂതത്തെ ആരും നേരിട്ടു കണ്ടിട്ടില്ല. നമ്മുടെ ഇന്ദ്രിയങ്ങൾ കൊണ്ടു നമുക്കു അനുഭവപ്പെടാത്തതൊന്നിനേയും നമുക്കു വിശ്വസിക്കാൻ കഴിവില്ല. നമ്മുടെ പഞ്ചേന്ദ്രിയങ്ങൾക്കു നേരിട്ടു അനുഭവത്തിൽപ്പെടുന്ന പ്രത്യക്ഷത്തെളിവുകൾ മാത്രമാണു സ്വീകാര്യവും ന്യായവും. അനുമാനം കൊണ്ടു കിട്ടുന്ന തെളിവുകൾ പോലും അസ്വീകാര്യങ്ങളും വില കല്പിക്കപ്പെടാൻ പാടില്ലാത്തവയുമാണ്. ദേഹം മരിക്കുമ്പോൾ അതിന്റെ ഘടകങ്ങളായ ഭൂതങ്ങൾ നാലും തിരോഭവിക്കുന്നു അതിനോടുകൂടിത്തന്നെ, അഴിച്ച ചെണ്ടയുടെ ശബ്ദമെന്നപോലെ, പ്രജ്ഞയും നശിക്കുന്നു. രണ്ടു സ്ഥിതികളിലേ അസ്തിത്വം ഉള്ളു. യഥാർത്ഥമായി നമ്മുടെ അനുഭവത്തിലുള്ളതും, അനുഭവത്തിൽ ഇല്ലെങ്കി

ലും ഇപ്പോൾ ഉള്ളതും മരിച്ചതിന്റെശേഷവും ജീവിതം ഉണ്ടെന്നും, നമ്മുടെ കർമ്മം അനുസരിച്ച് നമ്മൾ വീണ്ടും ജനിക്കുമെന്നും ഉള്ള വാദം വെറും വ്യാജമാണ്. ഇതെല്ലാം സ്വന്തം വയറു നിറയ്ക്കാനും മനുഷ്യരെ കളിപ്പിക്കാനും ഇതൊക്കെ പറഞ്ഞു വേദവും മററു പുസ്തകങ്ങളും ചമച്ചു വിട്ട വിഡ്ഢികളുടേയും പിശാചുക്കളുടേയും വഞ്ചകരുടെയും വാദങ്ങളാകുന്നു. ഈശ്വരനുമില്ല, ആത്മാവുമില്ല. മുമ്പറഞ്ഞ ആ പുളിച്ച പൊങ്ങലിനെ ആത്മാവ് എന്നു വിളിച്ചുകൊൾക; എന്നാലും അതു അനശ്വരമായതല്ല. ആത്മാവിനു മോക്ഷം ലഭിക്കാൻ വിധിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള മതകർമ്മങ്ങൾ ഈശ്വരൻ ആത്മാവ് എന്നിങ്ങനെ വലിയ ഒച്ചപ്പാടുള്ള പേരുകൾ പറഞ്ഞു് എന്തും വിശ്വസിക്കുന്ന ശീലമുള്ളവരെയും പാമരന്മാരായ ബഹുജനങ്ങളേയും വഞ്ചിച്ച് സ്വാർത്ഥലാഭം കാണാൻ പുരോഹിതന്മാർ കെട്ടിച്ചമച്ചിട്ടുള്ളവയാണ്. ആത്മാവിനു ദേഹത്തോടു വേർപ്പെട്ടു നിൽക്കാൻ ഒരിക്കലും സാധിക്കയില്ല; അങ്ങനെ നിൽക്കാമെന്നുവച്ചാലും, ദേഹം മുഴുക്കെ ചുട്ടു ചാമ്പലാക്കിക്കഴിഞ്ഞാൽ പിന്നെ അതിനു ആഹാരം കഴിക്കയോ മററു ശാരീരകങ്ങളായ വൃത്തികൾ ചെയ്കയോ ചെയ്യാനും കഴിയുകയില്ല. അങ്ങനെ ചെയ്യാൻ അതിനു കഴിയുമെന്നു സങ്കല്പിച്ചാലും പൂർവികാരാധനയും ശ്രാദ്ധങ്ങളും നിഷ്പ്രയോജനങ്ങളാണ്. വീടുവിട്ടു ദൂരദേശങ്ങളിൽ സഞ്ചാരത്തിലിരിക്കുന്ന ഒരാൾക്കു് ആഹാരപാനീയങ്ങൾ വീട്ടിൽവച്ചു നിവേദ്യം കഴിച്ചാൽ അയാൾക്കു കിട്ടുമോ? അതുപോലെ മരിച്ചു ദേഹം വിട്ടു പരലോകത്തേക്കു പോയ പിതൃക്കൾക്കു് ആഹാരാദികൾ നൽകിയാൽ യാതൊന്നും അവക്കു കിട്ടുന്നതല്ല. അതുകൊണ്ടു മരിച്ചുപോയ ആളുകളെ അവരുടെ പാട്ടിനു വി

ട്ടേയ്ക്കുക; ജീവിച്ചിരിപ്പുള്ളവരുടെ കാര്യങ്ങൾ ശ്രദ്ധിയ്ക്കുക. നമ്മൾ ജീവിച്ചിരിക്കുന്നിടത്തോളം കാലം പരമാവധി ഭോഗങ്ങൾ അനുഭവിക്കണം. പണമില്ലെങ്കിൽ കടം വാങ്ങിയായാലും കൊള്ളാം. നെയ്യും പാലും എല്ലാം കഴിക്കണം. നമ്മൾ സുഖം തേടുമ്പോൾ ചിലപ്പോൾ ദുഃഖം അനുഭവിക്കേണ്ടതായി വരും. സുഖാനുഭവങ്ങളെ ദുഃഖാനുഭവങ്ങൾ അനുഗമിച്ചേക്കാം. അതൊന്നും നമ്മളെ പിന്മാററരുത്. എല്ലില്ലാത്ത മാംസവും മുള്ളില്ലാത്ത മത്സ്യവും കിട്ടില്ല. പനിനീർപ്പൂവിനും മുള്ളുണ്ട്. അതു നിമിത്തം മാംസവും മത്സ്യവും പനിനീർ പൂവും ശുദ്ധമയന്മാരേ വേണ്ടെന്നുവയ്ക്കൂ. ബുദ്ധിയുള്ളവർ എല്ലും മുള്ളും കളഞ്ഞു മാംസവും മത്സ്യവും കഴിക്കും. മുള്ളുനുള്ളിക്കളഞ്ഞു പനിനീർപൂവ കൈയിൽ എടുത്തു മണപ്പിക്കും; തലയിൽ ചൂടും. ലോകത്തിലുള്ളവരെല്ലാം ബുദ്ധിമാനായാലും ശരി മൂഢനായാലും ശരി അറിഞ്ഞും കൊണ്ടോ അറിയാതെകണ്ടോ ഭോഗലബ്ധിക്കു വെമ്പൽകൊള്ളുന്നു. എന്നാൽ ബുദ്ധിമാന്മാക്ക മാത്രമേ അവ കിട്ടൂ. എന്തെന്നാൽ അവർ പുരോഹിതന്മാർ സൃഷ്ടിച്ചിട്ടുള്ള മതപരങ്ങളും സാന്മാർഗ്ഗികപരങ്ങളും ആയ ശങ്കകളാൽ വഞ്ചിക്കപ്പെടുന്നതല്ല"

"വേദങ്ങളെ ആക്ഷേപം! മററു മതഗ്രന്ഥങ്ങളെ ആക്ഷേപം! ഈശ്വരനെ ആക്ഷേപം! അനശ്വരത്വത്തെ ആക്ഷേപം! എല്ലാം ആക്ഷേപമയം. ഈ ഉപദേശം എത്ര ബാലിശം. എൻെറ പൂർവജന്മങ്ങളെക്കുറിച്ചു എനിക്കറിവുണ്ടെന്നു ഈ ശ്രുതപാദരറിഞ്ഞാൽ എന്താണു ഉണ്ടാവുക! ഒരു പക്ഷേ ഒന്നും ഇല്ല തന്നെ. അനുമാനത്താൽ സിദ്ധിക്കുന്നവയെ ഇവയാർ വിശ്വസിക്കുക

യില്ലല്ലോ. പ്രത്യക്ഷാനുഭവത്തിൽ വരാത്തതുമാണ് അവ. എന്നാൽ അനുമാനത്തെക്കുറിച്ചു ഈ മനുഷ്യന്റെ അപഹാസ്യമായ കല്പനയെക്കുറിച്ചു ഒരു ചോദ്യം ഇദ്ദേഹത്തോട് ചോദിച്ചുനോക്കാം."

"സ്വാമിൻ, ഇന്ദ്രിയങ്ങൾകൊണ്ടു നമുക്ക് നേരിട്ടു അനുഭവം വരാത്ത യാതൊന്നും അങ്ങു വിശ്വസിക്കയില്ലെന്നു അങ്ങു പറഞ്ഞുവല്ലോ. തങ്ങളുടെ അച്ഛനും അമ്മയും ആരാണെന്നു ആരും 'പ്രത്യക്ഷം' കൊണ്ടു അറിയുന്നില്ല. അനുമാനം ആണ് അതിൽ പ്രമാണം. അപ്പോൾ ആരെങ്കിലും ഒരാൾ തന്റെ അച്ഛൻ ഇന്നാരാണ്, അമ്മ ഇന്നാരാണ് എന്നു അങ്ങയോടു പറഞ്ഞാൽ അങ്ങ് അതു വിശ്വസിക്കയില്ല, ഇല്ലേ?"

ആചാര്യൻ കുഴങ്ങി. അദ്ദേഹം എന്തു മറുപടി പറയാനാണ്?

ഇങ്ങനെ വഞ്ചിയിലുള്ള എല്ലാ സന്യാസികളേയും അവർ കണ്ടു സംഭാഷണം ചെയ്തു. അവരുടെ മതങ്ങളെക്കുറിച്ചു ഗ്രഹിച്ചു. അതൊന്നും അവൾക്കു സംതൃപ്തി നൽകിയില്ല ബുദ്ധധർമ്മത്തെക്കുറിച്ചു പഠിക്കാൻ അവർ വെമ്പൽ പൂണ്ടു. വേഗം അവർ അതിനെ തിരഞ്ഞു അവിടത്തെ ബുദ്ധവിഹാരത്തിലേക്കു പോയി. മററു മതങ്ങളെക്കുറിച്ചു ഗ്രഹിച്ചതിനുശേഷം അദ്ദേഹത്തിന്റെ അടുക്കൽ ചെല്ലണമെന്നും അപ്പോൾ അവർക്ക് ബുദ്ധധർമ്മം ഉപദേശിക്കാമെന്നും അദ്ദേഹം അവളോടു പറഞ്ഞിരുന്നുവല്ലോ. ആ വിഹാരത്തിൽവച്ച് അവർ യദൃച്ഛയാ കോവലന്റെ അച്ഛനെ കണ്ടുമുട്ടി. അവർ അദ്ദേഹത്തിനെ അഭിവാദ്യംചെയ്തു. തന്റെ കഥയെല്ലാം അദ്ദേഹത്തിനെ പറഞ്ഞു കേൾപ്പിച്ചു.

"നിന്റെ കഥകേട്ടു എനിക്കു രോമാഞ്ചം ഉണ്ടാകുന്നു. അതു എത്ര ആശ്ചര്യകരവും ഹർഷപ്രദായകവും ആയിരിക്കുന്നു! നിന്റെ അച്ഛന്, എന്റെ മകന് സംഭവിച്ച ആപത്തിനേയും, കണ്ണകിയുടെ പിന്നീടുള്ള ഗതികളേയും മധുരമാനഗരത്തിന്റെ നാശത്തേയും മററും കുറിച്ചുള്ള വൃത്താന്തങ്ങൾ കേട്ടു്, വേദമായാമയമായ ഗാർഹസ്ഥ്യവൃത്തിയെ ഞാൻ കൈവെടിഞ്ഞു്, സമ്പത്തുക്കളും സ്ഥാനമാനങ്ങളും ഈ ശരീരവും എല്ലാം അസ്ഥിരങ്ങളാണെന്നുള്ള സത്യാവസ്ഥ കണ്ടറിഞ്ഞു ഞാൻ ബുദ്ധമതത്തിൽ ചേൎന്നു് ഒരു സന്യാസിയാകാൻ നിശ്ചയിച്ചു്, ഇവിടെ ഈ വിഹാരത്തിലേയ്ക്കു വന്നു. ഇതു സ്ഥാപിച്ചതു് നിന്റെ വളരെ മുമ്പത്തെ പൂർവ്വികന്മാരിൽ ഒരാളാണു്. ലങ്കയിൽ അനുരാധപുരത്തു സമനൊളി എന്ന മലയുടെ മുകളിൽ ഉള്ള ശ്രീബുദ്ധപീഠത്തേയും പാദചിഹ്നങ്ങളേയും പൂജിച്ചുംവച്ചു് തിരിച്ചുവരും വഴി ചില ധർമ്മശരണന്മാർ ഈ സ്ഥലത്തു ഇറങ്ങി. അന്നു്, ഹിമവാൻ പർവ്വതംവരെ ജൈത്രയാത്രചെയ്തു് അതിന്റെ മുകളിൽ തന്റെ കൊടി നാട്ടിയ ഇമയവരമ്പൻ എന്ന ചേരരാജാവു് തന്റെ മഹിഷിയുമൊരുമിച്ചു ഇതിനടുത്തുള്ള ഒരു വനത്തിൽ വിശ്രമിക്കയായിരുന്നു. അദ്ദേഹം ആ യതിവര്യന്മാരെ കണ്ടു രാജ്ഞീസഹിതം അവരുടെ അടുക്കൽ ചെന്നു് പാദക്ഷാളനാദികൾ ചെയ്തു അവരെ പൂജിച്ചു്, അവൎക്കു് ഷഡ്രസോപേതങ്ങളായ ചതുർവിധഭക്ഷ്യങ്ങൾ നൽകി ഉപചരിച്ചു. അവർ പ്രസന്നരായി ബുദ്ധധർമ്മത്തെക്കുറിച്ചു അവരോടു ഉപപാദനം ചെയ്തു. നിന്റെ ആ പൂർവപിതാമഹൻ അന്നു ചേരരാജാവിന്റെ അതിഥിയായി കൂടെ താമസിക്കുകയായിരുന്നു. അദ്ദേഹം അവ

രുടെ സയുക്തികമായ പ്രസംഗം കേട്ട ബുദ്ധമതം സ്വീകരിച്ചു. സുധാധവളവും ശൃംഗാഗ്രംകൊണ്ടു പരിഗഗനം ലേഖനംചെയ്യുന്നില്ക്കുന്നതും ആയ ഈ ചൈത്യവും വിഹാരവും അവരിറങ്ങിയ ദിക്കിൽ പണികഴിപ്പിച്ചു. ഈ സ്ഥലത്തെ ബുദ്ധമതത്തിന്റെ മഹാകേന്ദ്രമാക്കിത്തീൎത്തു. തന്റെ സ്വത്തു മുഴുവൻ പാവങ്ങൾക്കു ദാനംചെയ്തും വച്ചു അദ്ദേഹം ഈ വിഹാരത്തിൽ വന്നു പാൎത്തു് ഒരു ബുദ്ധസന്യാസിയായി ആയുശ്ശേഷം കഴിച്ചുകൂട്ടി. മഹാനായ അരവണൻ അടികളുടെ ബുദ്ധധൎമ്മത്തെക്കുറിച്ചുള്ള പ്രഭാഷണങ്ങൾ കേൾക്കാൻ വേണ്ടി ഞാൻ ഇവിടെ വന്നു. കാവേരിപ്പട്ടണം നശിച്ച വൎത്തമാനം കേട്ടപ്പോൾ ഇനിയുള്ള എന്റെ ജീവിതകാലം മുഴുവൻ ഇവിടെ തന്നെ പാൎക്കാൻ നിശ്ചയിച്ചു. ആ വന്ദ്യ മഹൎഷിശ്രേഷ്ഠന്റെയും മഹാത്മാക്കളായ മററുള്ളവരുടെയും ബുദ്ധമതപ്രഭാഷണങ്ങൾ ഞാൻ സശ്രദ്ധം ശ്രവിച്ചു. പൂൎവജന്മകൎമ്മം കാരണമായി തങ്ങളുടെ ജീവിതത്തിൽ മഹാ ദുൎഭാഗ്യങ്ങൾ അനുഭവിച്ച നിന്റെ അപ്പനമ്മമാർ ശ്രീബുദ്ധന്റെ ജന്മദേശമായ കപിലവസ്തുവിൽ വീണ്ടും ജനിക്കുമെന്നും ഭഗവാൻ ഇനിയും അവിടെ അവതരിക്കുമെന്നും അന്നു അവർ ഭഗവാന്റെ പ്രഭാഷണങ്ങൾ കേൾക്കുമെന്നും അന്നു ഞാനും അവിടെ അവരുടെ കൂടെ ഉണ്ടായിരിക്കുമെന്നും ഞങ്ങൾ എല്ലാവരും നിൎവ്വാണം പ്രാപിക്കുമെന്നും മഹൎഷിമാർ പറയുന്നതും ഞാൻ കേട്ടിരിക്കുന്നു. കാവേരിപ്പട്ടണം നശിച്ച എന്നും കാഞ്ചി ഒരു മഹാഭയങ്കരക്ഷാമത്തിന്റെ പിടിയിൽ അകപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു എന്നും കേട്ട അരവണൻ അടികൾ അവിടേയ്ക്കു പോയി. നിന്റെ അമ്മയും സുതമതിയും അദ്ദേഹവുമൊരുമിച്ചു അങ്ങോട്ടു പോയിട്ടുണ്ടു്.

ഇനി നീ ഇക്കഥ കേൾക്കുക, പ്രിയവത്സലേ, കാഞ്ചി നല്ല ഭംഗിയുള്ള കാഞ്ചി, സങ്കപ്രാകാരാകാഞ്ചിയായ കാഞ്ചി, മഴയേ ഇല്ലായ്കയാൽ ഒരു പ്രത്യേകവിധം ക്ഷാമം പിടിച്ചു വലഞ്ഞു പുളയുന്നു. അവിടെയുള്ള ദിവ്യജനങ്ങൾക്കുപോലും വിശപ്പിനു ഒരു മണി അരിയെങ്കിലും കിട്ടുന്നില്ല. നിന്റെ കൈയിൽ ഈ അക്ഷയപാത്രം—സർവാധിനാശകമായ ഈ അക്ഷയപാത്രം ഉണ്ടല്ലോ. ഇപ്പോൾ തന്നെ നീ അങ്ങോട്ടു പോകണം. അവിടെ ചെന്നു ദുരിതമനുഭവികളെ സമാശ്വസിപ്പിക്കണം".

"അവിടത്തെ കല്പനപോലെ; ഞാൻ ഇതാ അങ്ങോട്ടു പുറപ്പെട്ടുകഴിഞ്ഞു. ഈ പാത്രം എന്റെ കയ്യിലുള്ള നാൾ ഒരൊറ്റ പ്രാണിപോലും വിശപ്പുകൊണ്ടു മരിക്കയില്ല. നിശ്ചയം".

അവൾ അദ്ദേഹത്തിനോടു യാത്രപറഞ്ഞു. ആദ്യം കിഴക്കോട്ടും പിന്നെ വടക്കോട്ടും പറന്നു കാഞ്ചീനഗരത്തിന്റെ മുകളിലെത്തി. ആദ്യം പട്ടണത്തിന്റെ മുകളിൽ ചുററിപ്പറന്നു അതു മുഴുവൻ ഒന്നു കണ്ടു മനസ്സിലാക്കിയതിനുശേഷം അതിന്റെ മധ്യഭാഗത്തു് ഇറങ്ങി. ബോധിവൃക്ഷത്തിനും ബുദ്ധപാദത്തിനും നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ള ചൈത്യത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു ആരാധിച്ചു. അവിടെ നിന്നും അവൾ അതിന്റെ വടക്കുപടിഞ്ഞാറേ മൂലയ്ക്കു് കൊട്ടാരവളപ്പിനടുത്തുള്ള ഉദ്യാനത്തിലേക്കു പോയി. ഉദ്യാനരക്ഷികളുടെ നായകൻ അവൾ അവിടെ ചെന്നിരിക്കുന്ന വിവരം അറിഞ്ഞു ഉടനേതന്നെ രാജസന്നിധിയിലേക്കു പോയി. "കോവലന്റെ പുത്രിയും ജംബുദ്വീപിലെ പരിശുദ്ധതമയായ കന്യകയും ആയ മണിമേഖല അത്ഭുതശക്തിയുള്ള അക്ഷയപാത്രവുമായി നഗരത്തിൽ വന്നിട്ടുണ്ടു് എന്നും

ജജമന്ദിരത്തിനടുത്തുള്ള ധർമ്മവനത്തിൽ ഇരിക്കുന്നു എന്നും ഉള്ള വിവരം രാജാവിനെ അറിയിച്ചു.

രാജാവു് ആ വർത്തമാനം കേട്ടു സന്തോഷിച്ചു് തന്റെ മന്ത്രിമാരോടും ആലോചനാസഭാംഗങ്ങളോടും പരിചാരകന്മാരോടും വിശപ്പുകൊണ്ടു വലയുന്ന ഒരു വലിയ ജനക്കൂട്ടത്താൽ അനുഗതനായി അവരെ ഉപചാരപൂർവം സ്വീകരിച്ചു. ഞാൻ ധർമ്മത്തിൽനിന്നു വ്യതിചലിച്ചിട്ടോ, ഇവിടത്തെ വിദ്വാന്മാർ ധർമ്മാനുഷ്ഠാനത്തിൽ പിഴച്ചിട്ടോ, സ്ത്രീജനങ്ങൾ പാതിവ്രത്യധർമ്മത്തിനു ഭംഗം വരുത്തിയിട്ടോ, എന്തോ എന്റെ ഈ രാജ്യം മുഴുവൻ ഒരു ഭയങ്കര ക്ഷാമം ബാധിച്ചിരിക്കുന്നു; പ്രജകൾ ആകമാനം വിശപ്പുകൊണ്ടു മരിക്കാറായിരിക്കുന്നു. ദേവി, സ്വപ്നത്തിൽ എന്റെ മുമ്പിൽ പ്രത്യക്ഷയായി- ആ പതസന്ധി ആസന്നമാകും ക്ഷണത്തിൽ നീ ഇവിടെ എത്തി ഞങ്ങളെ രക്ഷിക്കുമെന്നു കല്പിക്കയുണ്ടായി. അതിനാൽ ഞങ്ങൾ ആശയോടുകൂടി നിന്റെ വരവും നോക്കിയിരിക്കയാണു്. അക്ഷയപാത്രവുമായി നീ ഇവിടെ വന്നിരിക്കകയാൽ ഞങ്ങൾക്കു രക്ഷയായി. നിന്റെ ആഗമനത്തിൽ ധാരാളം മഴ പെയ്യുമെന്നു് കാലേകൂട്ടിക്കണ്ടു ദേവിയുടെ ആജ്ഞപ്രകാരം ഞാൻ രാജ്യമെങ്ങും അനേകം കുളങ്ങളും മററു ജലസംഭരണസ്ഥലങ്ങളും സജ്ജമാക്കിയിട്ടുണ്ടു്.

മണിമേഖല ആ ഉദ്യാനത്തിൽ ഒരു ബുദ്ധപീഠവും മണിമേഖലാദേവിക്കും തീവതിലകാദേവിക്കും ഓരോ അമ്പലങ്ങളും നിർമ്മിപ്പിച്ചു. അതിനുശേഷം അവിടെ വന്നുകൂടിയ ആതിഥിമാരിക്കും ആളുകൾക്കു അന്നദാനം ചെയ്തുതുടങ്ങി. ജനക്കൂട്ടത്തിൽ ചെയ്തിനെട്ടു വിഭിന്നഭാഷകൾ സംസാരിക്കുന്ന ആളുകൾ ഉണ്ടായിരുന്നു എന്നു് അറിയു

മ്പോഠ എങ്ങുമെല്ലാം ദിക്കുകളിൽനിന്നു ആഹാരം കിട്ടാതെ വിഷമിച്ചിരുന്ന ആളുകഠ അവിടെ കൂടിയിരുന്നു എന്നു ഊഹിക്കാമല്ലോ.

വേഗം ആകാശം മുഴവൻ കാർമേഘങ്ങഠ പരന്നു. വലിയ വലിയ മഴകഠ പെയ്തുതുടങ്ങി. ആറുകളും തോടുകളും കുളങ്ങളും ചിറകളും തടാകങ്ങളും കായലുകളും പുതുവെള്ളംകൊണ്ടു നിറഞ്ഞു. ഭൂമിക്കു നനവുകിട്ടി. കൃഷിക്കു പര്യാപ്തമായി. വിളവുകഠ ധാരാളമായി. അങ്ങനെ ക്ഷാമം അവസാനിച്ചു.

അദ്ധ്യായം 22.

ഗുരുദേവൻെറ പാദാന്തികത്തിൽ.

മണിമേഖല തൻെറ അമ്മയേയും സുതമതിയേയും അരവണഅടികളേയും അന്വേഷിച്ചു പുറപ്പെടാൻ ഭാവിച്ചു. ആ സന്ദർഭത്തിൽ അവർ മൂവരും അവിടെ വന്നുചേൻ്റു. അവഠ കർപ്പൂരം കത്തിച്ചു ഉഴിഞ്ഞും വെററിലയും പാക്കും നൽകിയും അവരെ ഉപചരിച്ചു.

"ഞാൻ വഞ്ചിയിൽ ചെന്നു മററു മതാചാര്യന്മാരെ എല്ലാവരേയും കണ്ടു. അവരുടെ മതതത്വങ്ങളേയും സിദ്ധാന്തങ്ങളേയും ഗ്രഹിച്ചു" എന്നു് അവഠ അരവണ അടികളോടു പറഞ്ഞു.

"നിൻെറ അഭിപ്രായത്തിൽ അവ എങ്ങനെ ഇരിക്കുന്നു?" അദ്ദേഹം ചോദിച്ചു.

"അവയെല്ലാം വിശിഷ്ടങ്ങൾ തന്നെ. സത്യം കണ്ടുപിടിക്കുന്നതിനുള്ള നിർവ്യാജമായ ക്രമങ്ങൾ അവയിൽ കാണുന്നു. എന്നാൽ അവ സാമാന്യജനങ്ങളുടെ മനസ്സിനെ കുഴക്കി ഭ്രാന്തു പിടിപ്പിക്കയും തെററിദ്ധാരണകൾ ഉണ്ടാക്കി അവർ തമ്മിൽ തമ്മിൽ ശണ്ഠയുണ്ടാക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

ഉണ്ടേറെ ദൈവങ്ങളു,മുണ്ടേറെ മതങ്ങളു
മുണ്ടേറെ തിരിഞ്ഞുതിരിഞ്ഞുപോം മാർഗ്ഗങ്ങളും,
ഉണ്ടിവയെല്ലാം-എന്നാൽ പാരിദുഃഖാകുലം
വേണ്ടുവതതിന്നേറേ, കാരുണ്യശീലംമാത്രം.

എന്നു ശ്രീ തഥാഗതൻ വളരെക്കാലം മുമ്പു കണ്ടുപിടിക്കയും പ്രഖ്യാപനം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. അതാണ് സത്യം."

"നീ പറയുന്നതു് പിലതെല്ലാം ശരിയാണു്. എന്നാൽ, 'യഥാർത്ഥത്തിൽ ദയ എന്നാലെന്തു്? എന്തിനായി നമ്മൾ ദയയുള്ളവരായിരിക്കണം?' നീ ആദ്യമായി ഈ പ്രശ്നങ്ങൾക്കു ഉത്തരം പറയേണ്ടതാണു്. ധർമ്മത്തിൻെയും ജീവിതത്തിൻെറയും സ്വഭാവം, മനുഷ്യനും മനുഷ്യനും തമ്മിലുള്ള ബന്ധം, മനുഷ്യനും സചേതനവും അചേതനവുമായ ലോകവും തമ്മിലുള്ള ബന്ധം ഈ പ്രശ്നങ്ങളെ ഞങ്ങൾ വിട്ടേയ്ക്കുക."

"എല്ലാ പ്രശ്നങ്ങൾക്കും ഉത്തരം പറയാൻ കഴിയുമോ? അവയെല്ലാം വിരോധങ്ങളും, ഉപാധികളും വ്യവസ്ഥകളും ഇല്ലാത്തവയും, അവക്രങ്ങളും ആയിരിക്കാൻ കഴിയുമോ?"

"ബുദ്ധജനങ്ങൾ നാലുതരം ഉത്തരങ്ങൾ നൾകിയിട്ടുണ്ടു്. ഒന്നാമത്തേതു് ഋജുവും സ്വവിശദാർത്ഥവുമായ ഉത്തരം. ഞാൻ അതിന് ഒരു ഉദാഹരണം പറയാം. ഒരു

വസ്തു ആവിർഭവിക്കയും അങ്ങനെ ഒരു ആരംഭം ഉണ്ടാവുകയും ചെയ്യുന്നു. അതു നശിക്കയും അങ്ങനെ അവസാനിക്കയും ചെയ്യുമോ എന്ന ചോദ്യം എടുക്കുക. 'ഉവ്വ്', അതു നശിക്കയും അവസാനിക്കുകയും ചെയ്യും' എന്നാണ് അതിന്റെ ഉത്തരം. രണ്ടാമത്തേതു്: ഇതു പരസ്പരം വളരെ വ്യത്യാസപ്പെട്ട രണ്ടുകൂട്ടം വസ്തുതകളെ അഭിമുഖീകരിക്കാൻ ഉദ്ദേശിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതാണു്. 'ഒരു മനുഷ്യൻ മരിച്ചുകഴിഞ്ഞാൽ വീണ്ടും ജനിക്കുമോ ഇല്ലയോ? എന്നാണു ചോദ്യം. 'മരിക്കുമ്പോൾ അവനു ജീവിതത്തോടും ജീവിതാശകളോടും ബലവത്തരമായ ആസക്തിയുണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിൽ അവൻ വീണ്ടും ജനിക്കും. അതില്ലായിരുന്നെങ്കിൽ അവനു പുനർജ്ജനനം ഇല്ല'. അതിനുത്തരം ഇതാണു്. മൂന്നാമത്തേതു്: വിവാദസംഗതിയെ വിശദീകരിക്കാൻ തിരിച്ചങ്ങോട്ടു ചോദ്യം ചോദിക്കയാണു്. ഉദാഹരണം: 'അണ്ഡമോ മൂത്തതു മരമോ മൂത്തതു്?' 'രാത്രിയോ മുമ്പു ഉണ്ടായതു് പകലോ മുമ്പേ ഉണ്ടായതു്?' ഈ മാതിരി ചോദ്യങ്ങൾക്ക 'ഏതു അണ്ഡത്തെയും ഏതു മരത്തെയും, ഏതുദിവസത്തെ രാത്രിയേയും ഏതുദിവസത്തെ പകലിനേയും കുറിച്ചാണു് നിങ്ങൾ ചോദിക്കുന്നതു്? എന്നു് ചോദ്യകർത്താവിനോടു അങ്ങോട്ടു ചോദിക്കുകയാണു് ഉത്തരം. ആ ചോദ്യത്തിനു ഉത്തരം കിട്ടിയാലേ ആദ്യത്തെ ചോദ്യങ്ങൾക്ക ഉത്തരം പറയാൻ കഴിയൂ. നാലാമത്തേതു്: ഇതിനു മൗനമാണു് ഉത്തരം. ഉദാഹരണം: 'ആകാശത്തിന്റെ പൂവ് പുതിയതോ പഴയതോ?' 'മുയലിന്റെ കൊമ്പു് കറുത്തതോ വെളുത്തതോ?' ആകാശം പൂക്കുകയില്ല. മുയലിനു കൊമ്പില്ല. അതുകൊണ്ടു അങ്ങനെയുള്ള ചോദ്യങ്ങൾ ആരെങ്കിലും ചോദിച്ചാൽ ഉത്തരം മൗനമായിരിക്കും മാത്രം. ഇവകൂടാതെ അഞ്ചാമത്തു് ഒരുതരം കൂടിയുണ്ടു്. അതു ശ്രീബുദ്ധൻ പരാമർശി

ച്ചിട്ടുള്ള ആ വഴവഴാക്കാരൻ നാംകണ്ടതുപോലെ വെറും മൂഢന്മാരുടെ ഉത്തരമാണു്."

"ആ ചോദ്യം എന്തായിരുന്നു? അതിനു പറഞ്ഞ ഉത്തരം എന്തായിരുന്നു?"

'പരലോകം ഉണ്ടോ?' ഇതാണു് ചോദ്യം എന്നു വിചാരിക്കുക. ഈ ചോദ്യം എന്നോടാണെങ്കിൽ ഞാൻ അതുണ്ടെന്നു വിചാരിക്കുന്നപക്ഷം ഞാൻ അങ്ങനെ ഉത്തരം പറയും. എന്നാൽ ആ വഴവഴക്കാരൻ അങ്ങനെ പറയുകയില്ല, അതുണ്ടെന്നോ ഇല്ലെന്നോ അവൻ പറയുകയില്ല. 'അതു ഇന്നപ്രകാരമിരിക്കുന്നു, അല്ലെങ്കിൽ ഇന്നപ്രകാരം ഇരിക്കുന്നു, എന്നു ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നില്ല, അതു മറവുവിധത്തിലാണെന്നും ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നില്ല. ഞാൻ അതിനെപ്പററി നിഷേധിക്കുന്നില്ല. മറെറാരു ലോകം ഉണ്ടെന്നോ ഇല്ലെന്നോ ഞാൻ പറയുന്നില്ല.' എന്നൊക്കെ വഴുതി വഴുതി എങ്ങും തൊടാതെയുള്ളതായിരിക്കും അവന്റെ ഉത്തരം. യാദൃച്ഛികമായി ഉണ്ടാകുന്ന സത്വങ്ങളെക്കുറിച്ചു ചോദിക്കുക; അല്ലെങ്കിൽ സൽപ്രവൃത്തികൾക്കോ ദുഷ്പ്രവൃത്തികൾക്കോ എന്തെങ്കിലും ഫലം ഉണ്ടോ, സത്യത്തെ കണ്ടുപിടിച്ചു സഫലമാക്കിയ ഒരുവനു് മരണത്തിനുശേഷം ജീവിതം ഉണ്ടോ ഇല്ലയോ, എന്നു ചോദിക്കുക:— ഇതിനു് ഓരോന്നിനും അല്ലെങ്കിൽ എന്തെങ്കിലും ഒന്നിനു് ഇതേമാതിരി ഉത്തരം തന്നെ പറയും. ബേലത്തെ ഗോത്രക്കാരൻ സഞ്ജയൻ പറഞ്ഞ ഉത്തരമാണു്. ഇതു അവർ വഴവഴക്കാരുടെ തനി മാതൃകയത്രെ."

"ബ്രഹ്മത്തെയും, പരമാത്മാവിനേയും, ഈശ്വരനേയും മററും വിമർശിക്കാൻ ശ്രീബുദ്ധൻ സമ്മതം നൽകുന്നുണ്ടോ?"

"ഇല്ല. ആ വക വിമർശനങ്ങളെല്ലാം, ഗംഗാനദിയിലെ മണൽ തരികളെ എണ്ണുന്നതുപോലെ നിഷ്പ്രയോജനവും, പാഴ്‌വേലയും ഉപദ്രവജനകവും ഒരു തീരുമാനത്തിലെത്തിച്ചേരാത്തതും ആകുന്നു. 'വനവും മരുഭൂമിയും പാവക്കൂത്തും, തെളിയുകയും പിരിയുകയും, വിമർശനത്തിന്റെ കരുക്കകളിൽപ്പെടലും ഇവയെല്ലാം ദുഃഖങ്ങളും കണ്ണുകളും ദ്വേഷവും ക്ഷോഭാസ്ഥതയും ഉളവാക്കുന്നു. അതു വിരക്തിയെ ആകട്ടെ, ശാന്തിയെയാകട്ടെ, സമാധാനത്തെയാകട്ടെ, ജ്ഞാനത്തെയാകട്ടെ, മാർഗ്ഗത്തിന്റെ ഉയർന്ന പടികളെക്കുറിച്ചു പരിജ്ഞാനമാകട്ടെ അർഹതയെത്തന്നെയാകട്ടെ സമ്പാദിക്കാൻ ഉതകുന്നില്ല. ക്ഷണനേരത്തിനുള്ളിൽ ഉണ്ടായി മറയുന്ന ദൃശ്യവിഷയങ്ങളായ സംശതികളാൽ ഉത്ഭവിക്കുന്ന മാനസികങ്ങളായ വികാരങ്ങളിലും ഇന്ദ്രിയങ്ങൾ മുഖേന ഉണ്ടാകുന്ന അനുഭവങ്ങളിലും, ആശകളിലും ഭയങ്ങളിലും നിന്നു ജനിക്കുന്നവയാകുന്ന വാസ്തവത്തിൽ ആ വക വ്യാപാരങ്ങൾ. അവ സംഭവങ്ങളെ ആസ്പദമാക്കി ആലോചന കൂടാതെ ബന്ധപ്പെട്ട രൂപീകരിച്ച അശാസ്ത്രീയങ്ങളായ അഭിപ്രായങ്ങളുടെ ഗണത്തിൽപ്പെട്ടവയാണ്; അല്ലാതെ അവ ഉപരിജ്ഞാനത്തിനു അല്ലെങ്കിൽ പ്രത്യക്ഷമായ ഉള്ളവയല്ല."

"അപ്പോൾ വേദാന്തികൾ എന്തുതന്നെ പറഞ്ഞാലും ധർമ്മത്തിനും കർമ്മത്തിനും ബ്രഹ്മത്തിന്റെ ആവശ്യം ഇല്ല, ഇല്ലേ?"

"അതേ, അങ്ങനെ തന്നെ. തഥാഗതന്മാർ അവ തരിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിലും ഇല്ലെങ്കിലും ധർമ്മം അല്ലെങ്കിൽ സാക്ഷാൽ നിയമം സകലത്തിനും അടിസ്ഥാനമായി സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നു. എന്നാൽ തഥാഗതന്മാർ അതിനുള്ളിൽ പ്രവേശിച്ചു സൂക്ഷ്മഗ്രഹണം ചെയ്തു സ്വാധീനമാക്കി പൊതു

വേ ലോകത്തിനും പ്രത്യേകിച്ച സംഘത്തിനും അതിനെ ദാനംചെയ്യുന്നു. അതു ഹേതുവായി നമ്മൾ ബുദ്ധനിലും ധമ്മത്തിലും സംഘത്തിലും ശരണം ഗമിക്കുന്നു. സൃഷ്ടിച ക്രത്തിനു ആരംഭമായ ഒരാരംഭം ഇല്ല. സൃഷ്ടിക്ക് ഒരു ബ്രഹ്മാവ് അല്ലെങ്കിൽ ഒരു സ്രഷ്ടാവ് ഇല്ല; അതു കണ്ടറിയാൻ ഒരു ജീവാത്മാവും ഇല്ല. ഓരോന്നും അതിനമുമ്പുള്ളതിൽനിന്നുണ്ടാകുന്നു; അല്ലെങ്കിൽ ഓരോ കാര്യവും അതിന്റെ കാരണത്തിൽനിന്നും ഉണ്ടാകുന്നു; അതാണ് ന്യായസംഗതമായ വസ്തുത. ബ്രഹ്മപ്രാപ്തി അല്ല നിർവാണപ്രാപ്തിയായിരിക്കണം പരമലക്ഷ്യം.

"ഭഗവാനേ, ശ്രീബുദ്ധൻ എനിക്കു നിർവാണം കല്പിച്ച രക്ഷനൽകുമോ?" അരവണ അടികൾ അതുകേട്ടു പുഞ്ചിരിതൂകി: അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു.

"അർഹരാണെങ്കിലും അല്ലെങ്കിലും താൻ നിശ്ചയിക്കുന്ന ആളുകൾക്ക് അനുഗ്രഹങ്ങൾ നൽകുന്ന ഒരു സേച്ഛാപ്രഭു ആയ ഈശ്വരനല്ലാ തഥാഗതൻ. അദ്ദേഹം ബോധിച്ചപോലെ ചെയ്യുന്ന ആളും അല്ല. അവിടുന്നു തന്നെ ഇങ്ങനെ അരുളിച്ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

"നമ്മൾതാൻ ചെയ്തീടുന്നു നിയതം ദുഷ്ടകമ്മം
നമ്മൾതാനനുഭവിച്ചീടുന്നിതതിൻ ദുഃഖം,
നമ്മളെ രക്ഷിപ്പതുനാംതന്നെയന്യരല്ല;
നമ്മൾക്ക് രക്ഷനൽകാനന്യർക്കുകഴിയില്ല;
നമ്മളെ രക്ഷിക്കുവാനന്യന്മാർ വരുകില്ല;
നമ്മളെ നമ്മൾതന്നെ സംശുദ്ധരാക്കിക്കൊൾവൂ.
നമ്മൾതാൻ നടന്നുകൊള്ളുന്നിതുമാർഗ്ഗംതന്നിൽ
നമ്മൾക്കുവഴികാട്ടിത്തരുകേയുള്ളു ബുദ്ധർ."

"സ്വാമിൻ, അവിടുന്നു് എനിക്കു ബുദ്ധധർമ്മം ഉപദേശിച്ചുതരണം. എന്നാൽ അതിനുമുമ്പായി, കാവേരിപ്പട്ടണത്തെ സമുദ്രം നശിപ്പിച്ചതു് എന്താണെന്നും, അവിടുന്നും അമ്മയും സുതമതിയും വഞ്ചിയിൽ നിന്നും നേരെ ഇവിടേക്കു വരാൻ കാരണമെന്തെന്നും എന്നോടു പറയണം"

"കാവേരിപ്പട്ടണത്തിലെ ഒരു പ്രധാന വ്യാപാരിയായ കമ്പളച്ചെട്ടി ഒരുദിവസം തന്റെ കപ്പലിൽ മണിപല്ലവത്തിൽ വന്നു. നാഗനാട്ടുരാജാവിന്റെ പുത്രി പീലിവള അന്നു് അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നു. അവൾ ചോളരാജാവിനു തന്നിൽ ജനിച്ച ശിശുവിനെ അതിന്റെ അച്ഛനായ രാജാവിനെ ഏല്പിക്കാനായി അയാളുടെ കൈയിൽ കൊടുത്തയച്ചു. അയാളുടെ കപ്പൽ കാവേരിപ്പട്ടണത്തിലേക്കു പോകുംവഴിക്കു ഒരുദിവസം രാത്രിയിൽ ഒരു കൊടുംകാററിൽ അകപ്പെട്ടു ഉടഞ്ഞു നശിച്ചു. ചെട്ടിയും മററുചിലരും രക്ഷപ്പെട്ടു കരയ്ക്കെത്തി ചേർന്നു. അക്കൂട്ടത്തിൽ രാജകുമാരൻ ഇല്ലായിരുന്നു. കുമാരനെ അവർ പല സ്ഥലങ്ങളിലും അന്വേഷിച്ചു. ഒരു തുമ്പും കിട്ടായ്കയാൽ കുമാരൻ കടലിൽ താണു മരിച്ചുപോയിരിക്കണമെന്നു അവർ തീർച്ചപ്പെടുത്തി. ഈ ദുഃഖവർത്തമാനം ചെട്ടി രാജാവിനെ അറിയിച്ചു. അതുകേട്ടു അദ്ദേഹം ശോകാന്ധനായിത്തീർന്നു. കരയ്ക്കും കടലിലും എല്ലാ ദിക്കിലും കുമാരനെ അന്വേഷിക്കാൻ കല്പന നൽകി. അദ്ദേഹം സദാസമയവും തന്റെ കിരീടാവകാശിയായ പുത്രനെക്കുറിച്ചുതന്നെ ചിന്തിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നതിനാൽ ഇന്ദ്രോത്സവം നടത്തുന്ന കാര്യം ഒട്ടും ഓർത്തില്ല. അതിനാൽ ഇന്ദ്രൻ തന്റെ ആജ്ഞാനിശ്ചയത്തിൽനിന്നു വ്യതി

ചലിക്കാതെ അതനുസരിച്ചു കാവേരിപ്പട്ടണത്തെ സമുദ്രാക്രമണത്താൽ നശിപ്പിച്ചുകളയാൻ മണിമേഖലാദേവിയോട ആജ്ഞാപിച്ചു. ദേവി ഇന്ദ്രൻെറ കല്പന നടത്തി. അങ്ങനെയാണ് കാവേരിപ്പട്ടണം നശിച്ചത്."

"അയ്യോ! എത്ര ഭയങ്കരമായ കഥ! കഷ്ടം! ആ ദേവി ഇത്ര ദയ ഇല്ലാത്തവളോ?"

"അക്കാര്യത്തിൽ നീ ദേവിയെ അത്ര കഠിനമായി പഴിക്കരുത്. ഇതുപോലെയുള്ള ഒരു കാരണത്തിന കണ്ണകി മധുരാപുരം നശിപ്പിച്ചു. ഈ ദേവിതന്നെ നിന്റെ ഒരു പൂർവികനെ കപ്പൽച്ചേതത്തിൽനിന്നു രക്ഷിച്ചു. അതിൻെറ നന്ദികൊണ്ടാണ് നിൻെറ അച്ഛൻ നിനക്കു ദേവിയുടെ പേരിട്ടത്. നീ ലൗകികമോഹങ്ങളെ ഉപേക്ഷിച്ചു പരിപാവനജീവിതം നയിക്കുമെന്ന് ദേവി ഒരു സ്വപ്നത്തിൽ പ്രത്യക്ഷയായി നിൻെറ അച്ഛനെ അറിയിച്ചു. കാവേരിപ്പട്ടണം സമുദ്രം കയറി മുങ്ങി നശിച്ചു എന്നു വഞ്ചിയിൽവച്ചു കേട്ടറിഞ്ഞു ഞാനും മാധവിയും സുതമതിയും കൂടി, നിൻെറ വരവ് പ്രതീക്ഷിച്ചു ഇങ്ങോട്ടു പോന്നു."

"മണിപല്ലവത്തിലുള്ള ബുദ്ധപീഠം സൂക്ഷിച്ചും പൂജിച്ചും പോരുന്ന തീവതിലകാദേവിയും ഇക്കഥ എന്നോട പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. അഭിവന്ദ്യഗുരുപാദരെ, ബുദ്ധധർമ്മതത്വങ്ങൾ ഇനി അവിടുന്ന ഉപദേശിച്ചുതന്നാലും."

അറവണഅടികൾ അതു സമ്മതിച്ച് ഇപ്രകാരം അവളോടു പറഞ്ഞു.

"ബുദ്ധധർമ്മത്തിൻെറ ആദിമാചാര്യൻ ശാക്യമഹർഷിയായ ഗൗതമബുദ്ധനാണ്. ലോകം പഴകി ജീർണ്ണിച്ച മതങ്ങളുടേയും നിർജ്ജീവങ്ങളായ സിദ്ധാന്തങ്ങളു

ടേയും ഹീനങ്ങളായ അഭിലാഷങ്ങളും വലിയ വലിയ മഹത്വാകാംക്ഷകളും ചേൎന്ന ബുദ്ധികെട്ട ആളുകളാൽ ഗുണകരങ്ങളെന്നു ഉപദേശിക്കപ്പെട്ട നിരൎത്ഥകങ്ങളായ ഘോരപുരണ്ട അഴുക്കുപിടിച്ച, ബലികളുടെയും നൈവേദ്യങ്ങളുടേയും മുഷ്ടിയിൽ അകപ്പെട്ടിരുന്ന കാലത്താണു് അദ്ദേഹം അവതരിച്ചതു്. അവിടുന്നു പരമാനന്ദമയമായ തുഷിതലോകത്തിൽനിന്നാകുന്നു ഈ ക്ലേശാകുലമായ ലോകത്തിലേയ്ക്കു് ഇറങ്ങിവന്നതു്. അതു സ്വൎഗ്ഗവാസികളുടെ പ്രാൎത്ഥനയാലും, നരവംശത്തോടും മനുഷ്യൻ അവന്റെ ദൈവങ്ങൾക്കോ, പിശാചുക്കൾക്കോ, മേലാളുക്കോ വഴിപാടായി നിർദ്ദയം വധിക്കുന്ന കോടാനുകോടി ജീവപ്രാണികളോടും ഉള്ള അനുകമ്പയാലും ആകുന്നു. അവിടുന്നു ബോധിവൃക്ഷമൂലത്തിൽ ഉപവിഷ്ടനായി, മാരനേ തോല്പിച്ചും സ്വന്തം ഇന്ദ്രിയങ്ങളെ ജയിച്ചും നാലു മഹാസത്യങ്ങളെ അഭ്യസിച്ചു സ്വാധീനമാക്കി. ഇന്ദ്രിയങ്ങളുടെ മേലുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആ മഹത്തായ വിജയത്താൽ അദ്ദേഹത്തിനു് ജിനേന്ദ്രൻ എന്ന പേർ സിദ്ധിച്ചു."

"ആ മഹാ നാലു സത്യങ്ങളും ഏവയാണു്?"

"ഒന്നാമത്തേതു്; ഈ ലോകത്തിലെ ജീവിതം ജനനം മുതൽ മരണം വരെ ദുഃഖം നിറഞ്ഞതാകുന്നു. ലോകം കണ്ണുനീർ കെട്ടിനിൽക്കുന്ന ഒരു വൻകുഴിയും ദുഃഖത്തിന്റെ വാസസ്ഥാനവും കഷ്ടാനുഭവങ്ങളുടെ മഹാസമുദ്രവും അത്രെ. ഈ വസ്തുതയെക്കുറിച്ചു നമ്മൾക്കു് ഉണർവുണ്ടാകുന്നതുവരെ ധൎമ്മമാൎഗ്ഗത്തിലേപ്പെട്ടു നമ്മുടെ കാലുകൾ ചെല്ലുകയില്ല. രണ്ടാമത്തേതു്: ഈ ദുഃഖത്തിനു കാരണം മനുഷ്യന്റെ ഉൽഭ്രാന്തമായ അഹമ്മതിയും, അവസാനമില്ലാത്ത തൃഷ്ണയും, എല്ലാവിധം ഈർഷ്യകളേയും ക്രോ

ധങ്ങളേയും, പകകളേയും, കൊലകളെയും മെത്താങ്കിതങ്ങളായ വികാരങ്ങളേയും ജനിപ്പിക്കുന്ന അവന്റെ മൂഢമായ ആത്മസ്നേഹവും ജീവിതത്തിലെ കാമങ്ങളും ആകുന്നു. മൂന്നാമത്തേതു്: കാമക്രോധലോഭമോഹമാത്സര്യാദി ദുർവികാരങ്ങളെ ഹൃദയത്തിൽ നിന്നും വേരോടെ പിഴുതുകളഞ്ഞും അങ്ങനെ അന്തർവൃത്തികളായ പിടിച്ചു പിണക്കങ്ങളെ നിഷ്കാസനം ചെയ്തും പരിശുദ്ധവും പരിപൂർണ്ണവും ആയ സേവനങ്ങളും കൃത്യങ്ങളും ഉദാരമായും സ്നേഹത്തോടുകൂടിയും അനുഷ്ഠിച്ചും ശാശ്വതമായ പുണ്യം സമ്പാദിച്ചും വിവേകരഹിതമായ ആത്മസ്നേഹത്തേയും ജീവിതമോഹങ്ങളേയും ജയിച്ചു കീഴാക്കിയും ഈ ദുഃഖത്തെ ഒഴിക്കാം. നാലാമത്തേതു്: സമാധാനത്തിനും മുക്തിക്കും ഉള്ള അഷ്ടഗുണങ്ങളോടുകൂടിയ ശ്രേഷ്ഠമായ മാർഗ്ഗം ആകുന്നു. അതായതു് ശരിയായ ജ്ഞാനം, കഷ്ടതയുടെ അസ്തിത്വം, അതിന്റെ ഉല്പത്തി, അതിന്റെ വിരാമം, ആജീതന്റെയും മാക്കോലിയുടെയും എന്നപോലെയുള്ള ശൂന്യവാദവും വിധിവാദവും സന്ദിഗ്ദ്ധവാദവും നിവാരണംചെയ്തു് കഷ്ടതയെ വിരമിപ്പിക്കാനുള്ള വഴി, ശരിയായ ഉൽക്കർഷേച്ഛ. അതായതു നിറഞ്ഞ ദയയോടും സ്നേഹത്തോടും കൂടിയിരിക്കുന്ന സർവ ജീവജാലങ്ങളോടും നിറഞ്ഞ സമ്മനസ്സോടുകൂടിയിരിക്കാനും കാമക്രോധാദികളായ ദുർവികാരങ്ങളെ ദൂരീകരിക്കാനും, ഉള്ള ആകാംക്ഷ; ശരിയായ പ്രവൃത്തികൾ: അതായതു അഭിമാനകരങ്ങളായ പ്രവൃത്തികൾ ചെയ്കയും, കൊല, മോഷണം, കള്ളംപറയുക, വ്യഭിചാരം ചെയ്ക, മുതലായ അസന്മാർഗ്ഗവൃത്തികളിൽനിന്നു ഒഴിഞ്ഞുനിൽക്കുകയും, മദ്യപാനം ചെയ്യാതിരിക്കയും. അഞ്ചാമത്തേതു്: ശരിയായ ഭാഷണം: അതായതു്, സത്യം പറയുകയും അസത്യം പറയാതിരിക്കയും

കഠിനങ്ങളും ക്രൂരങ്ങളും, അശ്ലീലങ്ങളും, അപവാദകങ്ങളും, നിസ്സാരങ്ങളും പൊങ്ങച്ചങ്ങളും ആയ വർത്തമാനങ്ങൾ ഒഴിക്കുകയും. ആറാമത്തേതു്: ശരിയായ ഉപജീവനം; അതായതു്, സത്യവത്തും ബഹുമാനാവഹവും ആയ തൊഴിൽ ചെയ്കയും, അടിമക്കച്ചവടം, പരോപദ്രവമില്ലാത്ത... ന, മാംസവിക്രയം, മരണകരമായ ആയുധങ്ങളുടെയും ഉപകരണങ്ങളുടെയും അല്ലെങ്കിൽ വിഷദ്രവ്യങ്ങളുടേയും വ്യാപാരം, വ്യഭിചാരശാലാസ്ഥാപനം, വ്യഭിചാരം ഇവ അയ്യു പാപവൃത്തികളിൽ പ്രവേശിക്കാതിരിക്കയും, ഏഴാമത്തേതു്: ശരിയായ ശ്രമം; അതായതു്—ഉണ്ടായിക്കഴിഞ്ഞ കത്സിതങ്ങളും ദുഷ്ടങ്ങളും ആയ വിചാരങ്ങളെ തുരത്തുകയും അവ മേലാൽ ഉണ്ടാകാതിരിക്കാൻ നോക്കുകയും, സൽഗുണസമ്പന്നങ്ങളായ വിചാരങ്ങളെ വികസിപ്പിക്കയും വർദ്ധിപ്പിക്കയും വിചാരങ്ങളേയും വാക്കുകളേയും പ്രവൃത്തികളെയും യാതൊരു കോട്ടവും തട്ടാതെ അനുഗുണമാക്കുകയും. എട്ടാമത്തേതു്: ശരിയായ അവധാനം: ശ്വാസം വലിക്കയും വിടുകയും ചെയ്യുന്നതിനേയും ശരീരത്തിന്റെ മുപ്പത്തിരണ്ടു ഘടകങ്ങളേയും ഇന്ദ്രിയങ്ങൾ മാർഗ്ഗമായി ഉത്ഭവിക്കുന്ന വിവിധവികാരങ്ങളേയും ഹൃദയത്തിന്റെ ബഹുവിധഉൽപാതനങ്ങളേയും അഞ്ചു ശാരീരകങ്ങളായ വിഘ്നങ്ങളേയും ഏഴു സംസ്കാരപ്രമാണങ്ങളേയും പൃഥക്കരിച്ചു അവയെക്കുറിച്ചു പഠിക്കുക: ശരിയായ ആനന്ദാനുഭൂതി:—അതായതു്, ജീവലോകവുമായുള്ള ഐക്യബോധം ഉണ്ടാകുന്നതിനു നിർവാണത്തെ അനുഭവത്തിൽ വരുത്താൻ ഒന്നും രണ്ടും മൂന്നും നാലും ധ്യാനമുറകളെ പരിശീലിക്കുക.

"നിർവാണം ഒരു മഹാഭാഗ്യപൂർണ്ണവും അത്യുത്തമവും ആയ ഒരു അവസ്ഥയായിരിക്കണം."

“ഭഗവാൻ തന്നെ അതിനെക്കുറിച്ചു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്:

‘ആരോഗ്യമാഞ്ജിപ്പുള്ളു പരമോൽകൃഷ്ടം കൃത്യം
സാരമാം നിർവ്വാണംതാൻ പരമാനന്ദം പദം
ആയെട്ടു ഗുണമാർഗ്ഗമുൽകൃഷ്ടം മാർഗ്ഗങ്ങളിൽ
ആശയത്തുചേർക്കും മൃത്യുവെത്താത്തരക്ഷാസ്ഥാനം’. എന്നു്.

“എന്നാൽ, നമ്മൾ ഏററവും സ്നേഹിക്കുന്നതു നമ്മളെത്തന്നെ ആയിരിക്കെ മററുള്ളവരെ സ്നേഹിക്കയും അവൎക്കു ഗുണം വരാൻ ആഗ്രഹിക്കയും ചെയ്യുക നമ്മൾക്കു സാദ്ധ്യമാണോ?”

“എന്തുകൊണ്ടുവയ്യാ? ഇതു കേൾക്കുക. കോസലരാജാവു് പ്രസേനജിത്തും അദ്ദേഹത്തിൻെറ മഹിഷി മല്ലികയും കൂടി ബുദ്ധഭഗവാൻെറ അടുക്കൽ ചെന്നു്, തങ്ങൾ വളരെ നിഷ്കൃഷ്ടമായി ആലോചിച്ചതിൽ തങ്ങൾ തങ്ങളെ തന്നെ ഏററവും സ്നേഹിക്കുന്നതായി കണ്ടിരിക്കുന്നു എന്നു ഭഗവാനോടു പറയുകയും അങ്ങനെയിരിക്കെ തങ്ങൾ ലോകത്തിനെല്ലാം ഗുണമുണ്ടാകണമെന്നു ആഗ്രഹിക്കുന്നതെങ്ങനെയാണെന്നു്, നീ ഇപ്പറഞ്ഞതുപോലെ അവൎക്കു പറഞ്ഞുകൊടുക്കണമെന്നാവശ്യപ്പെടുകയുംചെയ്തു.

അപ്പോൾ ബുദ്ധൻ അവരോടു പറഞ്ഞു.

‘ചിന്തയാകടക്കുന്ന ഭൂപ്പരപ്പാകെ നമ്മൾ
അന്തമററാത്മസ്നേഹമില്ലാതെകാണ്മീലൊന്നും
അന്യരുമവരോരോരുത്തരുംസ്നേഹിക്കുമ്പോ-
ഴന്യരെദ്രോഹിക്കരുതാത്മസ്നേഹികളാരും
പെററമ്മതൻകുഞ്ഞിനെ- തന്നേകസന്താനത്തെ
പോററിടുംതൻെറജീവൻപോംവരെ; അവൾക്കൊ-
സ്വാന്തവും ഹൃദയവും വലുതുംചെറുതുമാ- [ത
ജന്തുലോകത്തിനോടു വികസിപ്പിക്കണമ്മൾ;

താഴെയും മുകളിലും ദൂരത്തും സമീപത്തും
ചുഴവുമെങ്ങുമുള്ള സർവഭൂതങ്ങളോടും
സങ്കോചംവരാതെയും വൈരവും മൗനാത്മ്യവും
പങ്കിലമാക്കിടാതെ സ്നേഹത്തെ ശീലിക്കണം."

"ജ്ഞാനസംബന്ധിക്കുള്ള ഉപകരണങ്ങൾ എന്തെല്ലാമാണ്? വ്യാജസിദ്ധാന്തങ്ങളെ എങ്ങനെ കണ്ടുപിടിക്കാം?"

ജ്ഞാനം പ്രാപിക്കാൻ രണ്ടു പടിവാതിലുകളെ ഉള്ളൂ. പ്രത്യക്ഷം അല്ലെങ്കിൽ ഇന്ദ്രിയങ്ങൾ മുഖേന നേരിട്ടുള്ള അറിവ്; അനുമാനം അല്ലെങ്കിൽ സയുക്തികങ്ങളായ ഊഹങ്ങളിൽനിന്നുള്ള അറിവ്; കപടയോഗികളുടെ കുതർക്കപൂർണ്ണങ്ങളും സത്യമല്ലാത്തവയും അനുപപന്നങ്ങളും ആയ പൂർവപക്ഷസിദ്ധാന്തക്കണികളിൽ ചാടിപ്പോകരുത്. അവ അനേകങ്ങളാണ്. അവയിൽ പ്രഥമമായതു പ്രത്യക്ഷവിരുദ്ധം ആകുന്നു. അതായതു് ഇന്ദ്രിയങ്ങൾ മുഖാന്തിരം കിട്ടുന്ന അനുഭവത്തിനു വിപരീതമായതു്. ഒരാൾ പറയുകയാണു് ഒരു ശബ്ദം അയാൾക്കുമാത്രം കേൾക്കാം; ഒരു മല തനിക്കുമാത്രം കാണാം; മററാർക്കും വയ്യാ; എന്നെല്ലാം. രണ്ടാമത്തേതു് അനുമാനവിരുദ്ധം ആകുന്നു. യുക്തികൊണ്ടു സ്ഥാപിക്കാൻവയ്യാത്ത ഊഹം. ഒരാൾ പറയുകയാണു്, ഒരു മൺകുടം നശിപ്പിക്കാവുന്നതല്ല. ശാശ്വതമായതാണു് എന്നു്; സംധാരണ ലോഹംകൊണ്ടുള്ള ഒരു രക്ഷായന്ത്രം നല്ല ഭാഗ്യം വരുത്തുമെന്നു്, ഒരു മനുഷ്യവ്യക്തി മരിക്കയില്ലെന്നു. മൂന്നാമത്തേതു്; സ്വവചനവിരുദ്ധം. അതായതു സ്വയം പ്രതിഷേധിക്കുന്ന പ്രസ്താവന. ഒരാൾ പറയുകയാണു് താൻ ഒരു മച്ചി പെററ മകനാണെന്നു. നാലാമത്തേതു

ലോകവിരുദ്ധം ഒരാൾ പറയുകയാണു് ചന്ദ്രൻ ചന്ദ്രനല്ല, സൂര്യനാണു് ചന്ദ്രൻ) ഹൃദയം ഹൃദയമല്ല, എന്നെല്ലാം. അഞ്ചാമത്തേതു്: ആഗമവിരുദ്ധം. അതായതു് അംഗീകൃതമായ പ്രമാണത്തിനു വിപരീതമായ പ്രസ്താവന. ഒരു വൈശേഷികൻ പറയുകയാണു്, അയാളുടെ സ്വന്തം പ്രമാണഗ്രന്ഥങ്ങൾ ആത്മാവു് അനശ്വരമല്ലെന്നു പറഞ്ഞിരിക്കെ, ആത്മാവു് സനാതനമാണെന്നു് ഒരാൾ പറയുകയാണു്. സകല പ്രമാണഗ്രന്ഥങ്ങൾക്കും വിരുദ്ധമായി സ്വർഗ്ഗത്തിൽ ദുഃഖവും നരകത്തിൽ സുഖവുമാണെന്നു്."

"കർമ്മം സംബന്ധിച്ചുള്ള സത്യം എന്താണു്?"

"കർമ്മം സംബന്ധിച്ചുള്ള മഹത്തായ നിയമം സത്യം തന്നെയാണു്. വിധിചക്രം കർമ്മത്തെ ആവിർഭവിപ്പിക്കുന്നു. ജീവികൾ അവരുടെ കർമ്മങ്ങൾ അനുസരിച്ചു ജനിക്കുന്നു. കർമ്മങ്ങളുടെ ഫലം അവർ അനുഭവിക്കുന്നു കർമ്മങ്ങളാകുന്നു അവരുടെ ഈററില്ലം. അവരുടെ പാരമ്പര്യവും അവരുടെ കർമ്മങ്ങൾ തന്നെ. അവരുടെ കർമ്മങ്ങളാൽ അവക്കു പ്രതിഷ്ഠ ലഭിക്കയും ചെയ്യുന്നു.

"ഒരേ ഫലത്തിൽ നിന്നല്ല ശരിയും തെററും ഭവിക്കുന്നതു്. തെററിൽനിന്നു് ദുഃഖപ്രദവും ശരിയിൽനിന്നു സുഖപ്രദവും ആയ ഫലങ്ങളുണ്ടാകുന്നു.

"നമ്മുടെ ഓരോരുത്തന്റെയും ജീവിതം നമ്മുടെ ഓരോരുത്തന്റേയും പൂർവജന്മങ്ങളിലെ കർമ്മത്തിന്റെ ഫലമാകുന്നു. കഴിഞ്ഞ ജന്മങ്ങളിലെ ദുഷ്കൃത്യങ്ങൾ ദുഃഖങ്ങളേയും ദുരനുഭവങ്ങളേയും സൽകൃത്യങ്ങൾ സുഖത്തെയും ആനന്ദത്തേയും ഉളവാക്കുന്നു. വിതയനുസരിച്ചായിരിക്കും കൊയ്ത്തു. എള്ളുവിതച്ചാൽ എള്ളുകിട്ടും. പയറുവിതച്ചാൽ പയറുകിട്ടും. വിഷവിത്തുകൾ

വിതച്ചാൽ വിഷച്ചെടികൾ കിട്ടും. അതുപോലെ ആ കൃത്യങ്ങളും. ഇരുട്ടത്തു വിത്തുകൾ എടുത്തു വിതച്ചാൽ അവ എന്തു വിത്തുകളാണെന്നു നമ്മൾ അറിയുകയില്ല; അതുപോലെ പൂർവജന്മങ്ങളിൽ നമ്മൾ ചെയ്ത കൃത്യങ്ങൾ ഇന്നവയാണെന്നു നമ്മൾക്കു അറിവില്ല. മനുഷ്യന്റെ വിധി ഇങ്ങനെ, അവൻ തന്നെ ഉണ്ടാക്കുന്നതാണ്. അല്ലാതെ അതു് ഈശ്വരന്മാർ തോന്നിയപോലെയോ കറി കൂടാതെയോ കല്പിക്കുന്നതല്ല അവൻ കൊയ്യുന്നതു്, അവൻ എത്ര പയറുവിത്തു വിതച്ചോ അതനുസരിച്ചു പയറും തനിക്കും പുറമുള്ളവർക്കും ഉപദ്രവകരമായ എത്ര കളവിത്തുകൾ വിതച്ചോ അതനുസരിച്ചു കളയും എത്ര വിഷച്ചെടി വിത്തുകൾ വിതച്ചോ അതനുസരിച്ചു വിഷച്ചെടികളും ആകുന്നു. കളകളും വിഷച്ചെടികളും പറിച്ചുകളഞ്ഞു നേരെയാക്കി നല്ലതരം പയറുവിത്തുകൾ വിതച്ചാൽ അടുത്ത കൊയ്ത്തു നല്ലതായിരിക്കും. പണ്ടു ചെയ്ത ദോഷങ്ങളുടെ കഷ്ടാനുഭവങ്ങളെ ക്ഷമയോടെ സഹിച്ചു്, കാമക്രോധാദികളെ ഹൃദയത്തിൽനിന്നും ഉന്മൂലനം ചെയ്തു സ്നേഹത്തിൽ അവൻ ജീവിക്കട്ടെ; തിന്മയ്ക്കു പകരം നന്മ ചെയ്യട്ടെ, സകല ആഗ്രഹങ്ങളേയും ആസക്തികളേയും വ്യക്തിപരങ്ങളായ ഉൽക്കർഷമോഹങ്ങളേയും പരിത്യജിച്ചു് പരിശുദ്ധവും ന്യായയുക്തവും ദയയോടുകൂടിയതും ആയ ജീവിതം നയിക്കു. അപ്പോൾ ഉൽക്കണ്ഠകൾ അവനെ മർദ്ദിക്കയില്ല. പാപങ്ങൾ അവനെ മലിനപ്പെടുത്തുകയില്ല; രോഗങ്ങളുടേയും ദുഃഖങ്ങളുടേയും നോവുകൾ അവന്റെ മനശ്ശാന്തിയെ ആക്രമിക്കയില്ല; അവനു് ജനനമരണബന്ധനത്തിൽനിന്നു രക്ഷകിട്ടും; അവനു് നിർവാണം ലഭിക്കും. സർവ ജീവജാലങ്ങളും അവനും ഒന്നായി ഭവിക്കും; ശാശ്വതമായ ആനന്ദം അനുഭൂതമാവും.

"അവന് മരണം ഭവിക്കുമോ, അതോ അവൻ ഒരു "ജീവന്മുക്തനെപ്പോലെ തന്റെ ശരീരത്തോടുകൂടി എന്നും ജീവിച്ചിരിക്കുമോ?"

അവന് കായികമായ മരണം നിശ്ചയമായും സംഭവിക്കും. "മരണം ആസന്നമായപ്പോൾ കരഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്ന പരിവ്രാജകരോട്, 'അല്ലയോ സോദരരേ, നിങ്ങൾ ദുഃഖിക്കരുതു്. സകല ഘടകവസ്തുക്കൾക്കും നാശം സംഭവിക്കതന്നെ ചെയ്യും. നിങ്ങൾ ജാഗ്രതയോടെ സംസാരമോചനത്തിനു് പ്രവർത്തിക്കിൻ.' എന്നാണു് ശ്രീബുദ്ധൻ ഉപദേശിച്ചതു്. അതുകൊണ്ടു്, നീ ആദ്യമായി ശീലങ്ങളെ സംസ്കരിച്ചു സ്വായത്തമാക്കണം. അതായതു്, ഒരു ജീവിയേയും കൊല്ലരുതു്. നിനക്കായി തരാത്ത ഒരു സാധനവും നീ എടുക്കാതിരിക്കുക, കർശനമായ ബ്രഹ്മചര്യം അനുഷ്ഠിക്കുക, കള്ളം പറയാതിരിക്കുക, അപവാദമോ അശ്ലീലമോ നിസ്സാരമോ ആയ ഭാഷണങ്ങളിൽ സന്തോഷം കൊള്ളരുതു്, ലഹരി പിടിപ്പിക്കുന്ന വസ്തുക്കൾ കഴിക്കരുതു്. ഭക്ഷ്യപദാർത്ഥങ്ങളും പണവും വസ്ത്രങ്ങളും സമ്പാദിച്ചു കൂട്ടിവയ്ക്കരുതു്. സുഖസാധനങ്ങളിൽ കൊതി കൊള്ളരുതു്, ബ്രഹ്മാവ്, സൂര്യൻ മുതലായ ദേവന്മാരെ പൂജിക്കയോ അവർക്കു നിവേദ്യവും ബലിയും മറ്റും അർപ്പിച്ചു പകരം വരങ്ങൾ ഇരക്കുകയോ ചെയ്യരുതു്. ദേവന്മാർക്കോ ഭൂതപ്രേതപിശാചാദികൾക്കോ, ഉപരിസ്ഥർക്കോ ഒരുവിധജന്തുബലിയും നൽകരുതു്. പിന്നെ അനുഷ്ഠിക്കേണ്ടതു തപസ്സും സമാധിയും ആണു്. മൂന്നാമത്തെ പടിയായ പ്രജ്ഞ അപ്പോൾ ആവിർഭവിക്കും. അതു് സംബോധിയിലെയ്ക്കു നയിക്കും' സംബോധി അല്ലെങ്കിൽ പരിണത പ്രജ്ഞ ക്രമേണ സകല മോഹങ്ങളേയും ശമിപ്പിച്ചു് സകല തൃഷ്ണകളിൽ നിന്നും മോചിപ്പിച്ചു് ഇഹ

ജന്മത്തിൽ തന്നെയല്ലെങ്കിലും നിർവാണപദം നൽകും."

"എന്താണു് പുണ്യകർമ്മത്തെ ഉല്പാദിപ്പിക്കുന്നതു്? എന്താണു് പാപകർമ്മത്തെ ഉല്പാദിപ്പിക്കുന്നതു്? 'അനിത്യം ദുഃഖം അനാത്മാനം' എന്നുള്ള സൂത്രത്തിന്റെ അർത്ഥം എന്താണു്?"

"പുണ്യകർമ്മം സഞ്ചയിക്കുന്നതിനുള്ള മൂന്നു നിദാനങ്ങൾ നിസ്പൃഹയും, സ്നേഹവും, പ്രബുദ്ധതയും ആണു്. പാപകർമ്മം ഉളവാക്കുന്നവ കാമവും ക്രോധവും അജ്ഞതയും ആകുന്നു. ഇനി ഞാൻ ആ സൂത്രത്തിന്റെ അർത്ഥം പറയാം. അടുത്തുള്ളതും അകലത്തുള്ളതും, ചെറുതും വലുതും, കാണാവുന്നതും കാണാൻ വയ്യാത്തതും ആയ എല്ലാ രൂപങ്ങളും ആശയങ്ങളും അനുഭവവികാരങ്ങളും, ജ്ഞാനങ്ങളും ചേതനകളും ഇന്ദ്രിയങ്ങളാൽ ഗ്രഹിതങ്ങളും അവ ക്ഷണംതോറും മാറിമാറിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നതിനാൽ അനിത്യമാകുന്നു. മാററത്തിനു വിധേയമായ വസ്തു ദുഃഖത്തെ ഉണ്ടാക്കാനേ കഴിവുള്ളു. 'ഇതു എന്റെതാണു്', 'ഞാൻ ഇതാണു്' എന്നു്, അനിത്യവും ദുഃഖത്തിനു നിമിത്തവും ആയ യാതൊന്നിനെ സംബന്ധിച്ചും ബുധജനങ്ങൾ പറയുകയില്ല. 'അനാത്മാനം' എന്നതിന്റെ അർത്ഥം അതാണു്. ആ സൂത്രത്തിന്റെ മൂന്നു സ്വഭാവവിശേഷങ്ങളും ഇങ്ങനെ വ്യാഖ്യാനിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.

"അജ്ഞതാവസ്ഥയിൽനിന്നു നിർവാണത്തിലേയ്ക്കുള്ള മാർഗ്ഗത്തിന്റെ ഗതികളെക്കുറിച്ചു ചുരുക്കമായി എനിക്കു പറഞ്ഞുതരാൻ ദയവുണ്ടാകണം."

"അതു ഞാൻ നിനക്കു പറഞ്ഞുതരാം. അജ്ഞാനത്തിൽനിന്നു് കർമ്മം സഞ്ചയിക്കുന്നു. പ്രവൃത്തി ഉണ്ടാകുന്നു. ആ വിധമുള്ള പ്രവൃത്തിയിൽ നിന്നു് അഹങ്കാരം ഉണ്ടാ

കന്നു. അഹങ്കാരത്തിൽനിന്നു നാമരൂപങ്ങളുടെ ആശയങ്ങൾ ഉണ്ടാകുന്നു. നാമരൂപങ്ങളിൽനിന്നു ജ്ഞാനേന്ദ്രിയങ്ങളുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഉണ്ടാകുന്നു. ജ്ഞാനേന്ദ്രിയങ്ങൾ വഴി സമ്പർക്കം ഉണ്ടാകുന്നു. സമ്പർക്കത്തിൽനിന്നു അനുഭവം ഉണ്ടാകുന്നു. അനുഭവം തൃഷ്ണയെ ഉല്പാദിപ്പിക്കുന്നു. തൃഷ്ണ ബന്ധത്തെ ഉല്പാദിപ്പിക്കുന്നു. ബന്ധത്തിൽനിന്നു കർമ്മബന്ധം ഉണ്ടാകുന്നു. കർമ്മബന്ധത്തിൽനിന്നു പുനർജ്ജനനവും അതു ദേവനായോ മനുഷ്യനായോ ജന്തുവായോ ആവാം. പുനർജ്ജനനത്തോടുകൂടി, അവശ്യം, വളർച്ച, വാർദ്ധക്യം, ക്ഷതി, രോഗം, മരണം ഇവയും തൽഫലമായി ദുഃഖവും ആധിയും ജനനമരണച്ചങ്ങലയിൽനിന്നു രക്ഷപ്പെട്ടാൻ കഴിവില്ലെന്നുള്ള വിചാരവും ഉണ്ടാകുന്നു. ഈ ജനനമരണശൃംഖലയിൽ നിന്നു മോചനത്തിനുള്ള ഉദ്യമത്തിൽ മനുഷ്യന് വിജയം ലഭിച്ചില്ലെങ്കിൽ അവസാനഫലം ഒരിക്കലും അവസാനിക്കാത്ത കഷ്ടാനുഭവമായിരിക്കും. എന്നാൽ നാലു സത്യങ്ങളേയും ഗ്രഹിക്കയും ശ്രേഷ്ഠമായ അഷ്ടാംഗമാർഗ്ഗത്തെ കൈക്കൊൾകയും ചെയ്യുന്നവർക്ക് അജ്ഞാനം നശിക്കും, അജ്ഞാനം നശിക്കുമ്പോൾ കർമ്മം സഞ്ചയിക്കുന്ന പ്രവൃത്തി നിൽക്കും, കർമ്മം സഞ്ചയിക്കുന്ന പ്രവൃത്തി നിൽക്കുമ്പോൾ അഹംകാരം നിൽക്കും, അഹങ്കാരം നിൽക്കുമ്പോൾ നാമരൂപങ്ങളുടെ ഭാവങ്ങൾ നിൽക്കും. നാമരൂപകല്പനങ്ങൾ നിൽക്കുമ്പോൾ ജ്ഞാനേന്ദ്രിയങ്ങൾ അവയുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നിറുത്തും. ജ്ഞാനേന്ദ്രിയം പ്രവർത്തിക്കാതാവുമ്പോൾ സമ്പർക്കം നിൽക്കും. സമ്പർക്കം നിൽക്കുമ്പോൾ അനുഭവം നിൽക്കും. അനുഭവം നിൽക്കുമ്പോൾ തൃഷ്ണ നിൽക്കും. തൃഷ്ണ നിൽക്കുമ്പോൾ ബന്ധം നിൽക്കും, ബന്ധം നിൽക്കുമ്പോൾ കർമ്മം കണ്ണിക്കു കൂടി വരുന്നതു നിൽക്കും.

അപ്പോൾ 'ഉണ്മാവുക' നില്ക്കും. പിന്നെ ജനനമില്ല. അപ്പോൾ തജ്ജന്യമായ വളർച്ചയില്ല. വാർദ്ധക്യമില്ല, ക്ഷതിയില്ല, രോഗമില്ല, അപ്പോൾ ആധിയില്ല, അശരണതയില്ല. അപ്പോൾ ആ ഒരിക്കലും അവസാനിക്കാത്ത കഷ്ടപ്പാടുകൾ ഇല്ലാതാവുകയും നിർവാണവും അതിലെ പരമാനന്ദവും ലഭിക്കുകയും ചെയ്യും. കാരണകാര്യശൃംഖലയുടെ ദ്വാദശസ്വഭാവം മനസ്സിലാക്കിയാൽ പരമമായ സത്യം മനസ്സിലാവും. അപ്പോൾ സുസ്ഥിരമായ ആനന്ദം അനുഭവിക്കാം, അതു ചെയ്യുന്നില്ലെങ്കിൽ നരകഗർത്തങ്ങളിൽ കിടന്നു യാതന അനുഭവിക്കും. ബന്ധമോക്ഷങ്ങളുടെ ഉല്പത്തിസ്ഥാനം അവനവൻതന്നെയാണ്. അവയ്ക്കു പുറമെനിന്നു ഒരു ഇടനിലക്കാരൻ വേണ്ട. അവയ്ക്കു ഒരു ബ്രഹ്മാവോ, ഒരു സൂര്യനോ, ഒരു ഇന്ദ്രനോ ഒരു പിശാചോ ചുമതലപ്പെട്ടവരല്ല. ബന്ധത്തിനു ഉത്തരവാദി, അവനവൻതന്നെ കെട്ടിപ്പിടിച്ചു ഓമനിക്കുന്ന കാമം, കോപം, മോഹം എന്നീ മൂന്നു ദോഷങ്ങളാകുന്നു. ലോകം ആകമാനം അനിത്യവും, ദുഃഖപൂർണ്ണവും, അനാത്മാവും ആണെന്നു സ്പഷ്ടമായി മനസ്സിലാക്കി മൂഢമായ ആത്മസ്നേഹത്തെയും ജീവിതാശയെയും ഒരിക്കലും തൃപ്തിവരാത്ത കാമത്തെയും നിന്റെ ഹൃദയത്തിൽനിന്നു സമൂലം ഉന്മൂലനം ചെയ്യുക. സകല ആളുകളോടും സ്നേഹവും സകല ജീവജാലങ്ങളോടും കരുണയും ലോകത്തിന്റെ സകലഭാഗവും ക്ഷേമത്തിൽ വർത്തിക്കുന്നതിൽ ആഹ്ലാദവുമാണു്. വേണ്ടതു് എന്നു മനസ്സിലാക്കി ആ നിലയെ അനുഭവത്തിൽ വരുത്തി കോപത്തെ പരിത്യജിക്കുക. ശ്രുതിയാലും അതായതു് ശ്രീ ബുദ്ധന്റെ ഉപദേശങ്ങളെ ശ്രവിച്ചും, ചിന്തയാലും അവയെക്കുറിച്ചു ഗാഢമായി ചിന്തിച്ചും, ഭാവനയാലും, അതായതു് അവയെ പ്രയോഗ

ത്താൽ പരീക്ഷിച്ചും, ദർശനയാലും അത്തായത്തു് അവയെ സാക്ഷാൽക്കരിച്ചും സകല മായാമോഹങ്ങളേയും ത്യജിക്കുക. ഇവ നാലു പ്രയോഗപദ്ധതികളാൽ മനസ്സിന്റെ അന്ധകാരത്തെ അകററുക."

"എന്റെ ഹൃദയം ഇപ്പോഴും സംഭ്രാന്തമായിരിക്കുന്നു. ഉദയകുമാരന്റെ ദുരന്ത്യം ഒരു ഉരുക്കമ്പുതറച്ചതുപോലെ എന്റെ ഹൃദയത്തെ ചുളുചുളാവേദനിപ്പിക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ രാജകീയമായ ജനനവും അദ്ദേഹത്തിന്റെ മരണപര്യവസായിയായ പ്രണയവും അതികരുണമായ മരണവും എന്നെ ദുഃഖിപ്പിച്ചു ബാഷ്പാകുലയാക്കുന്നു". എന്നു പറഞ്ഞു മണിമേഖല കരയാൻതുടങ്ങി.

"കരയാതിരിക്കൂ. നിന്റെ ദുഃഖത്തെ അടക്കൂ. ശാന്തയാവു" അറവണഅടികൾ അവളോടു പറഞ്ഞു.

"അനിത്യം ദുഃഖമാത്മാനം" എന്നുള്ള വസ്തുത ഓർത്തുനോക്കൂ.

"ഏതൊരുവഴിയിങ്ങു മനുഷ്യർ വരുന്നതെ
ന്നേതുമേ നമുക്കറിഞ്ഞീടുവാൻ കഴിവില്ല,
ഏതൊരു വഴിയവരങ്ങുപോകുന്നതെന്നു
മേതൊരുതരത്തിലും കാണുവാൻകഴിവില്ല;
വരുന്നിതൊരുവഴി പോകുന്നുമറുവഴി
മരിച്ചീടണം നരൻ പിന്നെയും ജനിക്കുവാൻ,
അങ്ങനെയിവിടത്തിലങ്ങനെ യിവിടെന്നി
ന്നി, ങ്ങനെയതിനു നീയെന്തിനുകരയണം"

മണിമേഖലയ്ക്കു് ശാന്തിലഭിച്ചു. അവൾ കണ്ണുനീരെല്ലാം തുടച്ചുതള്ളി. അവൾ പ്രസന്നയായി ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു:

"ഇന്നെന്റെ ഹൃദയത്തിൽ തളിച്ചുനിന്നശല്യം
ഉയർന്നിതാപോന്നതങ്ങയ്ക്കു് അങ്ങു് നീക്കിയിപ്പോൾ,

ദ്വേഷവും കരിഞ്ഞിട്ടു സ്പൃഹയുമൊഴിഞ്ഞെല്ലാ
മണഞ്ഞു മനസ്സിന് ശുദ്ധിയും പ്രശാന്തിയും
ഞാനിതാ പ്രാപിക്കുന്നു ശരണം ശ്രീബുദ്ധനേ-
ജ്ഞാനിയെ, ധർമ്മത്തെയും സാമ്പ്രതം സംഘത്തെയും.”

അവർ ഉടൻതന്നെ കാഷായവസ്ത്രം ധരിച്ചു.

“ബുദ്ധം ശരണം ഗച്ഛാമി
സംഘം ശരണം ഗച്ഛാമി
ധർമ്മം ശരണം ഗച്ഛാമി!”

എന്നു ദൃഢസ്വരത്തിൽ ഉറക്കെ വിളിച്ചുപറഞ്ഞു. ജനനമരണങ്ങളുടെ മോചനം ആഗ്രഹിക്കുന്നതിന് ശ്രേഷ്ഠമായ അഷ്ടമാർഗ്ഗത്തെ അനുഗമിച്ചു നിർവ്വാണപ്രാപ്തിക്കായി അവർ അവളുടെ അനന്തരജീവിതത്തെ സമർപ്പണം ചെയ്തു.

ശുഭം

ചില പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങൾ

കണ്ണകിയും കോവലനും (ചിലപ്പതികാരം)		1—8—0
കേരളപാണിനീയം		5—0—0
സാഹിത്യസാഹ്യം	1-ാം ഭാഗം	1—0—0
ടി	2-ാം ഭാഗം	1—8—0
ടി	1-ം, 2-ം ഭാഗങ്ങൾ	2—8—0
രാമരാജബഹദൂർ 1, 2, ഭാഗങ്ങൾ		3—8—0
പാറപ്പുറം 1, 2, 3 ഭാഗങ്ങൾ		4—4—0
കല്യാണമൽ		1—14—0
പറങ്കിപ്പടയാളി		—8—0
മാലതീമാല		1—8—0
വാസന്തി		1—2—0
പ്രേമചന്ദ്രൻ		1—8—0
ഉണ്ണുനീലിസന്ദേശം (പരിഷ്കരിച്ച പതിപ്പ്)		2—8—0
സ്നേഹലത		1—14—0
ഡാക്ടർക്ക് കിട്ടിയ മിച്ചം		0—6—0
ചെറുതേൻ കൊളംബസ്		0—6—0
ഭാഷാമാഘം (മലയാള തർജ്ജിമ)		3—0—0

ബി. വി. ബുക്കുഡിപ്പോ &

പ്രിൻറിംഗ് വർക്സ്,

തിരുവനന്തപുരം, ബ്രാഞ്ച്, തൃശ്ശിവപേരൂർ.